Prèkè

Alternatieve bron van inkomsten: kaartverkoop voor toegang tot het Staten-gebouw

Amigoe

102e JAARGANG — NO.: 199

VRIJDAG 30 AUGUSTUS 1985

VANDAAG

Nieuws in vogelvlucht

KAAPSTAD — In ruim 2 dagen tijd zijn in de kleurlingen- en zwarte wijken van Kaaptad bij geweld volgens de politie 20 doden gevallen en elders 3, het hoogste aantal sinds de politie in maart 20 begrafenisgangers doodschoot. Er werden 114 arrestaties verricht. Zo beschoot de politie een lagere school en gooide traangas in een 2e school. In de afgelopen nacht werden kantoren, drankwinkels, scholen en auto's geplunderd.

*****

PRETORIA — De Zuidafrikaanse kerkelijke leiders Beyers Naude en Tutu hebben zich schoorvoetend bereid verklaard tot een ontmoeting met de 3 EG- Buitenland- ministers die zich komen orienteren over de situatie in ZA en die vandaag zijn aangekomen. Het is onduidelijk of zij ook met de dinsdag aangehouden ds Boesak kunnen praten. Diens arrestatie en de weigering aan de ministers om Nelson Mandela te ontmoeten deed hen twijfelen. In de toekomst zullen zij niet meer beschikbaar zijn voor delegaties die onaanvaardbare voorwaarden worden opgelegd. De ministers praten ook met andere zwarte leiders. De ZA- regering heeft de receptie afgezegd bij dit bezoek. De genodigden is dit meegedeeld. Bij BZ in de VS meent men dat Botha ook met het verboden ANC moet gaan praten over het beëindigen der apartheid.

*****

BRUSSEL — De westerse vakbonden hebben gepleit voor de vrijlating van de 300 Solidariteitsleden in Polen. Het IVVV, het WVA en het Europees vakverbond veroordelen de Poolse autoriteiten wegens de "systematische vervolging van de militanten" van Walesa's organisatie.

*****

NEW DELHI — Sri Lanka ontkende dat soldaten in koelen bloede zo'n 100 burgers zouden hebben gedood. Dit was door een Indiaas persbureau geneld. Tamil-strijders hadden het gemeld.

*****

BONN — Een Oostduitse diplomaat, pas nog zaakgelastigde in Buenos Aires en 20 jaar in de buitenlandse dienst werkzaam, en die mogelijk een dubbelspion was, is overgelopen naar West Duitsland. In Bonn werd het afdelingshoofd, belast met rechts terrorisme, van de contraspionage aangehouden ivm het spionage- schandaal. Bondskanselier geeft niet toe aan de oppositie- eis dat min. Zimmermann van Binnenlandse zaken moet aftreden wegens het spionageschandaal. Dinsdag komt de bondsdag in speciale vergadering bijeen over dit schandaal.

*****

NOVARA — Bij een aardverschuiving in een Noorditaliaans dal vielen 3 doden en 4 gewonden. De slachtoffers waren op vakantie.

*****

ATHENE — De plotseling afgetreden oppositieleider Mitsotakis is herkozen als voorzitter van de Nieuwe democratie- partij. Hij was de enige kandidaat en kreeg de steun van 82 van de 120 fractiegenoten. De rest stemde blanco. Na zijn verkiezing is de partij uiteengevallen.

*****

JERUZALEM — Israels marine arresteerde deze week 1 Amerikaan en 1 Australier die zich op een door de marine opgebrachte boot bevonden. Deze vervoerde een Palestijns commando dat uit Algerije kwam en op weg was naar Sidon, zuid Libanon. Op de westelijke Jordaanoever werden 14 Palestijnen opgepakt wegens subversieve activiteit.

*****

TUNIS — Tunis en Libie stellen in onderling overleg een regeling op over het Libische plan duizenden Tunesiers het land uit te zetten. Daartoe bemiddelde Kuweit. De spanning tussen beide landen was hoog opgelopen.

*****

BELFAST — In de sneltrein Dublin- Belfast ontplofte gisteren vlak na aankomst op het Centraal station van Belfast een bom, waarbij 8 gewonden vielen, onder wie 5 politiemannen. De Ierse radikale verzetsgroep INLA stelde zich verantwoordelijk voor een eerdere soortgelijke aanslag, waarbij geen gewonden vielen.

*****

LAGOS — De avondklok is opgeheven in Nigeria, de lucht- en zeehavens zijn heropend en de telefoonverbindingen met het buitenland zijn hersteld. Het openbare leven herstelt zich na de militaire staatsgreep deze week. Alles is rustig, aldus de regering. Er kwamen tientallen mensen vrij op borgtocht die onder Obote waren opgepakt.

*****

MANILLA — De weg is vrijgemaakt dat een hoofdverdachte in de moord op oppositieleider Aquino van de Filippijnen, generaal Ver, verantwoording van pres. Marcos, er zonder proces vanaf komt. Het opperste gerechtshof bepaalde dat Vers getuigenis voor de onderzoekcommissie niet bruikbaar is. Hem werd medeplichtigheid verweten.

*****

Ecuador sluit nieuw olie-contract

QUITO — De Ecuadoriaanse staatsoliemaatschappij CEPE heeft het groene sein gekregen van de regering voor een olie- leveringscontract met de Amerikaanse maatschappij Rescor. Cepe verbindt zich daarbij dagelijks tienduizend vaten olie te leveren. De looptijd is een jaar. De prijs is onderhevig aan revisies door de regering van Ecuador, overeenkomstig de situatie op de oliemarkt en de regelingen van de Organisatie van olieëxporterende landen (OPEC). Cepe mag van de regering ook onderhandelen met de Clark Oil refining company, eigendom van Apex Oil in verband met vier partijen olie van elk 360.000 vaten olie.

Raad vandaag niet bijeen

Bolivia: inflatie en devaluatie

LA PAZ — De Boliviaanse peso wacht een drastische devaluatie. De controle op de wisselmarkt gaat verdwijnen. Voortaan wordt de koers van de peso tweemaal per week vastgesteld en voor de eerste maal gebeurt dit dinsdag. Vermoed wordt dat de koers zal komen te liggen in de buurt van de zwarte markt. Op deze markt krijgt men voor één dollar niet minder dan 1,4 miljoen pesos. De overheid is heel wat minder scheutig zodat de huidige officiele koers 75.000 pesos voor één dollar is. In dit verband wordt verwezen naar de plannen van de Centrale bank om de Bolivianen miljonair af te maken door het invoeren van **een nieuwe peso met een** waarde van één miljoen oude pesos. Dit alles heeft te maken met de economische en monetaire maatregelen van president Victor Paz Estensoro en is een voortvloeisel uit de record- inflatie van zo'n veertienduizend procent per jaar. Voortaan wordt het verbruik van buitenlandse valuta's vrij en de beperkingen op de in- en uitvoer verdwijnen. De staatsmaatschappijen worden gedecentraliseerd of gesplitst zodat er een einde komt aan hun monopolieposities. De salarissen van het overheidspersoneel gaan voorlopig in de ijskast. Om de gevolgen van de inflatie op te vangen mogen er wel bonussen worden gegeven. Bolivia kijkt met spanning uit naar het dezer dagen af te kondigen pakket maatregelen.

WILLEMSTAD — Circa 200 personen hebben gisteren gehoor gegeven aan de oproep van de Verenigde Vakbonden (SUK) vooruitlopende op de parlementaire behandeling, tegen de 10% crisisheffing te protesteren. Het was Errol Cova, die evenals diverse andere vakbondsleiders een praatje maakte met de aanwezigen. Hij overhandigde later op de avond een officieel verzoekschrift van de vakbonden aan de Staten. Tot behandeling van het bewuste wets- ontwerp kwam het, zoals elders uit deze editie blijkt, niet. Op de foto (midden) SUK- voorzitter Cova met (links) naast hem Roque Koeyers (PWFC) en (rechts) Daphne Kibbelaar (CBV) op het Wilhelminaplein.

Massabetoging CGT tegen regering druk bezocht

Staking in Argentinië niet algemeen van aard

BUENOS AIRES — Aan de stakingsoproep van het Peronistische vakverbond CGT in Argentinie is gisteren gedeeltelijk gevolg gegeven. De betoging welke de stakingsdag afsloot had een massaal karakter. Beide acties waren een protest tegen het economisch beleid van de regering van president Raul Alfonsin.

Het meest voelbaar was de algemene staking in de industrie, veel minder was dit het geval in de handel en de rest van het bedrijfsleven. Behoudens het bankwezen dat gedeeltelijk getroffen werd door de staking had het openbare leven zijn beloop, maar de meeste winkels hadden weinig klanten. Het openbaar vervoer en het vliegveldpersoneel beperkte zich tot korte acties. Het was de derde algemene staking welke het CGT onder het democratische bewind van Alfonsin uitriep. Deze vakbondscentrale staat onder sterke invloed van de Peronisten, op politiek gebied in de oppositie tegen Alfonsin. Het loopt daarbij nog tegen de verkiezingen in Argentinie. Onder het jarenlange militaire bewind kwam het slechts tweemaal tot een staking door het CGT. Het CGT is fel gekant tegen het onlangs afgekondigde drastische economische programma van de regering, waarbij de terugdringing van de inflatie het belangrijkste doel is. Het is ook een doel dat bereikt werd in zijn eerste anderhalve maand.

De massabetoging werd een succes wat zijn opkomst betrof. Het CGT schatte dat er 250.000 mensen op de been waren, maar volgens de pers en andere bronnen waren dat er 150.000 tot 200.000. Tijdens de betoging werd fel van leer getrokken tegen de regering en zijn beleid. Er deden zich geen incidenten voor.

Er deden zich wel buiten Buenos Aires geweldsdaden voor. In Tucuman op 1100 kilometer ten noordwesten van de hoofdstad raakte een busbestuurder gewond toen men met stenen gooide. Er werden in verband daarmee elf arrestaties verricht, onder wie de Peronistische parlementarier Hugo Lazarte, die echter al weer gauw werd vrijgelaten. In Jujuy werden twee aanslagen tegen bussen gepleegd. Dit ligt 1800 km ten noorden van Buenos Aires. Er vielen daarbij vijf gewonden. Een van hen is er ernstig aan toe met brandwonden. In de stad Bahia Blanca op 700 km ten zuiden hebben onbekenden met nagels op straat zo'n honderd voertuigen buiten "gevecht" gesteld. Twee autobussen werden in brand gestoken. De omvang van de staking in het binnenland was verre van algemeen.

Bouterse: Billiton-staking snel voorbij

Suriname zet priester uit: staatsgevaarlijk

PARAMARIBO — Volgens Suriname's sterke man Desi Bouterse zal de staking bij het bauxietbedrijf Billiton snel achter de rug zijn. Inmiddels heeft de Surinaamse overheid de Nederlandse pater M. Noordermeer het land uitgezet wegens "staatsgevaarlijke activiteit". Bouterse legde in dit verband een relatie met het uitwijzen eerder van Cubanen en Nederlanders.

De procureur- generaal bij het Hof van Justitie in Suriname heeft donderdag de intrekking gelast van het bewijs van toelating tot Suriname van de Nederlandse priester Noordermeer. Dit heeft de Surinaamse bevelhebber Desi Bouterse donderdagavond gezegd op een vergadering van de 25- februari- beweging in Paramaribo.

Pater Noordermeer is uitgewezen omdat hij zich een aantal malen heeft schuldig gemaakt aan uitlatingen die ernstig strafbare feiten opleveren en die getoetst aan de wettelijke bepalingen van het land voldoende grond geven om tot strafvervolging over te gaan met de mogelijkheid van vrijheidsbeneming, zo staat in een officiele mededeling van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De PG heeft echter besloten niet tot vervolging over te gaan, maar te gelasten dat de geestelijke zal worden uitgewezen. Bouterse beschuldigde Noordermeer van „staatsgevaarlijke activiteit".

De bevelhebber wees erop dat eerder op dezelfde gronden eerder Nederlanders en Cubanen Suriname zijn uitgewezen. Volgens de bevelhebber werd pater Noordermeer al geruime tijd in de gaten gehouden en was de activiteit van de geestelijke onderdeel van een scenario dat in Nederland wordt geschreven. Het arbeidsconflict bij het bauxietbedrijf Billiton Suriname zal nog dit weekeinde worden opgelost, zo verwacht Bouterse. Hij deed een beroep op zowel de maatschappij als de vakbond zich van hun verantwoordelijkheid bewust te zijn. Bouterse riep de arbeiders op zich niet te laten misbruiken door „contra- revolutionairen in het buitenland, zoals Andre Haakmat en Henk Chin A Sen".

Volgens Bouterse moet Billiton het oplossingsmodel accepteren dat de regering aan de hand heeft gedaan. Dit komt neer op vijf procent loonsverhoging en een duurtetoeslag van 43 cent (Surinaams) per werknemer per uur. De directie van Billiton heeft er herhaaldelijk op gewezen dat dit voorstel, gelet op de zorgelijke financieel- economische situatie van het bedrijf, voor haar niet acceptabel is.

SITUATIE ONGEKEND SLECHT IN PARAGUAY EN CHILI

Raad Westelijk halfrond brengt verslag over Latijns Amerika uit

Argentinië en Brazilië zijn koplopers bij persvrijheid

WASHINGTON — Brazilie en Argentinie hebben de leiding overgenomen in Latijns Amerika op het gebied van de persvrijheid. Voorheen stonden Costa Rica en Venezuela in het eerste gelid. In Costa Rica is echter door de regering rechtstreeks ingegrepen in de persvrijheid en ook in Venezuela werd deze vrijheid beperkt door een vorm van organisatie der persmensen welke de vrijheid aantast. Zo stelt de Raad voor zaken van het Westelijk halfrond in de Verenigde Staten vast.

De manier waarop de pers in zijn bewegingsvrijheid wordt aangepakt van overheidszijde is ongekend groot in Chili. Hetzelfde kan gezegd worden van Paraguay. In een verslag van 72 pagina's wordt door de Raad voor het Westelijke halfrond in kort bestek een overzicht gegeven van de stand van zaken ten aanzien van de persvrijheid en zijn verwikkelingen in Latijns Amerika. Deze raad volgt op kritische wijze de ontwikkelingen op het gebied van de mensenrechten in dit werelddeel. Voorzitter van het bestuur van de raad is Charles E. Perlik, die ook voorzitter is van de Noordamerikaanse vakbond van journalisten.

Het is president Luis Alberto Monge geweest in Costa Rica die een smet wierp op het schone blazoen van de Costaricaanse persvrijheid. Op 4 mei namelijk greep hij in met een poging om berichten welke niet zo gunstig waren over zijn economische maatregelen uit de krant te houden. Dat Venezuela ook werd geschrapt als koploper voor de persvrijheid in Latijns Amerika komt door wat het rapport omschrijft als "het rigoreuze systeem van beroeps- organisatie, welke in feite een beperking inhoudt ten aanzien van de garanties op de vrijheid van meningsuiting, zoals deze in de grondwet is vastgelegd.

Maar nergens wordt de pers drastischer aangepakt dan door de presidenten, tevens collega's van elkaar als generaal, Augusto Pinochet en Alfredo Stroessner van Chili en Paraguay. De onderdrukking van de pers in deze landen, aldus het rapport, heeft een ongekende omvang aangenomen. Beide regeringen worden geconfronteerd met een groeiende oppositie welke oproept tot het herstel van de democratie in het zuiden van Amerika.

President Raul Alfonsin van Argentinie heeft echter het controle- mechanisme ontmanteld van de pers. Hij schafte ook het gecompliceerde systeem af van het inschrijven van journalisten om als zodanig erkend te worden, welk systeem door het militaire gezag was ingevoerd. Op grond daarvan werden de antecedenten onderzocht van de adspirant- journalisten en van de hand daarvan kregen zij het militaire fiat.

Goed nieuws komt ook uit Peru, waar Alan Garcia Perez gekozen werd als president. Dit hield volgens de raad de verwachting in dat er een volledig herstel van de persvrijheid in Peru. Het rapport werd opgesteld aan de vooravond van de installatie van Victor Paz Estensoro als president van Bolivia. Men had lof voor de manier waarop zijn voorganger Hernan Siles Zuazo de pers had bejegend, maar men sprak geen oordeel uit over zijn opvolger.

In Uruguay ging het ook de goede kant uit met het aantreden van Julio Sanguinetti als president. Deze schafte de censuur af en andere obstakels welke de persvrijheid beknotten. Het meest opvallende optreden in gunstige zin deed zich voor in Brazilie. Dit kwam voor rekening van Jose Sarney. Hij maakte drastisch een einde aan de misbruiken tegen de mensenrechten door de voorgaande militaire regimes. Overigens gingen de Braziliaanse generaals op dit gebied nooit zo ver als hun Argentijnse collega's. Maar de Braziliaanse militairen waarschuwden wel steeds dat zij geen veroordeling van hun commandanten zouden tolereren.

De Colombiaanse periodieken volgden de lijn van hun politieke voorkeur. Sinds de afkondiging van de staat van beleg was de kritiek op het bewind van president Belisario Betancur wel minder scherp geworden. In Ecuador geniet de pers een relatieve vrijheid van meningsuiting. In Panama bestaat er geen censuur, aldus het rapport van de Raad voor het Westelijk halfrond, maar de officiele accreditering van journalisten, de reclame welke door een kleine economische elite beheerst wordt en de macht van de strijdkrachten zijn toch wel middelen waardoor de pers gemanoeuvreerd kan worden.

Ook in Mexico is de situatie niet optimaal op persgebied. De beïnvloeding van overheidszijde gebeurt hier in de vorm van prijzen maar ook worden er represailles genomen tegenover journalisten die niet zo schrijven als het bewind van president Miguel de la Madrid graag zou zien. De Mexicaanse pers, aldus het verslag, wordt op behendige wijze aangepakt.

De regering van de Dominicaanse Republiek onder leiding van president Salvador Jorge Blanco blijft beloften doen ten aanzien van de handhaving der persvrijheid, maar deze kwam toch op de tocht te staan van overheidszijde. Tevergeefs overigens, probeerde de regering berichten over volksprotestacties uit de pers te houden.

De Middenamerikaanse crisis heeft als effect een gekneveld pers en een terreur ten opzichte van de journalisten. Het leven van journalisten is in Nicaragua echter niet in gevaar. Wel maakt de raad zich bezorgd over een toenemende spanning tussen het Sandinistische bewind en de dissidente pers.

Tweede deel schulden-akkoord Mexico en banken ondertekend

MEXICOSTAD — Mexico heeft uitstel van betaling gekregen over een bedrag van 48,7 miljard dollar. Dit is de grootste schuldenregeling welke tot heden toe is afgesloten. Het akkoord werd in New York ondertekend. Namens de internationale banken was William Rhodes de hoofd- onderhandelaar. Hij maakte duidelijk dat Mexico op deze manier volgend jaar weer in staat is op de kapitaalmarkt te lenen. Bijna een jaar geleden kwam Mexico een principe- akkoord overeen met zijn schuldeisers. In maart werd het eerste deel van die overeenkomst ondertekend voor een bedrag van 23,6 miljard dollar. Donderdag werd de regeling officieel afgerond met de ondertekening van het tweede deel, waarbij het nu ging om een bedrag van 20,1 miljard dollar. Dit had Mexico eigenlijk tussen 1985 en 1990 moeten terugbetalen. Mexico krijgt nu veertien jaar de tijd om de 20,1 miljard terug te betalen. De regering staat garant voor de naleving der overeenkomst. Mexico staat voor in totaal 93 miljard dollar in het krijt bij zo'n zeshonderd banken in het buitenland.

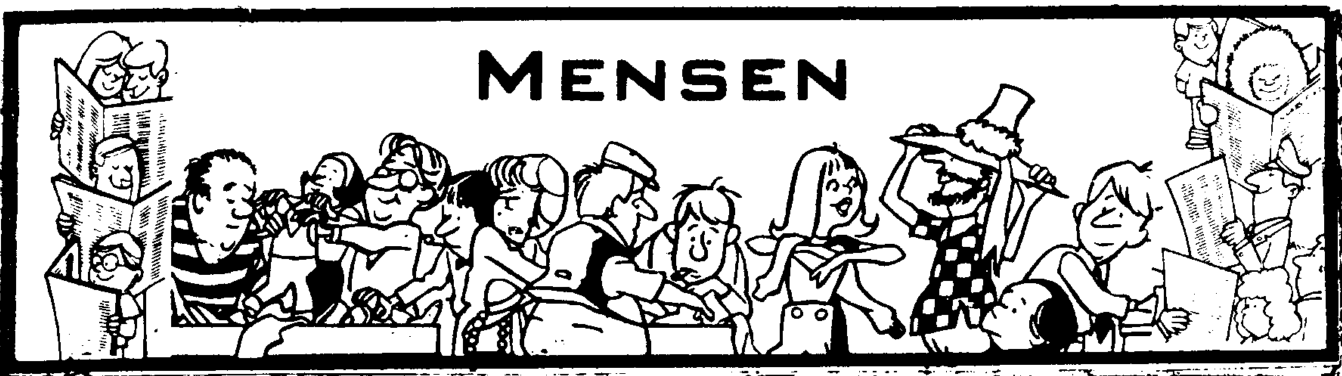
Handel in Mexicaanse kinderen opgerold

SAN DIEGO — De Amerikaanse vreemdelingenpolitie heeft een bende opgerold welke zich toelegde op de handel in Mexicaanse kinderen. Voor vijftienduizend dollar konden Amerikanen zich een dergelijk kind aanschaffen. Men schat dat er op deze manier in de afgelopen twee jaar zo'n tweehonderd babies zijn verhandeld. De ontmaskering werd mogelijk gemaakt door de medewerking van een echtpaar dat een meisje adopteerde. Er werden een moeder en een dochter in verband met deze zaak opgepakt.

In Colombia

Aanslag op leider Communistische partij

BOGOTA — Op het bestuurslid Jaime Caicedo van de Colombiaanse Communistische partij is een aanslag gepleegd, waarbij hij zwaar gewond raakte. Hij was belast met internationale zaken. Vanuit een auto werd hij beschoten waarbij vier kogels hem troffen. Dit gebeurde toen hij zijn woning verliet. Het is voor de tweede keer dit jaar dat op een leider van deze partij een aanslag wordt gepleegd.

Voor veel jonge meisjes die met dromerige ogen de Amerikaanse tv- serie "Chips" plegen te volgen, is het misschien een hard gelag, maar het is niet anders: ERIK ESTRADA, een van de hoofdspelers is getrouwd. Onlangs trad hij in het huwelijk met de blonde Peggy Rowe. De blijde gebeurtenis had plaats in de St Paul- basiliek in Rome.

* * * * *

Een PORNO- BIOSCOOP op een paar passen afstand van het Vaticaan sluit na zes jaar zijn deuren om te worden verbouwd tot een conferentie- centrum voor pelgrims. Geestelijken van allerlei kunnen hoeven niet meer kuis de blik af te wenden voor affiches die zonder veel omhaal het erotische paradijs beloven. Wegens magere recettes, een groeiende belangstelling van de zeden- politie en discrete maar ferme druk van de klant van het Vaticaan heeft de eigenaar uiteindelijk besloten de bioscoop te verkopen. Het pand is gekocht door een Belgische maatschappij die er in record- tijd in geslaagd is de nodige vergunningen te krijgen om de bioscoop te veranderen in een conferentie- complex voor pelgrims.

* * * * *

De Arubaan RUDY PETRONIA heeft aan de Vrije Universiteit van Amsterdam zijn doctoraal rechten behaald. Hij is oud- leerling van het La Salle College, en genoot zijn middelbare opleiding aan het Christelijk Lyceum in Tilburg. De ouders van de geslaagde waren bij de bul- uitreiking aanwezig. De jonge meester in de rechten is de zoon van oud Minister- President ing Ernesto Petronia.

* * * * *

Amerikaanse ARCHEOLOGEN geloven de eerste nederzetting van Columbus in de Nieuwe Wereld op het spoor te zijn. Naar de New York Times meldde hebben archeologen van de universiteit van Florida aan de noordkust van Haïti restanten van een grote Indiaanse nederzetting gevonden. Zij brachten daar ook brokstukken van Europese materialen uit de tweede helft van de 15e eeuw aan de oppervlakte. De leidster van de expeditie die sinds drie jaar zoekt naar overblijfselen van de nederzetting "La Navidad", verklaarde dat de vindplaats zeer waarschijnlijk de plek is waar ten tijde van Columbus de stam van Cuacanicaric, een opperhoofd van de Arawak- indianen, woonde. De nederzeting "La Navidad" ontstond toen het vlaggeschip van Columbus, de "Santa Maria", een dag voor kertsmis 1492 bij de noordkust van het door de Spanjaarden Hispaniola genoemde eiland op een rif liep.

* * * * *

Een Westduitse POLITICUS die lid is van het Europese parlement, is aan de grens tussen West- Duitsland en België twee uur door Belgische douaniers vastgehouden, nadat hij geprobeerd had een grensboom door te zagen. Hij is van plan een rechtszaak tegen de douaniers en de Belgische regering te beginnen, waarin hij ze beschuldigt van wederrechtelijke vrijheids- beroving. De politicus heeft een pers- verklaring uitgegeven waarin hij de markering bij de grenspost Aken/Lichtenbusch in strijd met de Europese gedachte noemt. Volgens hem belemmeren dergelijke barrières het "vrije verkeer van alle gepensioneerden, werknemers en huisvrouwen in Europa".

* * * * *

Inwoners van een plaatsje ten oosten van Jakarta hebben een nieuwe methode gevonden om een invasie van RATTEN tegen te gaan, die al 1250 hectare rijstvelden hebben aangetast. Zij vangen de ratten levend, binden hun anus dicht met plastic draad en laten deze dan weer los. De beesten worden dol, doordat zij hun ontlasting niet kwijt kunnen. Zij vallen daarbij andere ratten aan om deze dood te bijten totdat zijzelf sterven, meestal binnen drie dagen.

* * * * *

Dertig KADAVERS, waaronder dertig hondekoppen, tien kattekoppen, de koppen van een pzrewalski- paard en een giraffe, een menselijk embryo op sterk water, delen van een kangeroe en een aap en twee diepvrieskisten vol slangen en vogels heeft de politie weggehaald uit de woning van een 35- jarige man uit Den Haag. De hobby van de man was, het opzetten van dier- skeletten, dat uit de hand gelopen was. Zijn voorrraad nog ongeprepareerde delen van dieren strekte zich uit tot op het balkon van zijn flat. De geraamtes liet hij kaalvreten door aaskevers, die hij hield in een groot terrarium in zij flat. De buren waren echter gaan klagen over de stank van de kadavers, waarop de politie de verzameling heeft laten uitdunnen aan de hand van de wet op destructie van kadavers en de wet uitheemse diersoorten. De man mag zijn grote verzameling schedeltjes en skelleten houden. De GGD heeft na de schoonmaak de flat ontsmet opdat de buren weer ongehinderd kunnen ademhalen.

* * * * *

BRILLEN zonder montuur of met een zo onopvallend mogelijk randje zijn uit en felgekleurde monturen zijn komende herfst en winter in. Zelfs de mannen zullen kunnen kiezen tussen blauw, knalrood en bordeaux. De brillenmode volgt de kledingmode, die ook een kleurig jaar tegemoet gaat.

* * * * *

In de serieuze Engelse krant TIMES heeft een mysterieuze OVERLIJDENS- ADVERTENTIE gestaan, wat misschien een waarschuwing was voor spionnen. Koningin Elizabeth is ook indirect bij de zaak betrokken. Het begon allemaal met een overlijdens- advertentie van 33 woorden in de Times, waarin stond dat drie "geliefde zoons" gestorven waren van gravin Margarita von Hessen en wijlen haar man Richardt en "dat de rouwdienst in het Duits zou worden gehouden". De drie jongens zouden zijn omgekomen in een havenplaats in het zuidwesten van Engeland. De politie opende een onderzoek omdat deze sterfgevallen haar niet bekend waren. Een gravin Von Hessen bleek niet te bestaan. Speurders van koningshuize stuitten echter op ene prinses Margaret von Hesse, een 75- jarige vrouw die momenteel vakantie houdt bij de koningin. Maar deze heeft geen kinderen. Een woordvoerder van de Westduitse ambassade sluit de mogelijkheid niet uit dat de advertentie een verkapte mededeling aan spionnen voor de DDR was dat de grond niet langer veilig is nu de Westduitse veiligheids- dienst haar activiteit opvoert na het grootschalige spionage- schandaal. Bij de Britse krant trekt men overlijdens- advertenties gewoonlijk na op hun echtheid. Ook in dit geval is dat gebeurd, maar op het telefoonnumer dat de vrouw die de advertentie had opgegeven, kreeg men later geen gehoor.

* * * * *

Een rechtbank in Warschau heeft onlangs drie ANTI- ALCOHOL- DEMONSTRANTEN veroordeeld tot geldstraffen van 50.000 zloty. In oppositionele kringen in de Poolse hoofdstad werd vernomen dat de drie in hechtenis zijn genomen omdat zij weigeren de boete te betalen. De drie werden opgepakt voor een sluiterij in het centrum van Warschau. Zij droegen borden met het opschrift "solidair nuchter", in Gdansk dronken de stakers niet". De tekst verwijst naar de periode van onderhandelingen tussen stakers en de regering in 1980, toen het nu verboden vakverbond de stakers had opgeroepen geen alcohol te gebruiken. De katholieke kerk in Polen en de ondergrondse leiding van soldariteit voeren deze maand een campagne om geen alcoholische dranken, met name sterkedrank te gebruiken.

* * * * *

Het seks- misdaad- gemiddelde in de Chinese Volksrepubliek stijgt sterk en de Overheid pleit voor betere SEKS- VOORLICHTING als middel om de tendens om te buigen. Het seks- misdaad- gemiddelde is omhoog geschoten, terwijl zich in het landelijke misdaad- gemiddelde een scherpe daling had voorgedaan. China gaf geen getallen, maar verklaarde dat bepaalde seksvergrijpen voortvloeiden uit onwetendheid, om welke reden meer studie van seks zou moeten worden gemaakt en seksuele kennis verruimd moet worden.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
31 augustus 1985 vanaf 08.00 uur t/m 2 september 1985 om 07.00 uur
Dokter Doran, Sentro Mediko Montaña, tel.: 673355; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83270 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy- Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero- Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST
30 augustus 1985 vanaf 18.00 uur t/m 2 september 1985 om 06.00 uur
Dokter Nivillac, Spreekkamer: Bethancourtstraat z/n, Brievengat, tel.: 76280/76281; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 615828 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo- Henry, King, mevr. Soliana, Tjin, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales- Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTIRKT BANDABAO
30 augustus 1985 vanaf 18.00 uur t/m 2 september 1985 om 06.00 uur
Dokter Botero Duque, Spreekkamer: Soto, tel.: 641790; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641790 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Hernandez).

* * * * *

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Pataca, tel.: 87342 en zuster Flanders, tel.: 44187.

* * * * *

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA'S (**nachtdienst**)
Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676; Punda: Coromoto, tel.: 613300.

* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS
31 augustus: R.A. de Windt, Uteweg 53.
1 september: R.M.E. Penso, Pallasstraat 7.

* * * * *

DIVERSEN
CURAÇAO PORT SERVICES (CPS): 18.00-20.00 uur «heildronk» t.g.v. de huldiging van de dienstjubilarissen - Hotel Stellaris.

COROMOTO-KERK: 19.00 uur noveen t.g.v. patroonfeest.

TONEEL: 20.30 uur opvoeren van het stuk «Dushi, ven aca» o.l.v. Eligio Melfor - Centro Pro Arte.

INSCHRIJVING: vanaf heden en t/m 10 september gelegenheid om in te schrijven voor het zangfestival «Bos i Kansion» - departement Culturele Zaken, Van Raderstraat 2-20, Scharloo.

CGTC: vrouwenconferentie - Horecaf Centre, L.B. Smithplein 4.

* * * * *

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: 21.00 uur *A view to a kill* (14 jr.); 24.00 *Untamed* (18 jr.).
CINELANDIA: 19.00 + 21.00 uur *Thunder* (18 jr.); 24.00 uur *Rush* (18 jr.).

* * * * *

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 16.30 Cartoons; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chikí; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»: 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Knight rider; 21.30 Lorne's Greene new wilderness; 22.00 Show di Job; 23.00 Tempo pa Dios; 23.05 Moneyline; 23.35 Sports tonight; 24.05 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.00 Politieke forum; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Topiko; 21.00 Estreno (Kill squad); 22.30 Combat; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

* * * * *

ZATERDAG
DIVERSEN
TENTOONSTELLING: 20.30 uur officiële opening tentoonstelling van tekeningen van Jean Girigorie - Cultureel Centrum Curaçao.

KIWANIS: 18.00-20.00 uur forum over ons politieke stelsel - via TeleCuraçao (er is gelegenheid om vragen te stellen).

* * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
CHRISTOFFELPARK: vanaf zes uur 's morgens zal de Christoffelpark voor het publiek geopend zijn.

* * * * *

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: (**bezoekuren**) 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: (**bezoekuren**) opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery). Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibrá): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Elleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Vertegenwoordigers/Correspondente:
Linda Bontenbal, Windwardside.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay- shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

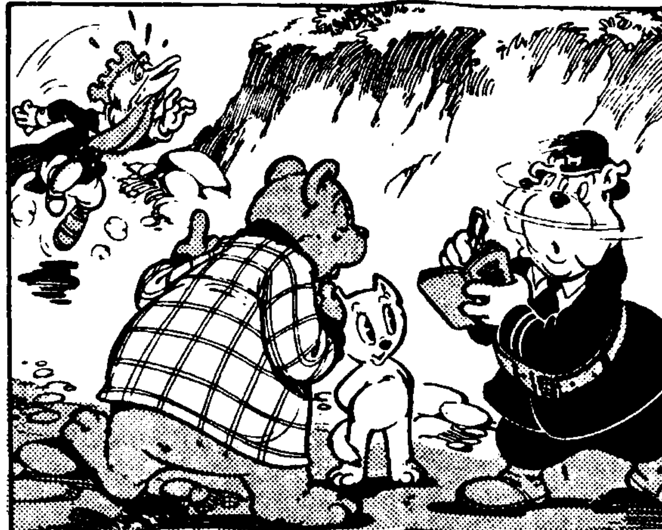
Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Wens-Werkster

door Marten Toonder

1820 — Commissaris Bulle Bas ontsteeg aan zijn zijspan en trad voorwaarts, onder het trekken van zijn notitieboekje.

"Wat is hier aan de hand?" informeerde hij op boze toon. "Wie is de grapjas, die de rivier afgedamd heeft? Huh!"

Heer Bommel keek wat verward om zich heen en bewreef onzeker zijn schedel.

"Wat nu te doen, Tom Poes?" fluisterde hij. Maar Tom Poes had zich tot de markies gewend, die op de oever aan de andere kant verveeld stond toe te kijken.

"Wat is het derde gedeelte van de tweekamp ook weer?" vroeg Tom Poes.

"Het verrichten van een ridderlijke daad!" zei de markies uit de hoogte.

"Dan is het gemakkelijk, heer Ollie!" fluisterde Tom Poes. "U kunt nu een ridderlijke daad doen als u alle schuld op u neemt!"

Heer Bommel fronste de wenkbrauwen en dacht hier diep over na. Doch nu werd de politie-ambtenaar ongeduldig. "Komt er nog wat van?" bulderde hij. "Krijg ik antwoord of niet? Huh? Wie heeft al die aarde in de rivier gegooid?"

Heer Ollie had intussen een besluit genomen. Met een bescheiden glimlach trad hij naar voren en klopte zich op de borst.

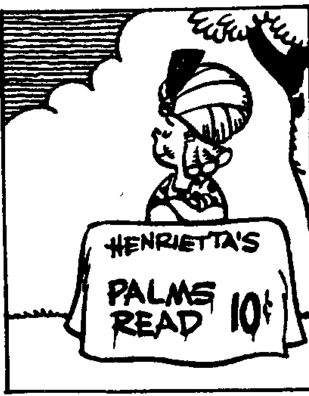
"Ik!" sprak hij eenvoudig. "Ik ben de schuldige, commissaris. Een flauwe streek — ik geef het toe. Maar ik alleen heb het gedaan".

Nu kreeg van Cantecler in de gaten waar zijn tegenstander heen wilde.

"Parbleu!" riep hij uit. "Dat is ridicule! Deze... eh... Bommel wil alle schuld op zich nemen om een ridderlijke daad te verrichten! Maar geloof hem niet, commissaris! Hij is volstrekt onschuldig aan het geval. Degene, die dit te verantwoorden heeft, ben ik!"

"Nietes!" riep heer Bommel, met verheffing van stem.

HENRY ® By Dick Hodgins

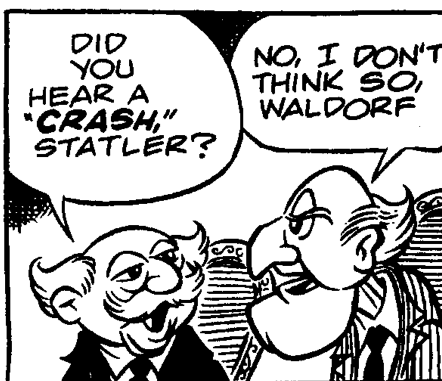

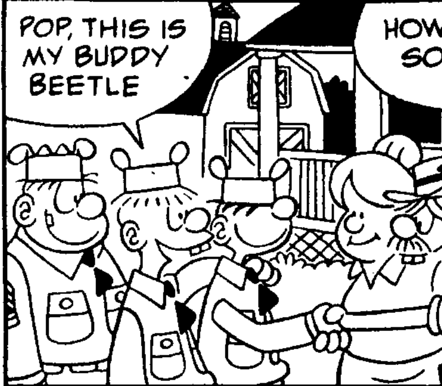
Jim Henson's™ MUPPETS

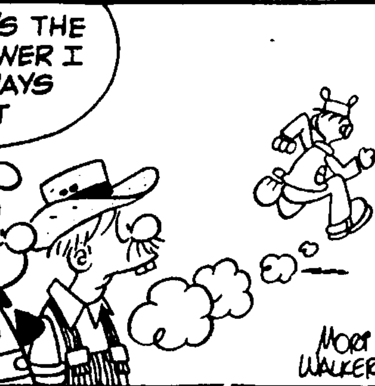

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

QUINCY ® By Ted Shearer

Veel politie in Willemstad

Manifestatie rustig verlopen

WILLEMSTAD — Voor degenen die gisteren "action" verwachtten in en rondom het gebouw van het parlement, moet de gebeurtenis zijn tegengevallen: op de overhandiging van een officieel verzoekschrift door vakbondsleider Cova aan Statenvoorzitter Markes na, gebeurde er niet veel. Het aantal personen dat gehoor heeft gegeven aan de vakbondsoproep, zich voor het Statengebouw te verzamelen om zo tegen de voorgenomen invoering van de 10% "crisis- heffing" te protesteren, wordt geschat op 200. Die hadden de publieke tribunes van de Statenzaal gauw verlaten, nadat bleek dat het bewuste ontwerp pas vandaag aan de orde zal komen. Aan politie en riotpolitie ontbrak het overigens niet; ook de brandweer was goed vertegenwoordigd.

Relatief rustig was de sfeer gisteren in het hartje van Willemstad, ondanks de vooral door de verenigende vakbonden (SUK) geuitte waarschuwende geluiden. Die hebben, zoals bekend, onder voorzitterschap van Errol Cova laten weten dat "harde acties" verwacht kunnen worden gaat het parlement accoord met de "a- sociale" belasting- verhogende maatregel. Een soortgelijke boodschap wordt vermeld in een officieel verzoekschrift dat gisteravond tegen acht uur, vlak voor de aanvang van de openbare vergadering aan Staten- voorzitter Roy Markes werd overhandigd. Ook hierin wordt melding gemaakt van de "ernstige socio- economische gevolgen van de maatregel die voor rekening zullen komen van de Staten." Het was SUK- voorzitter Cova die tijdens een mondelinge toelichting aan Markes het verzoek indiende om de collegas parlementariërs over te halen om de regering te dwingen het vakbondsvoorstel", Na kaminda pa un era nobo" met deze sociale partner te bespreken. "Het is niet zo dat de Curaçaose werknemer niet wil meewerken; hij eist wel die respect die hem toekomt", zei de vakbondsleider. Het antwoord van de Statenvoorzitter was vrij summier. Hij zei het verzoekschrift aan de Staten te zullen overhandigen, "waarna zonder meer een antwoord verwacht kan worden."

Dat antwoord kwam gisterenavond in elk geval niet. Het document is kennelijk als binnen gekomen stuk "afgehamerd" waarna het parlement toen begon met de behandeling van de originele agenda: voor de vakbonden en hun "aanhangers" reden om na circa een half uur de toen nog volledig bezette publieke tribune te verlaten. Nadien verklaarden zowel Errol Cova als coördinator en CGTC-voorzitter Erwin Koenze tegenover verslaggevers dat men het niet hierbij zal laten. Melding werd gemaakt van een "actielijst" waarover men overigens niets wilde los laten. Evenals hij dat eerder op de middag tegenover het "publiek" had verklaard, herhaalde Cova dat de actie vandaag voortgezet wordt. "Vandaag, morgen of overmorgen, we zullen terugkeren", zei de vakbondsleider op het Wilhelmina- plein.

Alles ziet er naar uit dat het vandaag dan echt zover is, dat het bewuste ontwerp in een openbare vergadering behandeld en volgens vertegenwoordigers van de Curaçaose coalitie- partijen, ook goedgekeurd zal worden. Er is inmiddels een oproep uitgegaan voor een vanmiddag vier uur te houden Staten- vergadering. Op de agenda verschijnen zowel de zg "solidariteitsheffing" (extra heffing van omzetbelasting op benzine en een bijzondere heffing op inkomens- red) voor het eilandgebied Aruba en de "crisis- heffing." Een andere ontwerp- landsverordening maakt melding van regels betreffende het heffen en invorderen van de "crisis- heffing."

Ivb solidariteitsactie voor Bebe Rojer

Personeel Sociale Zaken ontvangt minder salaris

WILLEMSTAD — **Vele werknemers van het Departement Sociale Zaken werden bij het uitbetalen van hun salaris onaangenaam verrast toen bleek dat er een half uur loon gekort was in verband met hun solidariteits- actie bij het op non- actief stellen van Bèbè Rojer. Deze betitelde het gebeuren als "machtsmisbruik".**

Zoals bekend werd vakbondsman Bèbè Rojer enige tijd geleden op verzoek van directeur Elco Karel van het Departement Sociale Zaken op non- actief gesteld toen de problemen tussen deze werknemer en de werkgever zeer hoog waren opgelopen. Op de dag dat Rojer zijn spullen bij het departement kwam ophalen, besloot een deel van het personeel een solidariteits- demonstratie te houden.

Daar werden ze echter eind deze maand op gekort, zo vernam de Amigoe van de dienstgroep van Sociale Zaken. Naar hun mening is het één en ander zeer incorrect gebeurd: er is minder lang dan een half uur gedemonstreerd en bovendien zijn de personeels- leden lukraak gekort daar er enkele die met vakantie waren ook minder salaris hebben ontvangen. "Kinderachtig", zo werd van zijde van de dienstgroep gesteld, terwijl Bèbè Rojer zich krachtiger uitdrukte met termen als "machtsmisbruik". Hij toonde zich zeer verontwaardigd over het gebeuren. Zeker gezien het feit, zo bracht de nog steeds op non- actief gesteld vakbondsman naar voren, dat er een groot aantal ambtenaren, waaronder ikzelf, thuis zitten en iedere maand hun salaris ontvangen zonder hiervoor enige werkzaamheden uit te voeren, aldus Bèbè Rojer die het onterecht vindt dat er dan voor "een paar minuten" actievoeren salaris ingehouden moet worden.

Alhoewel het om relatief zeer kleine bedragen gaat die zijn ingehouden, is zowel de dienstgroep als de ABVO van mening dat er wel tegen geprotesteerd moet worden. Dit is echter, gezien de andere werkzaamheden waar de overheids- vakbond momenteel zeer druk mee is, nog niet besproken.

ABVO LIJKT ALS ENIGE WEINIG BEREID ACTIE TE VOEREN

Staten-behandeling belooft tumultueus te worden

Kritiek op crisisheffing heeft hoogtepunt bereikt

WILLEMSTAD — Het wetsontwerp met betrekking tot de crisis- heffing, die vandaag in de Staten wordt behandeld stuit, in ieder geval op Curaçao, in nagenoeg alle gelederen van de gemeenschap op verzet. Nadat de oppositie zich in felle bewoordingen afzette tegen het regerings- voornemen, om ingaande 1 september een bijzondere belasting van tien procent op de inkomens in te voeren en ondermeer de verenigde Curaçaose vakbonden en de werkgevers- organisaties hiertegen eveneens in opstand kwamen, spraken inmiddels ook de offshore- sector, de ambtenarenbond ABVO en de Antilliaanse politie- bond NAPB zich hiertegen categorisch uit. De verenigde vakbonden lieten daarbij weten, bereid te zijn hun protest door middel van acties kracht bij te zetten, indien de Staten het ontwerp goedkeuren. De ambtenarenbond lijkt daar evenwel minder geneigd toe te zijn.

Alhoewel ook de ABVO bezwaren heeft tegen de wijze waarop het wetsontwerp tot stand kwam en de crisis- heffing a-sociaal en al te drastisch noemt, ziet het er niet naar uit dat eventueel door de Verenigde Vakbonden van Curaçao afgekondigde acties, door de ambtenaren- bond daadwerkelijk zullen worden gesteund. De ambtenaren- bond wijst het wetsontwerp af, maar moet, alvorens besloten wordt acties te voeren, eerst de achterban raadplegen, verklaarde vanmorgen secretaris- generaal van de ABVO, Bèbè Rojer, desgvraagd tegenover de Amigoe. Uit zijn terughoudende reactie op het onderwerp van mogelijke acties, kan evenwel afgeleid worden dat daarop van ambtenaren- zijde niet erg veel kans is.

DRASTISCH

De ABVO, die zich tot nog toe bijzonder gematigd opstelde jegens de deze maanden door de regering besproken maatregelen ter verbetering van de steeds verdergaande financieel- en socio- economische achteruitgang op de Antillen, heeft begrip voor de situatie, voerde Rojer aan. "Het is duidelijk dat er iets moet gebeuren en dat iedereen daaraan een bijdrage zal moeten leveren. De klap van tien procent per 1 september is echter te drastisch," aldus Rojer. Die is van oordeel dat de overheid ook op een andere wijze, door middel van bijvoorbeeld een gefaseerder en gesocialiseerder maatregel, te werk zou kunnen gaan.

Indien er maatregelen worden genomen, moeten die in ieder geval een algemeen karakter hebben, vindt de ambtenarenbond. Van ABVO- zijde bestaan er categorische bezwaren tegen een maatregel, die slechts het overheids- apparaat raakt, zoals bijvoorbeeld door de Inter- departementale Werkgroep (IDW) van de regering voorgesteld. Met een vorige week door de IDW samengestelde nota, waarin de regering het advies aan de hand wordt gedaan de overheids- uitgaven met veertig procent te reduceren en alleen voor de overheids- werknemers een loonmaatregel van vijftien procent toe te passen, is de ABVO allerminst gelukkig. Evenmin kan de ambtenarenbond begrip opbrengen voor het feit, dat dit IDW- advies ook door de overige bonden als plausibel wordt ervaren.

NON-VALEURS

De ABVO is zich bewust van de problemen die er ten aanzien van het ambtenaren- apparaat bestaan, verklaarde Rojer. Hij vindt dat evenwel een probleem, dat niet door de ambtenaren zelf is geschapen, maar legt de schuld voor de buiten- proportionele omvang van dit apparaat bij de heren politici. Er zijn weliswaar een aantal ambtenaren die niet optimaal functioneren en anderen die werken door een verbod van overheids- zijde onmogelijk wordt gemaakt; het is zeker niet zo dat alle overheids- werknemers "non- valeurs" zijn, zoals zo vaak wordt gesuggereerd, hekelt de vakbonds- man. "Als ambtenaren- bond zijn wij voorstander van een reorganisatie van het overheids- apparaat, maar dan moeten ook de politici zich aan de regels houden en niet te pas en te onpas mensen in dienst nemen". Van dat gegeneraliseer over de ambtenaren heeft Rojer in elk geval schoon genoeg. Met name wanneer dat ook van de kant komt van de overige bonden, waarvan een deel werknemers vertegenwoordigt van notabene door de overheid met miljoenen gesubsidieerde bedrijven als de Dok- maatschappij en de ALM.

Inmiddels liet ook de er Antillen zo belangrijke offshore-sector weten, de crisis- heffing weinig raadzaam te vinden. Daaruit zullen desastreuze gevolgen voortvloeien voor niet alleen de offshore- sector, maar voor de gehele Antilliaanse economie, voert de Vereniging Offshore Belangen (VOB) aan. Deze sector, aldus de VOB, is solidair met de Antillen, maar "heeft het momenteel al moeilijk genoeg om de practisch enige overblijvende peiler van de Antilliaanse economie overeind te houden". De vereniging voorziet, dat demotivatie van het personeel en daling van de kwaliteit van de dienst- verlening slechts gedeeltelijk zal kunnen worden voorkomen door het afwentelen van de heffing op de werkgevers. Dat betekent een onaanvaardbare verhoging van de lasten, hetgeen een verdere automatisering van de sector, het verleggen van activiteiten naar buiten de Antillen en het uiteindelijk opgeven van Curaçao als internationaal financieel centrum, de consequentie zal zijn, meent de VOB.

Volgens de vereniging is de gedachte dat de heffing het consumptieve bestedings- patroon en de deviezen- positie gunstig zal beïnvloeden, een fata morgana. Ook de VOB vindt dat de regering de hand in eigen boezem moet steken en de overheids- uitgaven moet aanpakken, omdat anders iedere maatregel ter verbetering van de situatie "illusoir" zal zijn. Dekking van de begrotings- tekorten uit de heffings- inkomsten zullen geen enkele verbetering met zich meebrengen. Wat de overheid in elk geval wel zal bereiken met de heffing, hekelt de VOB, is dat de offshore- sector zal inkrimpen en er flink wat schade zal worden aangericht aan het toch al slechte investerings- klimaat. In de volgens de VOB vage beloftes aangaande regelingen ter verbetering van dit investerings- klimaat, heeft onderwijl de offshore- sector bitter weinig vertrouwen.

In verband met de behandeling van het wetsontwerp in de Staten zal er, evenals dat gisteren het geval was, weer het nodige politie- personeel op de been worden gebracht. Die wordt ingezet ter bewaring van de openbare orde en moet erop toezien, dat de protesten tegen de crisisheffing niet uit de hand lopen. Ook de politie echter is tegen de heffing gekant, verklaarde vanmorgen politiebond- bestuurslid Smit tegenover de Amigoe. De heffing betitelde hij als onmenselijk. Weliswaar zal het politie- apparaat zich met name vandaag op verantwoorde wijze van haar taak kwijten; voor de gevolgen van het regerings- besluit, zoals eventuele botsingen tussen politie en publiek in geval van mogelijke protest- acties, stelt de Antilliaanse politiebond de regering verantwoordelijk.

GOEDKEURING

Aan de goedkeuring van het wetsontwerp in de Staten hoeft ondertussen, behoudens in het extreme geval van plotselinge politieke omwentelingen, niet te worden getwijfeld.

Alhoewel MEP- leider Betico Croes de behandeling vandaag wegens ziekte niet zal kunnen bijwonen en ook de ondersteuning van het ontwerp door de coalitie- partij DP- Bovenwinden, gezien uitspraken die deze week op de Bovenwinden werden gedaan, niet vast staat, zal de regering geen moeite hebben het ontwerp door de Staten te krijgen. De overige coalitie- partijen PNP, DP, MEP en UPB zullen immers met respectievelijk drie, drie, vier en één stem, aangevuld door de onafhankelijke Staten- leden Roy Markes en Bob Lopez Henriquez. een meerderheid van dertien stemmen kunnen verzamelen.

De oppositie, waarvan de MAN het Statenlid Marco de Castro, eveneens wegens ziekte, ontbeert, zal in totaal slechts vijf tegen- stemmen kunnen verzamelen. Het evenzo onafhankelijke Statenlid Victor Minguel, over wiens standpunt aangaande de heffing weinig zekerheid bestaat, zal uiteindelijk op het eind- resultaat weinig invloed kunnen uitoefenen.

Alom protest tegen "crisisheffing"

Bovenwinden: ERNA wordt geschonden

PHILIPSBURG / WILLEMSTAD — **Niet alleen bij coalitiepartner DPW van Sint Maarten, ook bij de rest van de bevolking van de Bovenwinden bestaat ontevredenheid over de voorgenomen invoering van de 10% "crisisbelasting." Verklaarde de leider van de coalitiepartij DPW,- tevens Statenlid Claude Wathey dat zijn partij "al het mogelijke zal doen om deze maatregel tegen te gaan", de vakbonden op Sint Maarten zijn evenmin ingenomen met de maatregel.**

Zij zullen, zo werd vandaag uit Philipsburg vernomen, zelfs een topberaad willen organiseren om de toekomstige politieke status van Sint Maarten te bespreken. De gezaghebbers van die eilanden stellen daarnaast dat de Centrale regering enige artikelen in de ERNA hebben geschonden.

Uit regeringskringen vernam de Amigoe, dat DPW- minister Leo Chance gisteren tijdens een coalitieberaad meegedeeld is dat de maatregel ook voor de Bovenwinden zal gelden. "We kunnen het tegenover de bevolking van de andere eilanden niet maken om Sint Maarten uit te sluiten; daarnaast kan deze extra- heffing aan inkomsten- belasting wel gecontroleerd worden", luidde het argument. Hoewel men niet direct een antwoord wilde geven op de vraag hoe de reactie van minister Chance was, zal die niet veel verschillen van partijleider Wathey. Wathey verklaarde eerder, zoals bekend, tegen iedere bezuinigings- maatregel te zijn voor Sint Maarten: de loonmaatregel en het huidige voorstel zijn dan ook door hem afgewezen.

Diverse afgevaardigden van de coalitiepartijen meldden gisteren dat men vast beraden is de maatregel ook op Sint Maarten in te voeren. Reden, zo wordt vandaag op Sint Maarten gemeld, voor de DPW- top Chance terug te roepen voor overleg. "Zijn mening is niet gewijzigd; hij wijst nog steeds alle maatregelen af", aldus deelden insiders de Amigoe vandaag mee. Zijn eerder geuitte dreigementen over het verlaten van het kabinet heeft Wathey niet herhaald. "Die is echter wel nog steeds van kracht", werd te kennen gegeven.

Niet alleen de regering, ook de vakbonden blijken niet te spreken over de stappen die in Willemstad genomen worden: men heeft nu het voorstel geopperd om een topberaad tussen alle sociale partners van Sint Maarten te organiseren om over de politieke toekomst van het Bovenwindse eiland te spreken.

De gezaghebbers van de alle drie eilanden maakten vandaag overigens tegenover journalisten duidelijk dat de Centrale regering hun inziens tegen bestaande artikelen in de Eilandenregeling (ERNA) zou handelen. Hierbij noemt men artikel 2-a en 89 van deze regeling waarin staat dat de centrale regering alvorens bepaalde wetten in te voeren de eilandgebieden hierover moet inlichten en raadplegen. Men stelt het bewuste ontwerp zelfs nog niet toegestuurd gekregen te hebben. In dit verband maken de gezaghebbers ook melding van artikel 26, die eilandgebieden in staat stelt direct in overleg te treden met de Nederlandse Eerste- en Tweede Kamer.

CUNUCU fiesta

"Gran festival" di descuento riba un enorme surtido di articulos, Especialidad y novedad ....

------Arubaanse Rijst-tafel------

Actuashon especial di Krisnu Penso durante gran venta di cuminda y bebida na prijs di Happy Hour, Jugando bo pin ball machine.

Tur diabierna y diasabra for di 6 P.M. te 10 P.M.

NA DAKOTA SHOPPING PARADISE

MONTHLY SPECIALS

August 29 - September 7, 1985

MEDICINE CABINET *f.* 51.00

5/16" x 1" x 8' Inside Corner Walnut, Birch, White *f.* 2.45

Nr. 15 - 432 sq. ft. ASPHALT FELT *f.* 26.75

BETONMAT 4 mm - 2 x 5 m *f.* 30.00

SKIL 3 amp. motor REVERSING DRILL *f.* 103.95

TABLE SAW 10" - 1 3/4 HP *f.* 496.00

WALL LANTERN *f.* 38.75

SOCKET WRENCH SET *f.* 8.70

AIR COMPRESSOR *f.* 29.35

HANDSAW *f.* 13.56

COMPACT POLYCOMPRESSED AIR SPRAYER 1 Gallon *f.* 41.40

16 Gal. PLASTIC TRASH CAN *f.* 11.95

ROUND BOW RAKE *f.* 15.40

50' VINYL TWO-PLY HOSE *f.* 7.01

Tin tur sorto y tamaño di: schroef - bolts - klabo - anchor lag shield - washers - etc.

HALIRUSH N.V.

Bo specialista pa tur material di construccion y hardware

SABANA BLANCO 2-A Tel.: 26313 (pariba di deposito di Wimco na Dakota)

HABRI: Dialuna - Diabierne 8.00 - 12.00 y 1.00 - 5.00 Diasabra 8.00 - 12.00

SUPER MUFFLER

van

ARUBA MUFFLER SHOP

heeft geïntroduceerd een UNICUM op het juiste moment

GEALUMINISEERDE MUFFLERS

die sterker zijn en veel langere levensduur hebben dan elk ander muffler.

GRATIS installatie
6 - 9 maanden GARANTIE

PROFESSIONEEL in het installeren van mufflers en uitlaatsystemen.

Kom en ERVAAR de BESTE muffler en OFFERTE aangeboden door

SUPER MUFFLER van ARUBA MUFFLER SHOP

te Fergusonstraat 20 - O'stad - tel. 26533 of Zeewijk 67B - San Nicolas - tel. 46790

Noot:
We hebben nog enkele mufflers over merk "WORTH" voor fls.50,- (geïnstalleerd)

Misschien kunnen we geïmiteerd worden maar zeker niet gedupliceerd.

MEDEDELING

PLAYA LIQUOR & BOTTLING CO., N.V.
Engelandstraat nr.5
Tel.: 22787

Hierbij maken wij bekend dat wij op maandagmorgen 2 september 1985 tussen 08.00 - 12.00

GESLOTEN

zijn voor

INVENTARIS

's Middags, 1.15 - 5.15 zijn wij weer

OPEN

voor publiek.

Direktie.

TE KOOP:

In 1983 gebouwd modern
woonhuis Santa Helenastraat 24

Drie slaapkamers, twee badkamers, mahonie ramen en deuren, moderne Europese keuken, groot achterterras, totaal bebouwd oppervlak 210 m2, gebouwd op 862 m2 erfpachtterrein. Bouwkosten ruim twee ton. Wegens vertrek aangeboden voor Na*f*.135.000,--. Hypotheek beschikbaar tot *f*.110.000,--.

Voor inlichtingen:
CARIBBEAN REAL ESTATE
Tel.: 21275/27924

CURSUSSEN ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA

Beginnerscursus: dinsdag van 19-20 uur
woensdag van 19-20 uur
Cursus voor gevorderden: maandag van 19.30-20.30 uur
Conversatiecursus: dinsdag van 19.30-20.30 uur
Plaats: Colegio Arubano, O'stad.
Aanvang: maandag 2 september.
Prijs: *f*.65,- per trimester;
f.50,- voor leden van de Alliance Française.

ARUCAR GARAGE SALE

Diasabra 31 augustus
... for pa 12'or

PIEZA PA AUTO NA UN PRIJS INCREIBLE

Entre otro:

MUFFLER
BATERIA
BOOSTERS
TIRE
SPOTLIGHT
Y HOPI MAS

Pasa serca nos y convense bo mes cu Arucar ta duna bo hopi mas pa menos placa.

ARUCAR ALWAYS THE BEST.

ARUCAR N.V.

Sabana Blancoe 35
Tel.: 23055 - 21208

PABIEN PUEBLO DI ARUBA

MEP

vox populi vox dei

M.E.P. TA FELICITA PUEBLO DI ARUBA!

PARLAMENTO HULANDES A APROBA PA STIPULA DEN K.B. DECRETO REAL E FECHA DI STATUS APARTE 1 JANUARY 1986.

AWOR STATUS APARTE 1 JANUARY 1986 TA COMPLETAMENTE GARANTIZA

el respeto al derecho ajeno es la paz.

M.E.P. A PRIMINTI
M.E.P. A CUMPLI

ATTRACTIVE JOB OPPORTUNITY

IN PROMINENT RESORT HOTEL ON ST. MAARTEN

POSITION:

PROMAC MANAGER
(Property Maintenance & Care)

THE PROMAC MANAGER WILL BE RESPONSIBLE FOR:
— Outdoor guest recreation & services.
— Planning, coordinating, organizing, and supervising all preventive maintenance and repair work.
— Beautifying and landscaping grounds.
— Energy cost control
— Purchasing and inventory control.
— Contracting.
— Project management.

APPLICANTS MUST HAVE:
— ... managerial experience in same or similar position.
— Engineering experience, especially in the areas of refrigeration, air handling, electrical, mechanical and ... work.
— Managerial and administrative skills to form part of the Senior Management Team.
— Desire and ability to work in service/hotel business.

QUALIFIED ANTILLEANS GIVEN PREFERENCE.

Application letter including resumé, documents, diploma's, etc. to be mailed to:

INTERNATIONAL BUSINESS SERVICES
P.O. BOX 66
ORANJESTAD, ARUBA
NETHERLANDS ANTILLES

X Psych... [illegible]

BARATILLO! UITVERKOOP!

SALE

Aruba Trading Company

Pa gran petishon di pueblo, ta anuncia cu dia 30 di Augustus, ta tene su tan gusta y famoso Baratillo na ARUBA TRADING COMPANY na Rondweg

Awor un surtido mas grandi cu nunca!
– Cosmeticos – Ropas – Bebidas – Muebles – Lomito na barra – Kalakuna – Articulo di hunga pa mucha
Y hopi mas!

Bini y wak pa bo mes, Cushina ta a la Chines.
Nos ta cuminsa di 5:00 di atardi te 10:00 di anochi.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama en Piet Soda Fountain.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD (I): 20.15 uur *Brewsters Millions* (14 jr.); 24.00 uur *Erotisch geweld* (18 jr.).
(II): 21.15 uur *Brewsters Millions* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 en 24.00 uur *Sylvester* (18 jr.).

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Noord, Paradera, Tanki Flip, Sta. Cruz en Madiki: dokter A.J. Croes, Paradijswijk 23 (Driemasterstraat), tel.: 34482, 24797 en 27741.
San Nicolas en Savaneta: dokter O.L. Ponsé, via Centro Clinica San Nicolas / Hospitaal, tel.: 48833/24300.

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Oranjestad: Nacional, tel.: 26244; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61 / 62.

SPORT
TIVOLICLUB **(vierkamp)**: 19.30 uur volleyball, basketball, tafeltennis en biljart - clubgebouw.

VOLLEYBALL: 19.45 uur **(heren B-kl.)** Brazil/Holland Town vs SSS/Banco di Caribe; 20.45 uur **(heren A-kl.)** Dakota Kronica Art Photo vs Penha Strikers - Sporthal.

BASEBALL: 20.00 uur **(playoff AA-kl.)** Aruba Video Centre vs Coca Cola Rangers - Elias Mansur Ballpark.

*****

ZATERDAG
DIVERSEN
IGLESIA EVANGELICA PENTECOSTAL ASAMBLEA DI DIOS: barbecue / vlooienmarkt, modeshow/komedia in de Povaclub.

DIA DI PRENSA: 09.00 uur off. opening tent. - zaal Openbare Bibliotheek; 09.45-12.30 uur lezing (de heer Anthony P. Marigot) - Openbare Bibliotheek; 13.00-15.00 uur welkomstcocktail - Red Parrot Diningroom, Divi Divi Hotel; 15.30-18.00 uur forum.

PROMENADE SAN NICOLAS: 15.00-19.00 uur «Mercado Sabatino».

DAKOTA SHOPPING PARADISE: 18.00-22.00 uur «Cunucu Fiesta» - Cunucu Plaza.

SPORT
VOETBAL
15.45 uur: **(eerste divisie)** CDRA vs Sportboys - Wilhelminastadion.
(2de divisie): Arsenal vs Dep. Indep. - NSC-terrein.
(3e divisie): Estrella II vs Caiquetio - Estrella; Bubali II vs Santa Fe - Bubali; Universal II vs Jara - Universal.

IDEFRE: 10.00 uur **(softball)** DOW vs Politie - Kibaima-veld.

TIVOLICLUB **(vierkamp)**: 10.00 uur softball/bolas criollas - veld Caribe.

5KM FUN RUN (georganiseerd door Charlie's Boozers Runnersclub en IDEFRE): 06.00uur start van Esso Heights naar Promenade (route: St. Catherinebergweg, Paradijs, Heuvelstraat, Mont Peléeweg, Christoffelbergweg, Fort Heuvelstraat, Dr. Schaepmanstraat, Bernhardstraat, Lagoweg, St. Maartenstraat).

BRIDGE (zat. 14.00 uur tot zon. 09.00 uur): marathon - Aruba Palmbeach Hotel.

FEDEVETA: 19.00 uur off. opening; 19.30 uur Mercurius vs Nacional Vets; 21.00 uur Bubali Vets vs Ayó Vets - terrein RCA.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend **(maandag t/m zondag)** van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA

VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 18.00 Johan and Peewit; 18.30 Israel presents (Jeruzalem); 18.45 Telenovela: «Gabriel y Gabriela»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 «60» Minutes; 21.30 Wrestling; 22.30 International news CNN; 23.00 Moneyline; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 18.00 National geographic (The Yukon Passage); 19.00 Programa di gobierno central (min. mr. H.S. Croes); 19.30 Knight Rider (Deadly maneuvers); 20.30 America's top ten; 21.30 Estreno (Final assignment); 22.30 International news CNN; 23.00 Combat (Gauntlet); 24.00 Sluiting.

TV-ploeg bij VIP- room geweerd

Betico Croes: sinds 83 niet meer oude geweest

AEROPUERTO REINA BEATRIX — Bij het vertrek van MEP- leider Betico Croes naar Miami deed zich gistermiddag een "incident" voor omdat de ploeg van TeleAruba door de Beveiligingsdienst van de luchthaven niet werd doorgelaten, doch de filmploeg en fotograaf van de Arubaanse Voorlichtings Dienst wel.

Uit een gesprek vanmorgen met luchthaven- meester Mike Nicolaas bleek de Amigoe dat de luchthaven- meester onaangenaam verrast werd toen de nieuwsdienst van TeleAruba hem van de weigering tot toelating tot de VIP- room liet weten. Dit was geheel buiten medeweten van de luchthaven- meester gebeurd die een onderzoek liet instellen, waarbij bleek dat van het Bestuurskantoor was opgebeld met het verzoek geen pers tot de VIP- room toe te laten bij het vertrek van de heer Croes. Deze opdracht werd opgevolgd — zonder dat de luchthaven- meester op de hoogte werd gesteld. De luchthaven- meester was in ieder geval van mening dat een dergelijke maatregel op dat moment niet nodig was.

Voordat Betico Croes gistermiddag uit de auto stapte voor het luchthaven- gebouw zag TeleAruba toch nog kans de MEP-leider — die er zeer zorgelijk uitzag — enige vragen te stellen. De heer Croes ontkende ten stelligste dat hij verzocht zou hebben om de pers niet toe te laten. Hij was daarvan niet op de hoogte. De heer Croes vertelde met matte stem dat hij sinds 1983 nooit meer de oude is geweest en steeds meer achteruitgegaan is. Hij had de afgelopen dagen veel pijn en hoge koorts gehad. Hij wist niet hoe lang hij in het hospitaal in Miami zal blijven. Hij liet tot slot horen dat men vermoedelijk verzocht had de pers niet toe te laten bij vertrek omdat men niet meer ongerustheid wilde veroorzaken.

ORANJESTAD — MEP-leider Betico Croes is — zoals reeds bericht — gisteren, vergezeld van de chirurg dr Engelbrecht (zie foto) met spoed naar Miami vertrokken voor observatie in het Dr Jackson Memorial Hospital. Dr Engelbrecht verklaarde aan de Arubaanse voorlichtingsdienst dat Betico Croes dinsdag op consult kwam, waarbij de heer Croes over pijn klaagde en hoge koorts (40.5 graden) had. Na onderzoek kon hij weer huiswaarts keren. Op woensdag bleek zijn toestand hetzelfde als een dag eerder en werd hij in het hospitaal opgenomen. Een bloedtest wees uit dat zekere infecties zich hebben voorgedaan. Dr Engelbrecht zelf was van mening dat infecties en pijnen het gevolg kunnen zijn van de operaties die de heer Croes in het verleden onderging. De chirurg nam telefonisch contact op met het Dr Jackson Memorial Hospital en kreeg van de specialisten te horen de heer Croes onmiddellijk naar Miami over te brengen.

Raad bijeen over Solidariteitsbelasting en hoger benzine-accijns

ORANJESTAD — Voorzitter Pedro Bislip heeft de eilandsraads- leden opgeroepen tot het bijwonen van een openbare vergadering op vanmiddag vier uur. De agenda vermeldt twee punten: Ontwerp- eilandsverordening tot het heffen van een bijzondere belasting op inkomens (Solidariteits- belasting), en ontwerp- eilandsverordening tot het heffen van een bijzondere omzetbelasting op benzine (benzinebelasting).

Oud- gedeputeerde Kelly over MEP- groepjes

Herhaaldelijk in de weer geweest tegen bevoorrechting familieleden

TANKI LEENDERT — Ex-gedeputeerde Charro Kelly hield namens de politieke partij ADN gistermiddag een persconferentie waarin hij nog eens uitvoerig inging op de "groepjes" zoals die door zijn ex-collega Daniel Leo in de Eilandsraad werden bedoeld.

De heer Kelly — die jarenlang deel uitmaakte van het Bestuurscollege van de MEP — vertelde onder meer dat het nogal wat problemen had gekost om het olieprotocol onder ogen te kunnen krijgen. Hij werd maar steeds afzijdig gehouden. Toen hij destijds gedeputeerde De Kort om inzage van het protocol vroeg, kreeg hij te horen dat dit niet kon omdat het uitgetikt werd, maar dat Betico Croes er mee akkoord was. Zoals bekend werd uiteindelijk het protocol niet geaccepteerd en stapte de MEP uit de regering.

De heer Kelly vertelde de pers dat hij de uitdaging aanvaardde waarin Betico Croes had gesteld met bewijzen te komen dat hij zijn familie niet voortrekt. Wat het ter inzage krijgen van stukken over de oliezaken betreft bleek dat op 3 juni 1981 de beslissing werd genomen dat alleen betrokken gedeputeerde de stukken zou krijgen en dat deze gedeputeerde andere leden van het BC op de hoogte zou stellen.

Wat ik ook begrepen heb uit woorden van Daniel Leo is dat bepaalde gedeputeerden echter geen inlichtingen kregen. In dit verband meende de heer Kelly dat het ging om de brief van de Exxon waarin deze maatschappij de overheid een offerte deed voor exploratie van de bodemrijkdommen van Aruba. Hierbij werd zelfs een ontwerp- contract gevoegd. De heer Kelly veroordeelde dat niet alleen het BC op de hoogte werd gehouden, zoals duidelijk was besloten. Het is een publiek geheim, aldus ex-gedeputeerde, dat de afgelopen jaren meermalen gedeputeerde De Kort — die de oliezaken behandelde — naar Nederland, Londen of elders ging, steeds enige personen van het groep e ook in het betrokken land of plaats aanwezig waren.

De heer Kelly stelde dat in de tijd dat hij gedeputeerde was hij herhaalde malen in het verweer moest komen omdat men familieleden wilde voortrekken. Hij haalde onder meer aan dat men niet wilde dat het Playboy Hotel nabij Concorde werd gebouwd omdat enige personen van het groepje het terrein wilden hebben. Ook haalde de heer Kelly de exclusieve rechten aan die de zwager van Betico Croes, Noppie Henriquez, zou hebben gekregen voor een gasleiding tussen Aruba en Venezuela. Hij kreeg het alleenrecht om hierover te onderhandelen voor zijn maatschappij en het uit te voeren.

De heer Kelly kreeg daarna een probleem met Betico Croes omdat men zonder de gebruikelijke voorwaarden van de overheid een bepaald terrein beschikbaar wilde stellen. Betrokkene kreeg wel toestemming maar niet van het BC die dat moet geven. Ook de aankoop van de waterfabriek werd door de ex-gedeputeerde uit de doeken gedaan, waarbij gedeputeerde De Kort — tegen het advies van hoofd van WEB en Financiën in — het BC twee waterfabrieken wilde laten kopen — voor 25 miljoen gulden — via de firma Esmil, welke werd vertegenwoordigd door het advocaten- kantoor van de broer van Betico Croes. Toen de documenten werden voorgelegd aan mij voor dit project, heb ik geweigerd te tekenen, aldus Charro Kelly. Daarna werd een commissie van experts gevormd, waarna het BC besloot niet van Esmil te kopen, maar van Aquachem.

Tenslotte vertelde Charro Kelly de pers nog dat Betico Croes hem herhaalde malen had gevraagd waarom hij de administratie van de FCCA niet in handen van zijn zwager Noppie Henriquez gaf. Dat terwijl het advies van de FCCA- directeur was om een andere computer- maatschappij te nemen. Ook voor de aanschaf van de computer bij de FCCA ontstond een clash tussen Charro en Betico Croes omdat Betico Croes niet wilde dat dit contract naar de IBM ging, die de beste inschrijving had gedaan.

Postzegelvereniging

ORANJESTAD — De Arubaanse Postzegel Vereniging houdt op maandagavond een algemene vergadering waarop ook niet-leden welkom zijn. De vergadering begint om halfnegen in een der zalen van Holiday Inn Aruba.

A-klasse tennis

ORANJESTAD — Er bestaat tot en met 5 september gelegenheid tot inschrijving voor de A-klasse tenniscompetitie van de Aruba Lawn Tennis Bond. Dit kan dagelijks geschieden in Marlboro Tennispark. Er zal gespeeld worden in het dubbel en gemengd dubbel. Het wedstrijdschema voor de A-klasse competitie zal op 9 september in het Marlboro Tennispark te verkrijgen zijn.

Inbrekers-trio mishandelt vrouw des huizes

ORANJESTAD — Toen mevr. F. gistermiddag om vier uur bij haar woning aan de L.G. Smith Boulevard kwam, bleek dat de deur van haar woning open stond. Zij ging naar binnen, maar werd verrast door twee mannen en een dame in de woning. Deze overweldigden haar, bonden haar vast op een stoel en gaven haar een klap met een hamer op het hoofd. Daarna verdween het trio dat weinig — op enkele kleinigheden na — in het huis had kunnen wegnemen. Wel werd de hele woning overhoop gehaald. Het slachtoffer werd naar het ziekenhuis gebracht doch later na medische behandeling kon zij huiswaarts keren. De recherche stelt een onderzoek in.

Verkeerde koers

MOTIES WORDEN IN onze Eilandsraad niet vaak met algemene stemmen aangenomen. Bij de motie over de Elmar-aandelen was dit wel het geval. De beschuldigingen die Daniel Leo — ex-gedeputeerde en MEP-parlementariër — deze week de zaal in slingerde, zullen hieraan niet vreemd zijn. Hij beschuldigde zijn eigen partij dat er vaak gekonkeld wordt in kleine kring, dat allerlei bestuurszaken door een groepje in zijn partij worden bedisseld en de rest van het Bestuurscollege daar helemaal of gedeeltelijk buiten gehouden wordt. Brieven worden niet behandeld in de vergadering van het Bestuurscollege, terwijl het hier toch om een collectief bestuursorgaan gaat waar iedereen meebeslist over alle belangrijke zaken. Zowaar geen lichte beschuldiging en door de gelukwensen die Leo in ontvangst mocht nemen van partijgenoten bleek dit een mening te zijn die bij meerdere MEP-parlementariërs leeft. De oppositie speelt hier uiteraard op in en zal deze "issue" zeer zeker tot het bot uitbuiten bij de komende verkiezingstoespraken.

Uit de behandeling van de Elmar-verkoop bleek dat er ook weer sprake was van besprekingen die gevoerd en brieven die ontvangen zouden zijn, waarvan een aantal gedeputeerden niet op de hoogte was. Met de beschuldigingen van Leo nog vers in het geheugen besloot de MEP deze keer maar in te stemmen met de AVP-motie waarin wordt gevraagd om weer te gaan onderhandelen met de OGEM over aankoop van de Elmar-aandelen. Dat wil echter niet zeggen dat Aruba hiermee op de goede weg is. Elmar is een goed gerund bedrijf met een no-nonsense efficiënt bestuur. Het bedrijf maakt daarom winst en betaalt miljoenen aan winstbelasting. Als dat een overheidsbedrijf wordt, zou dat wel eens snel de verkeerde kant op kunnen gaan. Een tweede WEB is iets waar we allerminst op zitten te wachten. De laatste tijd is er juist sprake van de wenselijkheid om taken van de overheid te privatiseren. Het zou beter zijn om een aantal taken van de overheid door de Elmar te laten doen in plaats van het omgekeerde. Wat heeft het bijvoorbeeld voor zin om aparte personen de meters van het water en het licht te laten opnemen. Geef de hele administratie van de WEB-waterdistributie aan Elmar en laat de mensen die de electriciteitsmeters opnemen tegelijk de watermeters opnemen. Ook de incasso van water en licht kan gemakkelijk op een combinatie-nota. Dat is voor iedereen gemakkelijker en spaart personeelskosten. De motie zegt nu dat de aandelen gekocht moeten worden door de overheid voor een lage prijs.

De OGEM — eigenlijk bestaat het OGEM-concern niet meer als eigenaar van Elmar-aandelen, maar gaat het om een aantal banken die verkopen willen — bezit aandelen en kan die verkopen aan wie zij wil. Als de aandelen aangeboden werden en Aruba vond de gevraagde prijs te hoog, dan is de eigenaar van die aandelen geheel vrij om te verkopen aan wie de gevraagde prijs wel wil betalen. Voor Aruba maakt het trouwens geen enkel verschil of OGEM of ARUTIL eigenaar van de aandelen is. Zo'n transactie wordt uit beleefdheid gemeld, maar dat is niet eens nodig. Als er een lokale groep gevormd kan worden die over voldoende kapitaal beschikt om de gevraagde prijs te kunnen betalen, dan is het zelfs beter dat een groep van hier de aandelen bezit dan een groep buitenlandse banken. Het beste zou zijn als Arutil na aankoop van de aandelen ook kleine lokale beleggers mee zou laten doen. Dan wordt Elmar echt van ons, dan wordt het een Arubaanse zaak, zonder dat het een politieke speelbal kan worden. En mogelijk kan zo'n grotere Arutil dan ook op den duur taken van het WEB op zich nemen, of beter nog de hele WEB overnemen. We moeten zoveel mogelijk bedrijven uit de politieke invloedsfeer zien te halen en niet het omgekeerde. Als we onze mond vol hebben over de noodzaak van sanering van de veel te kostbare logge overheid, is deze motie een stap in de verkeerde richting.

AEROPUERTO REINA BEATRIX — Gistermiddag kwam op de Arubaanse luchthaven uit Miami aan prof. Anthony P. Maingot die morgen op initiatief van de Openbare bibliotheek — en dank zij ALM en Divi Divi — een lezing zal houden in het kader van de viering van "Dia di Prensa". Op de luchthaven werden prof. Maingot en zijn echtgenote begroet (zie foto) door gedeputeerde van Voorlichtin Frank Croes en de journalisten Toko Winklaar en Jane Lampkin.

Sepa-voorzitter: nog steeds bereid tot overleg met BC

ORANJESTAD — "De overheids- vakbond SEPA is altijd bereid geweest om te praten", aldus verklaarde de nieuwe SEPA-voorzitter Gregorio Wolff, "doch wij kunnen niet accepteren dat de overheid maatregelen neemt zonder inspraak van de vakbonden. Dit is om moeilijkheden vragen".

Door de gezamenlijke vakbonden op Aruba zou vandaag getracht worden nog een gesprek met de fractieleiders in de Eilandsraad te krijgen voordat vanmiddag de Eilandsraad de voorstellen van het Bestuurscollege in deze gaat behandelen. De heer Wolff liet duidelijk horen het niet met de IMF- maatregelen eens te zijn en haalde de uitspraak van MEP- leider Betico Croes in Nederland aan toen deze stelde "het IMF aan zijn laars te lappen". Nu lopen ze achter de IMF- maatregelen aan.

Desgevraagd vernam de Amigoe vanmorgen dat de openbare vergadering van de Arubaanse Eilandsraad die voor vanmiddag vier uur bijeen geroepen was, tot nader aankondiging werd uitgesteld. Een en ander zou verband houden met de Staten- vergadering die vanavond ter zelfder tijd wordt gehouden.

Geen opslagplaats meer bij Veterinaire dienst

Mej. Wekker: tot afsluiting actie Afrikaanse kinderen

ORANJESTAD — In Telenoticias vertelde mejuffrouw Florence Wekker dat zij haar werkterrein om kinderen te helpen van Aruba gaat verleggen naar Afrika. Mede reden hiervan zou zijn dat zij niet meer kan beschikken over een ruimte die zij bij de Veterinaire Dienst — zonder officiële vergunning — in gebruik had om haar spullen op te slaan.

Hieraan is een einde gekomen omdat de Veterinaire Dienst — zo vernam de Amigoe uit officiële bron — deze ruimte nodig had voor een keurmeester die zich onder meer bezig houdt met wetgeving en een rustige plaats moest hebben om te werken. Aangezien mejuffrouw Wekker nimmer een officiële vergunning had voor het gebruik van dat gedeelte van de Veterinaire Dienst, waar zij eens per jaar kwam als er actie gevoerd werd, moest zij het veld ruimen.

Mej. Wekker deelde naar aanleiding hiervan mede dat zij vijftien jaar lang gezorgd heeft voor de misdeelde jeugd rond Sinterklaastijd en nu zij geen opslagplaats meer beschikbaar heeft daarmee gaat stoppen. "Daarom stop ik er mee", aldus mej. Wekker, "ik ga nu tot slot een actie houden voor kinderen in Afrika, waarvoor zij enige personen bereid heeft gevonden in een comité zitting te nemen om deze laatste kinderactie uit te voeren.

Afscheid van twee Universal-figuren

ORANJESTAD — De laatse wedstrijd van Universal / Aruba Bank in de eliminatie-ronde op zondagmiddag in het Wilhelmina-stadion tegen RCA, zal tevens de afscheidswedstrijd zijn van sterspeler Tico Tromp.

Na de wedstrijd zal in Poppy's Place te Pos Chiquito afscheid worden genomen van Tico Tromp en van de huidige Universal- voorzitter, Andres Tromp, die zich binnenkort in Nederland zullen vestigen.

Venezolaans bridgepaar troeft gastheren af

ORANJESTAD — Op de competitie- avond van bridgeclub Aruba Ariba wist het echtpaar Morganti uit Venezuela (gastspelers) het gehele deelnemersveld af te troeven met de hoge score van 64.03 procent, vóór het sterke duo Sytze van der Meer André Dekker (57,91 procent).

Voor de meeste bridgers gold deze avond als een generale repetitie voor de internationale bridge-marathon van aanstaande zaterdag. Boven de vijftig procent scoorden tevens de paren Hans Somers / Henk Vocks (56.38), Henk Berghuizen / Ars Bergen (56.12), Bob Lopez Henriquez / Isio Gottfried (54.85) en het echtpaar Michels (53.06).

Het individuele klassement is na vier wedstrijden in deze ronde: 1) Hans Somers; 2) Roy Alderliste; 3) Bob Lopez Henriquez en 4) Sytze van der Meer en André Dekker.

Afsluiting wielrenseizoen met 80 en 100 km-races

ORANJESTAD — Het wielren- seizoen op Aruba wordt afgesloten met een tachtig kilometer wedstrijd op 21 september en een honderd kilometer wedstrijd op 22 september.

De tachtig kilometer wedstrijd op zaterdag 21 september begint bij de Kukwisa- school te Pos Chiquito, en gaat vervolgens richting San Nicolas, terug via Pos Chiquito naar Santa Cruz, Noord, Malmok, Bubali, Noord, Santa Cruz en Savaneta naar de finish bij het Lago Sportpark in San Nicolas.

De 100 kilometer op zondag gaat van start bij Malmok, gaat richting Oranjestad, San Nicolas, terug via Pos Chiquito, Santa Cruz, Noord, Malmok en richting San Nicolas naar de finish bij het Lago Sportpark.

Wielrenners worden verzocht in te schrijven op het Idefrekantoor bij de heer Rudy Leysner, die verdere gegevens zal verstrekken.

Met twaalf ploegen in twee poules

Zesde veteranenvoetbal-competitie begint vandaag

ORANJESTAD — In het RCA-sportcentrum is er vanavond om zeven uur de officiële opening van de zesde veteranen voetbal- competitie van de FEDEVETA. Na het openings- defilé en toespraken volgt om half acht de eerste competitie- wedstrijd tussen Mercurius en Nacional Vets, waarna om negen uur Bubali Vets en Ayo Vets tegen elkaar uitkomen.

De twaalf deelnemende veteranen- ploegen zijn in twee poules verdeeld. In poule A spelen: Pova, FC Roma, Flor del Oriente, Atlantico Maxell, Nacional Vets en Mercurius. Poule B wordt gevormd door: Inter, Concorde Vets, Teachers United, Estrella Vets, Ayo Vets en Bubali Vets.

Elke woensdagavond en vrijdagavond om kwart voor acht wordt in het RCA-sportcentrum één wedstrijd gespeeld. Elke zondag, vanaf kwart over tien, worden afwisselend op de terreinen van Aruba Juniors, Estrella, Rooi Afo en Winston vier wedstrijden gespeeld.

Na de twee eliminatie- ronden zal de competitie worden voortgezet door de drie eerst geplaatste ploegen op de ranglijst van beide poules. Hierna volgt de semi-finale tussen de twee koplopers.

De veteranen-competitie wordt zondag op het Aruba Juniors terrein voortgezet met de ontmoetingen: Pova tegen Roma (10.15 uur); Inter tegen Concorde Vets (12.00 uur); Atlantico Maxell tegen Flor del Oriente (1.45 uur) en de laatste wedstrijd: Estrella Vets tegen Teachers United (3.30 uur).

ORANJESTAD — Voor het gerecht op Aruba heeft de heer Fabian Carlos Tromp deze week de eed afgelegd als deurwaarder voor strafzaken. Hij is de opvolger geworden van de heer Querino Maduro die enkele weken geleden met pensioen ging. De heer Tromp is sedert juli 1977 werkzaam bij het parket op Aruba.

Zakenvaria

IN DAKOTA Shopping Paradise komt iedere vrijdag- en zaterdagavond van zes tot tien uur een nieuwe attractie bij in de vorm van «cunucu fiesta». Hoofdattractie hiervan is de invoering van een Arubaanse rijsttafel. Deze bestaat uit vier visgerechten, vier vleesgerechten en alles wat daarbij behoort, waarbij pan batí, keshi yená enzovoorts niet ontbreken. Iedere weekeinde wordt er muziek gebracht, zo vertelde Lorenzo Arends de Amigoe in een gesprek. Dit weekeinde treedt exclusief op Krisnu Penso met zang en orgel. Voorts bestaan er plannen om een tentoonstelling van Arubaanse schilderwerken te houden.

Video in ijskast

SAN NICOLAS — De recherche hield de man R.E. aan als verdachte van een diefstal van een video-apparaat ter waarde van dertienhonderd gulden. Tijdens het verhoor verklaarde hij de video in de mondi te Zeewijk te hebben verborgen. Maar de video was inmiddels verdwenen. Uit een verder ingesteld onderzoek bleek dat de 32-jarige buitenlandse dame F.C. de video had weggehaald en in een onbewoonde woning in de Village in de ijskast had verstopt. Beiden bleven voor verder onderzoek ingesloten.

Illegale buitenlandsen

ORANJESTAD — Tijdens een controle van de Immigratie trof men in een nachtclub in de Windstraat de buitenlandse dame A.N. (32) aan die geen identificatie- papieren bij zich had. De Immigratie besloot haar naar huis te brengen en trof tot zijn verbazing in de woning nog drie dames aan die illegaal op Aruba verblijven. De 29-jarige E.R. trachtte door het raam te springen, maar dit mislukte. Met een kniefractuur werd zij per ambulance naar het hospitaal overgebracht. De drie vrouwen werden naar het Huis van Bewaring gebracht in afwachting van hun uitzetting naar hun geboorteland.

Zakenvaria

...IN DE ARUBA CONCORDE boxing arena wordt dinsdag 3 september een voorstelling gegeven van de "Chinese magic revue" uit Taiwan. Deze groep bestaat uit een twintigtal acrobaten die reeds in verschillende landen grote successen boekten met hun fantastische shows. De show in Concorde Arena begint om acht uur 's avonds. De toegangskaarten zijn reeds verkrijgbaar bij: Galeria Moderna, Concorde Hotel, The Palm Tours, Joey's Drive-In en bij leden van de ARSCA...

Zoon Colombiaanse guerrillaleider met vader samen omgekomen

BOGOTA — Bij het treffen tussen een guerrilla- eenheid en de politie in Cali waarbij de M-19 guerrillaleider Ivan Marino Ospina om het leven kwam, blijkt ook diens zoon Gerardo Ospina gedood te zijn, zo is officieel meegedeeld. De jongen was negentien jaar. Samen met vader en zoon Ospina kwamen nog twee andere guerrillastrijders om.

In de kwartfinales op Flushing Meadow

Tenniswereld bereidt zich voor op het duel tussen McEnroe en Becker

NEW YORK — De tenniswereld maakt zich langzaam op voor het duel tussen de beste speler van de laatste jaren en de man, of eigenlijk de jongen, die als zijn mogelijke opvolger wordt gezien. John McEnroe en Boris Becker bereikten donderdag zonder enige moeite de derde ronde van de strijd om de open Amerikaanse titels op Flushing Meadow. Als alles volgens plan verloopt ontmoet het tweetal elkaar in de kwartfinales.

De Amerikaan schakelde de Canadees Martin Wostenholme uit. Beter spelend dan in zijn partij tegen de Israeliër Shlomo Glickstein, kreeg McEnroe alleen in de tweede set, die hij won via een tie- break, serieus weerwerk van Wostenholme.

Wimbledon- kampioen Becker maakte een hardhandig einde aan het verrassende optreden van Huub van Boeckel. Binnen vijf kwartier was het tweetal weer verdwenen van het centrecourt, Becker met een duidelijk winst van Van Boeckel met een kater.

De start van Van Boeckel op de door 13.000 toeschouwers omgeven baan, was hoopgevend. Na zijn opzienbarende overwinning in de eerste ronde op de Australiër John Fitzgerald, liet de Hagenaar weten „ook hard te kunnen slaan". Dat deed de door het toernooi op de 119e plaats van de wereldranglijst staande Van Boeckel in het eerste gedeelte van de partij ook zeker. Tot 4-3 kon hij de 17- jarige Westduitser goed volgen. Het eerste verlies van zijn opslag kostte Van Boeckel de set. De winst van Becker werd door het publiek met gejuich begroet. Door zijn optreden in de eerste ronde heeft tennisser uit Leimen al een enorme populariteit bij het Amerikaanse publiek opgebouwd.

In de tweede set kwam de Nederlander helemaal niet meer in het stuk voor. Binnen twintig minuten was het 6-0 en de strijd eigenlijk ook wel gestreden. In de derde reeks kon Van Boeckel het eerste wedstrijdpunt voor de Westduitser op 1-5 en 30-40 nog wegwerken. Becker verzilverde het derde wedstrijdpunt echter met een ace. De jonge Westduitser was na zijn zege tevreden. „Het ging redelijk, beter in ieder geval dan tegen Doohan in de eerste ronde. Ik heb in deze wedstrijden goed de tijd gehad te wennen aan de baan en aan de omstandigheden waarin gespeeld moet worden. Veertig graden is tenminste niet niets".

IN NAVOLGING VOORBEELD VAN SCORPIONS TEGEN HAWKS

Indians met 7-4 score op verlies gezet

Wild Cats forceert vierde wedstrijd in halve finale

WILLEMSTAD — Wild Cats / Banco di Caribe heeft gisteravond met een sensationele reactie in de laatste inning Sta. Rosa Indians / Complan van een derde achtereenvolgende overwinning weten af te houden en een vierde wedstrijd geforceerd in de halve finale serie. Cats volgde daarmee het voorbeeld van Royal Scorpions dat afgelopen dinsdag nog dezelfde krachttoer uithaalde tegen Blue Hawks. Met een rally van liefst 6 runs werd Indians alsnog met de score van 7-4 op verlies gezet.

Wat zich gisteravond in de laatste inning afspeelde was zelfs nog dramatischer omdat Cats met een 0-2 achterstand met de rug tegen de muur stond in de best- of- five serie. Indians stond na acht innings met 4-1 voor welke stand in de zesde inning was bereikt. Cats opende de score in de eerste helft van de zesde inning op een tweehonkslag van Remick Bernadina maar moest toezien hoe Indians in dezelfde inning nog niet alleen gelijk maakte maar uitliep met een marge van drie runs. Drie vrije lopen, waarvan één "intentional", boden Indians de mogelijkheid om het initiatief naar zich toe te trekken. Indians, dat tot dusverre slechts twee honkslagen tegen pitcher Roberto Bonifacio had geslagen maakte gretig gebruik van de geboden kansen en liet 4 runs noteren op honkslagen van Lipo Elhage, Lilin Martinez en Stanley Palm.

Swendley Kleinmoedig gaf in de laatste slagbeurt met een driehonkslag het startsignaal voor de rally van Cats. Daarna volgden honkslagen van Orlando Nicolina, Glen Felida en Dudley Sanchez terwijl zowel Nato Anasagasti als Remick Bernadina dankzij veldfouten van de steeds nerveuzer spelende Sta. Rosa- infield het eerste honk veilig konden bereiken. Gecombineerd met twee vrije lopen leverde dit totaal 6 runs op voor Cats waardoor Indians op zijn beurt tegen een achterstand van 3 runs moest aankijken. Het heeft er even naar uitgezien dat Indians in de tweede helft van de negende inning nog terug kon komen toen de eerste twee slagmannen de honken bereikten (deadball en een infieldhit van Michel Daou) maar een doubleplay hielp Cats uit de problemen. De zaak was daarna gauw bekeken.

De eindcijfers waren: 7- 10- 1 voor Cats en 4- 7- 7 voor Indians. Winnende werper was Percey Schoop die vanaf de zesde inning van Hector Francinet had overgenomen die op zijn beurt in dezelfde inning Bonifacio had vervangen. De nederlaag kwam op naam van Rupert Straker die Edmond Martina in de negende verving.

De vierde wedstrijd tussen beide ploegen wordt vanavond verspeeld, waarna weer op zondag wordt gespeeld mocht een vijfde ontmoeting noodzakelijk blijken.

Bridgeclub Baranca

WILLEMSTAD — De uitslag van de Bridgeclub Baranca van 28 augustus '85 is als volgt:

Groep A: 1. Dames De Vries - Vos 62,08%; 2. dames Schouten - Nebbeling 58,50; 3. echtpaar Winkel 56,67; 4. echtpaar Schnog 55; echtpaar Van Bochove 55; 6. heren Roerhorst - Engelman 53,50.
De overige 7 paren scoorden beneden 50%.

Groep B: 1. Dames Engelman - Bustraan 61,81%; 2. heren Groot - Cloose 59,38; 3 dames Silfhout - Jamaloodin 58,68; mevr. Valkenberg - hr. Oudenaller 58,68; 5. echtpaar Maas 56,94; mevr. Plantz - hr. Jamaloodin 56,94; 7. echtpaar Mayer 51,04.
De overige 7 paren scoorden beneden 50%.

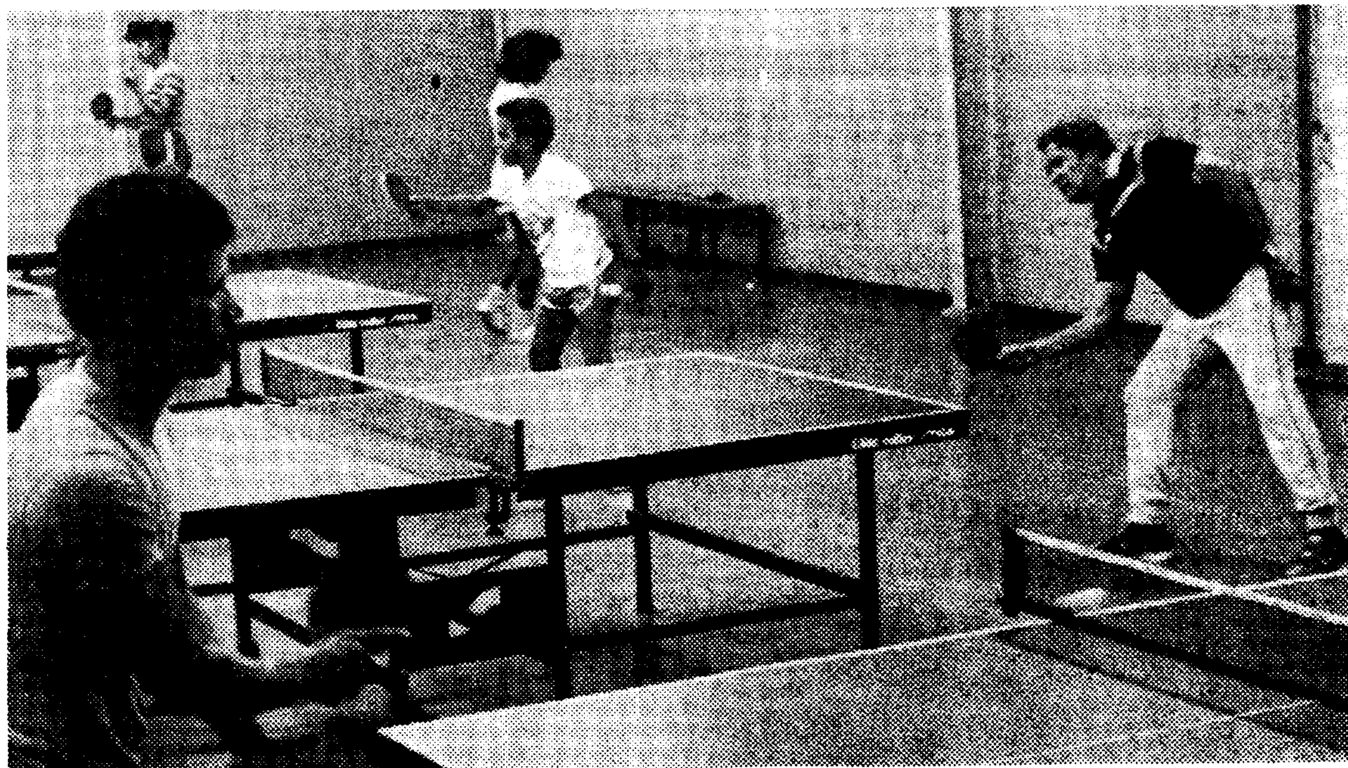
Over Zomerspelen in Seoel

Noord-Korea scherpt zijn bezwaren aan

TOKIO — Noord- Korea zal niet meedoen aan de Olympische Spelen in Seoel als het land de spelen niet voor een deel mag organiseren. Dit heeft Kim U-Chong, een regeringsfunctionaris, donderdag in Pjongjang bevestigd. De uitspraak van U-Chong, die speciaal belast is met inter- Aziatische betrekkingen, is verspreid door het Japanse persbureau Kyodo. De hoge functionaris maakte het standpunt van zijn regering bekend tijdens de ontvangst van een delegatie van de Japanse socialistische partij.

De Noordkoreanen hebben de wens te kennen gegeven het sportevenement in 1988 gezamenlijk met Zuid- Korea te willen organiseren. De spelen zijn echter toegewezen aan de Zuidkoreaanse hoofdstad Seoel. Volgens het handvest van het Internationaal Olympisch Comite, is een gezamenlijke organisatie niet mogelijk. Noord- Korea heeft ook voorgesteld met een gecombineerde sportploeg aan de spelen mee te doen. Ti dens de bijeenkomst van het IOC op 8 en 9 oktober treffen vertegenwoordigers van beide landen elkaar in Lausanne.

ZEILEN / KOPENHAGEN — Het team Verhagen / Smolders / Van der Vaart heeft na drie races in de strijd om de open Deense titel in de Ynglingklasse de leiding in het klassement. Na de winst van donderdag in de eerste race wonnen de Nederlanders een dag later ook de tweede wedstrijd. In de derde race eindigden zij als derde. In het klassement leidt Verhagen met 5,7 punten voor de Denen Loppenthin (17,4) en Palm (20).

WILLEMSTAD — In de recreatie- zaal Irene Moreno te Suffisant, vindt vanavond de finale plaats van de Curaçaose ping pong- kampioenschappen. In de categorie "heren- enkel" komen Raymond Begina en Annibal Lopez tegen elkaar uit.

In de categorie "dames enkel" binden Maggie Sprock en Ruthmila Vos de strijd tegen elkaar aan. Anthony Pieter en Eric Isenia ontmoeten in de categorie "heren dubbel" Annibal Lopez en Ornelio Martina. "Dames dubbel" wordt gespeeld door het duo Maggie Sprock/ Mildred Julia tegen Edith en Mary Ann McLeod. In het "gemengd dubbel" ontmoeten Maggie Sprock en Raymond Beginia, het paar Edith McLeod en Eric Isenia. Voor wat betreft de jeugd- spelers, komen bij de meisjes Mary Ann McLeod en Milushka Sasso tegenover elkaar te staan, terwijl bij de jongens Eldred van den Hout en Inberto Vos elkaar om de titel zullen bestrijden.

Dit weekeinde tweede deel aan bod

Curaçaose sunfishwedstrijden al voor de helft afgewerkt

WILLEMSTAD — Het afgelopen weekeinde werden de eerste drie van de zes wedstrijden om het Curaçaos Sunfish kampioenschap afgewerkt.

Toen zaterdagmiddag om drie uur het startschot voor de eerste race viel, bleken er 41 deelnemende sunfishes ingeschreven te zijn, die voor een fantastisch schouwspel zorgden. Alle bootjes startten gelijk, dit hoewel er in drie verschillende klassen gevaren wordt. De wedstrijdleiding had gezorgd voor een perfecte startlijn, zodat ondanks het grote aantal sunfishes de start vlekkeloos verliep.

In de C- klasse, waarin door 16 deelnemers is ingeschreven, is na 3 races een spannende strijd gaande, tussen Wim Coppoolse, Herman de Jong en Andy den Herder, die allen een race wonnen. Ongetwijfeld zal het komend weekeinde de nieuwe kampioen uit hun midden te verwelkomen zijn. Maar het zijn niet alleen de snelsten die de wedstrijd maken; wat te zeggen b.v. van het fantastische doorzettingsvermogen van Peter Smeulders en Jeroen Krijgsman, die ondanks hun geringe gewicht er toch telkens weer in slagen om hun sunfish veilig te laten finishen.

In de B- klasse met 14 deelnemers lijkt Norbert Bielderman zeker van zijn zaak na 2 overwinningen en een tweede plaats. Maar als de wind het a.s. weekeinde iets gaat liggen is zijn positie kwetsbaar. Zeer goede prestaties in deze klasse worden geleverd door Jeffrey Huckriede en Ken Berend. Laatstgenoemde is als een komeet uit de C- klasse gekomen en heeft dan ook zeer symbolisch een ster als herkenningsteken in zijn zeil.

De A- klasse is dit jaar in een sterk veld van 11 sunfish- zeilers aanwezig. Hans van der Gulik, de kampioen van vorig jaar leidt met twee overwinningen en een tweede plaats. Hij krijgt nog verrassend veel tegenstand van Alex Roose die tot nu toe een derde, een tweede en een eerste plaats behaalde. Achter voornoemd tweetal vechten Jan Ackerman, Rob Lesage, Steven Smeulders en Wim van der Gulik een spannende strijd uit voor de overige ereplaatsen. Jan Ackerman met een tweede, een derde en een zesde plaats lijkt de beste kansen te hebben. Zijn noeste training van de laatste maanden werpt duidelijk zijn vruchten af en ook de harde wind is voor hem geen probleem meer. Rob Lesage, die nu vierde in het klassement staat zorgde in de derde race van zondagmiddag bijna voor een daverende verrassing door vlak voor de finish de kop over te nemen. Uiteindelijk schoot hij net iets te kort maar werd toch fraai derde.

A.s. zaterdag om 15.00 uur wordt de vierde race gevaren, zondagmorgen om 10.30 uur de vijfde en 's middags om 14.00 de zesde. Het beloven weer zeer spannende races te worden omdat in geen enkele klasse er al een zekere kampioen is. Zeilliefhebbers die het fantastische schouwspel van 41 kleurrijke sunfishes willen zien zijn van harte welkom. De starts vinden zoals gebruikelijk plaats ten zuiden van de vlaggemast. Vanaf Brakkeput Ariba (WSV Jan Sofat, Zeeverkenners) hebben de toeschouwers een prachtig uitzicht.

Met zes spelers in Nederland elftal

PSV lijkt "hofleverancier" van Oranjeselectie te worden

ZEIST — PSV is met zes spelers de „hofleverencier" van het Nederlands elftal dat volgende week woensdag in Heerenveen een vriendschappelijke interland speelt tegen Bulgarije.

Voor deze wedstrijd, die als voorbereiding geldt op de beslissende duels tegen België of Polen voor een plaats in de eindronde van het wereldkampioenschap volgend jaar in Mexico, heeft bondscoach Leo Beenhakker vier veranderingen in zijn selectie aangebracht.

In vergelijking met de groep die op 14 mei in Boedapest met 1-0 van Hongarije won, zijn de PSV- spelers Ernie Brandts, Michel Valke en Ruud Gullit terug. Ook Mario Been (Feyenoord) maakt zijn rentree in de groep. Niet geselecteerd voor het duel in Heerenveen zijn Dick Schoenaker (FC Twente), Michel van de Korput (FC Koln), Ton Lokhoff (PSV) en Peter Boeve (Ajax). „Het viertal dat er nu niet bij is, is om uiteenlopende redenen afgevallen", legde Beenhakker uit. „Dick Schoenaker en Ton Lokhoff heb ik niet geselecteerd. Het niet aanwezig zijn van Boeve en Van de Korput heeft een andere oorzaak. Zoals bekend, is Boeve nog geblesseerd en heeft Michel verplichtingen voor FC Koln. Volgende week woensdag moet hij een Bundesliga- wedstrijd spelen tegen Werder Bremen.

De komst van Willem Kieft uit Italië staat nog niet voor honderd procent vast. Volgens de bondscoach is de kans echter zeer groot dat de blonde aanvalsleider van Pisa het oefenduel kan meemaken. Beenhakker: „In Italië zijn ze bezig aan een groot aantal wedstrijden in de voorronde van de bekercompetitie. Pisa staat er zeer goed voor en heeft zich vrijwel geplaatst. Hoewel Pisa ook op 4 september in actie komt, heeft het bestuur Kift de toezegging gedaan dat hij naar Nederland mag. Omdat ik het definitieve „ja" nog niet heb gehoord, houd ik nog een slag om de arm. Maar ik reken er wel op dat hij erbij is".

Met de wedstrijd tegen Bulgarije begint, zoals bekend, de voorbereiding op de twee belangrijke wedstrijden tegen België of Polen. Een week na het treffen met de Bulgaren in Heerenveen valt in het Poolse Katowice de beslissing als de nummers een en twee uit groep een van de Europese zone elkaar ontmoeten. Leo Beenhakker, die zelf deze beslissingswedstrijd zal bijwonen, hoopt dat hij een groot deel van deze selectie bijeen kan houden. „Kijk, het is natuurlijk niet mijn bedoeling om de ploeg weer extreem te gaan wijzigingen. Je hebt een beeld voor ogen en daar moet je als coach vanuit gaan. Dat zich door blessures, ernstig vormverlies zo ook het feit dat niet geselecteerde spelers zich duidelijk aandienen wijzigingen kunnen voordoen voor oktober, is logisch". Het Nederlands elftal komt maandag 2 september op het sportcentrum in Zeist bijeen. Dinsdag in de middag vertrekt de groep naar Heerenveen waar in de omgeving zal worden gelogeerd.

De zestien zijn: Ronald Koeman, Frank Rijkaard, Marco van Basten en Rob de Wit (Ajax), Joop Hile, Ben Wijnstekers, Mario Been en Simon Tahamata (Feyenoord), Hans van Breukelen, Ernie Brandts, Huub Stevens, Willy van de Kerkhof, Michel Valke en Ruud gullit (PSV), Adrie van Tiggelen (FC Groningen) en Willem Kieft (Pisa).

Damtoernooi "Union te forza"

WILLEMSTAD — Het damtoernooi "Union ta forza" wordt door de Curaçaosche Dam Bond georganiseerd met als voornaamste doel de intensivering van de relatie en communicatie tussen de leden van de diverse lokale groeperingen, die het damspel beoefenen. Tot nu toe is het zo, dat 2 en zeker niet meer dan 3 van deze groeperingen de samenstelling van een club hebben; met andere woorden functionerende met een bestuur, statuten, huishoudelijk reglement etc.

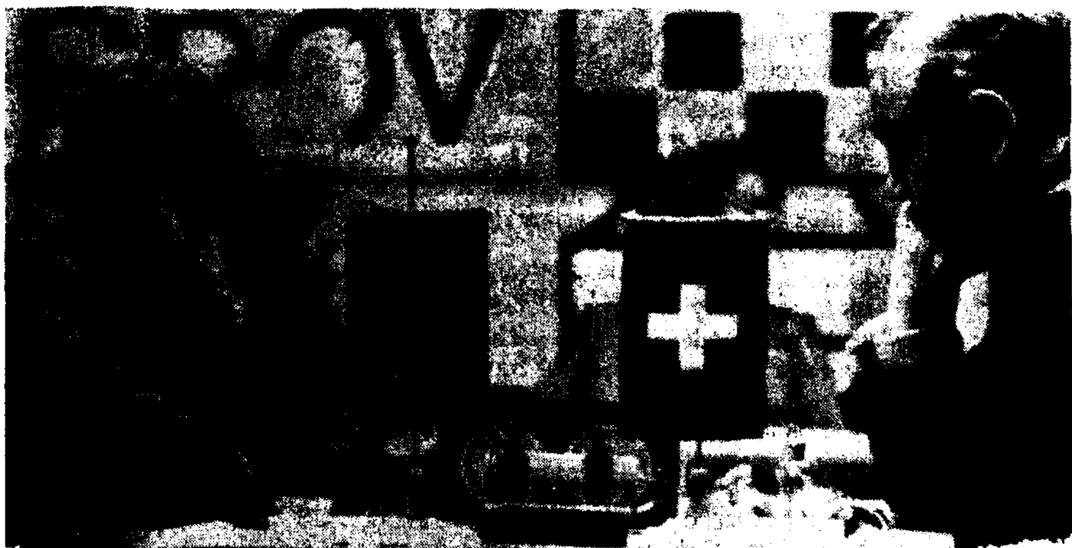
De ontmoetingen gaan tussen 9 teams en 6 personen (exclusief de reserves). De wedstrijden vinden plaats in Club Kodela aan de Pater Eeuwensweg.

De acties beginnen zondag 1 september om 1 uur 's middags en gaan vervolgens door op dinsdag en donderdag aanvangende om 8 uur 's avonds. Deelnemende groepen zijn: El Conquistador, Vesta, SDW (Doe & De Willems), Kodela, White Label (Oranjestraat), Zapateer en Montagne.

Zondag 1 september, bij gelegenheid van het bovenstaande, vindt tevens de uitreiking plaats van de prijzen aan de winnaars van het Kampioenschap van Curaçao 1985.

Wereldtitelstrijd in sfeer van bittere animositeit

Haat en nijd kenmerken tweede match van Karpov vs Kasparov

MOSKOU — Uitdager Gari Kasparov staat erom bekend weinig op te hebben met Russisch schaak- grootmeester Anatoli Karpov (links op de foto). Hij staat voor wat betreft zijn gevoelens zeker niet alleen. Ook Victor Kortsjnoi (rechts) stak in het verleden voor, tijdens of na ontmoetingen met Karpov, zijn afkeer tegen de nu 34-jarige wereld- kampioen schaken niet onder stoelen of banken.

MOSKOU — Anatoli Karpov is voorzitter van de door de Sovjet- Unie van overheidswege in het leven geroepen vredesbeweging. Als het er echter op aan kcmt de wereldtitel schaken te verdedigen, gebeurt dat in een sfeer van bittere animositeit. Hoe de flets de oneindigheid inkijkende Rus zoveel haatgevoelens kan oproepen, is een raadsel. Feit is echter, dat een onvoltooide tweekamp van Gari Kasparov net zo'n Karpov- hater heeft gemaakt als Viktor Kortsjnoi de afgelopen vijftien jaar is geweest.

De match om niets, waarin de twee Sovjet- grootmeesters 48 partijen speelden, 1655 zetten deden en meer dan 200 uur nadachten, werd op 15 februari van dit jaar bij de stand 5-3 in het voordeel van Karpov door Florencio Campomanes gestopt. „Vanwege de uitputting van de spelers", kon de Philippijn nog net uitbrengen, voordat Kasparov het podium opstormde en de Fide-president in het gezicht zei, dat diens beslissing een „farce, een misplaatste grap en een manipulatie" was.

In de laatste tachtig dagen van de match was Karpov er niet in geslaagd de ene overwinning te behalen, die hem nog scheidde van titelprolongatie. Diepe inzinkingen in de laatste twee partijen wezen er daarentegen op, dat de wereldkampioen zijn mentale reserves tot op de bodem had uitgeput. Dat laatste wordt door Karpov bestreden. Weliswaar was hij door de uitputtingslag tot op het bot vermagerd, maar ook hij zou niet om ingrijpen van buitenaf hebben gevraagd. Desondanks wordt Campomanes sinds die tijd in spelerskringen als Karpo- manes aangeduid; een bijnaam, die de Philippijn eer aandeed door een nieuwe regeling te ontwerpen, waarbij de wereldkampioen drie keer verslagen dient te worden, wil hij de titel definitief kwijtraken. Allereerst het besluit de nieuwe tweekamp tot 24 partijen te beperken, waarbij 12-12 voldoende is voor titelprolongatie. Dan de uit de lucht gevallen, maar desondanks gegarandeerde revanche- match en mocht die verloren gaan de ingelaste tweekamp tegen de winnaar van het komende kandidaten- toernooi.

Op 3 september zitten de schuchtere 34- jarige Karpov en de twaalf jaar jongere flamboyante Kasparov weer tegenover elkaar met het schaakbord tussen hen in. Volgens nieuwe regels, op een nieuwe plaats van handeling, onder een nieuwe arbitrage en met nieuwe experts voor de analyse. Ter voorbereiding speelde Karpov een toernooi in Amsterdam, dat hij won met vier overwinningen en zes remises. Karpov beproefde zijn krachten in tweekampen tegen Robert Hubner in de Bondsrepubliek en de Zweed Ulf Anderson in Joegoslavie, waarbij hij in totaal vijf overwinningen en zeven remises boekte.

Schaaksuccessen zijn in het verleden door het Sovjet- regime dikwijls opgevoerd als een demonstratie van de intellectuele kracht van de natie. Dit keer echter dreigt dezelfde schaaksport het land in twee kampen te verdelen. De dreiging is zo groot, dat de partijkant Sovjetskaja Rossija het dezer dagen nodig vond de gemoederen tot bedaren te brengen door eraan te herinneren, dat beide spelers per slot van rekening uit dezelfde grote Sovjet- schaakschool voortkomen. „Bovendien is het schaakspel een onderdeel van de cultuur en geen oorlogsspel", commentarieerde de krant.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

VOETBAL **(Fedeprof)**
18.30 uur CSD Barber vs Vasco da Gama;
20.30 uur Jong Colombia vs Undeba - SUBT-stadion.

ATLETIEK
19.30 uur aanvang wedstrijden voor veteranen en junioren - Suffisant-stadion.

ASIENTO **(voetbaltoernooi)**
19.30 (A-kl.) uur DTS/Fatum vs PSV;21.15 uur (A-kl.) Abrahamsz HW vs Juristen - Rust en Burgh.

*****

ZATERDAG
ABVO **(voetbaltoernooi)**
10.00 uur Brandweer vs Setel nv;
13.45 uur win. A vs win. B;
11.15 uur LRTD vs Douane;
12.30 uur Caprileskliniek vs Postkantoor;
15.00 uur win. A vs win. B.

ORFIC
vanaf 09.00 uur wedstrijden op terrein Marie Pampoen en SUBT.

LITTLE LEAGUE
10.00 uur Libby's vs Petromar;
12.00 uur Pet Care vs Amalie;
14.00 uur General Catering vs Zelbo;
16.00 uur Meubles Kennedy vs Lover Ice - Suffisant-stadion.

*****

Major League Baseball

NEW YORK — Resultaten van de donderdag gespeelde Amerikaanse baseball- wedstrijden:

AMERICAN LEAGUE
New York Yankees - California Angels 4-0; Detroit Tigers - Oakland A's 3-2; Boston Red Sox - Cleveland Indians 17-2; Baltimore Orioles - Seattle Mariners 6-5.

NATIONAL LEAGUE
San Francisco Giants - New York Mets 6-3; Philadelphia Phillies - Los Angeles Dodgers 3-2; Cincinnati Reds - Pittsburgh Pirates 6-0; Atlanta Braves - Chicago Cubs 9-6; Montreal Expos - San Diego Padres 8-5.

PETE ROSE countdown: nog 8 hits.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

CHEVROLET MONTE Carlo '76, V-8, met airco, radio- cassette, in prima conditie, vraagprijs f.2.800,-; complete duikset, 1 jaar oud, f.600,-; Dufour Bic surfplank + 2 zeilen, trapeze, f.300,-; Akai tapedeck + banden f.150,-, tel.: 81747, Orinocoweg 11.

ALLES MOET weg. Weggeefprijzen. Massief grenen bankstel; wandmeubel; rond/ ovale tafel; hang/legkast; boekenkasten; servies; glaswerk; hometrainer; bed; houten planken; BK- pannenset; keukengerei etc. Porchsale zaterdag en zondag de hele dag: Abrahamsz H-75.

BOEKEN-FESTIVAL, zéér lage prijzen: Nederlandse literatuur voor HAVO/VWO- boekenlijst; studieboeken: L.O. Nederlands, Sociologie, Didactiek; Engelse bestsellers: jeugdboeken. Verkoop zaterdag en zondag de hele dag: Abrahsmz H-75.

WEGENS VERTREK: Toyota Starlet '79, in zeer goede staat tevens homecomputer, printer 120 CPS, 2 disk drives, 1200 band modern, 2 monitors en veel software, tel.: 613725, Schottegatweg Oost 100.

Z.G.A.N. BABYBED + commode + babykast, merk Marjolijn (Latra); kleuren tv; stereoset 3-in-1. Te bezichtigen: Rondeweg 26, Julianadorp, tel.: 87682.

FORD FAIRMONT; Lada 1200; surfplank compleet; surfzeil highclew, tel.: 75589.

GASSTOVE «INDESIT», 5-pits (one year old) f.280,-; Olivetti typewriter (one year old) f.150,-; Konica Hexagon 1.7 f.250,-; one portable Zenith transoceanic radio f.250,-; one big Chinese kamferkist (18 century); two children bicycles Raleigh f.100,-, Iros f.70,-. Information: tel.: 75162.

HONDA ACCORD f.1.800,-, Kaya Pieda Presioso 46, Kabo Verde (Sta. Maria).

11 INGEBONDEN DELEN van «World War II», in prima conditie, tegen een redelijk bod! Capello, tel.: 612680.

AS IS where is: auto Mark V '75 f.4.500,-; baki laba kabei f.175,-; kashi kushina grandi f.100,-; baiskel hulandes pa adulto f.125,-, tel.: 78655.

GASFORNUIS MAGIC Chef f.250,-; stofzuiger f.100,-; salontafel (Hollandia) f.150,-, Kaya Akoerio 14, Matansia.

BUICK REGAL 1978, automatic, z.g.c., f.6.500,-, tel.: 615895.

FORD FAIRMONT Stationwagon 1980, f.4.500,-, tel.: 615814.

ANTIEK: Landhuis Klein St. Michiel aan de weg naar Bullenbaai. Vrijdag van 3-5, zaterdag van 10-6 en zondag van 10-6 uur.

CHEVROLET EL Camino Conquista '81, aut., airco, p.br., p.st., vraagprijs f.15.000,-; Jeep Cherokee Golden Hawk '80, full equipped, vraagprijs f.14.500,-, tel.: 70263/70999.

2 WANDKLOKKEN; 1 wandmeubel; 1 bar + 3 krukken; 1 bankstel; 1 stereoset; 1 slaapkamerset, tel.: 641486.

TOYOTA CELICA Liftback 1983; antieke servieskast; versterker; schommelstoel, tel.; 671721.

OPEL KADETT City, vr.prijs f.2.950,-; stoof Kelvinator; pickup; tuner; houten 2-pers. bed; tafel; lampen; schommelstoel, tel.: 79719.

TOYOTA CELICA 1979, airco, radio- cassette AM/FM, Diamantweg 17.

PORCHSALE: bankstel z.g.a.n. f.3.000,-; bamboe porchset f.750,-; leren porchset f.175,-; grenen baby- ledikant f.125,-; 2 éénpersoons- bedden à f.175,-; 1 éénpersoonsbed f.150,-; 1 tweepersoons- bed met rekje f.300,-; eetkkamerset f.190,-; buffet f.115,-; planten; boeken; lampen; speelgoed; huishoudelijke artikelen. Za. 31-8, zon. 1-9 v.a. 8.00 am: Cassandraweg 18.

PORCHSALE O.A. porchset; eiken meubelen; antieken paardenhaam; koperwerk; 25 pk buitenboord- motor Johnson; gasfornuis; serviesgoed; video- recorder; kinder- ledikant; kinderbox; diverse baby art.; bruidsjapon mt. 36 f.175,- en vele diverse art. Zaterdag 31-8 de gehele dag: Mahumaweg 36.

PORCHSALE ZONDAG 1 september 1985 van 11.00-13.00/ 17.00-20.00 uur: Trompetbloemweg 28, tel.: 75162.

DATSUN SUNNY '83, airco + sunroof; ijskast; gasfornuis; tv kleur; 2 persoonsbed, grenen; hanglegkast, grenen; Bouvierpup, tel.: 614809/74992.

WEGENS VERTREK: weinig gebruikte complete HiFi stereo-installatie: tuner, versterker, cassette- deck, draaitafel, 70 Watt boxen, vraagprijs f.550,-. Inlichtingen: Kaya Rafael Hansen 6, tel.: 78290.

WANDKAST, 3-DELIG, grenen en surfplank met toebehoren w.o. 2 zeilen, t.e.a.b., W. Oomen, Cubaweg 126, tel.: 88101.

WEGENS OVERCOMPLEET: nieuwe ongebruikte deepwellpomp 1 PK voor f.875,- (normale prijs f.1.455,-), tel.: 77285.

JEEP CJ-7 (AMC), stereo, magwheels, tel.: 675373.

PONY HYUNDAI Stationwagon '79, i.z.g.st., Landhuis Papaja, tel.: 82241.

EXCLUSIEF BANKSTEL met kalfsleren bekleding, heel apart, 2 jaar oud, Nf.2.500,-, tel.: 80963.

WEGENS VERTREK: Renault 12 TL '79 Stationcar, rijdt als een trein, f.3.250,-, tevens gedeeltelijke inboedel. Inf.: tel.: 671578.

LEREN BANKSTEL; eetkamerstel; GE no-frost ijskast «side by side», geel; autom. wasmachine; vriezer; lampen; éénpers. bed + grenen kasten; hoogslaper + kast; grenen porchset; huish. art.; boeken; puzzels; planten, Kaya Miguel Suriel 14, Jongbl., tel.: 77028.

JEEP CARIBE 1984, i.z.g.st., voor snelle beslissers speciale prijs, financiering mogelijk, tel.: 55026.

WEGENS VERTREK: Plymouth Volare, 6 cyl., automatic, power brake, airco, steering, i.z.g.s., f.6.700,-; Ford Courcel '82, 4 cyl., standaard, i.z.g.s., f.3.900,-, tevens grote porchsale vrijdag 30 en zaterdag 31 aug.: Beatrixlaan 2, tel.: 73014.

KINDERBED INCLUSIEF springveren matras f.250,-; commode/kastcombinatie f.200,-, tel.: 75657, Hydraweg 26.

BOEKENREK MET schrijftafel; bureau; tennisracket; babybox f.125,-; eetstoel f.50,-; orgel f.250,-; video- recorder f.650,-; 2-persoonsbed, tel.: 80747.

PORCHSALE: airco; koelkast 750 ltr; vaatwasmachine; naaimachine; stoof; wasmachine; boekenkasten; bedden; plafondfans; eettafel; planten; stoelen; eet- en glaskasten; hout; gehele porche 32 m²; kozijnen; gereedschap; boeken; volière 3x5 m²; div. meubilair; div. huish. art.; diaprojector; filmcamera Super 8; filmprojector geluid; Colt 1981 en Charade 1984. Zaterdag 9-16 uur: Abrahamsz A152.

SALE WEGENS vertrek. Alles moet weg: planten; meubelen; bestek; keukenspullen; grill; freezer; speelgoed; boeken; radio; speakers; tv; video etc. Zaterdag 31 augustus: Wilhelminalaan 17 (naast Wimpys Video).

BAMBOE ZITKAMERSET; Sony stereoset; airco, compressor en coil nieuw, fanmotor defect, tel.: 78828.

BLANK GRENEN eethoek, 6 stoelen + zeshoekige tafelblad f.850,-, tel.: 79138.

EEN SPRINGMATRAS f.80,-; een foammatras f.40,-, in zeer goede staat, tel.: 79520.

PORCHSALE: 16 dl. Oosthoeks encyclopedie f.450,-; stereo radio- platenspeler + 2 boxen, 220 V, f.150,-; passpiegel in lijst f.45,-; Philips fritessnijder f.55,-; RVS Au Bain Marie 220 V + tafel f.40,-; 2 boekenkasten f.60,-/f.200,-; vleugel; handgesneden Zwartzwalder klok f.75,-; formica wasbox f.45,-; 2 zitbankjes met kussens à f.35,-; 4 ladenkastje f.85,-; prijzenkast f.90,-; lampen; spots v.a. f.10,-; glaswerk; keuken- artikelen; boeken; planten. Za. 31 augustus van 9-14 uur: Barentslaan 14, tel.: 73869.

GARAGE SALE: Mahaaiweg 18, zondag 1 sept. 9.00 am - 1.00 pm.

WEGENS VERTREK: 6-persoons eetkamerset; twee porchsets; Panasonic colour tv met remote control f.650,-; b/w General Electric tv f.75,-; stereoset Pioneer f.850,-; stereomeubel; aquaria; wasmachine (Westinghouse); strijkijzer; electrische boor, -schuurapparatuur, -zaag; keukenspullen; planten etc.; Toyota Corona 1984, automatic, airco, blue yell, tidy car, z.g.a.n., Af.14.000,-, Parallelweg 21, Julianadorp, tel.: 83533 het gehele weekeind.

DAIHATSU CHARMANT LGX '84, full equipped, financiering mogelijk, tel.: 74030.

INBOEDEL: Kaya Amador Nita 4.

TOYOTA STARLET 1978, Rubiweg 6, Koraal Piedra, tel.: 84369 (na 5 uur).

WEGENS VERTREK: auto Toyota Corolla juli '83, 27.000 km, perfecte conditie, f.8.500,-; 2 pers. bed + matras f.250,-; bureau + lamp f.150,-; bodybuildingset + 2 dumpbells f.450,-; pick-up Pioneer + 2x 60W speakers f.200,-; windsurfer + nieuwe trapeze f.350,-, tel.: 84507.

PORCHSALE: wandmeubel; buffet (antiek); baby- meubilair; driehoekkast; slaapkamerset; gitaar- versterker; lessenaar; stoelen e.d. Za+ Zo. 09.00-18.00 uur: Kaya Kokolishi 21, Schelpwijk.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

FLAT f.450,- PER mnd. inclusief water, borgsom f.1.000,- te Sans Souci 32.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUIS f.100,-/f.200,- p/mnd. Inf.: Amandelweg 20.

HUIS IN goede buurt, huur tot f.350,-, tel.: 80747.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

UN MUCHA hòmber responsabel ta buska jòb di fèrf i limpia kurá, ku transporte pa tira sushi afó, tel.: 648637.

DIVERSEN CURACAO

OUDER NEDERLANDS echtpaar zoekt oppashuis voor ongeveer één maand in de periode okt. - nov. '85, tel.: 78137/ 75784.

VERTREK NAAR Nederland? Voor goed en goedkoop vervoer van uw vracht tot ca. 8 m³ rond medio oktober: H.N., tel.: 80538.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

DIVERSE STOELEN en kastjes; wasmachine automatisch; ijskast; stoof; buro; tapedeck met speakers, Rumbastraat 9, tel.: 23518.

GARAGE SALE on Sunday 1st of September 1985 9.30 am: all furnitures and household items in very good condition including airco's, stove etc., Seroe Blancoe 56A, Regents Park.

2 NWE. HANG/legkasten à f.90,-; 2 (wand)kastjes à f.15,-; 1 tienerburo f.40,-; 1 nwe. dishwasher (defect), gratis meenemen! Malmokweg 13, tel.: 32156.

ARTIKULONAN PA baby, preis rasonabel, entre otro box, stul pa outo i stul pa kome, Reamurstraat 6, tel.: 21790 entre 14.30 i 20.30.

1 TRAILER 16 ft.x9 ft. on wheels, f.4.500,-, 1 trailer 16 ft.x12 ft., f.6.500,-, both fully fixed up, wallpaneled, electric installation etc., located Buena Vista 30.

WEGENS VERTREK: alle witte formica meubelen en huishoudelijke artikelen op zaterdag 31 augustus van 10.00 am tot 4.00 pm: Margrietstraat 1, tel.: 23882.

BODYBUILDINGSET, prijs n.o.t.k., Vromans Bg. K-5, tel.: 47100.

CAMARO BERLINETTA, bjr. 1982, full equip., vraagprijs f.15.000,-, tel.: kantoor 22536/ 24278, privé: Erasmusstraat 1B.

APPLE II COMPUTER 64 KB, color monitor, 1 disk drive $700, tel.: 28743.

KAS: 4 kamber, 2 baño, sala, 2 kushina, garage, flat dak patras di kas, kurá privá, Morgenster 36.

1971 VW f.1.200,-, Dieselstraat 13, tel.: 41486.

EENPERSOONSBED MET matras f.150,-; massief grenen buro met burostoel f.250,-; massief grenen salontafel f.225,-,t el.: 31129.

SLAAPKAMER AMEUBLEMENT; eikenh. baby- ledikantje + commode + complete uitzet; bar + 3 krukken; eikenhouten salontafel; stereo- inst.; eikenhouten kastje voor tv en stereo. Te bevr.: Sabana Basora 9, tel.: 41157.

TOYOTA HIACE Van 1984, fin. mogelijk; nieuwe Yamaha 2800 DV generator f.800,-; 2-drs. ijskast Hotpoint f.300,-, Kas Ariba 40-A, tel.: 28512.

DATSUN LAUREL 1984, two-tone, full equipped, prijs f.17.500,-, financiering mogelijk, tel.: 48331.

ZEER MODERNE boeken; tv en servieskast 4 mx2.60 m, f.2.500,-, tel.: 27130.

NIVA JEEP 1981 (dec.), in goede staat, NAf.2.500,-, tel.: 23876/ 27257.

JEEP DAIHATSU 1600cc 1978, tel.: 21609.

WEGENS VERTREK: Renault 4 (1978), rijdt goed en verbruikt weinig benzine, tel.: 24300 (hospitaal) toestel 268.

WEGENS VERTREK: complete inboedel o.a. electronische orgel; wasmachine AEG, 3 mnd.; naaimachine; stofzuiger; kasten; bedden; eiken wandmeubel; eiken eet- en zithoek; tuinstoelen; tafels; bureaus; keukenspullen; Lada 1200 Combi '82; tv en video VHS; airco en fans; incl. 24 ft. kajuitjachtje, bijzonder geschikt als visser- of plezierboot, 2x140 HP outboard, Savaneta 246A bij Brisas.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

3 SLAAPKAMERS- WONING, Rondweg 63, incl. 2 airco's, wasmachine, ijskast, gasfornuis, vloerbedekking, gordijnen, stofzuiger. Voor inlichtingen bel 23040/25092/29023/27210.

1 PERS. APPARTEMENT, Oranjestad. Inl. tel.: 21251.

HUIS GELEGEN te Pos Chiquito 40A, uitzicht op zee, tel.: 41453.

DIVERSEN ARUBA

MARINIER ZOEKT oppashuis i.v.m. overkomst ouders, voor de periode sept. - okt., Vromans Bg. K5, tel.: 47100.

Eco-noten

In de eerste helft van dit jaar zijn er in West- Duitsland 9.377 aanvragen voor faillissement of surséance van betaling ingediend, twaalf procent meer dan in dezelfde periode van 1984. Het aantal faillissementen van bedrijven steeg met 12,6% tot 6.783.

De Rotterdamse rechtbank heeft project- ontwikkelaar MacKenzie Hill BV, die onder andére in Den Haag en in Rotterdam betrokken is bij grote projecten, failliet verklaard. Tot curatoren zijn mr. R.J. van Oosten en mr. W.G. Hassel benoemd. De laatste zei desgevraagd dat het schuldbedrag 20 miljoen Nederlandse gulden bedraagt. Van Hassel kon verder geen mededelingen doen. Ook niet over de voortgang van de projecten waarin MacKenzie Hill BV zit. Het faillissement is aangevraagd door de directie van MacKenzie Hill BV. Een belangrijke oorzaak van de financiële problemen is dat het Britse moederbedrijf in de loop der jaren veel geld heeft onttrokken aan de Nederlandse BV.

Door economische groei, een toename van de buitenlandse handel en het aflossen van schulden aan het buitenland heeft de DDR haar internationale kredietwaardigheid verbeterd. Tot deze conclusie komt de Abecor- groep, een samenwerkings- verband van Westeuropese banken, waartoe o.a. de Algemene Bank Nederland behoort.

Het Bruto National Product van Frankrijk is volgens schattingen van het Nationale Bureau voor Statistiek in het tweede kwartaal van dit jaar met 0,6% toegenomen na een vermindering met 0,3% in het eerste kwartaal. De Franse regering voorspelt voor geheel 1985 een economische groei van 1,8%. In het afgelopen jaar bedroeg de groei 1,9%.

De Sovjet- Unie heeft voor het eerst een booreiland geplaatst voor de opsporing van olie en gas in het poolgebied. Het betreft het drijvende platform Shelf-4 dat voor de kust van het eiland Kolgugev in de Barentsz Zee boringen gaat uitvoeren in 120 meter diep water.

Esso AG, de Westduitse dochter van het Amerikaanse Exxonconcern, heeft besloten haar olieraffinaderij bij Hamburg te sluiten omdat het bedrijf wegens het aanhoudende overschot op de internationale oliemarkt niet meer rendabel is. De raffinaderij telt 450 werknemers.

Deutsche Babcock heeft zijn omzet in het eerste halfjaar van 1985 zien verminderen met elf procent tot 3,49 miljard mark. Over heel dit jaar verwacht Babcock een omzet van 5,2 miljard mark. Vorig jaar werd nog een omzet geboekt van 5,5 miljard markt.

De Newyorkse financier Carl Icahn heeft zijn belang in de luchtvaart- maatschappij Trans World Airlines (TWA) weten te vergroten tot 50,3%, zo heeft hij laten weten. Daarmee heeft Icahn het maandenlange overnemings- gevecht met Texar Air definitief in zijn voordeel beslecht. Icahn heeft een bod op TWA uitgebracht van 26 dollar per aandeel. Zijn papieren kwamen vorige week een stuk gunstiger te liggen toen de directie van TWA voorstellen tot overneming van Texas Air afwees. Texas Air bezit omstreeks negentien procent van de aandelen van TWA.

Barclays Bank, de grootste bank van Groot- Brittannië, zal haar belang in de Zuidafrikaanse dochter Barclays National Bank aan het eind van deze maand verminderen van 50,4 tot 40,4%. Barclays is herhaaldelijk het doelwit geweest van anti-apartheids- bewegingen, maar volgens de bank liggen aan het besluit om het belang te verminderen uitsluitend economische motieven ten grondslag. Barclays National Bank is de grootste bank van Zuid- Afrika.

De Franse regering heeft een overeenkomst gesloten met 130 buitenlandse banken over de voortijdige terugbetaling van een deel van de vier miljard dollar aan krediet die het land in 1982 heeft opgenomen. Tevens werd overeenstemming bereikt over een verlaging van de rente over het nog verschuldigde bedrag.

Chase Manhattan Bank, de derde handels- bank van de VS, wil de in financiële moeilijkheden verkerende Friendship Savings and Loan Association in de staat Maryland overnemen. Het vertrouwen in spaarbanken in de staat Maryland werd deze week geschokt toen gouverneur Hughes twee banken verbood nog langer uitbetalingen te doen uit angst voor een stormloop van rekening- houders.

Een consortium onder leiding van het Canadese bedrijf Atomic Energy of Canada Ltd (ACEL) heeft opdracht gekregen voor de bouw van de eerste kerncentrale in Turkije. Met het project is een bedrag gemoeid van naar schatting 1,3 miljard dollar, zo is woensdag bekendgemaakt in Ankara. De centrale Akkuyu-1 komt te staan in Silifke bij de havenstad Mersin aan de Middellandse Zee en krijgt een vermogen van 665 Megawatt. Volgens een overeenkomst, die is ondertekend door de Turkse premier Turgut Ozal en vertegenwoordigers van AECL, moet de centrale in 1989 zijn voltooid. Tot het consortium behoren behalve AECL de Turkse houdster- maatschappij Enka en de Britse onderneming Parsons Ltd. Turkije wil nog voor 1990 op dezelfde plaats een tweede kerncentrale bouwen, de Akkuyu-2.

De inflatie in Frankrijk is in juli gedaald tot 6,1% op jaarbasis. Aan het begin van het jaar bedroeg de inflatie nog 6,4 tot 6,5%. De consumenten- prijzen stegen in juli met 0,4%. In juli 1984 was dit nog 0.7%. De inflatie over de eerste zeven maanden van 1985 bedraagt 3,7%, zodat moet worden betwijfeld of de regeringsdoelstelling van een geld- ontwaarding van 4,5 tot vijf procent over het gehele jaar nog wel kan worden gehaald.

Het Ghanese instituut voor cacao- onderzoek experimenteert met een soort cacao, waarmee de productie binnen zes jaar zou kunnen worden verdubbeld. De nieuwe cacao- variëteit kan goed tegen droogte en een aantal planten- ziektes. Na de laatste experimenten zal de nieuwe soort volgend jaar aan de boeren worden gegeven. De cacao- productie in Ghana is in de afgelopen twintig jaar verminderd van 560.000 ton per jaar tot 159.000 ton per jaar.

De Olie- ministers van de organisatie van Olie- exporterende landen (OPEC) komen op 3 oktober in Wenen bijeen. Zij willen een poging doen om afspraken te maken over nieuwe productie- contingenten.

Het aantal werklozen in Spanje is in de maand juli met 25.902 gedaald ten opzichte van juni. Sinds april neemt het werkloosheids- cijfer af. Spanje telde op 31 juli 2,57 miljoen werklozen.

Het Franse vakantie- bureau «Club Méditerrané» zal volgend jaar een vakantiedorp openen in de Volksrepubliek China. De Chinese regering neemt aan het project deel. Het vakantiedorp is bedoeld voor Westerse toeristen die China bezoeken.

De betalings- balans van Frankrijk vertoont over 1984 een tekort van 6,6 miljard franc (ruim 1 miljard Antilliaanse dollar). Twee maanden terug verwachtte het Franse ministerie van Financiën nog een overschot van een miljard franc. In voorgaande jaren was het tekort steeds veel groter. Zo bedroeg het in 1983 33 miljard franc.

Het Westduitse computer- bedrijf Nixdorf heeft in de eerste helft van dit jaar een omzet geboekt van 1,56 miljard mark, 24% meer dan in de eerste helft van vorig jaar. In West- Duitsland zelf groeide de omzet met twintig procent, daarbuiten met 27%. Het aantal personeels- leden bij Nixdorf steeg met veertien procent tot 21.700. De investeringen namen toe met 27% tot 184 miljoen mark en de orderportefeuille groeide met 24% tot 3,9 miljard mark. Nixdorf acht de vooruitzichten voor aanhoudende groei gunstig.

Het Amerikaanse persbureau United Press International (UPI) heeft de afgelopen maand een exploitatie- winst behaald van 146.000 dollar, zo is in Washington bekendgemaakt. Het is de tiende achtereenvolgende maand dat er sprake is van een exploitatie- winst na een periode waarin het persbureau aan de rand van de afgrond stond. In mei bedroeg de exploitatiewinst 378.000 dollar en in juni 365.000 dollar. De vermindering van de winst wordt toegeschreven aan seizoens- invloeden en aan het besluit 60.000 dollar aan niet inbare vorderingen af te schrijven. Bovendien stegen de loonkosten sterk, want UPI verhoogde de salarissen de afgelopen maand met vijf procent. Die verhoging vormde de laatste fase in het herstel van de salarissen, die eind vorig jaar met 25% werden verlaagd teneinde het persbureau draaiende te houden.

Ook in bank- en verzekeringssector is situatie erg somber

Honderden arbeidsplaatsen in gevaar in Suriname door economische noodsituatie

DEN HAAG / PARAMARIBO — De economische noodsituatie in Suriname dwingt verschillende bedrijven de poorten tijdelijk en binnenkort mogelijk voorgoed te sluiten. Dat blijkt uit informaties van verschillende zijden in Paramaribo. Een breed scala van bedrijven is in grote moeilijkheden door het ontbreken van deviezen, die nodig zijn voor de import van grondstoffen en onderdelen. Ook in de bank- en verzekeringssector zijn de gevolgen merkbaar.

Eerder deze week maakte de Surinaamse regering bekend dat de deviezenvoorraad nog slechts 1,2 miljoen Surinaamse gulden bedraagt en dat de situatie zo precair is dat de komende weken niet meer kan worden geimporteerd. In de haven van Paramaribo liggen goederen ter waarde van SF. 35 miljoen die niet kunnen worden ingeklaard vanwege het deviezengebrek, aldus de Surinaamse regering die niet eerder zo nadrukkelijk bevestigde dat er sprake is van een economische noodsituatie.

Met name bedrijven die voor hun produktie afhankelijk zijn van de import van grondstoffen en machines ondervinden ernstige gevolgen van het deviezengebrek. In de handelssector was de situatie als gevolg van importbeperkingen al veel langer nijpend. Nu worden echter ook bedrijven getroffen, die bij de verdeling van importvergunningen steeds prioriteit hadden genoten.

De verffabriek Varoisseau heeft de werknemers drie weken met vakantie gestuurd, omdat er geen grondstoffen meer zijn voor de produktie. De veevoederfabriek Vesu stopte de produktie twee weken geleden om dezelfde redenen. Verder zijn er problemen in de cementindustrie die geen reserve- onderdelen kan importeren voor kapotte cementmolens. Er wordt in kringen van het Surinaamse bedrijfs- leven rekening mee gehouden dat bedrijven met bij elkaar honderden werknemers op korte termijn definitief moeten sluiten, ondanks een verbod bij decreet arbeiders te ontslaan.

De crisis is ook merkbaar in bank- en verzekeringswezen. De particuliere banken accepteren al enige tijd geen nieuwe spaargelden meer. Zij zijn niet in staat rente te vergoeden, omdat beleggings- en investerings- mogelijkheden ontbreken. Over oude spaartegoeden wordt nog wel rente vergoed. De banken hebben inmiddels honderden miljoenen Surinaamse guldens renteloos bij de Centrale bank moeten deponeren. De bankinstellingen brengen nu kosten in rekening voor allerlei diensten die vroeger gratis waren.

De banken derven als gevolg van de deviezenschaarste ook aanzienlijke inkomsten uit transacties met het buitenland. De Centrale bank heeft het hele deviezen- verkeer naar zich toe getrokken. Alle grenswisselkantoren die in particuliere handen waren, zijn nu overgenomen door de Centrale bank. Vorige week ging het wisselkantoor in de grensplaats Albina over naar de Centrale bank. Twee weken eerder gebeurde hetzelfde met het kantoor in Nickerie, nadat drie maanden daarvoor de Hakrinbank het kantoor op het vliegveld Zanderij al over had moeten doen.

"De situatie van de particuliere banken is erg somber. We kunnen de salarissen van de mensen nog betalen, maar ik weet niet hoe lang nog. We vrezen het ergste", aldus een hoge functionaris van een der grootste bankinstellingen in Paramaribo.

Ook in het verzekerings- wezen worden de gevolgen van de crisis merkbaar. Deze week werd bekend dat het Canadese verzekerings- bedrijf Manu Life al zijn kantoren in Suriname op een na sluit. Manu Life sluit geen nieuwe verzekeringen meer af, omdat door deviezen- maatregelen gebruikelijke overmakingen van premiegelden naar Canada niet kunnen plaatsvinden. Het Canadese concern, dat al tientallen jaren in Suriname opereert, zet alleen de administratieve controle van bestaande polissen voort. Verzekerings- bedrijven ondervinden ook grote problemen omdat zij geen gelden kunnen overmaken voor herverzekeringen in het buitenland.

Naast de opschorting van de Nederlandse hulp is de achteruitgang in de bauxietsector (bijna 80 procent van de uitvoer) de belangrijkste oorzaak van het deviezengebrek. De ontwikkelingen in de Bauxietsector, die vanwege de hoge produktie- kosten moeilijk kan concurreren op de wereldmarkt, stemmen volgens deskundigen in Suriname weinig hoopvol.

De Nederlandse maagd als "opium-pusher"

DEN HAAG — "In de hele koloniale geschiedenis van Nederland, van 1600 tot 1942, heeft een vergeten personage een sleutelrol gespeeld: De Nederlandse maagd als opiumpusher". Tot deze conclusie komt auteur Ewald Vanvugt in het donderdag verschenen boek "wettig opium, 350 jaar Nederlandse opiumhandel in de Indische archipel".

Volgens Vanvugt tonen door hem opgespoorde cijfers aan dat zonder de staatshandel in opium de kolonialen wel naar huis hadden kunnen gaan. In de periode 1876-1915 liepen de koloniale balansen tekorten op van in totaal circa 135 miljoen Antilliaanse guldens, dat het daarbij bleef was te danken aan opiumwinsten van ruim 300 miljoen Antilliaanse guldens. Zonder deze winsten zou het tekort 450 miljoen Antilliaanse guldens hebben bedragen en zou een voortgezette Nederlandse aanwezigheid in de "Gordel van Smaragd" geen zin hebben gehad.

De auteur heeft bij toeval kennis gemaakt met dit consequent sinds de vorige eeuw verzwegen stuk geschiedenis. Tijdens onderzoek voor een historische roman over de verovering van Bali door de Nederlanders in 1906 stuitte hij op het feit dat een belangrijke reden voor die verovering was: de aantasting van het Nederlandse opiummonopolie door Balinese smokkelaars. Verder onderzoek bracht "met verbluffend gemak" genoeg interessant materiaal boven tafel om in ruim 400 pagina's de geschiedenis van de staatshandel in opium in Indie te schrijven, van de vestiging van het Nederlandse gezag in 1640 tot de Japanse bezetting in 1942.

Ook prof. dr. W.F. Wertheim, schrijver van een voorwoord in het boek, vergeleek de Nederlandse gezagsuitbreiding in het begin van deze eeuw in de Indische archipel met de Britse opiumoorlogen. "Oórlogen die via de opiumregie de staat aan inkomsten moesten helpen". De reden waarom historici sinds 1830 nauwelijks hebben gepubliceerd over de rol van de staat in de opiumhandel, een verwijt dat hij ook zichzelf maakt, is volgens hem de onhoudbaarheid van de morele motiveringen voor elke verandering in het gevoerde opiumbeeld. "In feite was de ethische jas niets anders dan een vermomming: het beleid werd bepaald door het financiele belang van de staat".

In het boek valt te lezen dat nog in 1930 de overheid 27 miljoen gulden verdiende aan de opiumhandel, en slechts 11.000 gulden uitgaf aan de bestrijding van het gebruik. Nederland betoogde ook in de volkenbond dat het gebruik van opium bestreden moest worden, maar plaatste in een fotoboek ter gelegenheid van het regeringsjubileum van koningin Wilhelmina vol trots een foto van de opiumfabriek in het toenmalige Batavia, waar aan 1000 contractarbeiders werk werd verschaft. In geheel Nederlands Indie bestonden staatswinkels, waar wettig opium als warme broodjes over de toonbank ging.

Oud-minister van ontwikkelings- samenwerking en adjunct-secretaris-generaal van UNCTAD, Jan Pronk, noemde in Den Haag "wettig opium" een belangrijke bijdrage aan de geschiedenis van de handel in verdovende middelen, een blinde vlek tot nu toe. Hij trok de lijnen in het boek door naar vandaag, nu de handel wereldwijd is. Alleen in de Verenigde Staten schatte hij de waarde van de markt voor verdovende middelen jaarlijks op een bedrag van 80 miljard dollar: "voor een aantal ontwikkelingslanden vormt de opbrengst van de produktie en de handel in verdovende middelen een deviezenbron die alle andere overtreft". Pronk bepleitte in navolging van het werk van Vanvugt onderzoek naar betekenis, economische- en (anti-)ontwikkelingseffecten.

Spanjaarden minder geobsedeerd

Met een militaire staatsgreep loopt het in Spanje wel los

MADRID — Nog geen drie jaar geleden waren veel Spanjaarden geobsedeerd door «EL Golpe» (de staatsgreep), maar nu is de gedachte aan een militaire staatsgreep vrijwel verdwenen.

Toen de Socialisten in november 1982 in de regering kwamen, gonsde het in het land van de geruchten over «El Golpe» en de er van afgeleide termen «Golpistas» en «Golpismo» (komplotters en samenzwering). Spanje was verdeeld in een grote meerderheid die bang was voor een staatsgreep en een kleine minderheid die de klok terug wilde zetten naar de tijden van wijlen dictator Franco.

Misschien is het duidelijkste succes van de Socialisten wel dat over het onderwerp niet of nauwelijks meer in het openbaar wordt gesproken. Diplomaten, die de eventuele mogelijkheid van een kortstondige militaire coup van een Franco- aanhanger niet geheel uitsluiten, zijn er toch sceptisch over: "De kansen (op een staatsgreep) zijn te verwaarlozen. Deze democratie werkt", aldus een ervaren defensie- attaché.

Volgens diplomaten en ambtenaren bereikte de overgang naar de democratie, die na de dood van Franco bijna tien jaar geleden begon, haar voltooiing met de duidelijke verkiezings- overwinning van de Socialisten. Toen zij aan de macht kwamen, voelde Spanje de naweeën nog van een mislukte staatsgreep in 1981 en van de ontdekking van een komplot aan de vooravond van de verkiezingen.

Journalisten, die artikelen over «El Golpe» geschreven hadden, hadden voortdurend hun paspoort en een grote hoeveelheid geld bij zich voor het geval ze zouden moeten onderduiken. Enkele verslaggevers pleegden 's avonds naar het hoofdkwartier van een vitale tankdivisie bij de hoofdstad te rijden om met eigen ogen te controleren of tanks zich opmaakten om naar Madrid op te rukken. Nu lachen zij bij de gedachte eraan. Naar hun mening is er definitief een bladzijde omgeslagen en heeft het nieuwe hoofdstuk in de Spaanse geschiedenis weinig te maken met het tragisch verleden van de burgeroorlog.

Volgens diplomaten en ambtenaren van het ministerie van Defensie bemoeien de strijdkrachten zich niet langer met de politiek omdat er steeds hogere technische eisen aan hen worden gesteld. "De militairen zijn teruggekeerd naar hun oorspronkelijke taak: Ze doen het werk en hebben niet langer de tijd om naar hun mooie uniformen te staren", aldus een Westerse diplomaat.

De toetreding van Spanje tot de NAVO heeft zijn militairen in contact gebracht met andere, beter uitgeruste legers. Premier Felipe González, die in zijn verkiezings- campagne een referendum over het lidmaatschap in het vooruitzicht stelde, is inmiddels van mening veranderd. Hij is nu voorstander van een blijvend lidmaatschap van het Westerse bondgenootschap. De regering heeft verreikende plannen opgesteld om de strijdkrachten op hetzelfde niveau te brengen als die van andere Westeuropese landen.

Er worden forse investeringen gedaan in nieuwe soorten wapens. In de militaire academies wordt de nadruk verplaatst van traditie naar technologie. Militaire eenheden die Franco rond grote steden had gelegerd om de "binnenlandse vijand" in de gaten te houden, worden nu naar grensgebieden overgebracht. Het aantal militairen is teruggebracht van 230.000 naar 170.000 man, terwijl er aanzienlijk gesneden is in de top. Diplomaten wijzen er op dat hoge officieren die in de Tweede Wereldoorlog met de nazi's aan het Oostfront hebben gestreden en de Socialisten als bolsjewieken beschouwden, met pensioen zijn gestuurd. Anderen beschouwden de kracht van de regering, die de steun heeft van de absolute meerderheid in het parlement, als een belangrijke factor die de militairen in het gelid heeft gekregen. Volgens een van hen "willen de militairen alleen de macht overnemen in een vacuum- toestand, maar deze ploeg regeert".

Sinds haar aantreden heeft de regering verscheidene hoge officieren naar huis gestuurd, die de vrijlating van gedetineerde komplotteurs hadden bepleit of zich in het openbaar over de politiek hadden uitgesproken. Moord- aanslagen door guerrilla- groepen op hoge militaire functionarissen, die in het verleden het land in een angstige sfeer brachten en voor een deel de aanleiding waren van de mislukte aanslag van 1981, hebben geen echte invloed meer. Zo sprak vrijwel niemand over het risico van een staatsgreep toen een ETA- commando vorige maand een hoge functionaris van het ministerie van Defensie, vice-admiraal Fausto Escrigas, doodde. "De strijdkrachten willen niet met contra- guerrilleros te maken krijgen en in de val van terroristen terecht komen", aldus een diplomaat. De guerrilla-groepen denken dat zij een volksopstand kunnen uitlokken door het leger tot harde onderdrukkings- maatregelen te provoceren.

Zelfs extreem- rechts, dat ooit opriep tot een militaire staatsgreep, lijkt zijn hoopt te hebben verloren. De neo- fascistische partij «Fuerza Nueva» (nieuwe kracht) is ter ziele gegaan nadat ze haar enige zetel in het parlement verloren had. «Juntas Españolas» (Spaanse junta's), de partij die sinds vorig jaar aan een terugkeer werkt, heeft in haar programma staan dat de tijd van staatsgrepen definitief voorbij is. "Wat vroeger gedaan werd, was te kostbaar en had vrijwel geen effect", aldus het programma. Uiterst rechts rekent in november op zijn aanhangers bij de tiende verjaardag van het overlijden van Franco. "Zij koesteren het verleden, maar hebben voor de toekomst niets te bieden", aldus een diplomaat.

Trekkingslijst van de Landsloterij N.A.

18de Trekking **Donderdag 29 AUGUSTUS 1985**

[illegible]

Waarvan proces verbaal was opgemaakt en ondertekend door
Namens de Procureur-Generaal H. R. KEIZERWEERD
De wnd. Directeur S. L. CAPELLA

18de trekking op donderdag 29 augustus 1985.

1ste PRIJS		2de PRIJS		3de PRIJS	
425	2.000	11942	1.000	8630	500
426	60.000	11943	25.000	8631	12.500
427	2.000	11944	1.000	8632	500

Getuigen:
J. Th. WILSON
L. Z. ZOETRUM

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00—11.30 en 13.30—16.00
ARUBA
Oranjestad : 8.00—12.00 en 13.30—16.30
San Nicolaas : 8.00—11.00 en 14.30—17.00
BONAIRE : 7.30—12.00 en 13.30—16.00
ST. MAARTEN : 7.15—12.30 (op trekkingsdagen gesloten).

Drukkerij „De Stuyvesant Courant" N.V.

FEK presenteert eerste jaarverslag:

Huidige sfeer weerhoudt potentiele investeerders

WILLEMSTAD— "Met hetgeen er de laatste maand, week en dagen gebeurd, schieten we niets mee op. Het bedrijfsleven bekritiseerd de vakbonden en politici. De politici bekritiseren het bedrijfsleven en de vakbonden; en de bonden leveren kritiek op het bedrijfsleven en de politici. Kritiek op zich is goed, maar dat moet overdacht, goed gefundeerde kritiek zijn zonder emotioneel of persoonlijk te worden."

Dat stelde voorzitter Luis Santine van de FEK (Fondo Empresarial pa Komunidat) tijdens een gistermiddag gehouden persconferentie waarbij het eerste jaarverslag van de FEK, enigszins vertraagd, officieel werd overlegd.

Luis Santine ging in zijn speech in op de huidige kritiek die van dien aard is dat hij vreest dat de potentiele buitenlandse investeerders weerhouden worden van hun komst naar Curaçao. Er moet volgens Santine een sfeer gecreëerd worden van harmonie, begrip en samenwerking om de moeilijke sociaal economische situatie op geciviliseerde wijze te bestrijden zodat er respect wordt afgedwongen. Polarisatie, emoties en emotionele uitlatingen over "nationalisatie", "uittreding uit het Koninkrijk of de Nederlandse Antillen" moeten voorkomen worden omdat die de huidige problemen alleen verergeren. Indien er geinteresseerde investeerders zijn, worden die door een agressieve houding weerhouden, zo bracht Santine naar voren. "We moeten er voor zorgen dat onze wetten en andere zaken op alle terreinen, inclusief arbeids- omstandigheden, geregeld zijn alvorens Curaçao, of de Antillen, als ideale omgeving voor buitenlandse investeerders te presenteren", aldus Luis Santine.

Hij ging ook uitgebreid in op het huidige familie- verband dat volgens Santine steeds losser wordt. Een ontwikkeling waartegen hij zich gisteren fel uitsprak, zeker omdat de eugd de toekomst is en door dergelijke omstandigheden op minder verantwoordelijke wijze opgroeid.

De FEK bestaat inmiddels ruim een jaar en heeft in die periode een groot aantal projecten financiele steun verleend. Deze projecten liggen vooral op het terrein van jeugdwerk omdat, zoals Luis Santine naar voren bracht, de FEK van mening is dat de jeugd de toekomst is. Ondanks het feit dat een rondschrijven aan 91 bedrijven slechts zeven reacties gaf, is het Fonds Bedrijfsleven er van overtuigd dat er in de toekomst meer bijdragen zullen komen. Er was bewust gekozen voor een niet agressieve werkwijze, zo bracht de voorzitter naar voren, waardoor de doelstellingen van de FEK nog niet zo bekend zijn. De gelden worden verkregen door de jaarlijkse bijdrage van de "Trustee's" van 5000 gulden en willekeurige bijdragen van de donateurs. Deze kunnen ook medewerking geven door het verlenen van "know how" waar enkele instanties al gebruik van maken.

Santine sprak gisteren tot slot van zijn speech het vertrouwen uit dat Curaçao en de overige eilanden van de Antillen voor een periode van nieuwe welvaart staan. "Dit hangt echter van onszelf af: de toekomst ligt in onze eigen handen", aldus Luis Santine.

WILLEMSTAD — Tijdens een gistermiddag gehouden ersconferentie presenteerde het Fonds Bedrijfsleven (FEK) haar eerste jaarverslag. In de af elopen maanden ziin er al een groot aantal projecten gerealiseerd waarbij de verschillende instellingen en organisaties, financiele of technische hulp van de FEK hebben verkregen.

Op de foto vlnr: voorzitter Luis Santine, Miguel Pourier, de heer Sprockel (lid van de advies- commissie), secretaris Johan Lieuw en de heer Nuñes.

Bernadette Groep bestaat 25 jaar

WILLEMSTAD— De padvindsters- groep Bernadette VIII vieren op 31 augustus hun 25- jarig bestaan. Om kwart over zeven 's avonds vindt er een H. Mis plaats in de kerk van Sta Maria, waarna er een receptie gehouden wordt in het buurtcentrum van Sta Maria.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12 uur. Licht tot half bewolkt met voornamelijk in de nacht en ochtend- uren kans op een plaatselijke bui. Overwegend matige oostelijke wind. OVERZICHT: Onder invloed van een zwakke storing in de hogere luchtlagen wordt enigszins vochtige en onstabiele lucht over de Benedenwindse Eilanden aangevoerd. Hierdoor kan in de komende 24 uur een plaatselijke bui tot ontwikkeling komen. Hedenochtend om negen uur bevond het centrum van orkaan Helena zich nabij 28.0 graden noord en 87.5 graden west ofwel op ongeveer 255 km ten zuiden van Pensacola- Florida. De orkaan beweegt in noordelijke richting met een voorwaartse snelheid van 10 tot 15 km per uur, terwijl de sterkste winden nabij het centrum inmiddels 160 km per uur bedragen.

Gemoeide kosten van 10.000 gulden verspild

ABVO verontwaardigd over uitstel GOA-vergadering

WILLEMSTAD — De overheid heeft volgens de vakbond ABVO wederom bewezen dat zij functioneert zonder enige coordinatie, efficientie of effectiviteit. Dit bewijs werd geleverd toen na overkomst van Landsradioafgevaardigden en adviseurs uit Aruba en Sint Maarten voor een vergadering met het GOA, waarmee een bedrag gemoeid was van 10.000 gulden, deze op het laatste moment werd afgezegd.

Zoals bekend waren er enige tijd geleden zowel bij de Landsradio- dienst op Aruba als die op Curaçao problemen ontstaan omdat de werknemers eisten dat het rapport over de functie- herwaardering na jaren wachten, afgerond zou worden. Na enkele demonstraties en vele telegrammen, zegde de minister president toe dat voor eind augustus deze kwestie geregeld zou worden. Daartoe moest echter nog wel een uitgebreide bespreking met het Georganiseerd Overleg in Ambtenaren- zaken (GOA) voor plaatsvinden.

Afgelopen maandag werd het ABVO- bestuur telegrafisch uitgenodigd voor deze vergadering die de 28e en 29e zou plaatsvinden. Ook van Aruba en Sint Maarten moesten bestuurs- leden en adviseurs overkomen, hetgeen de overheid zo'n 10.000 gulden kostte. Van zijde van het Centraal Bureau Personeels Zaken (CBPZ) werd de vergadering echter op het laatste moment afgezegd, zo verklaarde vanmorgen ABVO- secretaris Bèbè Rojer, omdat het hoofd CBPZ met vakantie is en het waarnemend hoofd de behandeling niet wilde waarnemen. Een fel protesterende vakbond heeft hierop woensdag een telegram aan de minister president Maria Liberia-Peters gestuurd, waarin werd aangedrongen dat de vergadering op donderdag wel doorgang zou vinden.

Ook dit is echter niet gebeurd, aldus een boze ABVO- secretaris vanmorgen tegenover de Amigoe. Allen waren wederom tevergeefs naar de vergaderzaal getogen om daar van GOA- voorzitter Coffie te vernemen dat de minister president begrip toonde voor de situatie van het waarnemend hoofd Personeels Zaken. De GOA- voorzitter heeft daarop de datum voor de volgende vergadering voorlopig op 9, 10 en 11 september gesteld.

Bèbè Rojer verklaarde dat een zeer boze Arubaanse delegatie plannen heeft om acties te voeren, hierover is echter nog niets bekend. Op Curaçao zal dit weekeinde overlegd worden of er acties ondernomen worden, daar zal men zich over beraden en de kwestie volgende week met de leden bespreken. Of die bespreking tijdens werktijd zal plaatsvinden, kon de ABVO- secretaris vanmorgen niet zeggen.

Het waarnemend hoofd van het Centraal Bureau Personeels Zaken wilde geen commentaar geven, zo verklaarde zijn secretaresse vanmorgen tegenover de Amigoe. Voorzitter Coffie van het GOA was evenmin bereikbaar voor de Amigoe.

Lezing over politiek systeem

WILLEMSTAD— In de Aula van de UNA vindt op vijf september om half negen een lezing plaats, die verzorgd wordt door O.A. Castillo, die docent geschiedenis en staatkundige structuur is. Castillo behandelt in zijn lezing de hiaten van ons politiek systeem en mogelijke alternatieven hierop. De lezing heeft als titel "Nos sistema politico: reforma o diktatura.

L.O. muziek van start

WILLEMSTAD— Remi Lasten en Etzel Provence hebben op eigen initiatief een LO- muziekcursus opgezet die op twee september van start gaat op de Akademia Pedagogiko. De duur van de cursus is ruim twee jaar en zal in principe gehouden worden op elke maandag van half drie tot kwart voor vijf en op donderdag van drie tot kwart over vijf. Inschrijving is nog mogelijk en wel telefonisch op de nummers 613804 en 78636 na kantooruren.

„Enfasis Radial" belicht Shell in historisch perspectief

WILLEMSTAD— "Enfasis Radial", een programma van Sedukal belicht in een radio- uitzending de geschiedenis van de Shell en de consequenties die de sluiting heeft voor het onderwijs. De uitzendingen vinden plaats via Z- 86 op 31 augustus om kwart over elf 's morgens en via Radio Caribe op 1 september eveneens om kwart over elf.

Adhesie-betuiging van DP-jongeren

WILLEMSTAD— De DP- jongeren hebben hun adhesie betuigd aan Gevolmachtigde Minister Boy Hernandez, die de uitspraak heeft gedaan, dat de bureaucratie "Red Tape" geëlimineerd moet worden. Hernandez heeft in dit verband de produktiviteit van de werknemers in de particuliere sector alsook bij de overheid aan de kaak gesteld. De DP- jongeren zijn de mening toegedaan, dat kritiek leveren en toezien niets uithaald. Zij hebben daarom een voorstel gelanceerd voor een gouvernementele -commissie, die controle moet uitoefenen op de voortgang van stukken die wachten op goedkeuring, zodat er een snellere afwikkeling komt.

Vrouw meerdere malen mishandeld

WILLEMSTAD— Een 28- jarige vrouw heeft na de zoveelste mishandeling door H. eindelijk de weg gevonden naar het politie- bureau. Deze keer was ze zodanig mishandeld dat ze een bloedende snijwond vertoonde aan haar hoofd. De politie spoort de man op.

Overmatig alcoholgebruik leidt tot aanrijdingen

WILLEMSTAD— Een drietal aanrijdingen werd veroorzaakt door het feit dat de bestuurders van de voertuigen onder invloed waren van alcoholische drank. De slachtoffers van deze aanrijdingen liepen lichte verwondingen op.

WILLEMSTAD— Een automobilist, die gedwongen was zijn voertuig achter te laten, vanwege een defect, trof de andere dag de auto aan met kapotte koplampen en vol krassen.

Brandweer

WILLEMSTAD — De turbulente ontwikkeling rond de invoering van de crisis- heffing is dan toch ergens goed voor: het gebeurt immers niet iedere dag dat het anders voor het publiek zo nietszeggende lichaam, de Staten, zoveel aandacht krijgt; gisteren waren de heren (èn dame- Maybelline Arends van de MEP was na lange tijd weer aanwezig als goed "plaatsvervangster" van de plotseling ziek geworden MEP- leider) Statenleden zelfs het middelpunt van de belangstelling; zou men het ontwerp wel of niet behandelen; zou men in dat geval voor of tegen stemmen en meer van dit soort vragen hielden vele Curaçaoënaars, waaronder waarschijnlijk ook parlementariërs zelf, bezig.

Hoewel niet agressief was de sfeer daarom op het Wilhelminaplein, waar naast het Staten- en Hof van Justitiegebouw ook- ironisch genoeg- het politiebureau gevestigd is, ietwat "spannend" te noemen. Vakbondsleiders liepen druk heen en weer; Statenleden en adviseurs van dit college ook; het nieuwsgierige publiek tuurde naar de grote ramen van het gele gebouw en de opschriften van de protestborden; ministers werden in grote airco- wagens van het Fort naar het Parlementsgebouw vervoerd. Bij de ingang vond een klein incident plaats: men vocht bijna- letterlijk- om een plaatsje in de anders lege stoelen op de publieke tribune. "Eindelijk wat actie" werd dan ook hier en daar stiekum gefluisterd door in hun vuistje lachende parlementsleden- van de oppositie.

Een apart chapiter van hetgeen zich gisteren in Willemstad afgespeeld heeft, betrof de politie. Het aantal politie- functionarissen zal het aantal aanwezigen niet overtroffen hebben- het scheelde echter niet veel; vakbondsleiders wisten te melden dat zelfs alle rechercheurs ingezet zouden zijn. Vast staat dat de oproer- politie in grote getale aanwezig was. Drie bussen van de "riot- police" stonden vlak voor "Forti" op het Fortplein geparkeerd. De brandweer was er ook. Geen van hen hoefde- gelukkig- in actie te komen. Tegen negen uur was de gebruikelijke rust binnen-, buiten- en om de Staten wedergekeerd...

Parade van jeeps en old-timers

WILLEMSTAD— Een parade van jeeps en "old- timers" vindt op 1 september plaats te Bandabao. De parade vertrekt om twee uur 's middags vanaf de "Pasa Boka Snek". Na de parade vindt er een paarden- dressuur wedstrijd plaats, een ballet- show en de muzikale omlijsting ligt in handen van Zoyoyo. Versierselen om de auto's te verfraaien zijn gratis verkrijgbaar.

Aanrijdingen

WILLEMSTAD— In de afgelopen 24 uur, vonden 18 aanrijdingen plaats, waarbij drie gewonden vielen en een schade van 27.800 gulden genoteerd werd.

WILLEMSTAD— In Centro Pro Arte vindt op 1 september om vier uur de verkiezing "Reina Folklor Korsou" plaats, die afgewisseld wordt met een culturele show waaraan onder andere Tipiko Las Flores, Grupo Arte Probs, Grupo Isoko, Yerba Seku, Grupo di baile Afrikano met Sandra Leonora en Grupo Folkloriko Movimiento Sosial Kultural deelnemen. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de deelnemers, de bekende verkoopplaatsen en bij Centro Pro Arte zelf.

Zuidafrikaans bedrijfsleven maant regering:

Zwarte leiders moeten vrij, overleg nodig over structurele veranderingen

JOHANNESBURG — Een groot deel van het Zuidafrikaanse bedrijfsleven heeft donderdag bij de regering aangedrongen op vrijlating van zwarte leiders en op het aangaan van onderhandelingen met een "open agenda" over de politieke toekomst van Zuid-Afrika. Deze politieke interventie van het bedrijfsleven valt samen met crisis- verschijnselen in de Zuidafrikaanse economie: de koers van de rand bereikte deze week een ongekend dieptepunt en de directeur van de Centrale Bank, Gerhard de Kock, voert met buitenlandse banken spoedoverleg over de positie van de rand en de buitenlandse schuld van Zuid- Afrika.

"Ons overleven hangt af van het totstandbrengen van de noodzakelijke structurele veranderingen", aldus de verklaring die de regering maant tot ingrijpende hervormingen om te voldoen aan "de politieke, sociale en economische aspiraties van alle Zuidafrikanen, ongeacht ras, kleur of geloof". De verklaring is ondertekend door de samenwerkende Kamers van Koophandel, de samenwerkende Kamers van Industrie, de Urban Foundation (een stichting van zakenlieden die projecten voor de zwarte bevolking financiert) en de zwarte ondernemers- vereniging NAFCOC. Samen vertegenwoordigen zij rond 70% van het Zuidafrikaanse bedrijfsleven, met inbegrip van de mijnen. De organisaties van het Afrikaanse bedrijfsleven, als het Afrikaans Handels- instituut, hebben de verklaring niet getekend. "Dit is het belangrijkste en meest verstrekkende initiatief dat het bedrijfsleven hier ooit heeft ondernomen", meende een industrieel.

Het zakenleven waarschuwt de regering tegen de "lager"- mentaliteit, de traditionele tactiek van de boeren om zich tegen belagers te verschansen in een kamp van ossewagens. Het is gevaarlijk om op de druk van plaatselijke boycots, stakingen en internationale sancties en desinvestering te reageren met een lager- mentaliteit van economisch isolationisme en staats- controle op de economie, aldus de verklaring.

De regering moet gaan onderhandelen met de geaccepteerde leiders van de zwarte gemeenschap, ook al bevinden sommigen van hen zich momenteel in gevangenschap. Voor het begin van die onderhandelingen zou de regering zich moeten verplichten tot afschaffing van rassen- discriminatie. Een effectieve dialoog kan alleen tot stand komen als de regering geen voorwaarden vooraf stelt en de onderhandelingen een open agenda hebben, waarbij alles aan de orde kan komen.

Die vermaning van het bedrijfsleven staat haaks op de uitspraken van president Botha dat hij alleen wil spreken met zwarte leiders die opereren binnen het overheids- bestel (als thuislandleiders en zwarte gemeenteraden) en dat algemeen kiesrecht bij voorbaat uitgesloten wordt. Bovendien maakte Botha eerder deze maand duidelijk dat de uiteindelijke zeggenschap bij de blanken moet blijven.

Mexico benoemt weer ambassadeur in San Salvador

MEXICOSTAD — Mexico heeft na vijf jaar zijn diplomatieke betrekkingen met El Salvador volledig hersteld. Op een gegeven ogenblik was Mexico enige jaren geleden zover gegaan dat het samen met Frankrijk de linkse verzetsbeweging van El Salvador erkende als een «representatieve politieke macht».

Mexico riep in 1980 zijn ambassadeur terug uit San Salvador na de moord op de Mexicaanse journalist Ignacio Rodriguez Terraza. Men handhaafde echter wel een missie in El Salvador. De verhouding werd echter nog slechter onder president Jose Lopez Portillo, toen Mexico met Frankrijk tot zijn opmerkelijke erkenning van de guerrilla besloot. Doel daarvan was dat regering en verzet aan tafel gingen zitten, maar dit werd niet bereikt tot verleden jaar. In 1984 werden er twee dialoog- ronden gehouden maar sedert eind november is de dialoog weer gestagneerd. Overigens werden de relaties voor die tijd al beter onder de huidige president Miguel de la Madrid. Bij de installatie van Jose Napoleon Duarte als president van El Salvador was de Mexicaanse minister van Buitenlandse zaken Bernardo Sepulveda aanwezig. De zaak is nu weer genormaliseerd met de benoeming van een ambassadeur in San Salvador. Parijs besloot al in juli 1984 zijn relaties met El Salvador op de oude voet terug te brengen. Mexico is lid van de Contadora- groep samen met Colombia, Panama en Venezuela. Deze probeert een vredesakkoord te bereiken voor Midden Amerika, dat onder meer inhoudt de terugtrekking van de buitenlandse militaire adviseurs. El Salvador heeft er daarvan enige tientallen rondlopen, uit de Verenigde Staten.

Dominicaanse rechters voor tweede maand zonder salaris

SANTO DOMINGO — Voor de tweede achtereenvolgende maand hebben de stakende rechters in de Dominicaanse Republiek geen salaris ontvangen. Sinds 2 juli zijn zij aan het staken om een betere honorering te bereiken. Ook willen zij op deze manier bereiken dat hun positie tegenover de wetgevende en uitvoerende macht onafhankelijker wordt. Van de driehonderd rechters die aan de staking begonnen zijn er ondertussen vijftien weer aan het werk gegaan. Als gevolg van deze staking ligt de hele rechtspleging min of meer stil. Verdachten van kleinere misdrijven worden onder meer op vrije voeten gesteld terwijl de gedetineerden die op de behandeling van hun zaak wachten ook erg ontevreden zijn. De Dominicaanse regering houdt echter vast aan zijn standpunt dat er geen gelden aanwezig zijn voor de betaling van de verlangde salarisverhoging van zo'n zeventig procent. Overigens liggen de salarissen onder de tweehonderd dollar per maand.

BAGDAD — Voor de 3e keer in 2 weken heeft Irak weer het Iraanse olieëiland Kharg aangevallen. Er werden 12 bommen van 500 kg uitgeworpen. Vorige aanvallen hadden slechts een gedeeltelijk effect.

*****

JAKARTA — Indonesie heeft de executies bevestigd van 3 leden van de verboden Communistische partij. Amnesty had dit al gemeld. Er ontstond veel deining over in Nederland.

*****

Sterke man van Brazilië verliest

BRASILIA — De regering van president Jose Sarney van Brazilie heeft zijn eerste ernstige crisis achter de rug waarbij uiteindelijk de groep-Sayad aan hetlangste eind heeft getrokken met het opstappen van minister Francisco Dornelles. Met hem ging een neef «van de vader van de nieuwe republiek Tancredo Neves» weg.

Dornelles werd in de eerste maanden van het bewind van Sarney als de «sterke man» gezien. Sarney kwam in de plaats van Neves die weliswaar was gekozen tot eerste burger- president van Brazilie na 21 jaar militair bewind, maar die door zijn ziekte en overlijden niet aan regeren toekwam. De ster van Dornelles ging de laatste tijd echter zakken. Na het smadelijke ontslag van zijn secretaris-generaal op Financien, Marcos Vital stapte Dornelles ook op en na hem volgde het bestuur van de Centrale bank met aan het hoofd Antonio Carlos Lemgruber.

Dornelles is inmiddels al opgevolgd door Dilson Funaro die de denkbeelden volgt van de minister van Planning Joao Sayad. Was Dornelles voorstander van een stevige en robuuste aanpak van de economische problemen, Sayad voelt meer voor de weg der geleidelijkheid, waarbij hij mikt op een economische groei van vijf procent per jaar. Aan de kant van Sayad staat ook de economische adviseur van Sarney, Luis Paulo Rosemberg. In bankkringen is men niet zo gelukkig met deze ontwikkeling en bij het Internationaal Monetair Fonds (IMF) zal men deze gang van zaken ook nauwlettend in de gaten houden. Vital was lange tijd de belangrijkste onderhandelaar met het IMF en de internationale banken. Zijn openhartige toespraak verleden week voor een gehoor van Braziliaanse bankiers waarin hij kritiek leverde op het regeringsbeleid a la Sayad kostte hem zijn baan. Per presidentieel decreet werd hij de laan uitgestuurd. Daarmee heeft Sarney meteen duidelijk gemaakt dat hij het is die regeert en dat hij loslippige kritiek niet duldt.

ITF FUND N.V.
NOTICE OF THE ANNUAL GENERAL MEETING OF SHAREHOLDERS TO BE HELD ON SEPTEMBER 30, 1985

To the Shareholders of ITF FUND N.V.

NOTICE IS HEREBY GIVEN that the Annual General Meeting of Shareholders of ITF FUND N.V. (the "Company") will be held at the registered office of the Company, at De Ruyterkade 62, Curacao, Netherlands Antilles, on September 30, 1985, at 10:00 a.m. Netherlands Antilles time for the purpose listed on the Agenda which has been posted at the office of the Company.

August 30, 1985.

BY ORDER OF THE BOARD OF DIRECTORS.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Noord Salinja z/n.

Bonaire wordt verlaten eiland

POB: Antillen van Vijf zal nooit functioneren

KRALENDIJK — Het is een dringende zaak dat de Bonaireaanse gemeenschap gaat nadenken over de toekomst van het eiland. Ook het besef van wat er overblijft nadat de Antillen uiteen zijn gevallen is van urgent belang. Men kan niet Gods water over Gods akkers laten stromen, aldus de Partido Obrero Bonairiano (POB) anders wordt men ongetwijfeld weer geconfronteerd met het verleden: de Bonaireaan mag dan weer riet snijden op Cuba of de zee opgaan om zijn gezin te onderhouden.

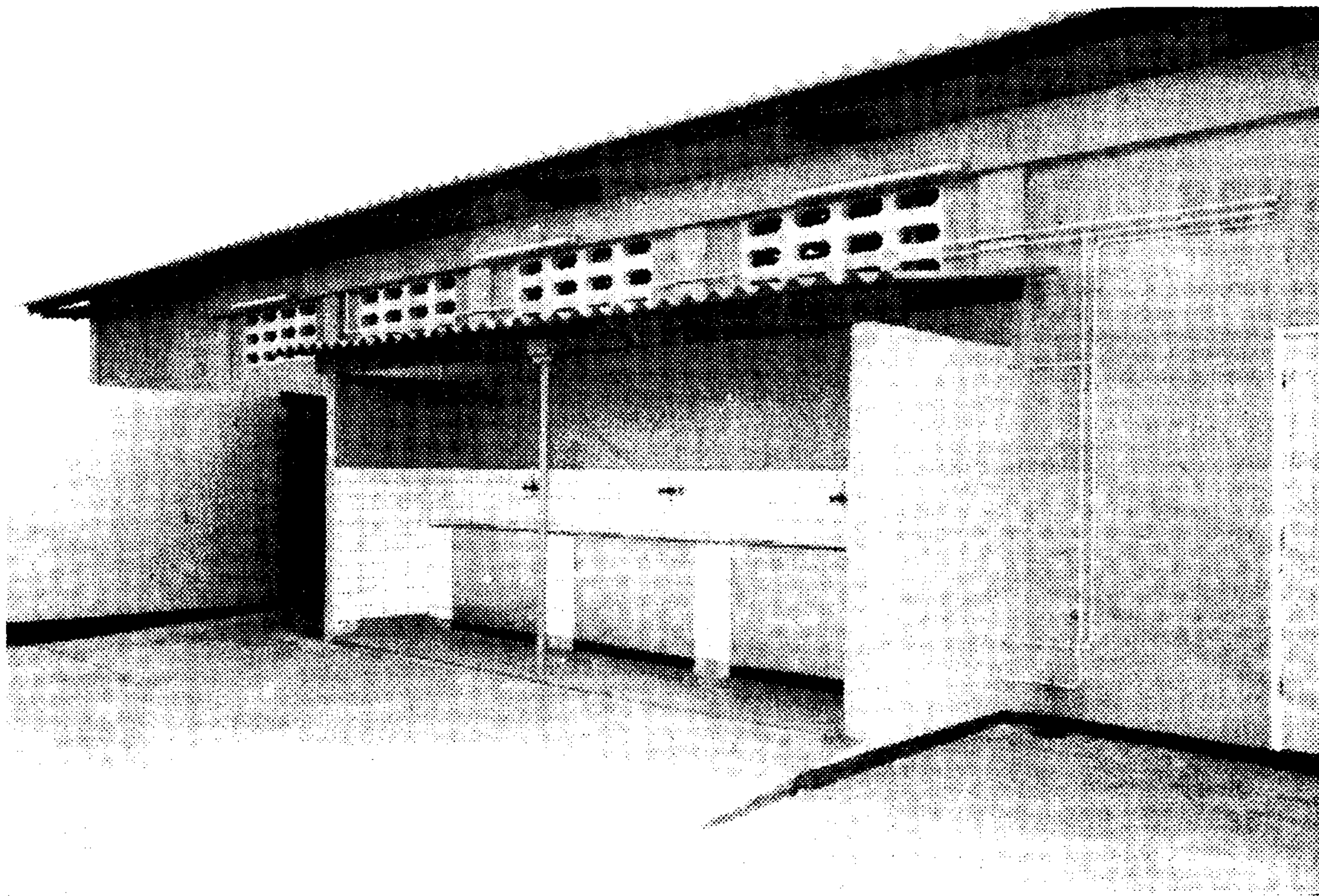
Nadat Nederland de eilanden van de Antillen heeft gekolonialiseerd is er maar bitter weinig gedaan aan de opvoeding vindt de POB en de werklust daalde tot een minimum. Nu Nederland heeft meegewerkt aan de status aparte voor Aruba, heeft Nederland tevens een weg gevonden om op een goedkope manier van Bonaire af te komen. De Antillen van Vijf is volgens de Arbeiderspartij een farce. Bonaire is steeds opnieuw gebruikt door Curaçao en Aruba en de eigen mensen hebben volgens de POB meegewerkt om Nederland beslissingen te laten nemen waarbij Bonaire niet eens aanwezig was. Het enige Bonaireaanse Statenlid reisde niet mee naar Nederland in verband met de problemen die er rond zijn persoon waren gerezen met verdovende middelen. De POB beschouwt het dan ook als een grove onrechtvaardigheid en vraagt zich daarbij af, als het enige Statenlid van Bonaire nu eens zou sterven of het dan ook niet mogelijk zou zijn om een ander af te vaardigen of zelfs een bijeenkomst kan uitstellen zodat Bonaire uiteindelijk toch van zich kan laten horen.

Dat is voor de Arbeiderspartij POB het duidelijkste bewijs, dat de bevolking van Bonaire er slechts is om voordelen uit te trekken. De Antillen van de Vijf zal nooit functioneren aldus Elias Bernabela van de POB en Bonaire zal een verlaten eiland zonder enige bestemming worden in het Caribische gebied.

Diana Werleman-Maduro ta invita tur familia, conosirnan i amistades pa 3 santo sacrificio di misa pa:

PRESILIANO WERLEMAN
mihor conoci como "Chonano"

Tur sacrificio di misa ta na misa San Fransisco na Playa.
September 1, oktober 6 i november 3, 1985, pa 10'or di mainta.
Masha danki pa boso presencia.
Aruba, 30 di augustus 1985.

KRALENDIJK — De achterzijde van het slachthuis van Amboina is speciaal bestemd voor het wassen van het aangeboden vee. Zijn de dieren eenmaal gedood, dan wordt er voornamelijk automatisch gewerkt en wordt het vlees nauwelijks meer met de handen aangeraakt.

Op 7 september, vanaf 1 september open voor informatie

Abattoir opent met open huis en eerste slacht

KRALENDIJK — Vanaf de eerste september zal het door Nederland gefinancierde slachthuis proefdraaien. Vanaf die dag is het ook mogelijk om inlichtingen in te winnen over de slacht van dieren. Op 7 september zal de eerste officiele slachting in het slachthuis plaatsvinden.

Dit gebeurt tijdens een open house, zodat iedere belangstellende zich op de hoogte kan stellen van de gang van zaken. Bovendien bestaat de gelegenheid om diverse aanschaffingen te doen op het gebied van veeteelt. Wie geinteresseerd is om tijdens het open house eigen producten aan te bieden kan daarvoor contact opnemen met het personeel van het slachthuis. Dit kan tijdens de katooruren gebeuren. Geslacht wordt er die dag vanaf half zeven 's morgens tot het middaguur. In aanmerking komen koeien, paarden, kalveren, veulens, ezels, geiten, schapen, varkens en schildpadden. Na de dag waarop open house wordt gehouden wordt vervolgens elke vrijdag en zaterdag geslacht op de genoemde tijd. Voor vee eigenaren van Rincon wordt momenteel nagegaan welke de beste mogelijkheid is om hun aangeboden vee te slachten en ook inderdaad weer terug te brengen naar Rincon.

Oorspronkelijk zou ook voor Rincon een eigen abattoir op het programma staan, maar de beperkte financien en de aanschaf van andere faciliteiten voorkwam dat er geld genoeg was voor twee slachthuizen. De overheid heeft voor het slachten van dieren prijzen vastgesteld dus de eigenaar weet van te voren wat hij moet betalen.

Occidental ontkent beschuldiging Peruaanse president

LOS ANGELES — Occidental Petroleum Corp. van de Verenigde Staten heeft de berichten uit Peru ontkend als zou men de inkomsten uit belasting- reducties welke men in Peru kreeg niet op de juiste wijze hebben aangewend. Het geld dat men hiermee uitspaarde werd aangewend voor de olie- en gasproductie in Peru, zo verzekerde de maatschappij. De ontkenning kwam een dag nadat president Alan Garcia Perez van Peru het exploratie- contract met Occidental en andere maatschappijen had opgezegd. Volgens de president hebben de maatscahppijen het belasting- voordeel niet in Peru geïnvesteerd zoals de bedoeling was. Occidental produceerde in zijn Peruaanse concessies jaarlijks 18.25 miljoen vaten olie. Dit is ongeveer zestien procent van zijn totale productie over de hele wereld van 113 miljoen vaten. De beslissing van Alan Garcia houdt in dat in de komende negentig dagen een nieuw contract moet worden gesloten met de maatschappijen welke zich niet aan de investerings- verplichting hebben gehouden.

Bij zilveren feest CU Lourdes

Congres over Ontwikkeling coöperatieven op Antillen

KRALENDIJK — Zaterdag zal de Credit Union Lourdes uit Rincon het zilveren feest vieren. Op 31 augustus vijfentwintig jaar geleden werd de Rinconse spaarvereniging opgericht en voert nu nog een bloeiend bestaan. Het vijfde lustrum zal gevierd worden met een Antilliaans congres met diverse vertegenwoordigers van het zustereiland Curaçao.

De Ontwikkeling van de cooperatie op de Antillen zal het leitmotiv zijn van de jarige Credit Union. Inmiddels hebben zich voor het congres reeds diverse belangstellenden ingeschreven en vanuit Curaçao zullen onder meer deelnemen de Cooperatie San Pedro, de cooperatie Curazon, de CFW, de ACU, Wescar, de Cooperatieve vereniging Ko Mien, Kodela, Ko Tra Gob., Fekoskan Hocrest, SEP en de DDM.

Buiten de Credit Union Lourdes heeft het cooperativisme zich op Bonaire nog niet zeer sterk ontwikkeld, hoewel daar de laatste tijd een gunstige verandering in komt. Slechts drie cooperatieven hebben zich kunnen inschrijven: Damus Cobone, Criabon en Kotrawa die alle een sterke binding hebben met de CU Lourdes. Ook van de zijde van de politieke partijen bestaat er belangstelling. De beide kleinere partijen Partido di Akshon Nobo (PAN) en de Partido Obrero Bonairiano (POB) hebben beide ingeschreven, maar de vakbonden hebben nog geen definitieve beslissing genomen. Toch bestaat er belangstelling voor deze organen, zoals voorzitter van de CU Lourdes Cai Marsera reeds vaker heeft laten blijken. Vakbond en cooperatieve liggen volledig in elkaars verlengden en zullen dan ook in het belang van de kleine man totaal moeten samenwerken. Wel is het reeds zeker, dat diverse vakbonds- vertegenwoordigers en politici als waarnemer aanwezig zullen zijn bij het congres.

De congresdag heeft een druk programma, dat wordt geopend door toespraken van CU-voorzitter Marsera en wnd gezaghebber Avelino Cicilia. De voorzitter van het overkoepelend orgaan Fekoskan Raymundo Bentura zal een lezing houden over de ontwikkeling van het cooperativisme op de Nederlandse Antillen, gevolgd door een voordracht van een van de oprichters van de CU Lourdes Anton Anthony over de belemmeringen in de ontwikkeling van de Bonaireaanse cooperatieve verenigingen. Beide inleiders geven gelegenheid tot het stellen van vragen. Na de lunch zal de voorzitter van de CU San Pedro uit Curaçao Shonma Rooj spreken over de ontwikkeling van de cooperatieve van Curaçao en tenslotte spreekt George Curiel directeur van de Depos over de economische situatie op de Antillen. Rond vier uur in de middag zullen er dan een aantal resoluties worden opgesteld. Moderator tijdens het congres is de jonge bankmanager van de M&C bank Bonaire Evert Piar.

RK Schoolbestuur aan BC:

Subsidie-verordening moet worden nagekomen

KRALENDIJK — Door een nalatigheid van het BC, aldus het RK Schoolbestuur blijkt het niet mogelijk de maandelijkse salarissen compleet uit te betalen. Leerkrachten kunnen hierdoor in moeilijkheden komen en het RK Schoolbestuur doet derhalve een dringend beroep op het BC dusdanige maatregelen te nemen, dat de subsidie voor de salarissen tijdig en geheel aan het Schoolbestuur wordt uitbetaald.

Dit is de eerste maal dat het RK Schoolbestuur duidelijk stelling neemt in het belang van de werknemers. De stemming onder de leerkrachten daalt hand over hand en acties in de komende dagen behoeven niet uitgesloten te worden. Het RK Schoolbestuur heeft ingezien dat er iets moet gebeuren en heeft inmiddels via de advocaat nagegaan welke stappen er ondernomen kunnen worden om aan deze onhoudbare toestand een halt toe te roepen. De economische situatie van Bonaire is allen bekend, aldus de voorzitter van het RK Schoolbestuur frater Aurelio Verbunt, maar het ligt niet op het terrein van het Schoolbestuur daarin verandering aan te brengen.

De subsidieverordening legt aan het BC de plicht op om te zorgen voor de salariering van de leerkrachten; ook voor het bijzonder onderwijs. Door de voorzitter van het RK Schoolbestuur werd voorts medegedeeld alles in het werk te stellen om zo spoedig mogelijk een eind te maken aan deze vooral voor de leerkrachten ongewenste toestand.

VANDENBERG — Tijdens een proefvlucht met een geheime lading is woensdag een Titan- draagraket ontploft bij de luchtmachtbasis Vandenberg. Kort na de start ontplofte hij en brak een grote grasbrand uit. De Titan welke sedert de jaren 60 in gebruik is geldt als een van de betrouwbaarste VS- draagraketten. Van de 133 lanceringen zijn er 4 mislukt.

Luchthavenpersoneel 29 man plus 22 man brandweer

Berenschot: luchthaven te groot voor servet, te klein tafellaken

KRALENDIJK — Hoewel in het rapport van Berenschot wordt opgemerkt dat het streven van de internationale Flamingo luchthaven gericht moet zijn op het inruilen van het servet voor het tafellaken, blijkt de verdere beoordeling te vermoeden dat dit nog wel even zal aanlopen. Een nieuwe open deur ingetrapt door het organisatiebureau Berenschot.

Toen in de jaren zeventig tenslotte de vicieuze cirkel werd doorbroken of de verlengde landingsbaan en de uitbreiding van het stationsgebouw afhankelijk gesteld moesten worden van het aantal bij te bouwen hotelkamers of andersom, was het al duidelijk, dat de luchthaven met het waterhoofd een moeilijke tijd zou moeten doormaken. De verlengde landingsbaan werd in staat geacht om vliegtuigen van het type DC-10 en zelfs Jumbo's te ontvangen, maar de afhandeling van het aantal passagiers was natuurlijk niet navenant. Gelukkig is Bonaire nimmer met dit probleem geconfronteerd geworden, omdat buiten de dagelijkse lijnvluchten van de Twinotter het aantal DC-8 vliegtuigen en de 707 op de vingers van een hand te tellen zijn. Dit neemt overigens niet weg, dat Bonaire om internationale luchthaven te zijn een brandweer ter beschikking moet hebben, die op drukke internationale luchthavens niet zou misstaan. Berenschot merkt dan ook op, dat de luchthavenbrandweer zwaar op de luchthavenbegroting drukt omdat er een teveel is aan personeel en machinerieen behorende bij de internationale eis. Ook voor orde en beveiliging zijn internationale eisen gesteld, maar die afdeling blijkt volgens Berenschot niet optimaal te functioneren. De kwaliteit van het huidige personeel wordt gekwalificeerd als mager, terwijl de luchthaven als overheidsdienst juist voor een goed functioneren afhankelijk is van andere eilandelijke diensten. Training van het aanwezige personeel zou zeer wel mogelijk zijn, want volgens het rapport Berenschot is er op een groot aantal momenten per week geen sprake van voldoende werkaanbod; de inspanningen bij het domino even terzijde gelaten.

TAKEN

Tot de taken van de luchthaven behoren in eerste instantie het veilig laten landen en opstijgen van vliegtuigen en de zorg voor orde en veiligheid op en om de luchthaven. Daarnaast zal aan de gebruikers van de luchthaven alle relevante gegevens moeten worden gegeven, terwijl de luchthaven uiteraard ook schoongehouden moeten worden. In hoofdlijnen kan ook onder het takenpakket gerekend worden dat er de nodige zorg gedragen wordt voor de apparatuur op de luchthaven en tenslotte zal er een preventieve en repressieve brandweerzorg op de Flamingo luchthaven moeten zijn. In het totaal zijn er 29 personen werkzaam om de genoemde taken uit te voeren terwijl voor de brandweer nog eens 22 man aanwezig zijn. De luchthavenmeester staat rechtstreeks onder het BC en heeft een viertal afdelingen onder zich die weer in zes onderafdelingen zijn verdeeld. Orde en beveiliging, brandweer, operations en technische afdeling vallen rechtstreeks onder de luchthavenmeester.

Een algemeen probleem van de luchthaven, aldus het rapport Berenschot is de positie op internationaal niveau. Het best te verwoorden, aldus het rapport met te groot voor het servet, maar te klein voor het tafellaken. Het streven, zoals reeds opgemerkt dient volgens Berenschot dan toch wel het tafellaken te zijn.

WILLEMSTAD— De Curaçaose kunstenares Jean Girigori exposeert van 31 augustus tot 14 september in het auditorium van het Cultureel Centrum Curaçao. De opening vindt plaats op 31 augustus om half negen 's avonds en wordt verricht door dr J.M. Eustatia. Jean Girigori is in 1949 geboren. In Haïti volgde zij het lager- onderwijs als ook het voortgezet kunst- onderwijs. Met een Sticusa- beurs studeerde zij aan het New Yorkse "Art Student League", waar zij onderscheiden werd als beste studente. Op grond hiervan werd zij benoemd tot lid van de Art Student League. Zij heeft tentoon- stellingen gehouden in New York, Haïti, Sto Domingo, Jamaica, Nederland en verschillende keren op Curaçao. De schilderijententoonstelling is van maandag tot en met vrijdag te bezichtigen van negen tot twaalf uur en van drie tot vijf uur.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Allied Corp.	41 5/8 +	1/8	IBM	127 1/2 -	5/8
Asa	37 1/8 +	1/2	ITT	34 +	1/8
Amer.T.& T.	21 3/8 -	1/4	McDonalds	65 1/8 +	1/8
Beatrice Fds.	34 1/8 +	3/8	McGrawHill	44 1/2	unch
Burroughs	65 1/4	unch	Natl.Distil.	32 5/8 -	1/8
Campbell RL	24 5/8 -	5/8	Natl.Presto	27 7/8 +	3/8
Chrysler	36 7/8 -	3/8	NCR	34 1/8	unch
Coca Cola	72 1/8 +	1/8	Pantry Pr.	6 3/4 +	1/8
Digital Eqm.	104 7/8 +	1/2	Pepsico	59 3/8 +	1/4
Dupont	56 7/8 +	1/8	Seagram	39 3/4	unch
East.Kodak	44 1/8 +	1/4	Sears	34 3/4 -	1/8
Ford	43 3/4	unch	Sunshine M.	6 5/8 -	1/8
Genl.El.	61 7/8 +	3/8	Texas Instr.	97 1/4 +	1/2
Genl.Dynamics	79 3/8	unch	United Airl.	55 5/8 +	3/8
Georgia Pac.	22 7/8 -	1/4	Union Pac.	49 3/8 +	5/8
GTE	40 3/4 -	1/2	United Tech.	40 3/8 +	1/8
Genl.Motors	67 3/4 -	3/8	Warner Comm.	31 +	1/8
Gilette	62 +	1	Warner Lamb.	39 1/8 +	3/4
Hammerm.P.	40 5/8 +	5/8	West.El.	39 5/8 +	1 3/8
Homest.M.	26 1/8 -	1 1/8	Xerox	52 1/2 +	1/8

DOW JONES
Industrials 1335,13 + 4,04
Transportation 691,48 + 4,21

AMERICAN STOCK EXCHANGE
Computer & Technology 98,05 - 0,29
Precious Metals 79,99 - 1,76
REUTER.

NEW YORK 10.15 A.M. AUGUST 30,1985.

BritishP.	139,90	JanYen.	0,4210
GermanM.	35,81	CanD.	73,27
Gold	335,90	Silver	6,25

CLOSING MARKET COMMENT AUGUST 29,1985.
A lower opening was followed by a small rally into mid-session. The market traded in small zig zag trading range the rest of the day. The Djia finished on a firm note and closed at 1335.13 up 4.04 points. Advancing issues had a slight edge over declining issues. The Transportation average recouped the losses of tuesday and Wednesday by gaining over 4 points to close at 691.48. volume remained on the light side with about 86 million shares traded. Some large gainers included Midcon, Dreyfus, RCA and Browning Ferris. Some large losers were Kansas Gas an Electric, Dun and Bradstreet, Kansas City Power and Light and Meredith Corp. Continue to expect a choppy type market and volume should dwindle tomorrow ahead of the labor day weekend. There will be no closing market comment.
E.F. Hutton Research.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 30 AUGUSTUS EN TOT NADER ORDER:

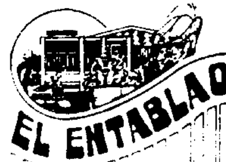
US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.29	1.31	1.33
PND STERLING	2.43	2.485	2.545
NED GLD	56.36	57.08	57.88
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	77.78	78.50	79.30
FR FRANCS	19.72	20.82	21.52
DUITSE MARK	63.59	64.31	65.11
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.63	0.93	0.99

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 30 AUGUSTUS EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	99.84
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	109.21
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.76
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	109.14
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	102.13
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	101.55

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 9.82%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

WEEKEND

Indjuweg 47
(Dominguito, laatste zijweg van Schubappelweg)
Tel.: 614855

CHILEENS GOURMET RESTAURANT

Kom in een rustieke sfeer genieten van ons nieuwe menu met zéér

SPECIALE VOORGERECHTEN

Vanaf 6.30 bent U van harte welkom!

GEOPEND: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag.

---

you're welcome at the.......

HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera
(Pasan Grahan)

Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: **mulá, guiambo, sòpi yuana, funchi-tafel, etc. etc.**

GEOPEND elke dag van 12-2 en van 7-10
Zondag GESLOTEN.
Ons tel.nr. 54291 of 54294
Tot ziens in Bellevue op Parera!!

Voor bestellingen: Tel.: 88222 - 88333

DENISE'S VIDEOTHEEK
t.o. Henderson Mahaai
Tel.: 75270

openingstijden:
vrijdag, zaterdag en maandag
10.00 uur v.m. - 9.00 uur n.m.
dinsdag, woensdag en donderdag
10.00 uur v.m. - 8.00 uur n.m.

New Releases

* Missing in action - Action
* Breaking II - Musical Drama
* Savage Streets - Crime drama
* Flamingo Kid - Drama
* Torch light - Drama
* The Mean Season - Thriller.

Quality and Service

We stick to it!

no meal is complete without a good wine

Fort Nassau

Enjoy the Magnificent Panorama of Curacao from Fort Nassau
International Menu.
Serving only Prime American Meats.
Reservations:
Tel. 613450

Een **speciaal etentje uit,** doet U in een **speciaal restaurant**
Waar?
Geen twijfel mogelijk; U gaat naar

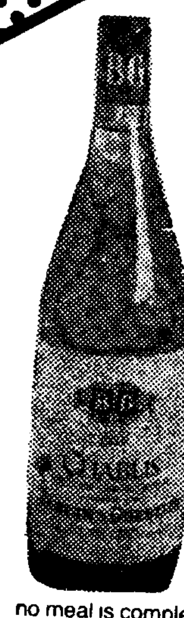

Restaurant
La Bistroëlle
(achter Promenade Shopping Center)
Tel.: 70408

DISCO COCKTAIL BAR
LE PRESTIGE
Schottegatweg Oost 98 - Tel.: 616465
"The coziest place in town"

HAPPY HOUR
van 5.00-8.00 n.m.
Ma. t/m vrijdag
Iedere woensdagavond
Speciale programma's
"Djàrason Dia Dje Shon"
Showtime: 10.00 uur
Elke zondagmiddag om 6.00 uur
Speciale programma's
Elke dag gelegenheid tot dansen!

no meal is complete without a good wine

Pianobar "Nooit Gedacht"
Corriweg 12 Curaçao N.A. Tel.: 74213

Voor een gezellig **borreluurtje** in **intieme sfeer.**

Elke dag **GEOPEND**
van 12.00 's middags tot 2.00 's nachts.
in het weekend **GEOPEND** tot 4 a.m.

Bon bini!

TRUPIAL INN
Groot Davelaar
Tel.: 78200

Begin your weekend at our Sunset Hour!

SAT.: NOCHE DI BOLERO SON
Ku animashon musikal di Boy Dap i su Piña Colada huntu ku un tremendo amplifier di Yubi El Pequeño.
Ora: 9.00 pa 2.00 p.m.
Entrada: kompletamente gratis.
Pa un bon Comeback kòrda ta na Trupial Inn bo mester ta.

SUND.: Djadumingu awor Den su era nobo ku un tremendo
HAPPY HOUR DANSANT
check e programa bon
KUATER DEN UN
1) HAPPY HOUR 6'or pa 8'or
2) EXPLOSIVOS
3) THE REVOLUTION D.J. TEAM
4) ENTRADA GRATIS.
Kòrda pa un bon ambiente ta Trupial Inn ta bo sitio.

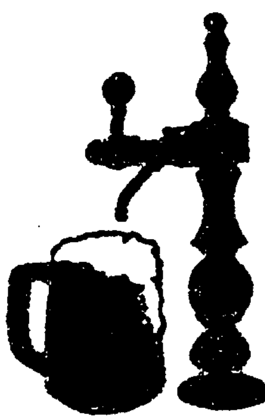
" Amstelhoek "
Fontein 31 - Curaçao N.A

Een gezellige ontmoetingsplaats voor jong en oud.

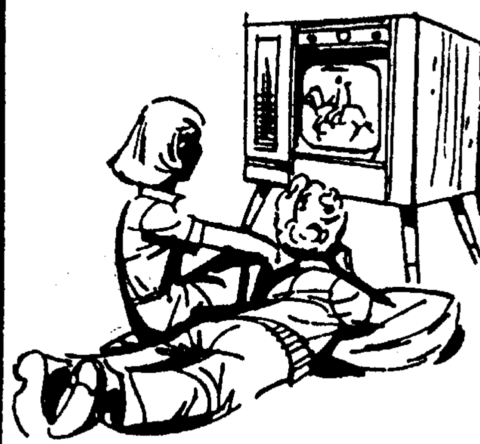
GEOPEND dagelijks van 2-12 uur

Goed idee:
Ná het strand even een lekkere kop soep komen drinken!

De gehele week geopend vanaf 5 uur 's middags.

Sta. Rosaweg 6
Tel.: 77344

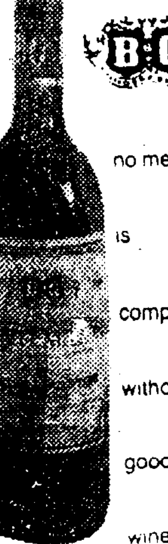

naast Valco

RAMBO II

GEOPEND:
Maandag t/m vrijdag van 3-7 uur.
Zaterdag van 10-12 en 3-7 uur.

no meal is complete without a good wine

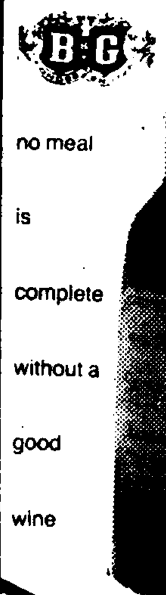
SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for LUNCH
from Monday till Friday
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Fridays and Saturdays
Country and Western Life Music by **JAILBIRD**
DINNER
Open 7 days a week
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

Kòpitrèk
Bar Restaurant-Dancing
Caracasbaaiweg 14,
Call 615384 for reservations

BBQ'D STEAKS
DE BESTE!
ZEKER WETEN
NIET VERGETEN.
DAGELIJKS GEOPEND.

no meal is complete without a good wine

Yuen Tung Restaurant
Castorweg - Tel.: 615487 - 615488

Voor alle soorten **Chinese-** en **Visgerechten** alsmede

Internationale Keuken
voor zowel zakenlunches als familieuitjes, zijn wij iedere dag **geopend** van
11.30 a.m. - 10.30 p.m.
's Maandags **GESLOTEN**

't Oosters Huisje
Juliana van Stolberglaan 7
Tel.: 73165

SPECIAAL ZAAK VOOR RIJSTTAFEL ARTIKELEN
heeft weer voor U Boemboe blokken **(kruidenmix)**, voor 20 verschillende heerlijke gerechten, **lumpiavellen, petéh bonen** en nog veel meer.
A.s. zaterdag vanaf 12.00 uur 's middags verkrijgbaar:
NASI - RAMES - KLEINE RIJSTTAFEL

ROSE GARDEN Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg 56 - Tel.: 614574
nú ook op Ser'l Pietermaai - Tel.: 614063

EEN SFEERVOL RESTAURANT MET CHINESE GERECHTEN en een gezellige bar.
Open van 11.00 v.m. - 11.00 n.m.
U bent van harte welkom.

DE FLES
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFON 84576
Specialidadnan:
A LA PARILLA DI LOMITO PORKCHOP, FLANKSTEAK I GALINJA.

Tur por wòrdu sirbí ku batata i salada. Tambe por hasi pedido pa bai kune.
HABRI TUR DIA 6'OR P.M.-2'OR A.M.

Industrial Professional Video Electronics

Angolaweg 14 - Tel.: 70636

Ex video spesialista di El Globo - Cecil Jack

Espesialista i Eksperto den Drechamentu di tur Sorto di Video

manera:
* U-Matic Betamax
* V.H.S.

Tambe sistema di video interno pa kontrol.

DISCOBAR
Breedestraat 45 (O.)
Tel.: 625900
in het gebouw van Casa Nena, naast Maduro's Bank.

De expert op het gebied van plaat en cassette

Eind van de maand EXPLOSIE:
geldig van 31 augustus tot 7 september!

L.P. * Zouk La ƒ.15,25 * Heat in the place ƒ.13,75 * Johnny Ventura ƒ.14,- * Name (still in the game) ƒ.14,75 * Billoneros ƒ.14,75 * Cantaré, Cantarás ƒ.12,- * La Tremenda ƒ.16,- * Julio Iglesias ƒ.15,75.

Alle Amerikaanse L.P.'s voor ƒ.16,75 en ƒ.17,75
Alle maxi singles ƒ.12,75 en ƒ.13,75 p.st.

N.V. Video World - Herst 31 - Tel.: 673093

SPECIALS

* 19" TV "Portland" .... ƒ. 595,00
* 19" TV "Daytron" with wireless remote .... ƒ. 645,00
* Sharp "VHS" recorder .... ƒ. 775,00
* JVC T120 "VHS" cassette .... ƒ. 15,00
* Formule 3000 T-Shirts .... ƒ. 7,50

VIDEO MOVIES

* Wrestle mania Mr. T
* Into the Night - Drama
* Naked Face - Thriller (Roger Moore)
Sticks of Death - Karate
* Bullets & Love - Action (Charles Bronson)

N.V. Video World
Uw adres voor de beste films!

ÑAPA

AMIGOE

WEEKEND BIJLAGE

VRIJDAG 30 AUGUSTUS 1985

DE VN NA 40 JAAR

"Kijk, daar staat er weer zo een. Tuig is het. Ze parkeren dubbel, zelfs als er plaats genoeg is langs de stoep. Ze krijgen toch geen bekeuring. En als ze er een krijgen, dan hoeven ze hem niet te betalen. Meneer is van de Verenigde Naties, dus hij staat boven de wet. Het is een schande!"

De ober van het restaurant aan de Tweede Avenue in New York is rood van opwinding. Zijn nijdige blikken lijken vonken te slaan uit de glanzende limousine, die een flessehals vormt voor het luidruchtig dringende verkeer. Ook limousines heb je in maten. Dit is een stretch-limousine, de langst mogelijke. Toch heeft hij maar vier wielen en je vraagt je af waarom hij niet doorzakt.

"Omdat er altijd alleen maar lucht in zit", grapt de ober. "Die diplomaten van de VN, dat zijn windbuilen. Ze hebben de hele dag niets anders te doen dan elkaar wijsmaken dat ze belangrijk zijn."

De man is New Yorker in hart en nieren en hij spreekt namens het overgrote deel van zijn stadsgenoten. Zijn boosheid wordt misschien versterkt door het feit dat om een of andere reden de leden van de VN-gemeenschap niet naar zijn restaurant plegen te komen. Nee, ze gaan naar dure gelegenheden als Le Perigord en La Petite Marmite, waar ze zich dagelijks over de gerookte zalm en het stukje fazant en — o ja — over de wereldproblemen buigen.

Daar mogen de obers de diplomaten wel. Het bedienend personeel weet precies welk land met welk land in oorlog is, zorgt ervoor dat de betrokkenen tijdens de lunch uit elkaars gezichtsveld blijven. Voor de rest van Manhattan is de VN, die dit jaar zijn veertigste verjaardag gaat vieren, geen geliefde gast op het eiland.

(Doorlezen op pagina 8)

'Verligt' en 'verkrampt'

ONLANGS ZIJN in Nederland twee Zuidafrikaanse hoogleraren op bezoek geweest, die in (gescheiden) sessies over de situatie in hun land hebben gedebatteerd met kamerleden en journalisten. De gasten bleken boeiende mensen, die tot de ultra-'verligtes' behoren. Professor Johannes Coetzee van de Universiteit van Potchefstroom sprak voornamelijk over arbeidsverhoudingen tussen blank en zwart en zijn collega Hermann Giliomee — hij doceert politieke wetenschappen aan de Universiteit van Kaapstad — ging in op de politieke situatie. Beiden waren het over één ding eens: de apartheidspolitiek is op de terugtocht en dient zo spoedig mogelijk uit het land te verdwijnen. De regering staat voor 'harde keuzen', meenden zij: het blanke machtsmonopolie is niet meer in staat om een stabiel Zuid-Afrika tot stand te brengen.

Wie met dergelijke 'verligte' figuren spreekt, krijgt neiging om de situatie daarginds niet zonder hoop te zien. Er bestaat kennelijk een — groeiende — groep onder de blanken, die het stelsel van de apartheid radikaal wil wijzigen of zelfs afschaffen. Deze mensen dragen echter geen politieke verantwoordelijkheid: zij leveren weliswaar waardevolle bijdragen tot de publieke discussie in hun land, maar daarin worden helaas ook andere — conservatieve — geluiden gehoord. Tot de merkwaardigheden van de beide gasten behoorde dat zij keurige modellen wisten op te bouwen, schema's en blauwdrukken voor een toekomst, maar gebaseerd op economische benaderingen en pragmatisch-politieke overwegingen. Zij redeneerden vooral in de geest van 'als we dit of dat model niet uitvoeren, redden we het niet'. Humanitaire uitgangspunten kwamen in hun betogen vrijwel niet voor.

De moeilijkheid voor hun Nederlandse gesprekspartners was vooral dat tussen de denkbeelden van deze 'verligte' hoogleraren en de praktijk van alledag sprake is van een onmiskenbare spanning. Dr. Coetzee bijvoorbeeld betoogde dat er, onder meer door de invloed van buitenlandse bedrijven, in de industrie — in tegenstelling tot de politiek — geen apartheid meer bestaat: er is sprake van gelijkberechtiging. Alle arbeiders — ongeacht ras of kleur — hebben zes grondrechten: recht op werk, op weigering van werk, op vrije vakorganisatie, op goede arbeidsvoorzieningen, op opleiding en scholing en op veiligheid bij het werk. Dat klinkt uitstekend. Maar de beide hoogleraren zaten alweer in het vliegtuig naar huis, toen bekend werd dat rond zestienduizend arbeiders waren ontslagen in de goudmijnen van Vaal Reefs, omdat zij aan wilde stakingen hadden meegedaan. Is dat de praktijk van deze grondrechten? Zestienduizend zwarte arbeiders ontslaan?

Die spanning tussen de politieke realiteit van alledag en de goede wil tot verandering toont aan dat die wil maar weinig invloed op de besluitvorming en vooral op de mentaliteit van de 'verkramptes' heeft. Nog een voorbeeld: de 'banning' van Beyers Naude werd weliswaar opgeheven, maar hij mocht van zijn regering tijdens een bezoek aan Europa niet naar Nederland, maar wel naar de Bondsrepubliek. Zo zijn er allerlei voorbeelden te noemen van botsende belangen, die naar buiten een vreemde indruk maken en de moeilijkheden voor Zuid-Afrika in het buitenland alleen maar vergroten. Er blijkt ook uit dat de blanke gemeenschap van het land in een crisis verkeert. Steeds meer komt men tot de ontdekking dat de politiek van de klassieke apartheid niet meer werkt, maar velen — met name in de regeringsbureaucratie — kunnen er niet van los komen.

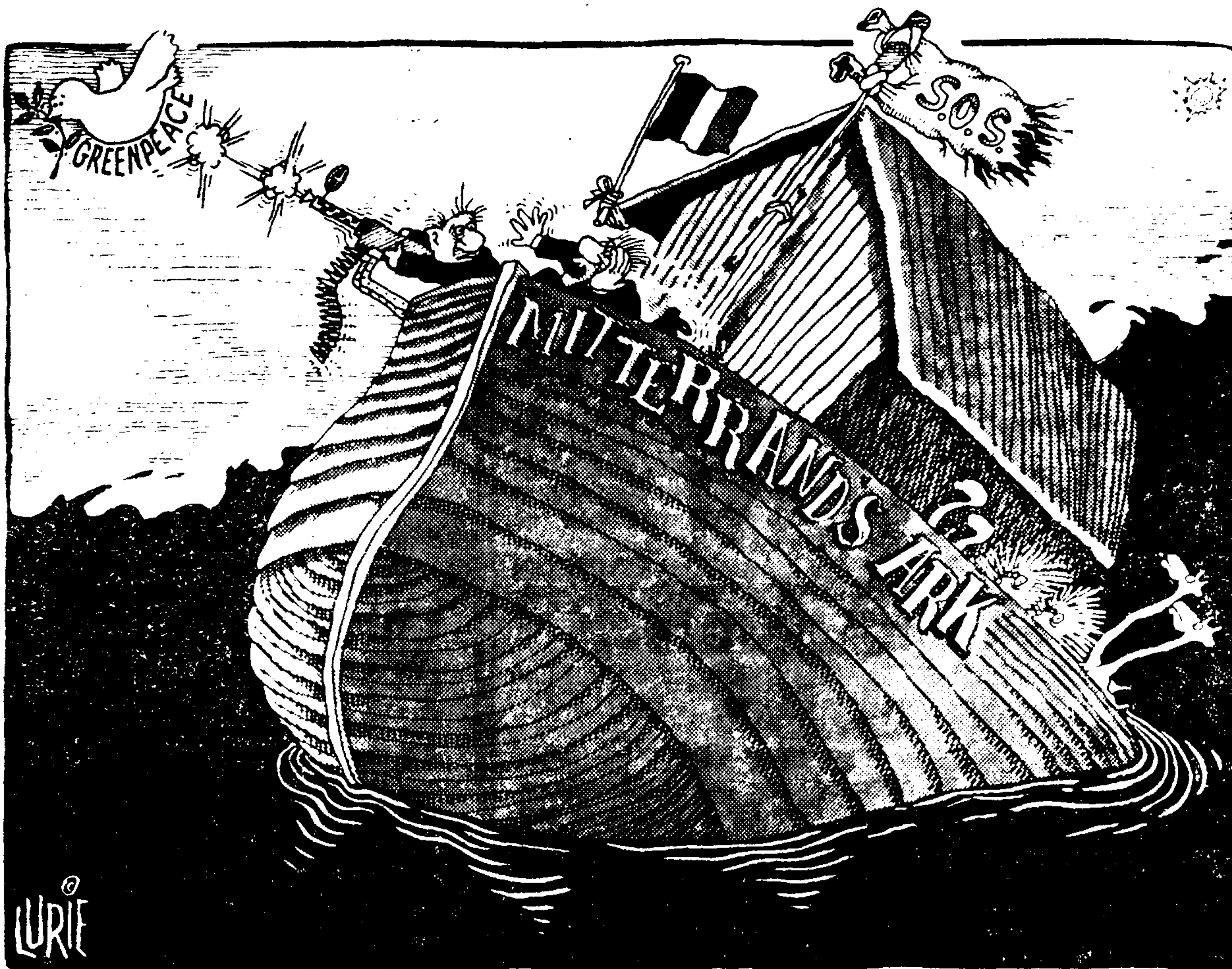
De beide hoogleraren waren het er ook over eens dat de politiek van de thuislanden een mislukking was en zo spoedig mogelijk dient te verdwijnen. Wie dat in Zuid-Afrika tien, vijftien jaar geleden zo onverbloemd zou hebben gezegd, zou als een verrader zijn beschouwd: de stichting van eigen landen voor de zwarte bevolking werd immers als het grootste sluitstuk beschouwd van de politiek 'der gescheiden ontwikkeling', zoals de apartheid officieel heette. De 'wind der verandering', die de Britse premier MacMillan in februari 1960 voor Zuid-Afrika voorzag, begint hoe dan ook stevig door te zetten: wordt het soms een 'storm der verandering'?

In 1929 zei E.G. Jansen, één van de integere leiders van de blanke bevolking: 'Waar die blanke hom ook draai, daar is die naturel. Wil hy sy boerdery ontwikkel, die naturel moet in aanmerking geneem word. Wil hy sy myne ontgin, dan moet hij naturele hê om vir hom te werk. Wil hy enige industrie vestig, is die vraag altyd watter rol moet die naturel daarin speel? Ons kan nie van hom ontslae raak nie'. De politiek van de gescheiden ontwikkeling — de apartheid — kwam neer op een bureaucratisch stelsel van de blanke om zich zoveel mogelijk juridisch vrij te maken van de zwarte bevolking, maar er niettemin van te profiteren. Dat nu is niet gelukt: de situatie begint uit de hand te lopen, al heeft de staat er nog alle macht in handen. De roep om verandering wordt steeds sterker en er wordt ook wel naar geluisterd, maar tegenkrachten zijn eveneens aan het werk.

De beide hoogleraren die vanuit een oprechte overtuiging in Nederland met politici en journalisten debatteerden, verkondigden eigenlijk het bankroet van een regeringspolitiek over vele jaren. Zij meenden dat tussen nu en twee jaar de grote beslissingen in hun land moeten vallen en dachten daarbij aan een federatieve republiek, waarin ook de zwarte bevolking stemrecht zou krijgen. Uit hun woorden sprak vertrouwen en hoop. 'Ons kan nie van hom ontslae raak nie': dat zei men al in 1929 over de 'zwartman'. De consequentie van dit woord kan eigenlijk alleen maar totale gelijkberechtiging zijn. Er zal daar echter nog veel moeten gebeuren voordat het zover is. ■

DE KOK

BUITENLANDSE KRANTEN

"Stop! That's not the way the script goes!"

Nieuwe wedloop

VOLGENS GEZAGHEBBENDE KRANTEN in de Verenigde Staten wordt bij het Pentagon, het Amerikaanse ministerie van defensie, al stilletjes feest gevierd nu vrijwel vaststaat dat het Amerikaanse Congres binnenkort zal instemmen met het hervatten van de produktie van chemische wapens. Daarmee komt een einde aan een jarenlange strijd van het Pentagon om de in 1969 onder president Nixon doorgevoerde stop op die produktie ongedaan te maken. Directe aanleiding tot de stop in 1969 was een ongeluk bij een test met chemische wapens in de staat Utah, waarbij een kudde van 6.000 schapen het leven liet.

Instemming van het Congres betekent ook een flinke overwinning voor president Reagan, die zich al vanaf het begin van zijn eerste ambtsperiode sterk heeft gemaakt voor de produktie van een nieuwe generatie chemische wapens. Het bekend worden van de overeenstemming tussen de beide poten van het Congres, de Senaat en het Huis van Afgevaardigden, heeft in de Verenigde Staten al direct geleid tot verhitte discussies. Dat die discussie ook in Europa met vernieuwde kracht zal oplaaien, lijdt geen twijfel, want vrijwel alle deskundigen zijn het er over eens, dat als deze afschuwelijke wapens ooit zullen worden ingezet dat hoogstwaarschijnlijk op Europees grondgebied zal gebeuren.

Tot nu toe hebben alle Europese NAVO-partners eventuele opslag van chemische wapens in Europa resoluut afgewezen. Weliswaar onthulde het Engelse blad New Statesman in januari van dit jaar, dat ook de Britse regering van plan was na 25 jaar weer chemische wapens te gaan produceren, maar premier Tatcher liet daar onmiddellijk een krachtige ontkenning op volgen. De Europese wegering om mee te werken heeft in ieder geval een grote rol gespeeld in de Amerikaanse discussie. Tot voor kort stelde een meerderheid van het Huis van Afgevaardigden nog als harde eis dat het Pentagon geen groen licht zou krijgen als niet de NAVO-partners in beginsel bereidheid hadden getoond tot medewerking. Nu het Pentagon er voorlopig mee akkoord gaat de nieuwe gasvoorraden in Amerika en aan boord van schepen op te slaan, heeft het Huis die eis laten vallen. Wel stelt het Huis nog als voorwaarde, dat de partners worden geraadpleegd.

Nu voorlopig is afgezien van opslag in Europa heeft het Pentagon echter een groot aantal medestanders verloren. Ook binnen het Pentagon menen deskundigen dat opslag buiten Europa de zin aan de hernieuwde produktie ontneemt, omdat het in tijden van crisis te lang zal duren voor de wapens in Europa zullen zijn. Een soortgelijke ontwikkeling geldt voor een ander omstreden onderdeel van het plan: het testen van de nieuwe chemische wapens. Testen van chemische wapens in de openlucht is in de Verenigde Staten verboden en noch het Pentagon noch het Congres durft het vooralsnog aan dat verbod te doorbreken. Dit betekent dat nieuwe wapens niet in de openlucht getest kunnen worden en ook daarvan zeggen nogal wat Amerikaanse deskundigen dat het op die manier weinig zin heeft de nieuwe wapens te vervaardigen.

In de thans succesvol gebleken campagne van het Pentagon heeft een aantal factoren een grote rol gespeeld. De Amerikaanse defensie-specialisten hebben met name gehamerd op het feit, dat er thans nog ernstig verouderde voorraden zenuwgas bestaan (waarvan een deel is opgeslagen in Europa), die hard aan vervanging toe zijn. Volgens het Pentagon zal het nieuwe gas ook veel veiliger zijn, omdat het bestaat uit twee afzonderlijk op te bergen componenten, die hun dodelijke uitwerking pas krijgen als ze gecombineerd worden. Bovendien heeft het Pentagon de meerderheid van het Congres ervan weten te overtuigen, dat de speciale kleding, waarmee militairen zich kunnen beschermen tegen aanvallen met chemische wapens de gevechtskracht ernstig belemmeren en niet meer zijn opgewassen tegen de nieuwste biologische wapens van de Sovjet-Unie.

Toch heeft het er alle schijn van dat politieke overwegingen de belangrijkste rol hebben gespeeld in het Amerikaanse besluit. Sinds 1972 wordt in Genève gepoogd een internationaal verdrag over uitbanning van chemische wapens op papier te krijgen. Die besprekingen hebben tot nu toe weinig opgeleverd en volgens de Amerikaanse inlichtingendiensten wordt het chemische wapenarsenaal van de Sovjet-Unie nog voortdurend uitgebreid. Het past in de door Reagan ontwikkelde 'doctrine' dat onderhandelingen met de Russen pas zin hebben als gepraat wordt vanuit een sterke uitgangspositie, thans niet langer op een eventuele uitkomst van de gesprekken in Genève te wachten. De Amerikaanse president gaat er daarbij vanuit dat die politiek op een aantal andere fronten al heeft geleid tot een wat mildere houding van de Sovjet-Unie. Tot praktische resultaten heeft dat echter nog geenszins geleid.

Over de vraag of Reagan met zijn doctrine succes zal hebben op het terrein van de chemische wapens zijn ook de Amerikaanse meningen sterk verdeeld. Binnen het Congres gaat men er vanuit dat de chemische wapens ook onderwerp van gesprek zullen zijn bij de komende topontmoeting tussen Reagan en de Sovjet-Russische partijleider Gorbatjsov. Gezien de huidige verhoudingen tussen beide grootmachten mag daarover niet veel optimisme gekoesterd worden. Bij alle vragen die het Amerikaanse besluit oproept, lijkt dan ook voorlopig maar één ding vast te staan: er staat een nieuwe wapenwedloop op het punt te beginnen. ■

(Uit de Haagsche Courant)

JUST A REMINDER

> *Dios creó el mundo*
> *con excepción de Holanda*
> *que fue creada*
> *por los holandeses mismos*
> *(Spaans aardr. boek)*

Terwijl de tijding dat de Shell vertrekt alle gelederen op ons eilandje beroert, worden vuisten gemaakt tegen de multinational, waarbij de uitspraak van de Arubaanse minister tegen de Amerikanen helemaal in het niet verdwijnt. Er worden ultimatums gesteld, een academisch gevormde medicijnman schettert voor de radio, weer een ander universitair geschoolde neemt het initiatief wetten tegen de multinational uit te vaardigen die haar zouden moeten beletten op te stappen. Ondertussen draait de wereld door en gaat de multinational door met haar voornemens. Voor velen op ons eiland is deze gebeurtenis de meest onzalige die een mens kan overkomen. Het is inderdaad zeer erg. Maar dat neemt niet weg dat slagen onder de gordel gerechtvaardigd worden.

Just a reminder

Behalve een lachwekkend schijngevecht tegen windmolens, vormen deze uitlatingen een reëel gevaar aan het adres van potentiële investeerders, die nu zeker meer dan ooit ons landje links laten liggen. Lio waarschuwt, waarschuwt, maar zijn stem gaat verloren in het gehuil van de massa: "Sinberguensa nan ta, enz.". Op dit cruciale moment in de geschiedenis van onze eilanden, dienen onze geletterden minstens de zaken op een rij te zetten; mogelijk valt er dan een conclusie te trekken hoe wij verder dienen te gaan.

De Hollanders (later de Nederlanders) zijn ruim drie eeuwen geleden hier gekomen om wat *zout*, om een deel van voeding tegen bederf te vrijwaren. Looistof en verfhout waren voordelen die erbij kwamen. Zij ontplooiden hun activiteiten in de kaapvaart, sluikhandel, slavenhandel, visserij, smokkelhandel, kortom in alle mogelijke oirbare en niet oirbare praktijken, want hun land dat voor de helft lager lag dan het zeevlak bracht niet voldoende op. Het verzet dat de Hollanders tegen de natuur moesten aanbinden, om hun grondgebied te verdedigen, heeft grotendeels hun aard bepaald: het is "geen volk van dromers, maar van dijkenbouwers" (Van Duinkerken). Een zekere matiging en beheersing der hartstochten, een bepaalde nuchterheid is hen niet vreemd. Genoemde kenmerken, samen met hun godsdienstige geloofsovertuiging, die het welzijn in deze wereld ziet als een voorbode van het welzijn dat nog moet komen, deden de Hollanders een plaats innemen tussen de "grote jongens" van toen. Wat grondgebied vergelijkbaar met Denemarken en (het latere) België, maar wat expansiedrift en durf betrof, bewogen de Hollanders zich met gemak tussen de Engelsen, Fransen, Spanjaarden en Portugezen. Vandaar dat de rijke koopmansstad, Amsterdam, in de 17e eeuw, voor Londen nog, de geldhandel beheerste. En zo kunnen wij doorgaan met de overbekende geschiedenis der Lage Landen, waarmee het lot ons een drietal eeuwen heeft verbonden:

— zonder een gram ijzer te bezitten scheppen zij de multinational Koninklijke Hoogovens;
— noeste vlijt vormt de multinational Philips;
— goed koopmanschap en winstbejag de multinational Kon. Shell;
— deskundige dienstverlening, maakt de multinational K.L.M.;
— nauwkeurigheid (en mogelijk krenterigheid) bij het afwegen, de multinational AKZOZOUT;

Voorts is het Nederlandse volk sterk in haar boeren en elke generatie ervan bezorgt het land physiek en moreel grote zonen en dochters, voor ogen houdend de Wet van Hogere Orde: "het volk dat zijn boeren verwaarloost, zal krachteloos zijn".

Mocht de lezer behoefte voelen aan de pagina negra, de chronique scandaleuse achter deze multinationals, hij zoeke die zelf op. Ik heb bewondering voor de pragmatische levensfilosofie, voortgesproten uit een behoorlijke struggle for life, om brood op tafel te krijgen. Terwijl de Hollanders

JUST A REMINDER

zwoegden, meer matrozen dan koopwaar verspeelden tussen Afrika en "The Dutch Lake", een term die Macmillam gebruikt ter aanduiding van de Caraïbische Zee waar in de 17e eeuw gemiddeld 80 Hollandse schepen voeren, bouwden zij een unieke manier van handelen op. Naast een uitstekende reputatie enerzijds als handelspartner, moest je goed uitkijken met de "chinezen van Europa". En dat is heden ten dage nog zo: enerzijds is de thuisnatie van de machtige oliemultinational de lijnrechte tegenstander van de OPEC; anderzijds worden de boeken van de OPEC bijgehouden door accountants van hetzelfde landje; zo is Rotterdam een grote haven voor merkbenzine, maar ook voor witte merkloze benzine. Dat kan allemaal, als er maar iets

Just a reminder

te verdienen valt. Terwijl het katholieke deel op het westelijk halfrond lijdzaam wacht op uitingen van de christelijke charitas, probeert het protestantse deel, sinds Calvijn, met hun talenten volgens het evangelie, eerst iets te verdienen om de charitas mogelijk te maken. Ik heb geen behoefte de Nederlanders over hun bol te aaien, noch minder voel ik behoefte te jeremiëren met mijn landgenoten, de "hombu chikí". Wie het Caraïbisch Archipel, de Grote en Kleine Antillen enigszins kent, zal moeten toegeven dat de term "hombu chikí" bij ons een ander wezen aanduidt dan bijvoorbeeld op St. Vincent of Haïti. De hombu chikí ten onzent is een verwend baasje, produkt van de "boom", veelal vegeterend met de leuze:

Ick drinck de zoeten most, en
ick'n weet niet wat ze kost.

De hombu chikí liet zich door dezelfde verguisde Europeanen bijstaan tijdens zijn onderhandelingen om betere arbeidsvoorwaarden, zo zelfs dat dankzij de "boom" het arbeidersparadijs bijna verwezenlijkt werd, ware het niet dat wij ons behoorlijk uit de markt prezen, in verhouding tot onze diensten.

En nu allengskens, men "bij het scheiden van de markt de kooplui leert kennen", blijkt zeer duidelijk het natuurlijk gegeven, dat het hemd nader is dan de rok. Alle condities, waar wij een graantje van meepikten, de politieke rust, het goede communicatiesysteem, het onderwijs, gezondheidszorg, noem maar op, alles wat deze eilanden een voorsprong deden nemen op de rest van de contreien in de Antillenzee, zijn ondergeschikt aan de baeten. Het is onnozel het tegendeel te veronderstellen. Het kapitaal, van veiliger oorden naar deze wingewesten overgebracht, is "risicodragend" geworden en had voorwaarden nodig om te gedijen en fikse winsten af te werpen. Wijzigen zich de omstandigheden, dan kan hun vertrek verwacht worden. Zo eenvoudig liggen nu eenmaal de zaken bij winst of verlies. En terwijl de exodus zich langzaam inzet, blijven wij besluiteloos en verdwaasd, zittend op een buidel geld waarmee in handel en dienstverlening nog aardig wat te verdienen valt. Maar nee, wij heulen met bepaalde ideologieën en wij kweken een ambtenarenbestand, zoals vroeger de inlander in Oostinje kortzichtig rattenstaarten kweekte: kwartje per stuk oftewel een stem per kop.

Mocht de mineurstemming en de sores van dit stukje U benauwen? Dan weet ik het goed gemaakt: we zetten heupwiegend een nieuwe merengue op, maar wel vlug, voordat het licht uitvalt.

Rudy H.J. Lourents

MONSTERS EN GEWELD VIEREN HOOGTIJ

Ming de Meedogenloze. Scram de homoreptilaurus. Gobots die zich kunnen veranderen in jets, motoren, helikopters, tanks en race-auto's. De Dwerg, leider van virussen. De drie ruimtemusketiers. Mumm-Ra, de tijdloze duivelpriester die blijft leven zolang het kwaad bestaat. De Thundercats, half mens, half dier geleid door het machtige Zwaard van Omens. En zelfs die goeie, ouwe Mr. T. van A-teamer veranderd tot een strip-held.

Kwijlende muilen, robots hoger dan de Eiffeltoren die gebouwen verpletterend rondstampen. Drieogige fantomen. Gestalten uit nachtmerries. Laserstraal. Dolk. Raketten. Overal, tot in de verste uithoeken van de melkweg dood en verwoesting, racisme, vreemdelingen angst, overmaatse schouders en boezems. Argumenten van geweld.

Ik loop door het Paleis des Festivals van Cannes. Zesduizend kopers en verkopers van televisieprogramma's hebben zich hier verzameld. Voor 'kindertelevisie' is uitzonderlijk veel aandacht. Geen wonder, want dat de jeugd een markt is, heeft de handel al lang geleden ontdekt. Maar wat is precies kindertelevisie? Na een week dwalen door het Paleis komt ik tot de in de aanhef vermelde conclusie. Kinder-tv met verkooppotentieel is vrijwel overal een hulde aan geweld, mechanisch [illegible] denken, agressie en een overweldigend geloof in computers.

Kindertelevisie is oorlog, seksisme, dood en ondergang. Kindertelevisie is Armageddon, de plaats waar demonen zich in de strijd tegen God of Goden verzamelen. Geen plaats op het kinderscherm voor zachtheid en liefde, voor toegeeflijkheid en tole-

rantie, voor respect. Geen aai over de bol maar een dreun van een neutronenkanon kun je krijgen. Geen streling maar een hengst met het Levende Zwaard. Geen tuintje met marmot, schommel of een van dekens en wasknijpers vervaardigde tent, maar met granieten blik naar het ruimte- [illegible] kwadrant staren waar de verloe[illegible]lijkte Aliens zich opmaken om het vreedzame heelal van de Mens op te rollen.

Overdrijf ik? Nee. Van de misschien honderd of tweehonderd kinder-stands die ik in Cannes heb bezocht is meer dan negentig procent gewijd aan dat Armageddon. De programma-makers met in hun zog de verkopers weten het precies. Ze ontlenen hun gelijk aan grafieken en computersprints. En of die makers nu komen uit Seoul of Hollywood, uit Zwitserland of de Filippijnen, ze hebben allemaal dezelfde wetten op hun altaar geplaatst.

Neem de 'Terrahawks'. Zeer succesvol, wie weet straks hier. 39 avonturen 'voor kinderen in alle leeftijdsgroepen, verfilmd in supermacromation en Hudson Colour, the Greatest Puppet Show on Earth!'

We schrijven het jaar 2020. De boze Androïden zijn, neergestreken vanuit de planeet Guk op Mars om de Aarde te vernietigen. De Aarde, ook het mis, richt een speciaal commando-team op, de Terrahawks, dat met de moderne kernwapens de ruimte insnelt. Pikant detail is dat alle Terrahawks vrouwen zijn. Dit is geen kwestie van emancipatie, want de Aliens zijn stuk voor stuk likkebaardende wellustelingen.

Neem de 'Thundercats', Lion-O, leider, jong en moedig, plukt een boom (zo eentje waar Obelex nog moeite mee zou hebben) en slaat een gruwel het zwerk in. De gru- [illegible]

wel veert terug, zijn ogen raaien rood en bezeten en tanden zo groot als een winkelwagentje slaan blikkerend toe. De Thundercats zijn immens populair over de Oceaan. Het verhaaltje dat de boel samenhoudt lijkt als twee druppels water op het vorige.

The Thundercats, half mens, half tijger/poema/leeuw, weet ik veel, komen van de verwoeste planeet Thundera en willen een tehuis vestigen op de Derde Aarde, maar de afgrijselijke mutanten van de planeet Plun-Darr geleid door het reptiel S-S-Slithe en zijn trawanten Monkeyman, Jackalman en Vultureman hebben ook zin in die Derde Aarde.

Dat zijn de Amerikaanse barbaren, zal de lezer opmerken. Goed, dan gaan we naar La Revanche des Humanoïden uit het beschaafde Frankrijk, zoals de titel al doet vermoeden. Het jaar 2600. Een prof in de wereldregering stelt voor de Aarde aan een computer toe te vertrouwen. Hij wordt terecht uitgelachen en vertrekt mokkend naar de planeet Yama. Enkele eeuwtjes later arriveert de ruimtepolitie bij Yama waar de dieners van straks door monstrueuze machines, bemand door robots, worden aangevallen. Cybernetische octopods (wat dat is zal ik wel eens uitleggen als ik veel tijd heb) en psi-robots (idem) maken het de mensheid moeilijk maar dan komt de Great Computer himself die een ultimatum stelt.

HATTORI

We gaan naar Japan, toch ook niet voor een kleintje cultuur vervaard. Ninja Hattori, een schattig manneke, afkomstig uit een samoerai-familie. En wat kan onze hattori? Hij heeft een IQ van 180. De binnenkant van zijn pak zit vol dolken en wurgkoorden. Hij loopt de 100 meter in 8,10 seconden, heeft infrarode ogen, kan een maand zonder eten, springt 5 meter omhoog, maar plast af en toe in zijn bedje. Hattori is met een knipoog gemaakt, maar die knipoog

(Vervolg op pagina 15)

Mannen en vrouwen op Curaçao

IEDEREEN HOSSELT HIER VOOR ZICHZELF

Niet alleen de verhouding tussen blank en zwart, maar ook die tussen mannen en vrouwen is op de Nederlandse Antillen anders dan in de rest van het Koninkrijk der Nederlanden. In het derde deel van zijn serie reisverslagen brengt H.M. van den Brink op Curaçao een bezoek aan Campo Alegre en spreekt hij met Frank Martinus Arion.

In het centrum van Willemstad, naast Fort Amsterdam, staat het Plaza Hotel — een betonnen bouwwerk dat in luxueuze Amerikaanse stijl is opgetrokken op de muren van de oude zeewering en hoog boven de binnenstad uitrijst. Net als de andere grote hotels is het sinds enige jaren in handen van de overheid, die de verliezen aanvult. De Amerikaanse toeristen die tot halverwege de jaren zeventig in grote getale Curaçao bezochten, nieuwsgierig naar de Caribische zon en de voordelige aanbiedingen van de juweliers in de Breedestraat, hebben hun belangstelling namelijk verlegd naar andere eilanden; bovendien blijven de laatste twee jaar ook de Venezolanen weg, die vroeger regelmatig naar Willemstad overstaken om inkopen te doen.

Ook deze avond was het leeg in de zalen van het Plaza Hotel. Aan de rand van het zwembad speelde een ongeveer vijfentwintig man tellende steelband uit Trinidad voor ongeveer vijfentwintig gasten. Aan de bar stonden, naast mij, een jonge dokter die zijn opleiding aan het voltooien was in het Sint Elisabeth Hospitaal op Otrobanda en een man van een jaar of dertig met reusachtige spierbundels in een krap truitje.

Even tevoren, toen ik over de rand van het terras leunde om naar de donkere zee te kijken, had hij zichzelf geïntroduceerd met een waarschuwing. "Wanneer jij daar naar beneden valt, dan blijft er niet veel van jou over, meneer." Hij heette Romès en was aangesteld als controleur van het Plaza Casino. Door de regering.

Ik kwam uit Nederland? Dat kende hij goed, hij had twee jaar getraind bij een sportschool in Den Haag. Bij bezocht het land nog regelmatig, steeds voor een paar maanden. Eén van zijn vele vrienden stelde dan altijd een mooie flat voor hem beschikbaar. Ik informeerde, of hij daarna iedere keer zijn baantje in het casino weer kon terugkrijgen. Van de regering. "Jij bent wel een erg nieuwsgierige Hollander", glimlachte Romès en sloeg mij op mijn schouder. Nu was ik zijn vriend.

De jonge dokter vertelde ons, dat hij op Curaçao was geboren, maar in Nederland de middelbare school en de universiteit had bezocht. Hij wilde zich in Colombia gaan specialiseren. Naar Nederland zou hij nooit meer teruggaan. Het was merkwaardig hem met een beschaafd Leids accent te horen uitleggen waarom: "Omdat ik een Zuid-Amerikaan ben, omdat ik in Zuid-Amerika begraven wil worden." Hij gaf met verschillende voorbeelden aan, hoe veel aangenamer, gemoedelijker, het dagelijks leven op Curaçao was vergeleken met Nederland. Zelfs de prostitutie, zei hij tenslotte, heeft hier een vriendelijk gezicht. "Buiten de stad, vlakbij het vliegveld is een ommuurd dorp, *Campo Alegre*, het vrolijke kamp, waar de

... Campo Alegre ...

vrouwen zijn samengebracht. In het midden van het kamp staat een huisje voor de dokter, daarop is in vrolijke kleuren een grote injectiespuit geschilderd. Die sfeer, dat bedoel ik." Romès, die zich tot dusver had beperkt tot aandachtig knikken, viel nu beamend in. *Campo*, ja daar was het gezellig.

Nadat de dokter afscheid had genomen, nodigde Romès me uit voor een rondrit door nachtelijk Willemstad. Voor het hotel stond zijn sportauto, een felrood model van een Japans merk. Glimmend gepoetst door twee haveloze mannen die, toen we wilden instappen, van tussen de geparkeerde auto's opdoken en van Romès ieder een dollar kregen toegestopt. Lui achterover liggend gleden we door de stad. De stereo-installatie speelde zachte soulmuziek en de *airco* -een statussymbool op Curaçao en daarom altijd te ver opengedraaid - blies een arctische bries om ons hoofd. We bezochten een casino, een eethuis, een discotheek en ver na middernacht zei Romès, met een taxerende blik: "Campo?"

Door de buitenwijken van Willemstad reden we in de richting van het vliegveld. Onderweg passeerden we helverlichte bars en cafés die hun deuren wijd geopend hadden naar de straat. Ondanks het late uur was het in de meeste gelegenheden nog druk. Van sommige herkende ik de naam, of verbeeldde ik me de naam te herkennen uit Tip Maruggs *Weekendpelgrimage: de Raiza Bar, de ABC Bar, de Bolero.*

Romès vertelde, dat hij van Libanese afkomst was en dat hij acht broers had. Boven alles hield hij echter van zijn moeder. Voor haar, omdat zij ziek was, was hij teruggekomen uit Nederland. En zijn vader? Die was dood. De begrafenis was bijna op een schandaal uitgelopen. Verbeeld je, daar was één van de bijvrouwen van zijn vader, in vol ornaat, tijdens de plechtigheid verschenen om samen met de familie en de vrienden haar droefenis te uiten. Romès had haar bij de arm genomen en weggesleept. De schande zou voor zijn moeder te groot zijn geweest.

Had zijn moeder wel van het bestaan van de bijvrouw geweten? O ja, al jaren, zei Romès. Maar daar werd nooit over gepraat en daarom was het geen probleem.

Toen ik mijn verwondering over die dubbele moraal uitsprak, antwoordde hij met een verhaal over de nog veel twijfelachtiger zeden in Holland. Ik had misschien al begrepen dat hij veel aandacht besteedde aan zijn lichaam, dat hij er trots op was. Ten overvloede zei hij:

"Voel mijn arm."
Ik voelde zijn arm.
"Voel mijn borst."
Ik voelde zijn borst.

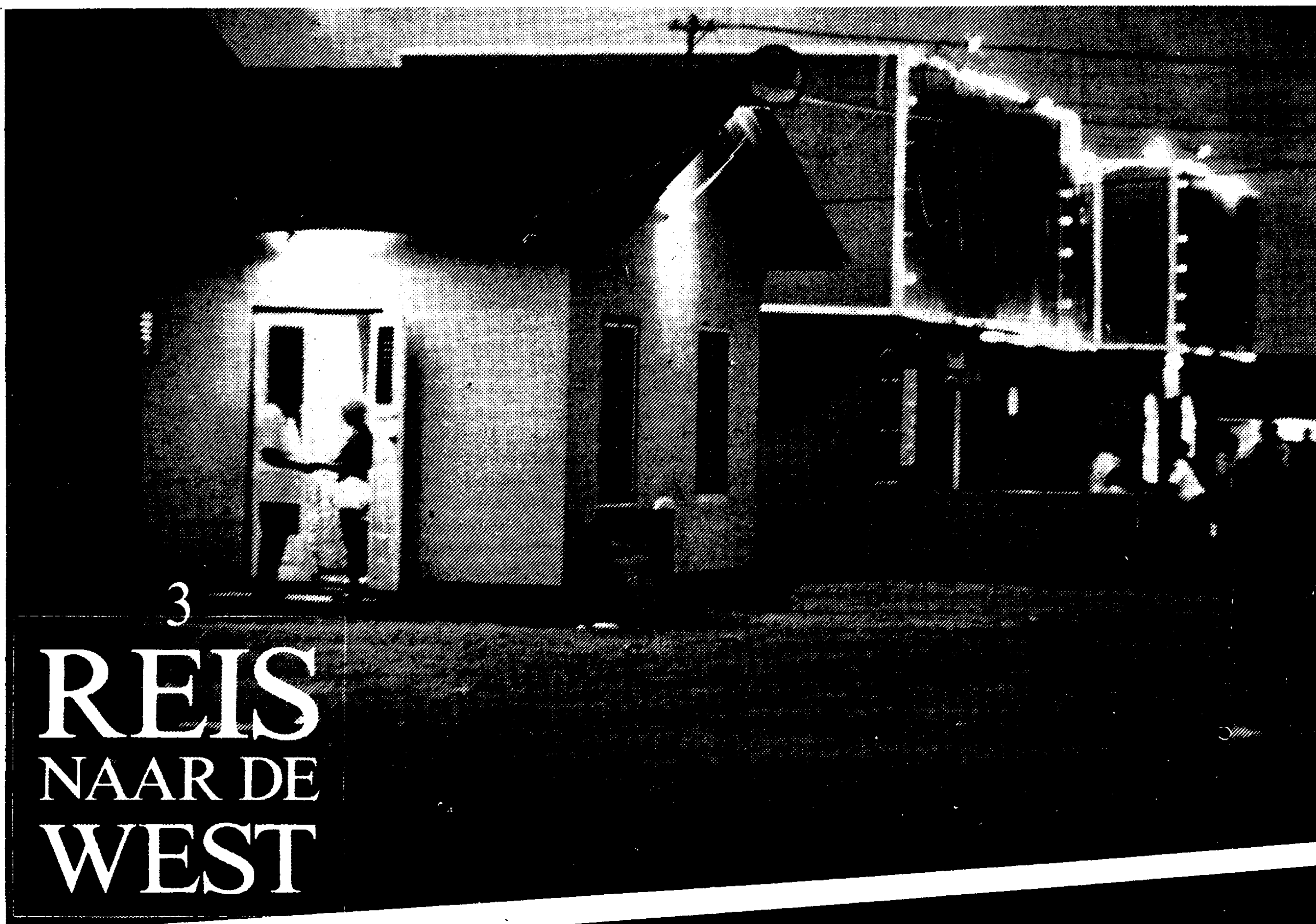
Nadat ik mijn bewondering had geuit, vervolgde hij: "Ik ga jou vertellen wat mij gebeurt is in Scheveningen. Ik loop op het strand. De mensen kijken naar mij, naar mijn spieren. Dan kom ik bij het naaktstrand. Daar liggen een paar van mijn vrienden." Zij roepen: "Hé Romès! Trek uit die broek, laat zien wat je hebt!" Ik zeg:"man, wat ga je nu zeggen! Ik kom hier om mijn body te tonen. Niet om met mijn ding te zwaaien." Ik deed het niet. Jullie zijn zo gek in Holland. Ik zal jou eerlijk zeggen: zonder broek, dan had ik mij geschäämd."

Het laatste stuk van de rit voerde over een onverharde weg door een woestijnachtig landschap. Na een bocht in de weg kwamen we bij een open plek waarop tientallen auto's stonden. Langs het terrein liep een lange hoge muur met aan het eind een door schijnwerpers verlichte poort bewaakt door een stel geüniformeerde mannen met knuppels. Gedienstig glimlachtend openden ze het grote hek, nadat Romès een kort claxonsignaal had gegeven. Met een langzame draai reden we Campo Alegre binnen.

Campo Alegre is een na de oorlog op initiatief van de ondernemersfamilie Bakhuis ingericht dorpje waar zo'n tweehonderd vrouwen hun beroep kunnen uitoefenen. Ze zijn allen afkomstig van buiten het eiland and krijgen maar voor een beperkte tijd een verblijfsvergunning. Ze mogen alleen overdag, onder bepaalde voorwaarden, het kamp verlaten. Vóór de instelling van het kamp werd de prostitutie bedreven in de nauwe steegjes van Punda, de oude binnenstad. De nieuwe opzet heeft onmiskenbaar voordelen: criminaliteit en geslachtsziekten kunnen makkelijk onder controle worden gehouden, Willemstad is van de overlast bevrijd en de vrouwen van het eiland bewaren hun eerbaarheid terwijl de mannen toch hun verborgen driften niet in hoeven te tomen. Maar is het ook vrolijk in Campo Alegre?

Op het middenterrein stond een groot gebouw met rechts een gokhal, links een restaurant en in het midden een café waar whisky, cognac en champagne niet alleen per glas, maar ook per fles werden verkocht. Alles baadde in tl-licht. Op de veranda voor het gebouw zaten zwarte en blanke Curaçaoënaars en helblonde mariniers omringd door kleine, donkere vrouwen te praten en te drinken. Aan weerszijden van het hoofdgebouw waren kaarsrechte straatjes met witgekalkte huizen — op één ervan zag ik inderdaad de injectiespuit. In de deuropeningen stonden vrouwen in goedkope, strakke kleren met elkaar te lachten. Soms riepen ze iets naar de mannen die, alleen of in groepjes van twee en drie, langs kwamen slenteren. Overal liepen magere katten, in donkere hoeken stonk het naar urine.

Terwijl ik rondkeek liet Romès die naar nu bleek ook de baas van de gokautomaten in het kamp was, een groepje dronken mannen zijn spieren betasten. Toen hij zich weer bij mij voegde, begon hij herinneringen op te halen aan de nachten die hij hier had doorgebracht en prees nogmaals de gezelligheid en de billijke tarieven. Ik keek naar de uitgezakte lichamen van de vrouwen en de scherven op de muur rond het kamp. ▶

▶ "Morele problemen? Welnee !" schaterde de schrijver Frank Martinus, toen we het een paar dagen later, tijdens een gesprek aan het strand, over Campo Alegre hadden. "Ik zie prostitutie als een zeer humaan iets. Misschien ben ik wat naïef, maar ik geloof niet dat hier die nare professionele hoerenmentaliteit heerst die jullie in Nederland kennen. Niet dat gemarchandeer met vlees. Hier staat de prijs zelfs niet vast, je geeft wat je kunt missen. De vrouwen in Campo Alegre komen uit Santo Domingo of Haïti of van het vasteland en hebben vaak thuis te weinig geld om hun winkeltje draaiende te houden of hun kinderen te laten leren. Is het dan verwerpelijk wat ze doen? Ik heb een vrouwtje gekend, eigenlijk al een ouder dametje, met twee zoons die voor dokter studeerden. Die mochten het niet weten. Ze zei dus steeds dat ze op reis ging om inkopen te doen.

"Campo", zei hij, "is trouwens niet alleen een plek waar je naar toe gaat als je op sex uit bent. Je gaat er ook heen om je vrienden te zien, te praten. Ik herinner me, hoe we met zeven vrienden door het kamp liepen en gedichten in het Spaans voordroegen. Ik ben er nu al een tijdje niet geweest, maar vroeger bracht ik er wel eens twee of drie dagen en nachten door wanneer ik de kolder in mijn hoofd kreeg: eten, drinken, praten, lachen, dronken worden, slapen en dan dat alles weer opnieuw. Je kwam er ook iedereen tegen — zakenlui, politici — en dan deed je niet schichtig, je zei gewoon hallo tegen elkaar."

Ik vroeg of men er ook buiten het kamp zo openlijk voor uitkwam. "Nee", zei Frank Martinus. "Ik doe het expres wèl, maar mijn omgeving reageert vaak zeer gechoqueerd wanneer ik zeg: "ik denk dat ik vanavond nog even naar Campo ga."

En wat vond zijn vrouw ervan? "Die vindt het...eh...niet zo leuk. Maar dat is háár probleem."

Ik zei dat zijn houding me verbaasde, voor een schrijver die in zijn boeken meer dan eens laat weten dat hij vrouwen vereert, dat hij van hen hogere verwachtingen heeft dan van mannen. Frank Martinus antwoordde dat hij er nog steeds zo over dacht: "als je de vrouwen hier in beweging zou kunnen krijgen, zou alles veranderen; zij hebben de macht, de traditie; de mannen lopen maar een beetje achter hen aan, stoer te doen." Maar ik moest beseffen dat de verhouding tussen de seksen op Curaçao nu eenmaal heel anders was dan in Nederland.

"In het leven van de meeste vrouwen op Curaçao zijn de volgende fasen te onderscheiden", zei hij op docerende toon. "Als een vrouw ongetrouwd is, moet ze er vooral voor zorgen niet zwanger te worden. Is dat gelukt en is ze eenmaal getrouwd, dan heeft ze aanvankelijk niets meer te zeggen en mag de man doen en laten wat hij wil. Maar langzamerhand, naar mate de kinderen groter worden, groeit haar macht. Het gezin schaart zich om de moeder. De vader wordt een buitenstaander, die alleen nog als kostwinner en soms als boeman functioneert. Ik ken maar heel weinig families waar een vriendschappelijke verhouding tussen vader en kinderen bestaat. Hij kan zijn liefde aan hen niet kwijt, al zou hij willen.

"De oudere getrouwde vrouw op Curaçao maakt zichzelf vrij en zelfstandig via haar zonen. De man vervreemdt steeds verder van zijn gezin en neemt een bijvrouw. Hij moet haast wel. Zijn echtgenote doet dan ook geen enkele moeite haar rivale te beconcurreren, bijvoorbeeld door zich aantrekkelijk te maken. Integendeel, ze dijt steeds verder uit. Een Hollandse moeder probeert haar kinderen zelfstandig te maken en met haar man mee te groeien. Een Curaçaose moeder doet precies het omgekeerde. De kinderen elders onderbrengen zodat vader en moeder eens samen op vakantie kunnen? Dat is hier ondenkbaar. Vader en moeder hebben niets met elkaar te bespreken. Ze gaan ieder hun eigen weg. Echtscheiding is hier een begrip van de allerlaatste tijd. In veel gezinnen is de man er gewoon niet. Bij sommige van mijn familieleden vraag ik nóóit naar de man des huizes. Ik zie hem ook nooit meer. Terwijl de band tussen moeder en zoons bij één van mijn tantes nu zelfs zo hecht is, dat de kinderen hun huizen in een kring om dat van hun moeder heen bouwen. Het is soms bi na ziekelijk. "Pas wanneer ze beiden bejaard zijn, komen man en vrouw vaak weer bij elkaar. Hij komt na talloze omzwervingen en allerlei vrouwen weer terug bij zijn wettige echtgenote en zij vindt dat goed. Zij zegt dan: "ik ben aan hem gewend." Zo zeggen twee bejaarde mensen op Curaçao dat ze van elkaar houden: "we zijn aan elkaar gewend."

Frank Martinus lacht aanstekelijk en praat snel en gemakkelijk. Met zichtbaar genoegen ontvouwde hij steeds een uitgebreide theorie, wanneer het gesprek daar ook maar even aanleiding toe gaf. Ook de drie romans die hij onder zijn schrijversnaam Frank Martinus Arion bij de Nederlandse uitgeverij De Bezige Bij publiceerde zijn royaal van opzet en uitwerking; de dunste is nog altijd 344 pagina's dik. Frank Martinus neemt de tijd om een scène te beschrijven en gunt zich de ruimte om een redenering van begin tot eind af te wikkelen. In zijn tweede en derde boek *(Afscheid van de koningin, 1975; Nobele wilden 1979)* leidde dat soms tot onnatuurlijke, ongeloofwaardige passages, die in zijn debuut nog ontbraken. Die eerste roman, *Dubbelspel*, verscheen in 1973, werd bekroond met de Van der Hoogtprijs en kreeg lof toegezwaaid van toch niet snel geïmponeerde critici als Gerrit Komrij ("een haast ongelooflijke stijl") en W.F. Hermans, die het in *De laatste resten tropisch Nederland* had over "een boek, niet alleen maar curieus als staal van koloniale belletrie, maar een grootse roman op zichzelf, een zeldzaamheid in de hele Nederlandse literatuur.

Misschien dat *Dubbelspel* van de drie nog altijd het meest geslaagd lijkt, omdat het het enige boek is dat op Curaçao speelt, in een situatie die de schrijver door en door kent. Maar Frank Martinus is voorlopig niet van plan weer een boek over de Antillen te schrijven. "Nederlandse schrijvers hebben het altijd over wat ze al weten en wat ze uit en te na kennen: hun vader, hun moeder, hun jeugd. Ik zie schrijven liever als een vorm van studeren, als een intellectueel onderzoek. Ik wil me in ieder boek meten met een nieuw onderwerp. En dan moet er niet steeds een Antilliaan door mijn verhaal heen lopen met allerlei persoonlijke probleempjes. Daarom heb ik mijn tweede boek in Afrika en Nederland laten spelen en het derde in Frankrijk en op Martinique. Daar ga ik dan naar toe en ik documenteer me. Ik heb een tijd lang het plan gehad een roman over Polen te schrijven. Ik had me al uitvoerig geïnformeerd en ik was begonnen de taal een beetje te leren. Maar toen kwam Solidariteit en stond Polen iedere dag in de krant. Daarmee was het onderwerp naar mijn smaak te modieus geworden."

Zijn collega's Tip Marugg en Boeli van Leeuwen, zei ik tegen Frank Martinus, komen wèl steeds op de problemen van het eiland terug. "En toch", reageerde hij meteen, "zou Tipp Marugg best in staat zijn zes maanden zijn intrek in Brabant te nemen om daarna een prachtige roman over de streek te schrijven. Net zoals een buitenstaander ook heel goed een boek over Curaçao kan maken, want zo ongel oflijk complex en ondoorzichtig is de situatie hier nou ook weer niet. Maar Tip en Boeli zijn veel te veel gericht op persoonlijke en metafysische problemen. Op God en weet-ik-veel. Daar heb ik geen behoefte aan. Ik heb geen problemen met God. Ik ben geen existentialist of postexistentialist, maar gewoon een timmermanszoon die boeken in elkaar wil zetten. Dat is een vak. Een dialoog construeren, een overgang goed laten verlopen, mijn gegevens logisch ordenen. Daar heb ik plezier in."

Zelfs het schrijven van *Dubbelspel*, vertelde hij met tevredenheid, had hem, hoewel het boek dicht bij huis speelde, nog veel nieuwe feitelijke informatie opgeleverd. "*Dubbelspel*" gaat over arme mensen en voor ik er aan begon wist ik minder van armoe dan nu. Mijn vader was timmerman, dat betekende dat we nog wel enige inkomsten hadden. Zeker, ik heb het vaak genoeg meegemaakt dat mijn stiefmoeder het laatste blikje sardientjes openmaakte en werkelijk niet meer wist wat we daarna moesten eten of wat voor kleren ze mij aan kon trekken om naar school te gaan. Maar toch waren wij nog welgesteld in vergelijking met andere mensen in de buurt."

... *Frank Martinus Arion* ... *(foto: KEN WONG)*

Frank Martinus is niet alleen schrijver, maar sinds enige tijd in de eerste plaats directeur van het *Instituto Lingwistiko Antiano*. Met acht medewerkers en een groot aantal vrijwilligers werkt hij aan de emancipatie van zijn moedertaal, het Papiamentu. Men tracht de spelling te standaardiseren, woordenlijsten op te stellen, regels voor de syntaxis te ontwerpen en er worden voorbereidingen getroffen voor het eerste Papiamentu-woordenboek. Daarnaast wordt druk uitgeoefend op de politiek, om tot invoering van het Papiamentu in het basisonderwijs te komen. Al in 1979 is er een wet aangenomen die dat mogelijk maakt, maar die wordt nog steeds niet toegepast. "Omdat veel leerkrachten wel met de mond het belang van het Papiamentu belijden maar zich er niet werkelijk sterk voor maken", meent Martinus.

"Dat is de directe of indirecte invloed van Nederland. Bijvoorbeeld doordat ze met een Nederlandse vrouw zijn getrouwd, zoals trouwens ook onze minister van Onderwijs..."

Een 'naverbrandingseffect' noemt hij het: "Je ziet het overal in Derde Wereld-landen. De kolonisator trekt zich terug, maar koud is hij weg of de inheemse bourgeoisie maakt een halve draai en begint de waarden van het vroegere moederland te omarmen. Afrikaanse rechters moeten zwarte toga's dragen en gepoederde pruiken, net als de Engelsen, in voormalige Franse kolonieën hecht men aan Parijse salonmanieren en hier wordt de Nederlandse taal gekoesterd."

Papiamentu is de taal van de Benedenwindse eilanden, van Aruba, Bonaire en Curaçao. Het is ontstaan in de zeventiende en achttiende eeuw uit het Portugees en de taal van de Westafrikaanse slaven, later onderging het de invloed van Spaans en Nederlands. Papiamentu wordt slechts door een kleine tweehonderdduizend mensen gesproken, tweehonderdduizend mensen die bovendien op school nog altijd het Nederlands en in het Nederlands moeten leren. Antilliaanse kinderen hebben dan ook in de eerste klassen van de basisschool een grote achterstand te overwinnen. **Bovendien blijft ook de taal zelf in** een onderontwikkeld stadium steken doordat zij geen cultuurtaal is. Frank Martinus meent: "De Antilliaan zit met zijn taalgebruik in een schizofrene situatie. Zijn Nederlands is van de twintigste eeuw, maar zijn moedertaal verkeert nog in de middeleeuwen. Zijn romans, zei hij, zou hij nog steeds niet in het Papiamentu kunnen schrijven.

"Ik zou willen dat ik het kon. Maar het schrijven zou voortdurend stagneren doordat ik steeds een keus moest maken uit de Arubaanse of de Curaçaose vorm van een woord, doordat ik ter plekke zou moeten standaardiseren. Er zouden me ook voortdurend woorden ontbreken die ik dan zelf moest maken. Een voorbeeld? Kinderwagen, babywagen — daar weet ik geen woord voor. In de spreektaal zou ik het omschrijven: 'dat ding om kinderen mee rond te rijden.' Het Papiamentu kent veel dingen-om-iets-mee-te-doen.

Meestal is uit de context wel duidelijk waar het over gaat. Zo kan een 'ding-van-elektriciteit' van alles betekenen. Spreektaal is zo redundant, dat het altijd wel begrepen wordt. Antillianen zijn daardoor slordig, lui in het uitdrukken. En zolang we het Papiamentu niet behoorlijk leren schrijven blijft dat zo.

"Luiheid, slordigheid, vind ik kenmerkend voor onze hele cultuur. Je kunt het ook tolerantie noemen. De tolerantie maakt, dat ik hier graag ben. Maar het is goed je te realiseren dat die niet op aardigheid is gebaseerd. Iedereen gaat zijn eigen gang. Iedereen

(vervolg op pag. 11)

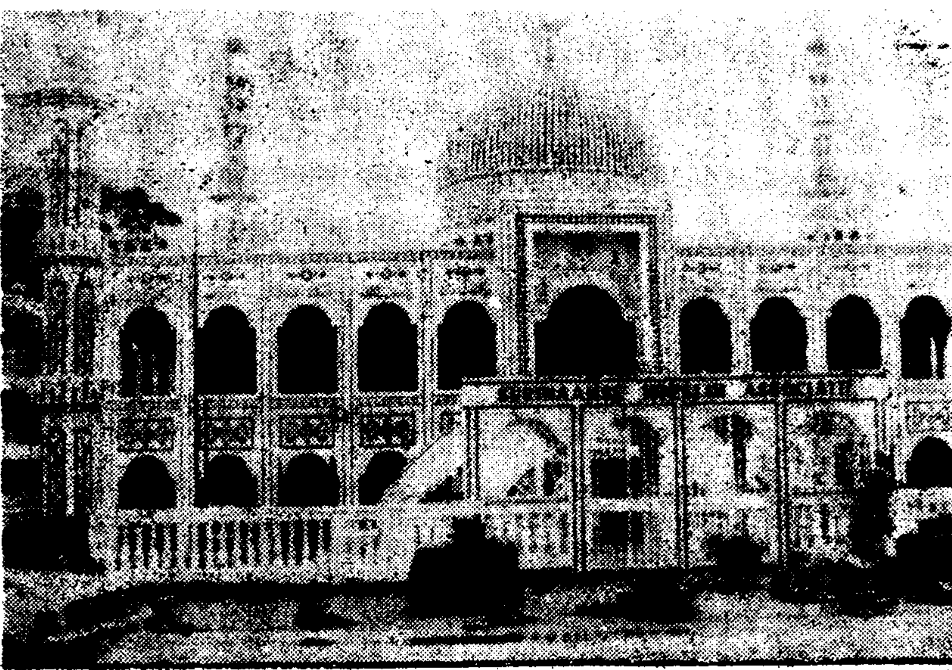
SURINAAMSE MOSLIM ASSOCIATIE HEEFT EEN NIEUWE MASDJID

Donderdag 1 augustus is aan de Kankantriestraat (Paramaribo) de nieuwe Djema Masdjid geopend door de Surinaamse Moslim Associatie. De daaropvolgende drie dagen hebben er nog diverse feestelijke bijeenkomsten plaatsgevonden en op zondag 4 augustus heeft de World Islamic Mission, waarvan de SMA lid is, een konferentie gehouden met als sluitstuk de aanname van enkele resoluties.

MASDJID

De masdjid (moskee) heeft ongeveer 2 miljoen Surinaamse guldens gekost, en het bijzondere is dat dit bedrag door de eigen mensen is bijeengebracht. In 1982 werden de eerste plannen gemaakt voor een nieuwe masdjid, omdat de oude (op dezelfde plaats als de nieuwe) gebreken ging vertonen zoals lekkages en verzakking. Omdat de hulpgelden niet meer los kwamen zat er niets anders op dan op eigen krachten door te gaan. En binnen 2 jaren is de masdjid afgebouwd.

Het geheel is een uitstekende aanwinst voor de architektuur. Volgens de leider van de World Islamic Mission, Maulana S.A. Noorani, is de masdjid de mooiste en grootste van het gehele kontinent. Nu zullen de leden van een andere moslimorganisatie de Surinaamse Islamitische Vereniging (SIV) dat betwijfelen. Die

groep heeft vorig jaar een prachtige masdjid geopend aan de Keizerstraat en de bouw ervan heeft wel 13 jaren geduurd. Maar de SMA en de SIV zijn niet de allerbeste vrienden.

Bij de bouw van de masdjid is enorm veel hulp verleend door vrijwilligers. Terecht is bij de vieringen benadrukt dat dat een voorbeeld is voor andere instituties in het land. De masdjid kan aan een 3.000 mensen plaats bieden. De 4 minaretten zijn ongeveer 24 meter hoog en zullen de moëdzin gelegenheid geven de mensen tot gebed op te roepen. Bovendien kunnen de kenners vanuit de hoge minaretten de gang van de maan volgen en dat is belangrijk voor de vaststelling van bepaalde religieuze dagen voor de Moslims.

IN SURINAME

Het ligt erg voor de hand dat er onder de slaven die naar Suriname getransporteerd werden, nogal wat Moslims geweest zullen zijn aangezien West Afrika al vroeg een moslim-signatuur had. Ongeveer in het midden van de vorige eeuw werd van een bepaalde groep slaven in Suriname, de Soko, vermeld, dat het een islamitische groep was. Nu nog leven bepaalde soko-psalmen voort in de kulturele traditie die groepen als NAKS levendig willen houden.

De mensen uit Brits-Indië en Java brachten definitief en manifest de Islam in de diverse tradities mee. Tot op heden zijn er gevoelens van achterstelling bij de Moslims, want het christendom en de hindoeïtische religie hebben veelal de dienst uitgemaakt. Bovendien zijn de Moslims van hindostaanse afkomst meer 'in de picture' dan de Moslims van Javaanse afkomst of de Kreolen, van wie ook een groeiend aantal moslims is of is geworden.

Bij de volkstelling van 1980 lagen de verhoudingen als volgt. De Moslims, orthodoxen en hervormden samen vormen een kleine groep van 70.000 op een bevolking van 354.860. De diverse groepen van de Hindu's zijn samen een 88.000 man. Onder de Christenen telt men een 80.000 Katholieken en 55.000 van de Evangelische Broeder Gemeente Suriname; de rest, een groep van ongeveer 20.000 zielen, valt onder de term 'eigen religie'.

De Islam in Suriname is intern nogal opgedeeld. De SMA, de mensen van de orthodoxe hanafitische school, heeft een aantal van ongeveer 10.000 verspreid over het hele land. De Ahmadyya, de hervormingsgezinden in de lijn van hun stichter Mirza Gulami Ahmad, telt een 22.000 mensen maar is dan weer onderverdeeld in de aloude SIV vanaf 1924 en de enkele jaren oude Surinaamse Islamitische Organisatie. De SIV wordt door de SMA niet als islamitisch erkend en daaruit komen wel wrijvingen voort.

De Javaanse Moslims vormen een aparte groep. Bij de volkstelling van 1980 wordt de eigenlijke foutieve term Mohammedaan gebruikt, maar vele Javaanse Moslims hanteren dat woord ook voor zichzelf. Deze Javaanse Moslims hebben vele pre-islamitische kulturele elementen weten te behouden, zoals feestelijkheden rond de besnijdenis, het huwelijk, de begrafenis, de geboorte, de rouw. Maar er is ook een kleine groep die streng wil zuiveren en de echte Islam wil belijden. Deze groep heet de Surinaamse Islamitische Stichting.

De meeste moslim-organisaties zijn vertegenwoordigd in een overkoepelende organisatie, de Madjslies Moesliemin Suriname. Deze MMS heeft bij tijd en wijle kontakten met de overkoepelende organisaties van de christenen (het Comité Christelijke Kerken) en van de Hindu's (Comité Hindu Gemeenten). Bij nationale gebeurtenissen treden ze soms samen op, maar er is nog geen gestruktureerd verband en overleg.

Bijna tezelfdertijd als de opening van de Djama Masdjid van de SMA werd een tempel, de Poeniko Gedong Sanggar Sukman, geopend en die is van de Javaanse organisatie Pernatan Adat Djawa Suriname, een organisatie tot behoud van de zeden en gewoonten van de Javaanse kultuur en dat betekent een terughoudendheid tegenover de islam.

De diverse moslimorganisaties hebben veelal ook scholen en internaten in beheer. Ook doen ze veel sociaal werk als trouwe volgelingen van de Islam, die de broederschap en de ondersteuning van de armen hoog in het vaandel draagt.

RECEPTIE

Op zaterdag 3 augustus vond in de avond de plechtige receptie plaats. Daartoe was de leiding van het land en vertegenwoordigers van diverse funktionele groepen uitgenodigd. De minister van Binnenlandse Zaken, drs. Jules Wijdenbosch, onder wiens ministerie religie valt, benadrukte in zijn felicitatie-speech de voorbeeldfunktie van de masdjid en de leden voor de gehele Surinaamse gemeenschap. Nu de bevolking bijna noodgedwongen aangewezen is op self-reliance en eigen produktie, blijkt ook dat inderdaad vele mensen zich kunnen inzetten en wel met goed sukses. Bevelhebber D. Bouterse voegde er in zijn felicitatie aan toe dat alle geschillen opzij gezet moesten worden, want daar is momenteel geen tijd meer voor. De vrijheid van religie is door de overheid gegarandeerd, maar die vrijheid moet niet ten koste van allerlei geschil en misverstand gaan.

Een van de leden van de Djama Masdjid, mr. H. Nurmohamed vroeg tijdens een kort historisch overzicht aan de minister van Binnenlandse Zaken om de slavenregisters onder goed beheer te stellen, omdat bij studie wel eens kan blijken hoeveel Moslims onder de slavenbevolking naar Suriname zijn gekomen; nu dreigen de afstammelingen hun 'roots' kwijt te raken. Hij onderstreepte nog eens een keer dat de Christelijke kerken nog steeds voorgetrokken worden, want een aantal 'bedienaren van de godsdienst' van die gemeentes worden door de overheid betaald. Dit punt is allang een wrijfpunt voor Hindu's en Moslims in Suriname.

KONFERENTIE

Op zondag 4 augustus hield de World Islamic Mission onder voorzitterschap van Maulana Shah Ahmad Noorani Siddiqui een konferentie over de Islam in de wereld.

De Imam (voorganger) van de SMA, de heer M. Soebhan, die samen met de leider van het bedrijf dat de Masdjid heeft gebouwd, de heer Ashruf door de waarnemend president van de republiek mr. F. Ramdat Miser was gedekoreerd, diende een aantal resoluties in aangaande de Islam zelf. Deze werden aangenomen. Zij luiden als volgt:

— dat de Saoedi-Arabische regering moet verhinderen dat ongelovigen de Heilige plaatsen bezoeken;

— dat deze regering niet moet afgaan op de visie van de sekte der Wahabi's, maar zeker ook de visie van de Ahle Sunnah, het allergrootste deel van de Islam, in overweging dient te nemen;

— dat alle historische, religieuze terreinen, plaatsen, heiligdommen en monumenten van de Islam onderhouden en in stand gehouden dienen te worden;

— dat de konferentie in de steden Mekka en Medina gedurende de Hadj (pelgrimstocht) erg hoog is, waardoor het onmogelijk wordt voor Moslims met beperkte financiële middelen om de Hadj zonder veel moeilijkheden te volbrengen;

— dat de Islamitische landen gezamenlijk de nodige ruimtes-kamers, kreëren;

— dat de Saoedische organisatie, de Rabita-i-Alam-Islam door de Wahabi-sekte wordt overheerst en wie de leerstellingen van deze sekte niet onderschrijft ernstig wordt gediskrimineerd. Via deze organisatie worden vooral de Moslims uit arme landen onder ernstige druk gezet.

De konferentie heeft zich ook gebogen over een aantal politieke kwesties die voor de Islam van belang zijn. Mr. H. Nurmohamed had deze items al ingeleid in zijn DE GESCHIEDENIS VAN DE ISLAM IN SURINAME, dat verschenen is bij gelegenheid van de opening. Bij akklamatie werd aangenomen:

— een dringend beroep te doen op de overheid en het volk van respektievelijk Irak en Iran om de broederoorlog onmiddellijk te beëindigen en met elkaar in dialoog te treden teneinde een duurzame vredesregeling te bewerkstelligen;

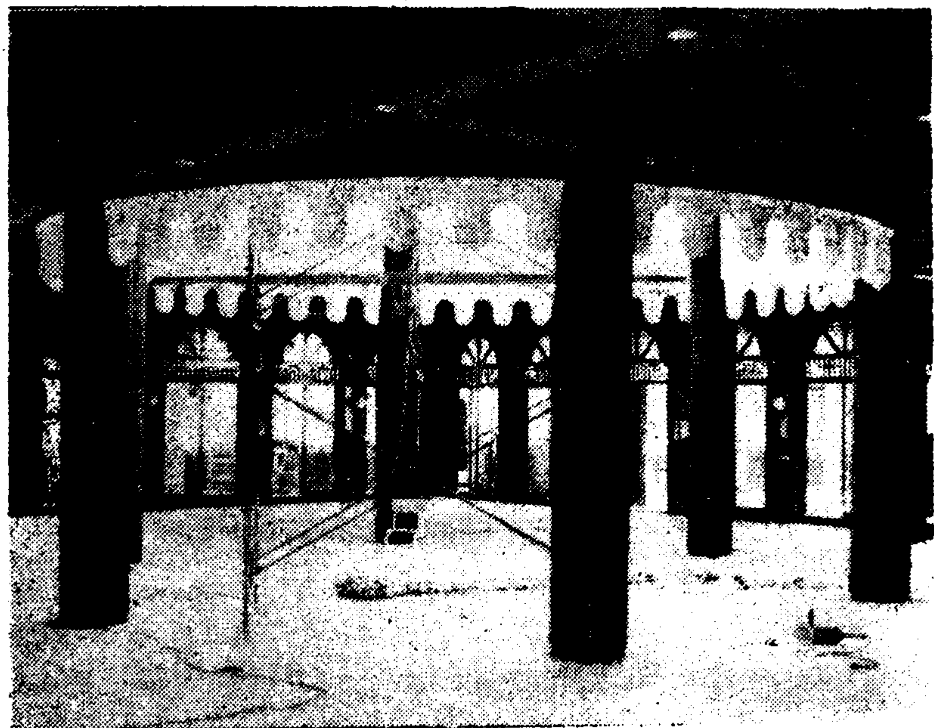
— de Darul Isman (de Islamitische wereld) op te roepen alle kracht aan te wenden om het voorgaande te helpen realiseren;

— alle landen ter wereld, in het bijzonder de Darul Islam, op te roepen het Palestijnse volk te steunen en mede te helpen om wederom de Palestijnse Staat te stichten;

— een dringend beroep te doen op alle landen om de strijd van het zwarte volk van Zuid-Afrika daadwerkelijk te steunen en internationale druk uit te oefenen om de blanke minderheidsregering om de rechten van het zwarte volk te erkennen;

— de landen eveneens op te roepen om met alle kracht op te komen tegen de gewapende onderdrukking van het zwarte volk van Zuid-Afrika en het dagelijks vermoorden en onwettig opsluiten van onschuldige zwarten.

De SMA en de viering heeft ruime aandacht gekregen in de gemeenschap. Maar er waren nog meerdere aktiviteiten. In die week hielden de aannemers een driedaags kongres KRISIS IN DE BOUW. Er werd weer een Surinamer, Karel Choennie, priester gewijd door Mgr. A. Zichem. De Javaanse Surinamers waren bezig met de viering van 95 jaar immigratie en de Evangelische Broeder Gemeente Suriname luidde het feest van '250 jaar zending in Suriname' met de augustusmaand in. ■

Bovenstaande foto's geven een beeld van de schoonheid van de nieuwe moskee

Paus stelt zijn hoop op jonge kerken in Afrika

Evangelische boodschap moet vorm krijgen in Afrika's leven van elke dag

LOME — Het met het Evangelie een doorbraak bewerkstelligen in overgeleverde levenswijzen eist grote behoedzaamheid en onderscheidingsvermogen. Die boodschap droeg paus Johannes Paulus II uit in een preek bij een openluchtmis op een plein in de hoofdstad van het Westafrikaanse land Togo. Naar zijn mening dient elk Afrikaans volk ernaar te streven, naar eigen aard vorm te geven aan de evangelische boodschap in het leven van alledag. De boodschap van Christus moet niet alleen worden overgebracht in elke taal, maar ook in elke zede, waarbij de menselijke waarden van dat cultuurgoed moeten worden gerespecteerd, betoogde de paus.

Aangezien in overgeleverde zeden en gewoonten vaak een diepe levenswijsheid schuilt kan niet voorzichtig genoeg tewerk worden gegaan, verklaarde hij. Een plotselinge breuk in wat altijd heeft gegolden kan op taaie tegenstand stuiten, denkt de paus. Niettemin kan worden verwacht, dat het nieuwe en de vrijheid van het Evangelie hun werk zullen doen als gedoopten zich afvragen wat er gezond, rechtvaardig en waar is aan wat zij gewoon waren en in hoeverre dat dan in overeenstemming kan worden gebracht met het geloof aan de ene God. De door het Evangelie verkondigde naastenliefde en met het idee van het christelijk huwelijk.

Naar de mening van Johannes Paulus II dient echter te worden gebroken met alles wat de openbaring van God en zijn liefde in de mensharten wederstaat. Daarom moet het streven erop zijn gericht tegelijk een echte Afrikaan en een ware christen te zijn, waarbij respect dient te worden betoond voor ieder die in zijn geweten ervan overtuigd is trouw te moeten blijven aan traditionele levenswijzen. „Dat is een eis van christelijke liefde", voegde de paus hieraan toe.

In het slot van zijn preek richtte de paus de aandacht van zijn toehoorders op de „wonderbare technische verworvenheden van onze tijd" die de economie ten goede kunnen komen, en die ten bate van de gezondheidszorg kunnen worden gebruikt in de Afrikaanse cultuur. Daarom dienen ook de gelovigen open te staan voor de vernieuwingen die de moderne beschaving teweeg brengt, al moet tegelijk in het oog worden gehouden dat er ook grenzen zijn aan het menselijk vernuft. In geen geval mag een mens ooit worden gelijkgesteld met materie en de liefde met egoistisch genot, de vrijheid met losbandigheid en het unieke karakter van de menselijke geest met minachtig of afwijzing van God, aldus Johannes Paulus II.

De Rooms-katholieken riep de paus op te komen tot vernieuwing van hun liefde voor de medemens, de samenleving en voor huwelijk en gezin, zodat zij in beoefening van „sociale liefde" de hele natie kunnen dienen.

Bij de begroeting door de president van Togo, generaal Gnassingbe Eyadema bracht de paus zijn hoop op de jonge kerken van Afrika tot uitdrukking en maakt een hartelijk gebaar jegens Afrikanen, die voodoo-geesten vereren. In deze in 1960 onafhankelijk van Frankrijk geworden republiek legde de paus de nadruk op het feit, dat de RK kerken in Afrika in een stadium verkeren waarin hun geloof rijpt, „waarbij onvervalste Afrikaanse en christelijke vruchten kunnen worden geplukt".

De paus kondigde aan dat hij bij zijn bezoek aan Togo Afrika ook „protestantse broeders" zou ontmoeten, alsmede vertegenwoordigers van de Islamitische gemeenschap, welke laatste religie dominant is in veel Afrikaanse staten. „Ik zal ook een groot aantal andere mensen ontmoeten die hun godsdienstige gevoelens in het raamwerk van traditionele religies tot uitdrukking brengen en ik groet hen uit het diepst van mijn hart", verklaarde Johannes Paulus II.

In de zeven landen die de paus bezoekt nemen de Rooms-katholieken een minderheidspositie in. In totaal is 13 procent van de Afrikaanse bevolking katholiek en als de huidige groei zich tot het jaar 2000 voortzet, zal het continent dan meer dan 100 miljoen katholieke gelovigen tellen. Maar als de voortekenen niet bedriegen zal de Islam in die periode een nog sterkere groei doormaken.

Ter gelegenheid van het pausbezoek vierde Togo vier nationale feestdagen, van 7 tot en met 10 augustus. In zijn begroetingstoespraak schonk de paus aandacht aan de 25-jarige onafhankelijkheid van het land. Hij beschouwt deze periode als een zeer belangrijke etappe op de weg naar het als zelfstandige natie over eigen lot beschikken en ook een eigen rol spelen op internationaal niveau. Zonder de eigen cultuur te verzaken zou het volk van Togo open moeten staan voor wat de moderne wereld aan ontwikkelingskansen biedt, aldus de paus. ■

... in de Uhuru- tuin in Nairobi plantte de paus tijdens zijn laatste Afrikaanse reis een boom. Na het planten gaf hij de boom meteen water ...

Paus bij wijding in Togo:

Priester als man van de eenheid

LOME — Op de tweede dag van zijn bezoek aan het Westerafrikaanse Togo heeft paus Johannes Paulus II elf inheemse diakens tot priester gewijd. Bij een mis in de stad Kara riep hij de nieuwe priesters op, hun missionaire activiteit niet tot eigen land te beperken, maar tot heel Afrika uit te breiden, „omdat het evangelie aan alle zonen en dochters van Afrika moet worden gebracht". Het door buitenlandse missionarissen aangevangen werk moet nu door inheemse priesters en bisschoppen worden voortgezet, aldus de paus.

Met het oog op de in Togo wijd verbreide polygamie legde Johannes Paulus II er de nadruk op, dat de priesters echtgenoten moeten bijstaan in trouwe en reine liefde voor elkaar te leven. Wijzend op de nieuw gewijden zei de paus: „mogen de katholieke echtparen een voorbeeld nemen aan de plicht tot dienstbaarheid en kuisheid die u op zich heeft genomen".

Naar de mening van de paus kunnen de nieuw gewijde priesters bijdragen aan het tot stand brengen van eenheid onder de afzonderlijke stammen en geloofsgemeenschappen in het land en door verstandig en verantwoord catechetisch onderricht alle christenen tot echte vroomheid bewegen en „een rijper moreel leven". Om te benadrukken dat ook in de liturgie Afrikaanse gebruiken een plaats kunnen krijgen, dronk de paus bij zijn aankomst in de kerk uit een kalebas en sprenkelde het overgebleven water op de vloer als eerbewijs aan de daar begravenen.

Net als bij zijn tevoren gebrachte bezoek aan president Gnassingbe Eyadema ging de paus ook nu verder in op de belangrijke taak van de RK kerk op sociaal gebied en op dat van het onderwijs: „Laat ons nooit de pioniers van het geloof vergeten, zonder wier inspanning er helemaal geen kerk in Togo zou zijn". ■

IN DEZE aflevering van Kerk en Wereld wordt aandacht besteed aan het recente pauselijke bezoek aan Afrika en aan zijn toespraken. De lijn welke Johannes Paulus II trekt bij zijn pastorale bezoeken is steeds weer herkenbaar, ook al past hij zich aan de situatie ter plaatse aan. Dit laatste gebeurt dan wel in verschillende mate.

DE VN NA 40 JAAR: A

(Vervolg van pagina 1)

De New Yorkers gooien voor het gemak de VN-ambtenaren en de diplomaten van de permanente vertegenwoordigingen (ambassades) van de 158 lidstaten bij de VN, op een hoop. Waarschijnlijk is het wangedrag van de pakweg 1.500 diplomaten groter dan dat van de 4.500 ambtenaren. Per jaar blijven parkeerbonnen voor een waarde van een miljoen dollar onbetaald. Hun diplomatieke onschendbaarheid maakt dat de wetsschenners automatisch vrij-uit gaan.

Misschien is het propaganda, maar een Amerikaan in het VN-gebouw weet te melden dat de Russen de kroon spannen met meer dan 2.000 parkeerbonnen per jaar. "Zij grijpen nu eenmaal elke gelegenheid aan om het Amerikaanse systeem te boycotten".

Overigens biedt dat Amerikaanse samenlevingsmodel zoveel verleidelijks, dat Moskou alle Russische diplomaten en VN-ambtenaren in New York verbiedt om zich op het eiland Manhattan (met attrakties als Broadway, Chinatown, Greenwich Village en Central Park) te vestigen en verplicht hen om in het Sovjet-complex in de slechtste wijk van de stad, de Bronx, te wonen. "En je weet", zegt een droevige Pool aan de koffiebar bij de zaal van de Algemene Vergadering, "dat de regeringen van de meeste oostbloklanden niet toestaan dat onze kinderen nog bij ons in New York wonen als zij ouder zijn dan 14 jaar.'

"Waarom mag dat niet?"

"Dat kun je toch wel raden", zegt de Poolse VN-man.

"Omdat dan al die kinderen van huis weg zouden lopen om in Amerika te kunnen blijven."

Hij knikt zijn hoofd zwijgend naar omlaag.

Wat veel New Yorkers ook dwars zit, dat zijn de huurschuldenaren. Jaarlijks vertrekken honderden VN-ers met de noorderzon naar hun land van herkomst of naar een andere buitenlandse post. Een achtergelaten huurschuld van 20.000 dollar is geen uitzondering. Opsporing is — alweer vanwege diplomatieke onschendbaarheid — uitgesloten.

De 30.000 ambassadeurs, consuls, attaches, bureaucraten, spionnen, vrouwen en kinderen die de VN naar Amerika's grootste stad zuigt, hebben met alleen al hun aanwezigheid de huren op Manhattan astronomisch gemaakt, en doen zulks met hun — de goeden niet te na gesproken — onbetaalde rekeningen nog extra.

Burgemeester Ed Koch verwoordde twee jaar geleden de gevoelens van de meeste New Yorkers toen hij de hele VN-gemeenschap 'een mestvaalt' noemde. De burgervader, die joods is, zei dat toen de Algemene Vergadering weer eens een anti-Israël resolutie had aangenomen. Waarom ook zou New York, dat voor 99 procent Amerikaans en voor een kwart tevens joods is, het Amerika- en Israël-vijandige lichaam in zijn midden dulden?

Intussen is Koch teruggekomen op zijn oorlogsverklaring aan de VN. Hij heeft de rekensom gemaakt en gezien dat de hele VN-familie zo'n 700 miljoen dollar per jaar in de economie van de stad achterlaat, terwijl de schade aan

... de secretarissen-generaal ...

... Trygve Lie ...

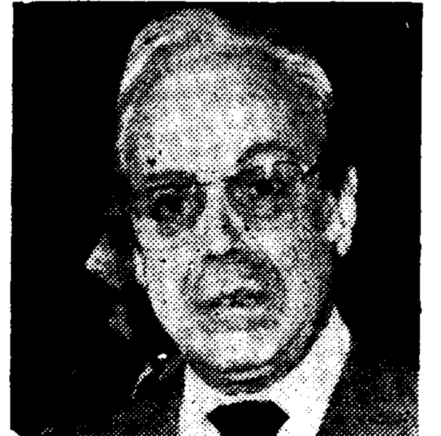
... Dag Hammerskjöld ...

... Oe Thant ...

... Kurt Waldheim ...

... Perez de Cuellar ...

''ALS DE VN ER NIET WAREN, ZOUDEN WE DIE TOCH WEER UITVINDEN''

Mejuffrouw Dr. Stella Pieters Kwiers is vanuit de Antillen afgevaardigde bij de Koninkrijksdelegatie tot de Verenigde Naties in New York. Ze was gaarne bereid van haar kant enige kanttekeningen te geven bij het artikel over de Verenigde Naties zoals dat hier staat afgedrukt.

Het eerste waar ze op wijst is dat lang niet alle afgevaardigden zo 'met de nek' worden aangekeken, zoals dit artikel over de VN even doet vermoeden. Er zijn vele mensen die voor de Verenigde Naties werken, die bij de eerlijke New Yorker niet in een kwaad daglicht staan. Dat zijn vooral die mensen die als persoon beter gekend zijn. Wat haarzelf aangaat staat iedereen al gauw verbaasd over het feit dat zij als sociaal-cultureel antropoloog in Afrika in het veld gewerkt heeft, in Niger, in Mali, in Brazaville en in Zaïre, en dat alles 10 jaar lang. Als zij dan over ontwikkelingssamenwerking spreekt, begrijpt men dat zij spreekt vanuit de eigen beleving en vanuit de eigen ervaring. Zij had destijds, nadat ze eerst hier te lande in het maatschappelijk werk gezeten had en het mee had helpen oprichten, en nadat ze vervolgens aan de Colombia University in New York antropologie gestudeerd had, zelf gesolliciteerd naar een functie bij de VN in het veld. Kennis van iemands persoon verandert al snel het oordeel over hem of haar; zij heeft van zichzelf niet de indruk dat zij beschouwd wordt, zeker niet door haar kennissen, als één van die diplomatieke dignitarissen waarop in bijgaand artikel geattendeerd wordt.

Wel is het zo dat zij niet over alles wat bij de VN gebeurt te spreken is. Er zijn een aantal zaken waaraan zij zich ronduit ergert. Op de eerste plaats is dat het feit dat er in de VN zo vaak gepraat wordt zonder kennis van zaken, over de culturele kontekst van het land waarvoor hij of zij ten beste spreekt. Een tweede punt dat haar ergernis opwekt is het feit dat binnen de VN bij velen te gemakkelijk gedacht wordt over oplossingen van moeilijke kwesties, vooral als men dan het Europees model klakkeloos wil toepassen op bijvoorbeeld een derde wereldland. Ten derde is er ook nog die ergernis, als zonder kennis van zaken, banaliteiten verkondigd worden als "Als Afrika uit de problemen wil komen, dan zal Afrika moeten gaan industrialiseren, zonder de prioriteiten te kennen." Dit soort zaken irriteert haar als het gaat over een Westeuropese of Amerikaanse benadering van een bepaalde problematiek; vanuit een Russische kontekst is de benadering anders, hoewel van die kant ook vaak identiek. Daar wordt een probleemsituatie steeds toegeschreven aan kolonialisme, imperialisme, kapitalisme.

Naast deze ergernissen zijn er ook nog andere zaken. Kleine landen hebben veelal nog de neiging te denken dat de VN zelf in staat zijn de problemen van hun land op te lossen. Hun idee van de VN is dat het hier werkelijk een wereldregering zou betreffen. Daarnaast is er in de contacten over en weer, in de speeches en rapporten, de debatten en de overlegsituaties — naast het altijd aanwezige 'gebrek- aan- tijd' — de barrière van de taal en van de cultuur. Hoewel een tolk/vertaler, goed geschoold in zijn vak, alles uitstekend overzet in een andere taal, is het verstaan van die taal vaak niet toereikend, doordat met eenzelfde woord niet in ieder land dezelfde begrippen aangeduid worden. Misschien wordt zoiets duidelijk als men eraan denkt dat de groep van 77 niet-gebonden landen (samen optredend) sociaal-cultureel, politiek en economisch zó verschillen van elkaar dat een woord als 'emancipatie' of ontwikkeling bijvoorbeeld in veel van die landen absoluut niet hetzelfde begrip dekt.

Voordelen van werken bij de VN zijn vooral dat men breder kijkt en denkt en overlegt en veel ervaringen opdoet, die gebruikt kunnen worden voor het eigen land. De VN vormen een platvorm vanwaaruit de aandacht **wereldwijd** gericht kan worden op een bepaalde problematiek; dat is een van de mogelijkheden die de mensheid op deze manier heeft. Meer specifiek en ook naar de eigen regio toe is er het feit dat men problematieken die op de Antillen spelen kan herkennen in andere landen, dat men de oplossingen van andere landen kan leren kennen en doorgeven, dat men de aandacht van anderen kan vragen voor de specifiek eigen problematieken en dat men die anderen zelfs kan lobbyen, zodat er met interesse geluisterd wordt naar ontwikkelingszaken in het algemeen en die van het Caribisch gebied in het bijzonder. Zo is er binnen de 2e Commissie (Economische vraagstukken) van de VN tussen de Caribische landen en Caribische samenwerkings opzet om de economische problemen van die regio te zien vanuit een Caribische perspectief.

Als voorbeeld geeft mejuffrouw Pieters Kwiers de Vrouwenconferentie in Nairobi. In eerste instantie is de problematiek van de plaats en de positie van de vrouw door de VN naar voren gebracht en onder de aandacht van de mensen gebracht met het jaar van de vrouw en alles wat nadien in dezen volgde. Maar dit naar voren brengen van deze problematiek heeft z'n weerslag gevonden tot op de Antillen toe. Als men nagaat wat in de laatste 10 jaar op de Antillen aan vrouwenorganisaties is gegroeid en het werk bekijkt dat vandaaruit gedaan wordt, dan kan men rustig stellen dat dit alles samen bewerkt heeft dat de vrouw meer 'zichtbaar' geworden is, dat er sprake is geweest van bewustwording, dat de vrouw politiek meer geëngageerd is geraakt, dat bestrijden van geweld tegen de vrouw een vanzelfsprekende zaak aan het worden is, dat de vrouw in het arbeidsproces meer ingeschakeld is geworden, hetwelk een voorwaarde is voor haar economische emancipatie. (Zaken die alle in Nairobi aan de orde kwamen!) Het is dan alles wel een lange weg, van voorstel in de VN tot uiteindelijk een bruikbaar plan of een realiseerbaar doel dat men kan verstaan, maar mejuffrouw Pieters Kwiers is met haar ambassadeur bij de VN, de heer Max van der Stoel, van mening, dat de VN toch weer zouden moeten worden uitgevonden, als die er niet meer waren. ■

FTANDSE MASTODONT

belastingvrijdom voor de diplomaten en de onbetaalde boetes niet meer dan 14 miljoen bedraagt.

Tot de profiteurs behoren de meest luxe hotels van Manhattan. Wat veel New Yorkers walgelijk gepronk met rijkdom vinden, pleegt elk najaar te gebeuren als de Algemene Vergadering wordt geopend en uit alle hoeken van de wereld staatshoofden — veelal dictators — arriveren om de volkerenorganisatie toe te spreken.

Een bediende in het Waldorf Astoria Hotel vertelt hoe een koning van een ontwikkelingsland twee hele etages van het hotel — waarin de duurste suite 2000 dollar per nacht kost — afhuurde. "Anderen nemen aparte kamers, alleen om hun bagage op te slaan."

In de 39 verdiepingen hoge kantoorflat van de VN, die als een opstaande lucifersdoos langs de East River oprijst, is het produkt: woorden. Alleen al aan nieuwsberichten geeft de VN-er jaarlijks 5000 uit. In de zes officiële talen: Frans, Engels, Russisch, Arabisch, Spaans en Chinees. Geen journalist die ze nog komt ophalen. "Toen ik hier twintig jaar geleden begon, deed ik bijna niets anders dan de VN. Nu schrijf ik 95 procent van mijn tijd over de VS en hooguit 5 procent over de VN", zegt een Turkse dagbladcorrespondent in het uitgestorven perscentrum.

Vroeger, in de begintijd, was het wel anders. Paul Sanders is al in de negentig en woont nog altijd in de buurt van New York. Hij was bijna veertig jaar geleden, voor het Parool, de eerste Nederlandse VN-correspondent. "Het huidige gebouw was er nog niet. Het secretariaat zat in een houten keet van de Sperry-fabriek, bij Lake Succes op Long Island. En de Algemene Vergadering was in Flushing Meadows, in een leeggemaakte zaal van een waterballet. Het duurde twee uur voor je er was met de trein en de bus. Er waren nog maar 50 lidstaten. En de toespraken waren van een veel hoger niveau dan nu.

De VN was het embryo van een wereldregering, die rampen als de zojuist beëindigde Tweede Wereldoorlog onmogelijk zou maken. Die droom is snel verstoord. Maar zelfs in de jaren van de koude oorlog, was de aandacht van de wereld gevestigd op de VN, waar Chroesjtsjov met zijn schoen op tafel hamerde.

Iedereen kende secretaris-generaal Dag Hammarskjold, die persoonlijk op de brandhaarden in de wereld afging en daar ook (op weg naar het Congo-Katanga conflict) om het leven kwam. Ook diens opvolger Oe Thant was nog een mondiale figuur. Maar Kurt Waldheim viel al op door onopvallendheid en wie weet de naam te noemen van de huidige secretaris-generaal van de Verenigde Naties?

Paul Sanders heeft een eigen verklaring voor wat hij 'het debâcle van de VN' noemt. 'Het debâcle van de VN' is het debâcle van de Amerikaanse buitenlandse politiek. In het begin overheersten Amerika en Rusland de VN. De eerste kreeg altijd een meerderheid en de laatste gebruikte altijd het vetorecht.

Maar met de dekolonisatie is het aantal lidstaten uitgebreid tot nu bijna 160, die in de meeste gevallen met de Russen meestemmen. Vanwege alle mooie beloftes.

Zoon Ben Sanders, nu 'directeur informatie en studies' van het VN-ontwapeningsbureau, vult aan: "Sedert Amerika constant in de minderheid is gedrongen, heeft Washington zijn belangstelling voor de VN verloren. Het gekke is dat de meeste ontwikkelingslanden wel hulp van de Russen aanvaarden, maar banger zijn voor de Russen dan voor de Amerikanen. De Amerikanen hebben de kans laten liggen om de derde wereld in het westerse kamp te krijgen."

Het zijn 'de kleintjes' die de verhouding in de Algemene Vergadering, waar elk land één stem heeft, dicteren. Landen als Sint Kitts, Nevis, Suriname en Vanuatu, met maar een handvol inwoners, wegen even zwaar als de Verenigde Staten met 340 miljoen inwoners.

In de Veiligheidsraad van 15 leden, de 'brandweer' van de aarde, zegt de Amerikaanse afgevaardigde nu vaker 'njet' dan de Rus. Ver weggezonken is het idealistische beeld van de wereldwijde menselijke familie.

Tot in de VN-onderorganisaties, zoals Unesco (waaruit Amerika is weggelopen), de wereldvoedsel- organisatie FAO en de GATT (tarieven- en handelsoverleg) is de stagnatie verregaand. Laat staan dat problemen als de oorlog tussen Iran en Irak, de bezetting van Afganistan door de Russen, de overrompeling van Cambodja door Vietnam, de dreiging van de Amerikanen jegens Nicaragua en het eeuwige bloedbad in Libanon vanuit het VN-hoofdkwartier in New York kunnen worden opgelost. Te overweldigend zijn de ideologische en belangen- tegenstellingen. Terwijl toch het eerste hoofdstuk van het VN-handvest zegt: De VN beoogt de handhaving van de internationale vrede en veiligheid....de leden beslechten hun geschillen langs vreedzame weg....zij onthouden zich van bedreiging met of gebruik van geweld.

Op 26 juni a.s. werd in San Francisco, waar het door de oprichtende de staten is ondertekend, de 40-ste verjaardag van het handvest gevierd: een sobere studiebijeenkomst. Over iets feestelijks konden de lidstaten het niet eens worden...

Veel VN-diplomaten vinden nog enig houvast aan het nuttige werk dat VN-bureaus als Unicef (kinderfonds) en het vluchtelingen-commisariaat doen. Maar het is de vraag of voor zulke concrete internationale samenwerkingsvormende diplomatieke mastodont op Manhattan nodig is.

"Toch is dit het enige toneel waarop vertegenwoordigers van alle landen ter wereld elkaar regelmatig ontmoeten. En dat is toch van belang", zegt Ben Sanders.

"Ja, we ontmoeten elkaar", bevestigt een vermoeide Duitse VN-dienaar. "Maar de New Yorkers zien ons als een doelloze kudde diplomaten en ik kan ze niet uitleggen dat dat niet zo is".

Hoe hij zo'n leeg leven volhoudt? "New York is de meest opwindende stad ter wereld. Ik wil hier blijven wonen. Ik geef eerlijk toe: ik ben aan het sparen en zit daarvoor mijn tijd bij de VN uit. Mijn enige zorg is dat de zaak wordt opgeheven voor ik met pensioen kan." ■

''ALS DE VN ER NIET WAREN, ZOUDEN WE DIE TOCH WEER UITVINDEN''

'Als je het hebt over het belang van de Verenigde Naties, dan kom je meestal niet veel verder dan het vermoeden dat er nog veel meer oorlogen zouden zijn als de VN er niet waren geweest. En ik denk dat dat vermoeden juist is.'

Dit zuinige oordeel over het nut van de thans veertig jaar oude volkerenorganisatie werd uitgesproken door mr. Hugo Scheltema, toen hij in 1983 afscheid nam als permanent vertegenwoordiger van ons koninkrijk bij de V N In dezelfde orde van waardering drukken vele andere diplomaten zich uit, die posten bij de Verenigde Naties hebben bekleed. Deze mensen hebben beter dan wie ook de betrekkelijkheid van de VN leren zien.

Hoeveel tientallen 'bindende' resoluties hebben zij niet in de Veiligheidsraad zien passeren, die ofwel zo vrijblijvend waren dat iedereen er zonder risico mee kon instemmen, ofwel werden afgewezen door landen wier belangen erdoor geschaad werden?

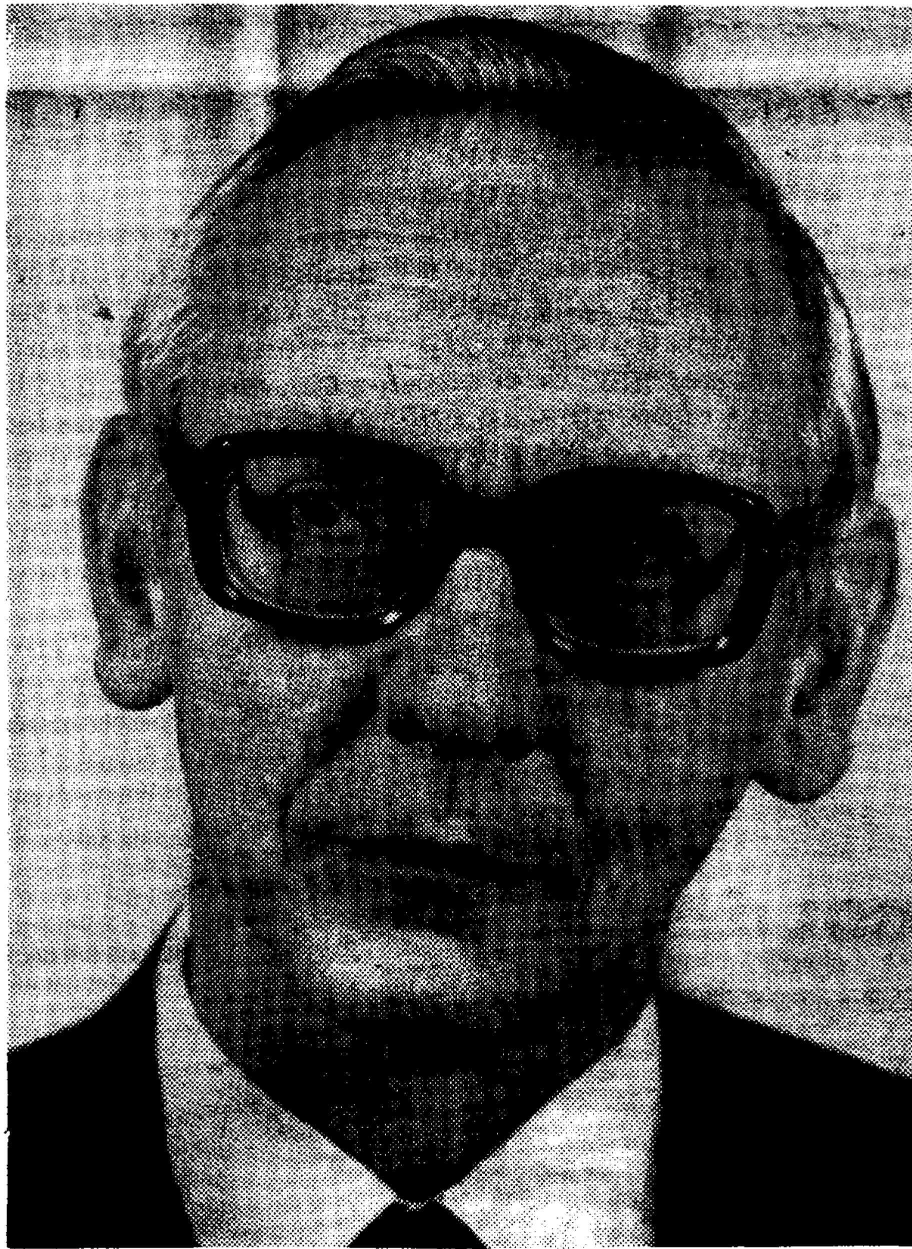
Opvallend is echter dat hun wat bittere waarnemingen meestal in de schaduw staan van een zeker geloof dat de wereld er met de Verenigde Naties altijd nog beter aan toe is dan zonder.

Max van der Stoel, voormalig minister van Buitenlandse Zaken en thans Nederlands ambassadeur bij de VN, moet zich dikwijls hebben geërgerd bij het luisteren naar de redevoeringen in de Algemene Vergadering in de glazen wolkenkrabber aan de Third Avenue. Hij zei in een recent interview: "Het grootste probleem is, denk ik, dat de meeste vertegenwoordigers hier weinig anders doen dan eindeloos standpunten herhalen en zich veel te weinig concentreren op de werkelijke problemen. In feite hoor je hier steeds 159 monologen, en maar weinig nieuwe ideeën."

"En toch', vindt ook Van der Stoel, "zijn en blijven de VN het enige punt waar de wereld in gesprek is, en dat blijft een groot goed. Ik zeg het altijd zo: als de VN er niet waren, zou de wereld er veel gevaarlijker uitzien. Als de VN er niet waren, zouden wij die toch weer uitvinden."

Een andere Nederlander, Dr. Johan Kaufmann, die tussen 1961 en 1969 en tussen 1974 en 1978 permanent vertegenwoordiger is geweest, ging iets dieper in op de kakofonie van propaganda en holle praatjes waar hij al die jaren naar heeft geluisterd.

"Wat mij in de loop der jaren en buiten de VN is opgevallen, is dat vaak te weinig aandacht wordt gegeven aan een complex van psychologische omstandigheden en aan de betekenis van elkaars taalgebruik. Men neemt aan dat men het standpunt van de tegenstander kent, terwijl men in feite niet weet waar de schoen wringt en ook de psychologische achtergrond in het andere land niet goed kent. Iedereen neemt aan dat iedereen anders wel zo ongeveer zal denken als je zelf denkt. Ik geloof dat de VN gebaat zou zijn bij een commissie voor definities."

'De grote mogendheden", zei Dag Hammarskjöld, secretaris-generaal van de VN van 1953 tot 1961, "hebben de VN alleen maar nodig als een soort officieel stempel om hun eigen besluiten te wettigen. Als zij in het ongelijk staan, geven zij er de voorkeur aan de VN geheel te negeren. Degenen die werkelijk belang hebben bij de VN, zijn de kleine en middelgrote mogendheden, en daarom is dit de enige weg waarlangs internationale samenwerking kan worden bereikt."

Geen wonder dat Hammarskjöld het vertrouwen won van niet-gebonden leiders als Nasser van Egypte en Tito van Joegoslavië, en de achterdocht van de grote mogendheden. Bij de VN, die bij de oprichting in 1945 eenenvijftig lidstaten telden, zijn nu 159 landen aangesloten. Op basis van het principe van souvereine gelijkheid hebben zij in de Algemene Vergadering allemaal een even belangrijke stem.

Naarmate in de grote vergaderzaal meer vlammende redevoeringen werden uitgesproken tegen het machtsmisbruik der supermachten, nam de irritatie der grote mogendheden toe, evenals hun neiging om zaken buiten de Verenigde Naties om te regelen. Zij kunnen dit rustig doen, want de VN zijn geen wereldregering en missen de middelen waarmee staten hun macht opleggen. In het handvest van de VN staat dat geen enkele staat gedwongen kan worden iets te doen of te laten.

Alleen resoluties van de Veiligheidsraad zijn bindend. Slechts twee van die resoluties hebben een min of meer serieuze rol gespeeld; in die zin dat ontduikingen en schendingen ervan althans officieel werden aangeklaagd en tegengegaan; het waren de economische boycot van Rhodesië uit 1966 en het verplichte wapenembargo van 1977 tegen Zuid-Afrika.

Voor de rest komen er geen betekenisvolle resoluties door de Veiligheidsraad, wanneer een der vijf permanente leden (VS, Sovjet-Unie, China, Groot-Brittannië en Frankrijk) dat niet wil.

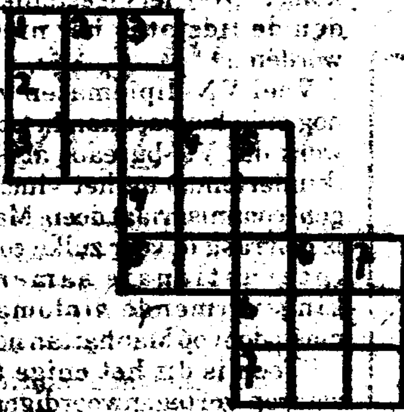
Dit recht van veto is de strenge grens, tot waar de Verenigde Naties kunnen gaan. Deze geringe macht van de organisatie, waarop zij hun hoop hadden gesteld, heeft vele kleine landen ontgoocheld. Maar zonder dat recht van veto was de Organisatie van de Verenigde Naties er nooit gekomen. Het was de voorwaarde die de grote mogendheden destijds stelden, wilde men hun handtekening onder het handvest krijgen. Het was het maximum dat haalbaar was. En zo is het nog steeds. ■

(Uit de Gelderlander)

Papilon kinderpagina

Puzzel van de week

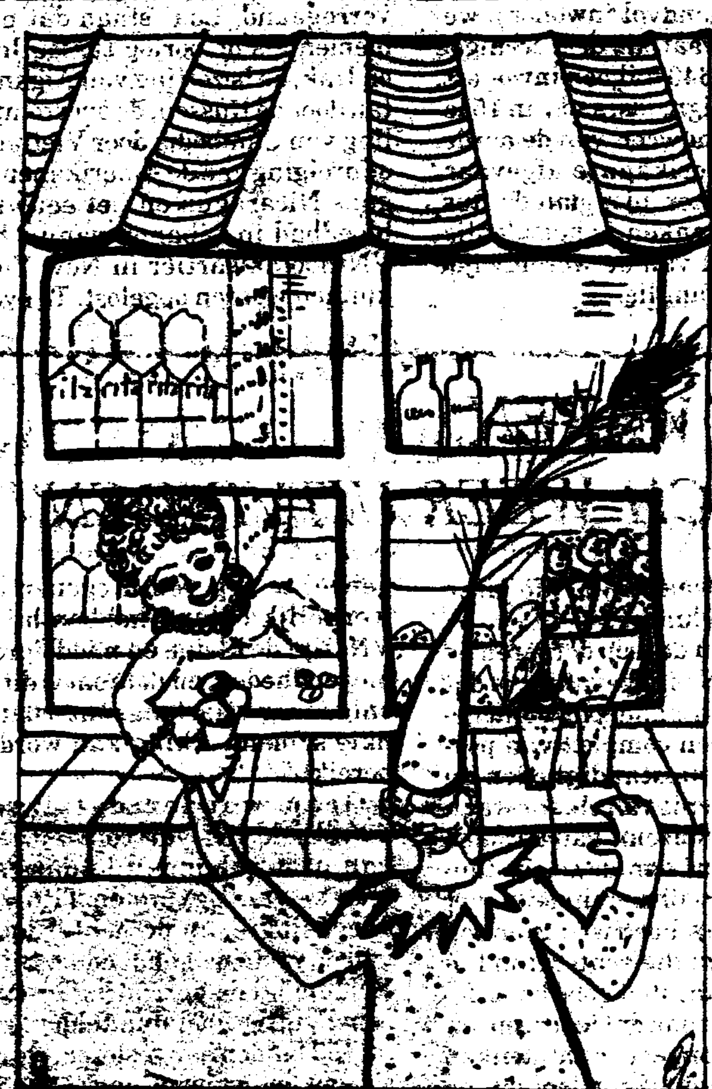
1. waterkant
2. gegroet
3. om soep mee te eten
4. [illegible]
5. tegenovergestelde van dood
6. een zekere
7. [illegible]

Onder degenen, die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van NAPA [illegible] Augusta [illegible]

Succes!

De [illegible] de gelukkige [illegible] zullen op de kinderpagina van 11 september 1985 worden bekendgemaakt.

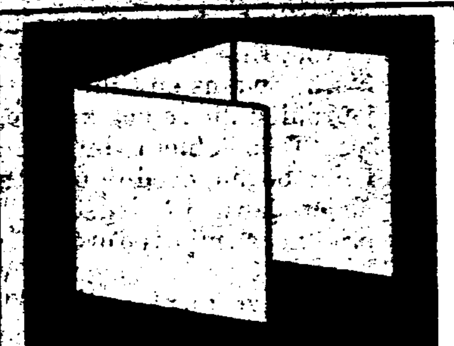
Kinderen, die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 10 september 1985 opsturen naar de Amigoe Scherpenheuvel z/n of P.O. Box 577, Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - de heer H. Linkels, P.O. Box 122, Bonaire. Duidelijk op de enveloppe vermelden: KINDERPUZZEL

o, oom kijk daar bij het raam.
koek, ijs, sap en nog meer.
koop maar ijs en sap!
koop een sap voor mij.
dat lus ik ook wel.
hier is [illegible]
koop maar bij het raam.
mag ik [illegible] sap en een ijs.
dank i! ajo!
m. m. m ik lik van het ijs!

DOOR GERARD-PIETER Gooiker en zijn moeder.

"Pa, hoe lang duurt het om van Willemstad naar Westpunt te rijden?"
"Een half uur".
"En van Westpunt naar Willemstad?"
"Ook een half uur natuurlijk. Stel toch niet zulke domme vragen!"
"Ja, maar, van Nieuwjaar tot Kerstmis duurt bijna een jaar. En van Kerstmis tot Nieuwjaar maar een week".

MAAK EEN stukje van dit gevouwen papier zwart en je krijgt twee vellen papier.

OPLOSSING:

Moppen

[illegible] die [illegible] De [illegible] de veren [illegible] werk te gaan. De [illegible] en [illegible] lijk in bed liggen. Op [illegible]

[illegible] geld. Hij ging terug naar huis en liet de vondst aan zijn vader zien. Die stapte ermee naar zijn andere zoon, die nog in bed lag: "Nu zie je meteens letterlijk: Morgenstond heeft goud in de mond. Dit heeft je broer gevonden, omdat hij zo vroeg op was."

"[illegible]" zegt: "Inderdaad, maar [illegible] degene, die de portemonnee [illegible] heeft net als ik in bed [illegible] blijven liggen, [illegible] hem nu niet kwijt [illegible]"

"[illegible] ons nieuwe [illegible] geen [illegible] het [illegible]"

De familie [illegible] ngs maakt een bootocht in de Caribische Zee. Kort nadat het schip de haven verlaten heeft, verschijnt de steward in de hut en vraagt of alles in orde is. "Niet helemaal", zegt mevrouw Hennings en wijst op het ronde gat van de patrijspoort.

"Ik heb juist alle vuile was in die machine daar gedaan, maar ik kan nergens de knop vinden om hem aan te zetten".

"Sta jij altijd zo vroeg op?"
"Nee, maar een keer per dag...."

OPLOSSING:

Pas op voor de vos

WOLLETJE WIL naar zijn holletje. Welke weg moet hij nemen? Hij mag niet langs de vos, want dat is veel te gevaarlijk!

ZOEK IN het vierkant alle letters, die maar één keer voorkomen. Zet ze in de goede volgorde en je weet de naam van dit paard.

Hoe heet dit paard?

B	E	Z	K	O	P	[illegible]
L	M	N	G	A	F	Q
I	U	D	V	W	Z	[illegible]
S	B	C	D	H	F	[illegible]
C	D	X	L	N	T	[illegible]
J	T	A	K	L	M	[illegible]
O	Q	X	W	V	U	[illegible]
R	J	H	B	Z	T	D

OPLOSSING:

Gipsy

(vervolg van pag. 5)

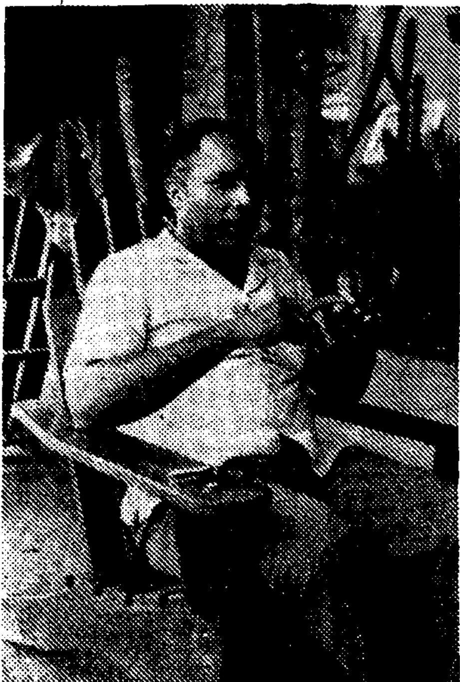
denkt aan zijn eigen belang. Een idealistische massabeweging is hier onmogelijk.

"Iedere Curaçaoënaar denkt dat het eiland van hem alleen is. Hij stopt zijn auto midden op de weg en laat je achter hem wachten terwijl hij zijn hele familie begroet. Maar in de rij laat hij je weer voorgaan. Aan de telefoon is hij onbeschoft omdat hij niet weet hoe je met dat ding omgaat. Maar in een persoonlijk gesprek is hij vaak heel charmant. Als hij moet helpen in een winkel of een hotel is hij heel onaardig tegen toeristen. Maar als hij je mag, nodigt hij je meteen uit bij hem thuis. De Hollanders die hier eeuwen geleden kwamen waren natuurlijk een cultuurloze bende, alleen op geld uit. En hun invloed is tot op de dag van vandaag merkbaar: Curaçao is een zakenmaatschappij, volstrekt cultuurloos."

In zijn allereerste publicatie, de dichtbundel *Stemmen uit Afrika* (1957), leek Frank Martinus er zijn zwarte landgenoten op te willen wijzen dat hun wortels overzee, in Afrika, lagen. Een nieuwe oriëntatie op het donkere continent zou hun culturele redding kunnen zijn. Die gedachte paste in de *négritude*-beweging die ook elders in het Caribisch gebied opgeld deed en bij de *black power*-ideologie die zwarte Amerikanen in de jaren zestig verkondigden.

"Het was een overdreven, romantische gedachte" meent hij nu. "Ik geloof nog steeds dat we onze cultuur moeten voeden met Afrikaanse invloeden, we moeten bijvoorbeeld Afrikaanse dansers hierheen halen om ons te laten zien waar onze oogstfeesten vandaan komen en de taal te leren kennen van de Kaapverdische eilanden, die verwant is aan de onze. Maar we moeten net zo goed het zestiende- en zeventiende-eeuwse Nederland bestuderen. Daar hebben we ook een deel van onze cultuur aan te danken. Wij tellen hier bijvoorbeeld nog steeds in stuivers, net zoals de personages bij Bredero. Ooit is de stuiver op de Antillen naar tweeëneenhalve cent gedevalueerd en nog steeds is één van de basiseenheden voor het tellen in het Papiamentu het cijfer tweeëneenhalf. Het heeft geen zin onze blik alleen op Afrika te richten. We moeten erkennen dat we naar hier zijn overgebracht, dat we Antillianen zijn."

Stemmen uit Afrika was een titel die bedacht was door de redacteur van de *Antilliaanse Cahiers*, de reeks waarin de bundel voor het eerst verscheen. Die redacteur was de schrijver, jurist, arts en politicus Cola Debrot.

Frank Martinus Arion (foto H. M. van de Brink)

Was hij een mentor voor Frank Martinus?

"Een mentor? Nee", zei Frank Martinus, terwijl hij peinzend in zijn glas tuurde en voor het eerst tijdens ons gesprek een stilte liet vallen. "Ik mocht hem graag, maar ik wilde hem toch niet als mentor accepteren. Ik herinner me, dat hij heel kwaad op me is geworden, toen ik weigerde het redacteurschap van de *Antilliaanse Cahiers* te accepteren. Weer zo'n neger die zijn kansen niet grijpt als ze hem geboden worden, moet hij hebben gedacht. Maar ik ben een exact iemand en als ik vind dat ik er nog niet aan toe ben, dan doe ik zoiets niet. Klaar. Hij kon me ook flink uitschelden als ik te laat kwam. Maar ik dacht dan: ach, hij is een vreemde vogel. En ik liet het rustig over me heen gaan.

"Zo heb ik hem eigenlijk altijd gezien: een vreemde vage vogel. Hij was de eerste Antilliaan die gouverneur van de Nederlandse Antillen mocht worden. Eigenlijk nam ik het hem kwalijk dat hij dat deed, want ik vermoedde dat dat het einde van zijn literaire carrière zou betekenen en dat is het ook wel geweest. Daar kwam bij dat Debrot al lang weg was van de Antillen en helemaal niet zo goed wist hoe de mensen hier leefden. Politiek gezien was hij naïef. Hij wist niets van socialisme, marxisme — wat toch verbazend was voor iemand die zich zo intensief met de Spaanse en Franse cultuur van de jaren dertig had beziggehouden. Ook van de uitbarstingen van sociale onrust waarvan het Caribische gebied er in deze eeuw een aantal heeft gekend, wist hij niets. Toen ik in 1965 terugkwam naar Curaçao mocht ik bij hem en zijn vrouw op een receptie komen. Ze hadden er geen idee van, dat ik de nacht daarvoor op het strand had geslapen. De Debrots woonden op het paleis en wisten van niets.

"Daarom heb ik er een extra grote bewondering voor, dat hij op 30 mei 1969, toen plotseling in Willemstad het volk in opstand kwam, meteen begreep wat er aan de hand was en er naar handelde. Debrot, de weifelaar, de aardige Debrot die altijd iedereen te vriend hield, koos voor het eerst van zijn leven partij. Het is hem ongenadig betaald gezet door de Curaçaose burgerij. Daar heeft hij veel verdriet van gehad. Ik juichte toe wat hij deed, dat heb ik hem ook geschreven. Maar als hij het mij als vriend had gevraagd, had ik het hem afgeraden. Dan had ik gezegd: doe het niet, ze zullen proberen je kapot te maken. Je bent dat niet gewend. Je kunt niet veranderen zonder pijn te lijden."

H.M. van de Brink ■

Talking Heads

Het zal voor de velen die de Talking Heads graag zien als het huisorkest van de intellectuelen een ontluistering zijn.

Vrolijke, vrijblijvende popmuziek van de conventioneelste soort met een pedal-steel, een harmonica en a capella-koortjes.

Talking Heads heeft de liefste en prettigste popplaat van het jaar gemaakt en het zal de vermeende intelligentsia geen deugd doen te horen dat de Heads de banale eenvoud zelve kunnen zijn.

De wijziging in het alom bekende repertoire heeft inderdaad het effect van een ommezwaai want van de technocratische en hoekige stadsfunk naar vrolijke nietsvermoedende en warme popmuziek is 'n behoorlijke stap.

En plotseling, want de Talking Heads hangen nog altijd in de actualiteit dankzij hun rolprent 'Stop Making Sense' en de daaruit voortvloeiende singlesuccessen.

Welnu, dat is dus voorlopig voltooid verleden tijd.

Op de nieuwe elpee 'Little Creatures' is een volstrekt andere band te horen die in weinig vergelijkbaar is met het kunstzinnige en creatief-knappe orkest dat ons de ambitieuze popmuziek heeft geschonken.

Treffend op 'Little Creatures' is bijvoorbeeld het stuk (liedje) 'Creatures of Love' dat niet meer of minder is dan een country-song, inderdaad met steel-gitaar, koortjes en wat al niet.

Het is exact de muzieksoort waarvan Talking Heads zich in eerste instantie bewust distantieerde. Er zou meer te halen zijn dan enkel en alleen consumptie-pop. Er zou meer te vervaardigen zijn dan alleen maar muziek met een conventionele structuur en opbouw. Er zou meer moeten zijn dan vermakelijke schoonheid.

David Byrne heeft zijn Talking Heads door een intrigerende ontwikkeling geduwd om uiteindelijk weer terecht te komen bij het meest voor de hand liggende: de simpele, orthodoxe popsong. En die staat dan nog altijd lijnrecht tegenover de gezochte, gedwongen en surrealistisch-psychotische vondsten van diezelfde Byrne.

Zonder te weten met wie ze van doen heeft zal een geheel nieuw publiek met 'Little Creatures' Talking Heads ontdekken. Het zal inderdaad een geheel nieuw en vermoedelijk jong publiek zijn dat puur toevallig een van de fraaie popliedjes zal oppikken.

De spanning rond Byrne en z'n groep is hiermee nagenoeg verdwenen. Het karakter van de plaat is luchtig, muzikaal en soms cynisch-optimistisch.

Als doodgewoon popgroepje kan Talking Heads nog behoorlijk uit de voeten.

Helemaal los van die Talking Heads staan dan nog altijd de activiteiten die David Byrne op persoonlijke titel uitvoert. Zijn meest recente project heet 'Music For The Knee Plays' en behelst de artistieke uitspattingen van de componist als maker van muzikale intermezzi behorend bij het geheel van de opera 'The Civil Wars' van Robert Wilson.

Muziek die is afgeleid van de blazersroutine van de New Orleans Mardi Gras-bands. Blaas- en minimale muziek, experimenteel en vermoedelijk slechts van waarde in combinatie met de beloofde performance.

Blijft uiteraard de constatering dat het moeilijk voor te stellen is dat deze liedjes van Talking Heads en de constructies van 'Music For The Knee Plays' uit een en dezelfde koker komen. ■

NINA

Als muzikaal fenomeen is Nina Hagen het best over één kam te scheren met iemand als Malcolm McLaren.

Gestoorde muzikanten die hun muzikale vaardigheid ten dienste stellen van de absolutie gekte.

De laatste platen van Hagen waren, wat de muziek betreft weliswaar niet bijster interessant (veel funk en disco), het mens verveelde echter geen moment.

Dat geldt ook weer voor haar 'Nina Hagen In Ekstasy' waarop het fenomeen andermaal met van alles en nog wat aan de haal gaat en in de meest krankzinnige stukken verzeild raakt.

Ze kan het nog allemaal: krijsen, walgen, grommen, rappen, opera of zich zinloos aanstellen en doelloos bezig zijn.

Nina Hagen schept er een behagen in haar luisterpubliek in volslagen verwarring te brengen en dat lukt haar met deze elpee uitstekend.

Niets van alle actuele muziekjes laat ze onvermeld, gaat tekeer in haar eigen vertolking van 'My Way' en wenst zichzelf niet serieus te nemen.

Ook al kan Hagen op tijden hinderlijk vermoeiend zijn en gaat nog altijd het verlangen naar haar werk uit haar Duitse beginperiode, hier is wèl een vakvrouw aan het werk.

Natuurlijk zou het resultaat indrukwekkend kunnen zijn als dit type eens serieus aan de slag zou gaan, maar die hoop zal ijdel blijven.

Hagen is voorgoed verloren en kan hooguit nog amuseren en verbazen. En als ze dat ook alweer enkele jaren doet is het shockeffect nihil. ■

BERNARD HINAULT: HET EINDE VAN EEN TIJDPERK

Le blaireau wordt hij genoemd. De das. Bernard Hinault. Zwart haar. Scherp gesneden gezicht. Slimme oogjes. Gedrongen gestalte en voorzien van spieren als kabeltouwen. Vanaf 1977 domineert zijn optreden het internationale wielergebeuren. In dat jaar wint hij, als 22-jarige nieuwkomer, de klassieke Gent - Wevelgem. De volgers- karavaan spreekt in superlatieven over die Bretonse beul. Men voorspelt hem een grote toekomst. Een jaar later debuteert hij in de Tour de France en inderdaad: veni, vidi, vici. Op het eerste oog zonder al te veel moeite. In de tijdritten is hij ongenaakbaar, in het hooggebergte onaantastbaar.

Evenals het Belgische fenomeen Eddy Merkx is hij een krachtrijder. Hij draait het grote verzet onder alle omstandigheden. Echte souplesse kenmerkt zijn rijden niet. Dergelijke renners zijn snel versleten, mompelen de kenners. Le blaireau is nu 30 jaar en de Tour van 1985 heeft het gelijk van de deskundigen bevestigd. Hinault wist zich, met behulp van combines, nog één maal te handhaven. Het einde van een tijdperk lijkt in zicht. Waar stylisten als Zoetemelk, Poulidor en Augustinho tot ver in de dertig wisten uit te blinken, daar lijkt de vlam in de beul Hinault langzaam maar zeker te doven.

****

Zijn acht-jarige regime telt vele markante overwinningen. Hij won de Tour in '78, '79, '80, '82 en '83. Met deze vijf overwinningen in de zwaarste etappe-wedstrijd die de wereld kent, schaart hij zich in het selecte gezelschap van Jacques Anquetil en Eddy Merckx. Meermalen won hij de Ronde van Spanje, de Vuelta, en de Ronde van Italië, de Giro. Hij eiste klassieke zeges op: Luik - Bastenaken - Luik, die hij eens met ruim tien minuten voorsprong won; Parijs - Roubaix en hij werd wereldkampioen op imponerende wijze. Deze man, deze levende legende, moet door de chauvinistische Fransman wel op handen worden gedragen. Niets is minder waar.

****

Hinault heeft zich nooit aan de massa verplicht. Hij lijkt arrogant, want hij wil zichzelf zijn. Hij is t.o.v. de pers en dus voor meekijkend en -luisterend Frankrijk vaak kort-af. Hij is kritisch, stug en introvert. Zijn privé-leven schermt hij, zo goed en zo kwaad als dat gaat, ostentatief af. Kortom: Hinault wil geen publiek bezit worden. De naar idolen hijgende massa neemt hem dat niet in dank af. Men claimt hem, maar hij laat zich niet claimen. Bovendien is hij een ongenaakbaar winnaar, die in zijn superioriteit bijna verontmenselijkt. De supporter kan zich niet men hem identificeren, hetgeen voorwaarde is voor idolaat supporterschap. Tijdens wedstrijden wordt hij door zi n landgenoten meer gehoond dan toegejuicht. De Tour van 1984 brengt de ommekeer.

****

In 1984 verliest Hinault in een directe confrontatie met zijn landgenoot Laurent Fignon de Tour. Hinault blijkt een mens te zijn. Het volk geniet van de fantastische strijd tussen de 22-jarige studentikoze Parijzenaar Fignon en de zojuist van een zware operatie herstelde Breton. Het was een strijd om niet te vergeten. In de ploeg wordt Hinault verslagen en hij put zich, de volgende dag, uit van secondenwinst in tussensprints. Fignon wint een rijdrit en Hinault daagt hem 300 kilometer lang op weg naar Bourdeaux uit. Fignon „pakt" vele minuten in de Pyreneeën en Hinault rijdt daags erop uren lang voor het peleton uit.

In de klimtijdrit is de Parijzenaar superieur, maar in de Alpen gaat Hinault het gevecht weer aan. Strijdend gaat hij ten onder. Fignon wint "La grande Boucle" en Hinault de sympathie van een heel wielervolk. De onaantastbare was van zijn troon gevallen en de massa ving hem koesterend op. Het hart van een volk heeft onberekenbaar ritme. „Ik kom terug", zei Hinault. Niemand geloofde hem.

****

Het duo Cyrille Guimard en Bernard Hinault was vanaf 1977 onafscheidelijk. Guimard de slimme ex-coureur, die wegens een knie- blessure zijn succesvolle carrière moest afbreken, bleek een geboren ploegleider te zijn. Met zijn fijne neus voor talent ontdekte hij Hinault, Fignon, Madiot, Mottet, Lemond en vele anderen. Het is zijn taktiek jonge renners heel langzaam te "brengen". Pas bij getoonde rijpheid komt het grote rondewerk aan de beurt. Hinault heeft optimaal geprofiteerd van het inzicht van Guimard. Het leek een onafscheidelijk duo.

In 1983 besloot Hinault, om diverse, uiteenlopende redenen, Renault als werkgever en Guimard als ploegleider voor gezien te houden. „La vie claire" werd zijn nieuwe sponsor. De eigenaar van het achter deze naam schuilgaande zaken-imperium was en is Bernard Tapie. Een volslagen onbekende in de wielerwereld. Een schatrijke, verzadigde dertiger op zoek naar nieuw speelgoed. Omdat ook in de wielersport de wetenschap zijn intrede heeft gedaan, werd de Zwitser Köehli, vermaard fysioloog en ex-coureur, als ploegleider aangetrokken. Rondom Hinault werd een i zersterke ploeg opgebouwd. Dat het eerste seizoen geen denderend succes werd, veroorzaakte enig leedvermaak. Geen nood. Tapie deed een bod op de belangrijkste concurrenten van Hinault te weten Laurent Fignon en de Amerikaan Greg Lemond. Fignon weigerde, maar Lemond hapte toe. Hij ondertekende een miljoenen- contract, om zich voorlopig koest te houden... Hinault moest een vijfde Tourzege binnenhalen.

****

Fignon werkte daar, ongewild, aan mee. Reeds in het voorseizoen schakelde een hardnekkige Achillepees- blessure hem uit. Onder leiding van Köehli bereidde Hinault zich toegewijder dan ooit voor op het seizoen '84/'85. „Ik kom terug", had hij gezegd. Op één been wint hij de Ronde van Italië. Zijn zelfvertrouwen t.a.v. een vijfde Tour-overwinning is groot. Met een fantastische proloog, die in de vorm van een korte tijdrit verreden wordt, doet hij een overtuigende openingszet. De voltallige concurrentie lijkt zich reeds de eerste week bij zijn suprematie te hebben neergelegd. In de achtste etappe — een individuele tijdrit over 75 kilometer — rijdt hij de nummer 2 aankomende Ier Stefan Koche op 2 minuten en 20 seconden. Wanneer hij er in de 11e etappe naar Avoriaz samen met het Colombiaanse klimwonder Luis Herrera vandoor gaat, lijkt de Tour aan een vroegtijdig einde te zijn gekomen. De verrassing is dan ook groot als het Hinault-bastion in de daarop volgende dagen scheuren gaat vertonen.

Een ernstige val in de Saint Etienne is daar mede debet aan. In de Pyreneeën ziet men verbijsterd toe hoe Hinault het tempo niet meer kan volgen. Lemond zit zich zichtbaar in te houden en Herrera maakt het, in ruil voor vele francs, helemaal bont. Het is gênant om te zien, hoe de Colombiaan zich op weg naar Toulouse voortdurend laat terugvallen om de ploeterende Hinault op sleeptouw te nemen. De regels van sportiviteit worden met voeten getreden, maar het doel wordt bereikt. Met een voorsprong van 1 minuut en 42 seconden op zijn ploeggenoot Lemond wordt Hinault op 21 juli voor de vijfde maal gehuldigd als winnaar van de Tour de France.

****

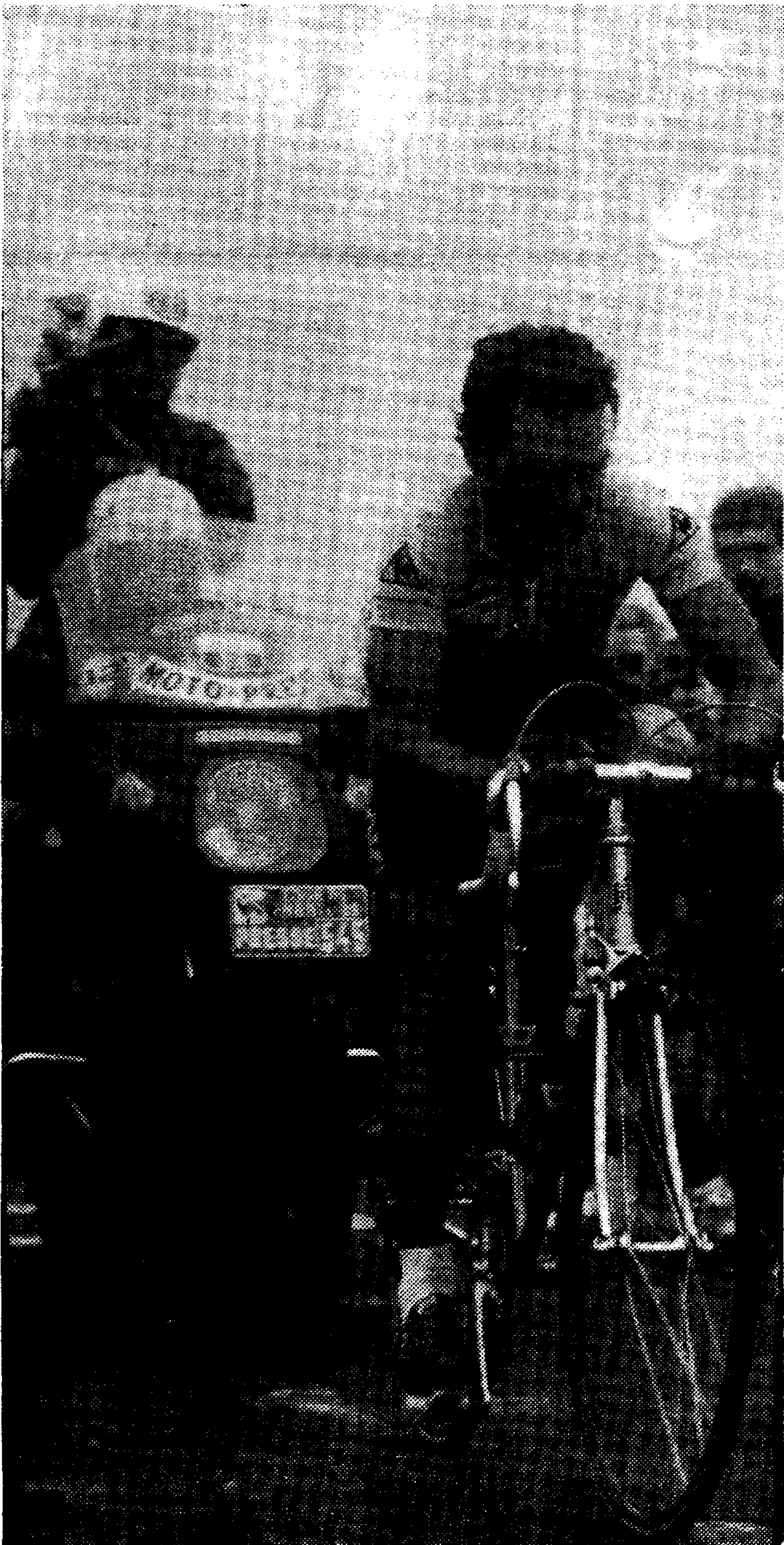
Direkt na de huldiging zegt de winnaar aan Lemond alle steun toe voor de editie van 1986. Hij heeft ook niet zoveel keus. Een nieuwe wieler- generatie is opgestaan en heeft zich omwille van de pecunia nog één jaar willen intomen. De Hinault van 1985 is een gedoogd winnaar. Die overwinning markeert dan ook het einde van een tijdperk. Een tijdperk, dat de wieler- geschiedenis in zal gaan, als dat van een legendarisch kampioen. En terecht. Fignon en Lemond zullen trachten de erfenis op te eisen. ■

PIETER KROL

... Concentratie voor de wedstrijd

... ploeterend in de Pyreneeën ...

Gevoel menselijke waarden en normen ernstig aangetast

Israel: steeds minder plaats voor Arabieren

Door Rob Simmons in Jeruzalem

JERUZALEM — Opgekropte onlustgevoelens hebben zich de afgelopen weken in Israël na een paar door Palestijnse Arabieren gepleegde moorden, op joodse paartjes op vrijersvoeten, in golven van anti-Arabische hysterie ontladen.

Israëlische Arabieren werden op straat aangevallen, ruiten van Arabische winkels werden ingegooid en Arabieren werden zonder enige aanleiding afgetuigd. In een ware lynch- atmosfeer werden Arabieren in de in Gallilea gelegen ontwikkelingsstad Afula op hun werk en zelfs in het regionale ziekenhuis zonder enige directe aanleiding aangevallen.

In Afula werken 1600 Israëlische Arabieren uit dorpen in Gallilea en 400 Palestijnse Arabieren uit de westelijke Jordaanoever voornamelijk in de bouw en bij gemeentelijke diensten. Die beangstigende aanvallen op willekeurige Arabieren zijn temeer verontrustend daar een reactiepatroon is ontstaan.

VERGELDING

Als een jood door een Arabier wordt aangevallen wordt haast automatisch tot vergelding tegen Arabieren overgegaan die dus in de Israëlische samenleving een soort gijzelaarsfunctie zijn gaan vervullen.

De aggressie van de Israëlische heethoofden richt zich niet alleen tegen Arabieren maar ook tegen journalisten die als verbreiders van onheilstijdingen worden gezien. Behalve de nasleep van de bloedige Israëlische oorlog in Libanon zijn ook de toenemende economische druk en de dreigende werkloosheid belangri ke factoren waardoor op zichzelf staande incidenten er makkelijk toe kunnen leiden dat de verhoudingen in Israël overspannen raken.

Naar het voorbeeld van de joodse kolonisten in de bezette gebieden nemen nu ook andere joodse extremisten binnen de grenzen van bestaand Israël het recht in eigen hand. De racistische ideologie van de militante rabbijn Meir Kahane die door verdrijving van alle Arabieren uit Israël en de bezette gebieden naar een zuiver joodse staat streeft en Arabieren- haar predikt, heeft een vruchtbare bodem in de Israëlische ontwikkelingssteden gevonden.

PAK SLAAG

Arabieren lopen het risico op de openbare weg of op hun akkers een pak slaag van joodse medeburgers te krijgen met de toevoeging dat ze beter naar Jordanie kunnen ophoepelen om met Arafat gemene zaak te maken.

Zelfs in de Knesset kon Kahane een Arabisch parlementslid vanaf het spreekgestoelte dreigend toeroepen dat hij hem nog wel te pakken zal nemen, terwijl de Likoed-voorzitter van de zitting niet ingreep.

In ontwikkelingssteden als Afula en Beit Shemesh, waar de slachtoffers van de laatste moordpartijen vandaan kwamen, is de overwegend oriëntaalse bevolking makkelijk op te zwepen door anti- Arabische sentimenten.

UITWISSELING

Hoewel uit de verhoren is gebleken dat bij de moord op de twee leraren uit Afula nationalistische motieven geen rol hebben gespeeld worden de joods- Arabische tegenstellingen niet alleen door Kahane maar ook door Likoed- politici als vice- premier Sjamir en minister Sjaron ten volle uitgespeeld.

De recente uitwisseling van 1150 Palestijnse gevangenen tegen 3 Israëlische militairen heeft bij een deel van de bevolking tot een vertrouwenscrisis in het staatsgezag geleid die de veiligheid van haar burgers onvoldoende zou waarborgen.

Die zeer omstreden uitwisseling heeft een uitwerking van olie op het aanwakkerende Israëlische vuur van nationalisme, chauvinisme en onverdraagzaamheid tegenover de Arabische minderheid in de joodse staat en de Palestijnse bevolking in de bezette gebieden.

VERZIEKT

Moord, doodslag en terreurdaden worden in de verziekte Israëlische geest over een kam geschoren als ze door Arabieren zijn gepleegd. Een Arabier die een geweldaad pleegt wordt in de Israëlische terminologie automatisch als terrorist bestempeld.

De Israëlische staatsterreur in Libanon die zich tijdens de zogenaamde 'operatie Vrede voor Gallilea' in 1980 uitte in massale bombardementen van Palestijnse vluchtelingenkampen en Islamitische volkswijken in Beiroet heeft tot een verder verval van de morele waarden in de Israëlische samenleving geleid.

DISCRIMINEREND

De meer dan achttien jaar durende Israëlische bezetting van de westelijke Jordaanoever en de Gaza- strook met een totale bevolking van 1.3 miljoen Palestijnen heeft het gevoel voor menselijke waarden en normen onder een aanzienlijk deel van de 3.4 miljoen joden in Israël toch al ernstig aangetast.

Waren het gedurende het eerste decennium na de Israëlische verovering vooral de Palestijnen in de bezette gebieden die de Israëlische politiek aan den lijve ondervonden, de laatste jaren merken ook de 750.000 Arabieren in Israël dat zij als staatsburgers weer in toenemende mate aan een vijandige en discriminerende houding worden onderworpen.

Een langdurige bezetting en democratie zijn nu eenmaal niet te verenigen. Het gif van de onderdrukking van de Palestijnen in de bezette gebieden waarmee de joodse burgers van Israël zich jaren lang [illegible] als het ware hebben ingespoten begint ook binnen de zogenaamde 'Groene lijn' van de joodse staat voelbaar te worden door de vernederende houding van de joodse burgers tegenover de Arabische mede- burgers.

Wegens de wankele basis van de regering van nationale eenheid werpen ook de ministers van de Arbeiderspartij niet een voldoende hoge dam op om het joods- nationalistische tij te keren en de afkalving van de mensenrechten en de democratische waarden tegen te gaan.

Bezorgde Israëli's vragen zich al in alle ernst af of de betrekkelijk jonge Israëlische democratie wel tegen de hevige interne en externe schokken bestand zal blijken te zijn, of is de zich aftekenende ontwikkeling in Israël van een democratisch staatsbestel naar een dictatuur van de joodse meederheid waar voor de Arabische minderheid steeds minder plaats zal zijn niet meer te stuiten? (Overgenomen uit De Gelderlander.) ■

ROELOF BOTHA
...door president in hemd gezet...

Gemengde reacties op Botha's reis door Thuislanden

Slechts één thuisland houdt vast aan onafhankelijkheid

Twee van de vier zwarte thuislanden in Zuid-Afrika waaraan onafhankelijkheid verleend is hebben er reeds mee ingestemd om hun onafhankelijkheid prijs te geven en opnieuw deel van Zuid-Afrika te worden. Een derde overweegt het sterk, maar een vierde wil er niets van weten.

Dit was volgens waarnemers het gevolg van een serie bezoeken die de Zuidafrikaanse minister van buitenlandse zaken Roelof Botha onlangs aan die vier gebieden bracht om hen in te lichten over de veelbesproken rede van president Pieter Botha.

Zowel Venda als Ciskei hebben Pretoria te kennen gegeven dat zij best naar de schoot van moedertje Zuid-Afrika wilden terugkeren. Bophuthatswana was wel aangenaam verrast maar heeft nog niet gereageerd, terwijl Transkei reeds openlijk liet blijken niet van zijn onafhankelijkheid afstand te willen doen.

Dit moet gezien worden tegen de achtergrond van het terugdraaien van de tot dusver gevoerde thuislandenpolitiek. Ook die thuislanden die nog niet de onafhankelijkheid verkregen hebben mogen nu deel blijven van Zuid-Afrika. Alle zwarten wordt „deelname aan de centrale regering" aangeboden, maar de vorm waarin dit moet gebeuren zal volgens de regering afhangen van onderhandelingen met zwarte leiders.

Inmiddels is er aanzienlijke frictie en verwarring in de regering ontstaan na de rede die wereldwijd als een grote teleurstelling overkwam. De president werd verondersteld een drastische koerswijziging ten aanzien van de thuislandenpolitiek en een verenigd Zuid-Afrika aan te kondigen, maar deed dit niet. Daardoor zette hij minister Botha die vooraf de regeringen van zowel de voornaamste Westerse landen als van de vier onafhankelijke thuislanden inlicht[illegible] in zijn hemd.

Minister Botha begon daarna een reddingspoging door zelf op de Zuidafrikaanse tv te verschijnen en alles te zeggen wat de president eigenlijk had moeten zeggen.

Waarnemers menen dat er over deze kwestie een slechte verstandhouding tussen de beide Botha's zijn ontstaan.

Ook zou er op het laatste nippertje tegenstand van sommige kabinetsleden **waaronder minister van staatkundige ontwikkeling** Chris Heunis zijn gerezen. Heunis zou hebben gevreesd dat zijn onderhandelingspositie beperkt zou worden als het principe van een verenigd Zuid-Afrika zonder meer toegegeven werd zonder concessies van de zwarten. Het was daarom opvallend dat Heunis weigerde om toe te geven dat de regering een aanbod aan de onafhankelijke thuislanden gedaan had om weer deel te gaan uitmaken van Zuid-Afrika.

Voor de gewone blanke en zwarte die niet weet wat er zich allemaal achter de schermen afspeelt is het verwarring alom. Blijkens enquêtes denkt 25 a 40 procent van de blanken nu minder van de regering als een tijd geleden — een aanduiding dat twijfelachtigheid en gebrek aan duidelijke leiding niet gewaardeerd wordt.

Zwarte leiders hebben vrijwel unaniem negatief op de rede van president Botha gereageerd. Nobelprijswinnaar bisschop Tutu merkte op dat vreedzaam protest door Botha's toespraak moeilijker zou worden.

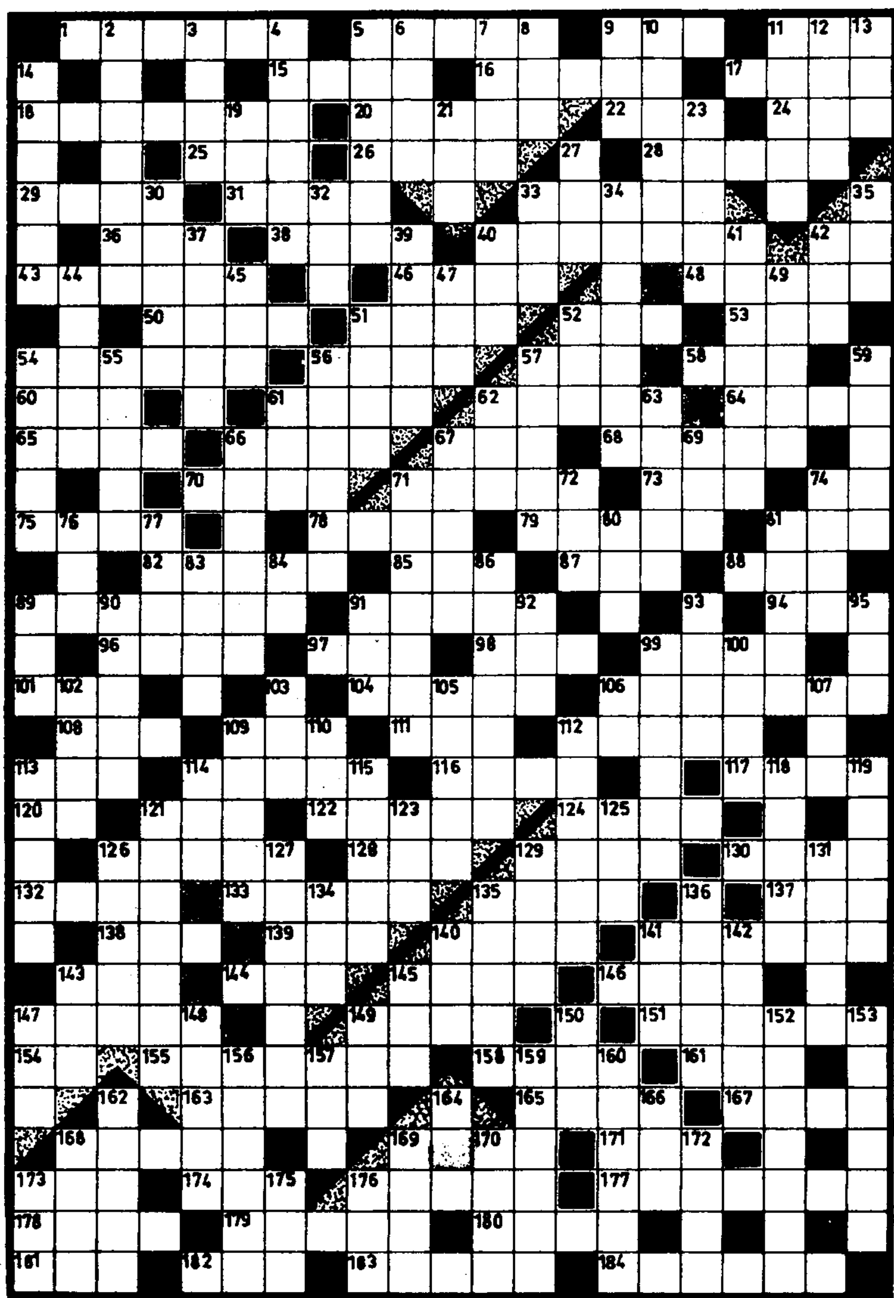
Percy Qoboza, medehoofdredacteur van de zwarte krant City Press beschreef de toespraak als 'een afgang en een anti-climax' en zei dat hij door een gevoel van wanhoo[illegible] overvallen werd.

De leider van Ciskei Lennox Sebe beschuldigde de president ervan dat hij de gematigde zwarten in het land 'verraden' had. In het algemeen is men het over eens dat de toespraak weinig tot een oplossing van de problemen in het land bijgedragen heeft. (Uit de Haagsche Courant). ■

Gouverneursdochter terug

SAN JUAN — De negentienjarige Dora Mercedes Hernandez is na enige dagen spoorloos te zijn geweest weer terug in het gouverneurspaleis in San Juan. In verband met het feit dat de dochter van gouverneur Rafael Hernandez Colon vermist werd is een grootscheepse speuractie ondernomen op Puerto Rico. Daaraan kwam een happy end met het herverschijnen in de openbaarheid van de dochter samen met haar ouders. De gouverneur zei slechts dat hij heel gelukkig en met open armen zijn dochter weer in huis nam, zonder boze gevoelens. De dochter liet slechts weten dat zij zich om gevoelsmatige redenen enige [illegible] had teruggetrokken. Er werd al het nodige gegist rond deze vermissing waarbij vaak werd gedacht in de richting van een verboden liefde.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. aangetrouwd familielid; 5. drom; 9. familielid; 11. voldoende, genoeg; 15. staat in VS; 16. vertrouwd; 17. ligplaats van schepen; 18. gelaten; 20. onenigheid; 22. duivenhok; 24. laagte tussen 2 bergen; 25. werkplaats; 26. paradijs; 28. leerling Militaire Academie; 29. stuk; 31. zanggroep; 33. naar het punt van uitgang; 36. familielid; 38. oud-Noors prozawerk; 40. tabakskauwer; 42. soort verzekering; 43. stel; 46. lyrisch zangstuk; 48. ondeugende jongen; 50. tafelgast; 51. koffiedik; 52. sneeuwschaats; 53. gevangenis; 54. ruimtelijk (Gr.); 56. voerbak; 57. nagerecht; 58. het moede zijn; 60. kern; 61. peulvrucht; 62. dagblad; 64. schop; 65. geur; 66. vis; 67. rivier (Sp.); 68. test; 70. oningewijde; 71. vruchtbare grond; 73. hert; 74. vlaktemaat; 75. het langzaam en vervelend spreken; 78. bijb. figuur; 79. deel van een trein; 81. gietmodel; 82. lansier; 85. kloosteroverste; 87. bundel vlas; 88. jonge stier; 89. verlaten; 91. Russische monarch; 94. schop; 96. droogvloer; 97. varkenshok; 98. centr. antenne systeem; 99. traag in het uitvoeren van een taak; 101. spinneweb; 104. gesloten; 106. doelmatig, geschikt; 108. hevige, kortstondige regenval; 109. ontkenning; 111. opening; 112. smeuïg smeerbaar beleg; 113. vruchtje; 114. wollen halsdoek (Z-Ned.); 116. citerpen; 117. schaapkameel; 120. reeds; 121. springerig insect; 122. vertering; 124. vuur; 126. gezichtsbegroeiing; 128. nieuw; 129. deel van het lichaam; 130. jong dier; 132. tijdrekening; 133. Griekse letter; 135. scheepsemmer; 137. vlaktemaat; 138. bid (Lat.); 139. per; 140. hoofddeksel; 141. zeegod; 143. slaapplaats; 144. gevuld; 145. soort beitel; 146. vers, melodie; 147. allerlei; 149. zin; 151. kwast in hout; 154. lekkernij; 155. bedeeld met genie; 158. verfstof; 161. niet verstandig; 163. de zetel der gedachten; 165. Ind. dakbedekking; 167. eiland bij Venetië; 168. voetpunt; 169. rover; 171. deel van de hals; 173. lokspijs; 174. hert; 176. snelheid; 177. ernstig; 178. het lachen; 179. meststof; 180. tennisterm; 181. vóór; 182. uitroep van aansporing; 183. bewijs beherende bij een effect; 184. gebonden (muz.).

VERTICAAL: 2. het lopen om het hardst; 3. kale streep in geweven stof; 4. wildernis; 5. afgeschrabte huid van een varken; 6. muur; 7. schoon, helder; 8. laag, gemeen; 9. duw; 10. wat enig in zijn soort is; 11. zitplaats; 12. gewoonterecht; 13. ogenblik; 14. scheldnaam voor politieagent; 19. binnenvaartuig; 21. slag, klap; 23. biersoort; 30. klant; 32. lofdicht; 33. open plek in een bos; 34. gewaagd; 35. deel van een huis; 37. lengtemaat; 39. bijb. figuur; 40. kern; 41. ontvangst van geld; 42. bron; 44. vrije keus; 45. pausennaam; 47. deel van het lichaam; 49. rijglijf; 51. samengeknepen papier; 52. groente; 54. visje; 55. oefenstuk (muz.); 56. pepervreter; 57. persoon, dame; 59. edelgesteente; 61. smekend verzoek; 62. horizon; 63. schuivende ijsheuvel; 66. gezicht; 67. Z-Amerikaanse dans; 69. telwoord; 71. haast hebbend; 72. kwelgeest; 74. snaarinstrument; 76. een zekere; 77. zanggodin; 80. venijn; 81. hoop, menigte; 83. vracht; 84. des voormiddags; 86. telwoord; 89. vroeger; 90. warme wijn; 91. vod; 92. knaagdier; 93. gevoel van kiesheid; 95. bergweide; 99. koelbak (smed.) 100. weekdier; 102. bijb. figuur; 103. smekend verzoek; 105. chocoladepoeder; 106. uitroep van afkeer; 107. behoeftig; 109. zeegod; 110. hevig; 112. overzedig; 113. tijdelijk houten woonverblijf; 114. groente; 115. vijf (Gr. in samenst.); 118. bijdehand, wakker; 119. Europees gebergte; 121. bedreven; 123. vrouw van Jacob; 125. waterplant; 126. familielid; 127. vroomheid; 129. deuk; 131. opslagplaats; 134. gestold vleesnat; 135. naakte kinderfiguurtje in de bouwkunst; 136. roofvogel; 140. vogeltje; 141. lichte klap; 142. afgod; 143. zangstem; 145. vrijgevig; 147. telwoord; 148. zeegod; 149. lang stuk hout; 150. voedingstof; 152. voortreffelijk; 153. verzachting van smart; 156. zeegod; 157. Noorse god; 159. Marok. gewaad; 160. rugtas; 162. projectieplaatje; 166. wortel; 168. akelig; 169. gegevens, feiten; 170. aldus (Lat.); 172. strijd, oorlog; 173. hoge berg; 175. tijdrekening; 176. ton.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Ine Frank
Hooiberg 83
Aruba

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (tijdens kantooruren).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

```
.GAUW.SNELTREIN.VLUG.
DEUR.LEI.E.E.DEN.ASAM
ESTER.REET.FIER.ETAGE
EPE.EXIT.T.T.MEID.NEL
R.UIL.E.PEPER.I.ETC.A
NORM..UIER.ROOD..REST
E..PIAS.D.U.T.ETRE..I
.STAND.BEKWAAM.SAMEN.
SPALK.SILO.KNUL.TEXEL
.AMA.LUX.R.T.ZES.LAK.
A.P.S.FILATELIE.I.M.B
PROPER.N.K.N.E.AMPERE
A.NAREDE.OOT.KOPMAN.L
RA.LOER..R.A..KIEV.AE
TRUI.PARIA.SPATS.INKT
.MIST.CIE...IDO.VLEK.
POLS.AHORN.PLEBS.JEEP
RE.ADAM..A.L..EHBO.RI
I.ADELEN.ROE.PRALER.P
MOLEST.I.G.I.I.GENEVE
A.V.A.BEMIDDELD.S.F.T
.AAI.KOU.L.O.AAM.SOK.
PASTA.TWEE.OBAT.STRIK
.STABY.SCHUIER.STAMP.
Z..LAKS.H.K.I.STAP..H
WADI..CEEL.STUC..ESLA
A.OER.H.CORPS.H.OLM.G
LEO.EDAM.T.Y.KROP.ERE
UNIEK.LOOI.TRIO.AZUUR
WIEG.AKS.O.I.NOR.EIND
.GROT.STENOGRAM.ZEGE.
```

Oplossingen moeten ingediend zijn voor Aruba uiterlijk 4 september 1985 en Curaçao 5 september 1985 en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

ARGENTINIE
1. Corazón — Miguel Gallardo
2. Demoliendo — Charly Garcia
3. Te llamo solo — Carlos Beltràn
4. Dias — Bruce Springsteen
5. Argentina es nuestro hoger
6. Durazno — Jaime Ross
7. Acéptame — Manuel Torres
8. Acaríciame — Maria Conchita
9. Concierto — Alejandro Lerner
10. El vals — Juan Darienzo

BRAZILIE
1. Cheia de charme — Arantes
2. Louras geladas - RPM
3. Fogo e paixao — Wando
4. Sem pecado e sem juizo — Baby
5. A formula — Jaime/Abelha
6. I was born — Freddie Mercury
7. Dona — Roupa Nova
8. Bem venida — Tim Maia
9. So far away — Dire Straits
10. De volta pro aconchego — Elba

CHILI
1. Tu ausencia — Alberto Plaza
2. Gran simulador — Dolly Parton
3. Camionero — Roberto Carlos
4. The world — USA for Africa
5. Linea ocupada — Pimpinela
6. Yo y ella — Roberto Carlos
7. Yo sigo siendo — Raphael
8. Lluvia de plata — Gal Costa
9. Cantaré, cantarás — Hermanos
10. Los muchachos — Luís Miguel

VERENIGDE STATEN
1. Power of love — Lewis & The News
2. St. Elmo's fire — John Parr
3. Freeway of Love — Aretha Franklin
4. Another hero — Tina Turner
5. Summer of '69 — Bryan Adams
6. Shout — Tears for Fears
7. Never surrender — Corey Hart
8. Cherish — Kool & The Gang
9. You're only human — Joel
10. Money — Dire Straits

PARAGUAY
1. Tu muñeca — Dulce
2. Corazón de piedra — Lucia
3. Solo llamé — Carlos Beltran
4. Vagabundear — Serrat
5. Por tí — Luís Minguel
6. Acéptame — Manuela Torres
7. Acaríciame — Maria Conchita
8. Querida — Juan Gabriel
9. Corazón solitario — Gallardo
10. La mujer — Joan Manuel Serrat

PERU
1. My toot toot — Jean Knight
2. Cantaré, cantarás — Hermanos
3. Hea en — Bryan Adams
4. No soy una señora — Melissa
5. Felicidades — Iglesias/Vargas
6. Déjame vivir — Durcal/Gabriel
7. Angel — Madonna
8. Cada vez — Edie Palmieri
9. Sussudio — Phil Collins
10. Demoliendo — Charly García

PUERTO RICO
1. Shout — Tears for Fears
2. Cantaré, cantarás — Hermanos
3. Her eyes — Kool & The Gang
4. Get it on — Power Station
5. Another hero — Tina Turner
6. Don't loose — Phil Collins
7. Into the groove — Madonna
8. Chulisima — Tempo Dominicano
9. Whos' holding Donna — Debarge
10. Power of love — Lewis

... enkele deelnemers aan LIVE AID ...

• Bryan Ferry

• Lionel Ritchie

• Mick Jagger.

door
Peter van der Hoest

• David Bowie

• Status Quo

• Tina Turner

St Lucia's already preparing for the '87 elections

CASTRIES, ST. LUCIA — Two years before St. Lucia's next general elections are due, the island's three political parties are into various forms of preparation for what believe will be an early poll. In the last elections in July 1982, Prime Minister John Compton's United Workers' Party (UWP) was swept to power with a historic landslide, winning 14 of the 17 seats in the House of Assembly. Three years earlier, the UWP had lost control of the government after a 15-year three-term rule, going down to the St Lucia Labour Party (SLP), the oldest political organisation here, having been around since universal adult suffrage in 1951.

But the SLP never settled into the seat of government, despite its seven-seat majority in the House. For more than two years, SLP conservatives and progressives were engaged in a hotly-contested power struggle that bothered the population and undermined the party's image and stability. Now both the UWP and the SLP, along with the smaller Progressive Labour Party (PLP) formed by breakaway SLP stalwart George Odlum, are currently engaged in manoeuvres, some very subtle, to gain the ascendancy. The SLP and the PLP are saying they expect Compton will go for an early poll. In fact, the radical left-leaning Odlum thinks this will be shortly after the forthcoming October visit of Queen Elizabeth.

His thinking is that Compton will seek to capitalise on whatever euphoria a royal visit creates among the electorate to seek a new mandate. But very few political observers here have ever been able to read Compton's mind when it comes to choosing an election date. The St Lucian leader has gained a reputation for being crafty, with 31 years in politics, including 18 as head of a government, behind him. Some pundits discount the post-October likelihood for a new poll. Their view is that the Queen will be spending a mere six hours in St Lucia, and only in the capital at that, and it is therefore quite unlikely that her visit will have any great impact on the electorate.

An election so far ahead of schedule would also be out of character with Compton's way of doing things. On each of three occasions between 1964 and 1979, he chose to hold on to office until close to the expiration of his term. But despite his apparent confidence that he is reading the political cards correctly, Odlum is clearly worried about the likelihood of an election in the immediate future. At a recent press conference he questioned Compton's right to call a snap election.

Reminded by a reporter that were he in the Prime Minister's shoes he would not go to the polls when it was considered advantageous to the opposition, Odlum replied: "A Prime Minister has the right to call an election when it is favourable to him, but that does not mean he must give two of three weeks' notice or orchestrate things to the disadvantage of opposition groups". Since its 1982 defeat (the PLP won one seat in parliament), Odlum's party has been experiencing dwingling front-line members. Apart from its inaugural congress in 1981, there has been no other to date. Some party members are said to have been annoyed at Odlum's manner of running the organisation's affairs. In fact, last September eight PLP candidates in the general elections wrote to their leader in that vein.

Many observers feel Odlum was less than candid at his recent press conference when he attempted to downplay the seriousness of his party's internal problems. He declared: "We were supposed to have gone into a congress this year which has been postponed for a number of reasons. Some people tend to use this Congress idea to suggest that there is a feeling that there ought to be no challenge to the leadership.

"The PLP is an open, very democratic group, and if there has to be a change in leadership in the PLP — and that is not at issue at the moment — it will take place. There will be one in the months to come". Odlum denied a reporter's suggestion that the PLP was "a den of confusion", adding: "The confusion about the image of the party was that at (public) meetings, you only saw very few members of the party putting the party case, and some had withdrawn themselves from the hustle and bustle of the immediate struggle".

Although he said that at a recent meeting of the party, "all hands were on deck", Odlum is now openly wooing the SLP for an "accommodation" to fight Compton at election time. He says he thinks the SLP would unite to fight the poll "if there is any good sense prevailing". But not so says the SLP leadership, whose year-old political leader, prominent city businessman Julian Hunte recently told Cana that this party had identified candidates for all 17 constituencies and would be contesting on its own.

To compound matters, SLP insiders say that a recent executive meeting took a decision that the party wanted no part of Odlum again, laying blame squarely at his feet for the last labour administration's chaotic rule. But Odlum does not believe that either of the two opposition groups, on their own, can unseat Compton. He says: "If the opposition is to rid St Lucia of the inept government of the UWP, it is important that there is some sort of accommodation among the parties as a prelude to unifying the country as a whole".

He reported that there had been "certain marginal discussions" between the two parties which he felt would mature soon. But he added that there had been some resistance to the idea of an accommodation at the executive levels of both parties. One of the major developments in the pre-election politicking concerns reports that Odlum and his old ally Peter Josie have been moving towards a reconciliation. But Josie is not in any leadership position in the SLP. Specially recruited to lead the party in the 1982 elections, Josie later fell from grace and was dumped when the party reverted to total control by the conservatives.

Josie was visibly annoyed last year when the SLP chose Hunte as party leader, amending its constitution in the process to facilitate Hunte's running for the post. Josie withdrew from the race and Hunte sailed home easily. The reports that Josie might now be drifting back into the Odlum camp has annoyed many of the SLP's rank and file and there have been suggestions that his fate could be sealed at the party's annual convention later this month.

...in St. Lucia, where agriculture continues to be an important part of the economy the political parties are already preparing for the 1987 elections...

Meanwhile, the rift between Hunte and Josie continues to widen. This was evident when Hunte ran against Josie for the presidency of the Seamen, Waterfront and General Workers Union. Josie, the incumbent, gave his opponent a severe thrashing by 152 to 60 votes to retain the leadership for another two-year term in the deeply-divided organisation. Hunte, a prominent regional cricket administrator, has other problems as well. One is in the very constituency in which he plans to launch his new bid for a seat in parliament. This is in the northern district of Gros Islet, seven miles north of Castries, a traditional SLP stronghold which the UWP captured decisively for the very first time in 1982 against two other contenders.

In August Compton's government elevated this tiny village of some 7.000 to become St Lucia's fourth town and is spending close to 1 million East Caribbean dollars (one EC dollar - 37 cents US) to give Gros Islet a facelift befitting its new status. The move is also expected to give the UWP a psychological boost in that constituency at election time.

Neither Odlum, nor Hunte, who also believes Compton will go for an early election, are parliamentarians. Odlum won a rural seat in 1974 but lost in 1982 to the UWP. Hunte, a former city Mayor, UWP member and Compton's heir apparent before they fell out in 1972 failed two years later to wrest the important Central Castries seat from the UWP, when he ran as an independent. This came after Hunte and Odlum had attempted together to launch a new political party, the St. Lucia Labour Action Movement, which folded up inside a year.

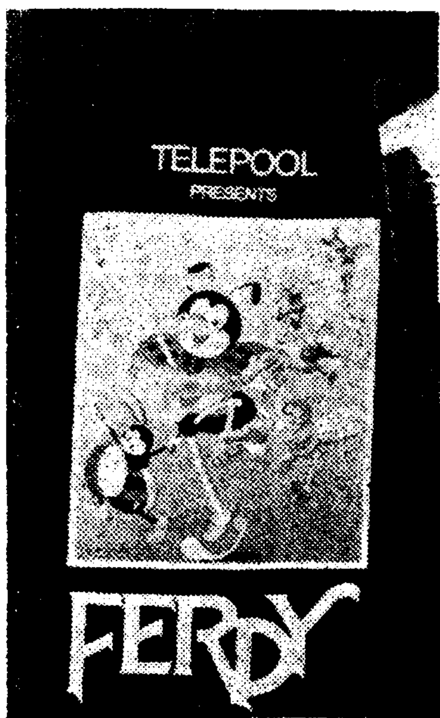
Observers say that part of Compton's strategy to deal with his opponents will be to ensure that neither party leader enters Parliament. This, they say, is what Gros Islet's township is all about. ■

(Vervolg van pagina 3)

blijft het alibi voor (komisch) geweld.

Zelfs edukatie wordt gevat in de geweldsformule. Il était une fois-... la vie. (Er was eens ... leven). Op zich een heel leuk idee. We duiken de microkosmos in, het menslijke lichaam en reizen daar 26 afleveringen leerzaam doorheen in een soort van vliegend schoteltje.

Maar daar herhaalt de geschiedenis zich. De witte bloedlichaampjes hebben een politiekorps en handhaven Law and Order in het lichaam. De schurken zijn virussen en bacteriën. Die dreigen het te winnen. Goddank, daar snellen Hemo en Globin aan, zuurstofdragende rode bloedlichaampjes, geholpen door het parachutistenkorps van de antistoffen. En de finale is immer het gevecht: met laserpistool list en lasso.

Zijn de makers van dit soort programma's op hun achterhoofd gevallen? Allesbehalve. De opdrachten worden gegeven aan de goedkope studio's van Korea en Taiwan, waarna de publiciteitsmachine zich er over ontfermd. Het gevolg is dat al die series op elkaar lijken. Alsmaar dezelfde motoriek, dezelfde perspectieven, dezelfde overdracht van beweging. Technisch heel vaardig, maar volslagen onbezield. En om zich in te dekken hebben de makers psychologen ingehuurd met een theorie die je hoofdschuddend moet bewonderen of je wilt of niet, want een gave smoes is toch ook een kunstwerk.

VERHEVEN

Racisme, zeggen die tamme psychologen, is natuurlijk foute boel en moet er al bij het kind uitgeramd worden. Welnu, daar zijn de Aliens goed voor. Want het gaat niet om een braakwekkend uiterlijk, maar om de inborst. En jawel, daar komt een schattig monstertje aan. De serie wordt daarmee verheven tot pedagogiek.

En al dat geknok dan? Ook hier hebben de psychologen hun antwoord op. Het Goede overwint, het Kwade verliest. Altijd.

Maar moet dat altijd met geweld? Kan er niet eens gepraat worden? Ook nu treden de psychologen glimlachend over zoveel onbegrip aan. De situatie in de tv-strip is een weerspiegeling van het leven. Daar worden toch ook conflicten doorgaans met geweld 'opgelost'. Een vreedzame oplossing suggereren is de realiteit geweld aandoen.

MAGER

Al die series zijn, eerlijk is eerlijk, best leuk om te zien. Ik heb me er tenminste vaak niet van kunnen wegrukken, maar ik ben nu eenmaal op strips en actie verzot. Het bezwaar is de overdaad en het monotone. Kindertelevisie gaat, naar Cannes te oordelen, onherroepelijk de kant van de Amerikaanse strips met zijn ingeblikte oplossingen en rolbevestigende situaties en dat is toch wel erg mager.

Ook is het verontrustend om te zien dat de smaak zo homogeen gaat worden. Waar is de Franse, de Japanse, de Koreaanse inbreng? Nergens. Onzichtbaar staat op elke film 'Made in America.' Alom in de wereld scoren bij volwassen dezelfde (Amerikaanse) series het hoogste.

Waarom zou dit voor kinderen niet gelden? De invasie van gedrochten staat voor de deur, zeker als de satellietzenders losgelaten worden. De eigen cultuur komt niet meer aan de bak. De eigen landsaard wordt verloochend en ingeruild voor een instant produkt. Er is geen tegenwicht, geen balans. Arme kinderen, op weg naar de haché-cultuur. ■

(Uit de Gelderlander)

Viola Burnham's appointment not considered significant

PNC is being confronted with a major dilemma

Georgetown, Guyana, CANA — This month's sixth biennial delegates conference of the ruling People's National Congress (PNC) found the party that has held uninterrupted power for 21 years confronted with a major dilemma following the August 6 death of its founder and charismatic leader, Linden Forbes Sampson Burnham.

The quandary was linked to last week's pledge of both new Executive President, Desmond Hoyte, and new prime Minister, Hamilton Greene, to continue the political and economic programmes of the late socialist President.

With Burnham at the helm, the leftist PNC was already immersed in plans for another controversial general election not later than March 31 next year, as talks continued with its mayor opponents, the People's Progressive Party (PPP) of Dr Cheddi Jagan, to promote national unity and increased economic production. There is not much optimism here for the PNC-PPP talks.

Now that the 62-years-old Burnham has died — victim of heart failure following throat surgery — there is a wide body of opinion here that this politically polarised multi-racial society, currently experiencing unprecedented social and economic problems since internal self-government came in 1961, would have enormous difficulty attaining economic recovery and national cohesion unless there are fundamental policy changes at the highest levels.

Unemployment is estimated at a previously unheard of 30 per cent, exports last year were down to about half of 1984 levels, the national debt has assumed record proportions, the health services are in poor shape and shortage abound in basic needs due to a chronic foreign exchange shortage.

The announcement by President Hoyte that the widow of the late President, Viola Burnham, has been appointed as one of four Vice-presidents and also one of four Deputy Prime Ministers, is not seen here as being politically significant in terms of fostering national consensus.

The leaders of two mass-based organisations here, General Secretary of the Guyana Trades Union Congress, Joseph Pollydore, and Chairman of the Guyana Council of Churches, Rev. George Richmond, feel that a political solution based on national consensus is sorely needed at this phase of the country's history.

President Hoyte's establishment of two 15-member advisory committees dealing with private sector and religious affairs to advise the government, is viewed as an attempt to improve relations with the business community and the International Monetary Fund, on the one hand, and to end the tension that has been existing between church and State for some years now.

One political commentator and sociologist said that the decision to embalm the body of Mr Burnham for "permanent viewing", and the subsequent announcement that Mrs Burnham was now a Vice-President and Deputy Prime Minister, "would be interpreted as clear signs of attempts to institutionalise the Burnham personality cult".

It was Burnham who held centre stage in the political life of the country for almost thirty years and who dominated both his party and the government, which became indistinguishable in this supposedly multi-party democracy that has not experienced,

VIOLA BURNHAM

according to the PNC's opponents, free and fair elections since 1968.

Neither the 56-year-old Hoyte, who was quickly elevated to succeed the late Guyanese leader as both Executive President and party leader, nor the 50-year-old Greene, compared favourably to Burnham in terms of intellect, political sagacity, charisma or influence.

As was expected of new leaders of the same government whose guiding doctrine is "paramountcy" of the PNC, both Hoyte and Greene reflected the thinking of the party's powerful decision-making General Council (Centrale Committee) that there should be no fundamental policy shifts.

This, in essence, is interpreted to mean that they will steer the course of 'party paramountcy"; pursue socialist transformation of the society; and that the party's thrust toward and the socialist bloc countries will continue within a policy framework of genuine non-alignment.

However, the feeling among political observers is that it might be less difficult to keep alive the radical rhetoric of Forbes Burnham — given the political culture of socialist-orientation influenced by both the PPP and PNC — than to ensure a continuation of the late PNC leader's concept of his party's role in national politics, or to advance this economic and political programmes.

One Guyana University lecturer cynically remarked thet the new leadership might talk 'left' while skilfully manoeuvring to the 'right', but that this tendency may become more apparent after new Presidential and parliamentary elections.

The United States administration of President Ronald Reagan, which has had cool relations with the Burnham presidency, has already indicated, through its embassy here, that it was keen on improving relations and looked forward to improvement in the government's human rights record and, hopefully changes in economic and political programmes.

What Washington is hoping for, said the PPP — which has already declared that its unity talks with the PNC would in no way compromise the party's campaign for restoration of electoral democracy — is for the "dismantling" of the government's socialist-oriented programmes and "a de-emphasis" of relations with Cuba and other socialist countries.

With fresh elections expected in December, but constitutionally due no later than March next year, the coalition of leftwing, liberal and rightist forces within the hierarchy of the PNC is favoured to hold together since what binds them is more important than any ideological differences or political strategy, and that is a retention of power for the PNC.

That some of the government's policies and programmes have contributed to the desperate economic straits the country is experiencing is hardly arguable.

There is unprecedented trading in illegal consumer commodities, including wheaten flour, and foreign currencies. A US dollar fetches as much as 12-14 Guyana dollars when the official rate is US22 cents for one Guyana dollar on an expanding parallel market that continues to manifest some of the worse features of Guyanese social relations and attitudes in the law-enforcing agencies.

The government has reached stalemate with the International Monetary Fund (IMF) which earlier this year declared this Caribbean Community (Caricom) state temporarily ineligible for future assistance and the World Bank considered Guyana uncredit worthy for non-concessional financing.

Further, with its debt obligations amounting to an estimated US one (1) billion, the PNC regime was already faced with suspension of economic assistance from the Caribbean Development Bank (CDM) and various Western donor countries when the last Caricom Summit decided to impress upon Guyana to honour its payments of some US100 million dollars to the regional Multilateral Clearing Facility. Trinidad and Tobago, for its part, was in the process of negotiating the repayment of more than TT400 million dollars (one US dlr 2.50-TT dollars) owed by this Co-operative Republic to that twin-island state, when news came of Burnham's death.

Government critics say that social problems, aggravated by high unemployment, were not being alleviated by a policy that led, for instance to the 1985 budget devoting less than 15 per cent to the combined social services of education, health and housing, while the country's expansive military-security apparatus was allocated 12.2 per cent.

Hopes for economic recovery are being pinned on increased production in the nation's vital bauxite, rice and sugar industries. But the government's political opponents, as well as representative organisations like the TUC and the Guyana Council of Churches (GCC) have told CANA that the future stability and progress of the country was integrally linked to a "political solution."

For Opposition Leader, Dr. Cheddi Jagan, for example, this (the PPP) "political solution" must be "based on democracy and free and fair elections."

He rules out many possibility of a PNC-PPP coalition government resulting from a negotiated settlement without fresh elections.

"Any PPP-PNC government which does not include other democratic and progressive forces and is arrived at by negotiations and not elections", he said, "will face harassment and attacks from imperialism.

Faced with such attacks and with an economy already bankrupted such a PNC-PPP government "without effective power would not be able, especially in the short-term, to meet even the minimal expectations of the people ..." Jagan said.

With the death of Burnham, said TUC's General Secretary, Pollydore, who has devoted 23 of his 77 years to the labour movement, "the need for a political solution to the nation's problems has become even more pressing."

He said that unless the new President and his government colleagues "respond quickly and positively to the mood on the ground, then we may experience an unfortunate period of drift following the swift transition that took place with the death of Burnham.

More than going out to meet and listen to what the people are saying, said Pollydore, the new President "must understand the value of seeking a meaningful political solution to the forces that can contribute to resolving the pressing social and economic problems we now face. ■

You're welcome

"Big". Such a little word to describe the enormous landmass and all that is in there, lying to our North-west, and dictating so much of our lifestyle, whether we care to admit it or not.

Set adrift in America for any length of time, can be a humbling experience. Its sheer vastness extending far beyond the physical boundaries to its very concepts. For Americans, from an outsiders point of view, size may appear to go hand in hand with quality. Billboards and gasoline-signs vie for the highest place in the heavens, from where lurid primary colours assault the eye. Many contrive to impress by stating the scale of the exhibit rather than the beauty. These past three weeks, I have visited, allegedly, the highest building, fountain, longest waterslide in the world, to mention but a few, but the boast doesn't stop there. You can partake, if you have the courage, of the biggest hamburgers, hot dogs, steaks, soda pops till you are filled to capacity, for the same modest fee, thankfull, which would buy normality anywhere else. Any disbeliever can try a 'large' beer outside the Smithsonian Institute in Washington, which takes two hands to carry in an outsize paper cup, and involves stoically imbibing at least an imperial quart. If by then, undaunted, you can stagger across the extensive Mall, avoiding surely the world's largest cars, to one of the world's most varied an interesting collections housed in a whole series of buildings constituting one of the biggest museums, you can be sure of viewing, surrounded by the most outsize people. It is years since this came to my notice, having at one point been transferred from a Britisch Airways flight to an American National on the same route.

If, however, sheer size is the name of the game, then it extends to their welcome and their smile. Rarely is the glib phrase "You're welcome", abused in its own homeland. You are welcome. From being lost in the subways of New York, or arriving clueless in Indiana, to endeavouring to understand the obscure telephone system, the American with his big heart will help you out, willingly and smiling.

Life, wherever it may be, is a series of swings and roundabouts, with our everyday problems looming as mightily over our heads as those which burden our continental counterparts. It is therefore natural that we become entrenched in our daily routine, losing our sense of proportion, forgetting how little our immediate world truly is.

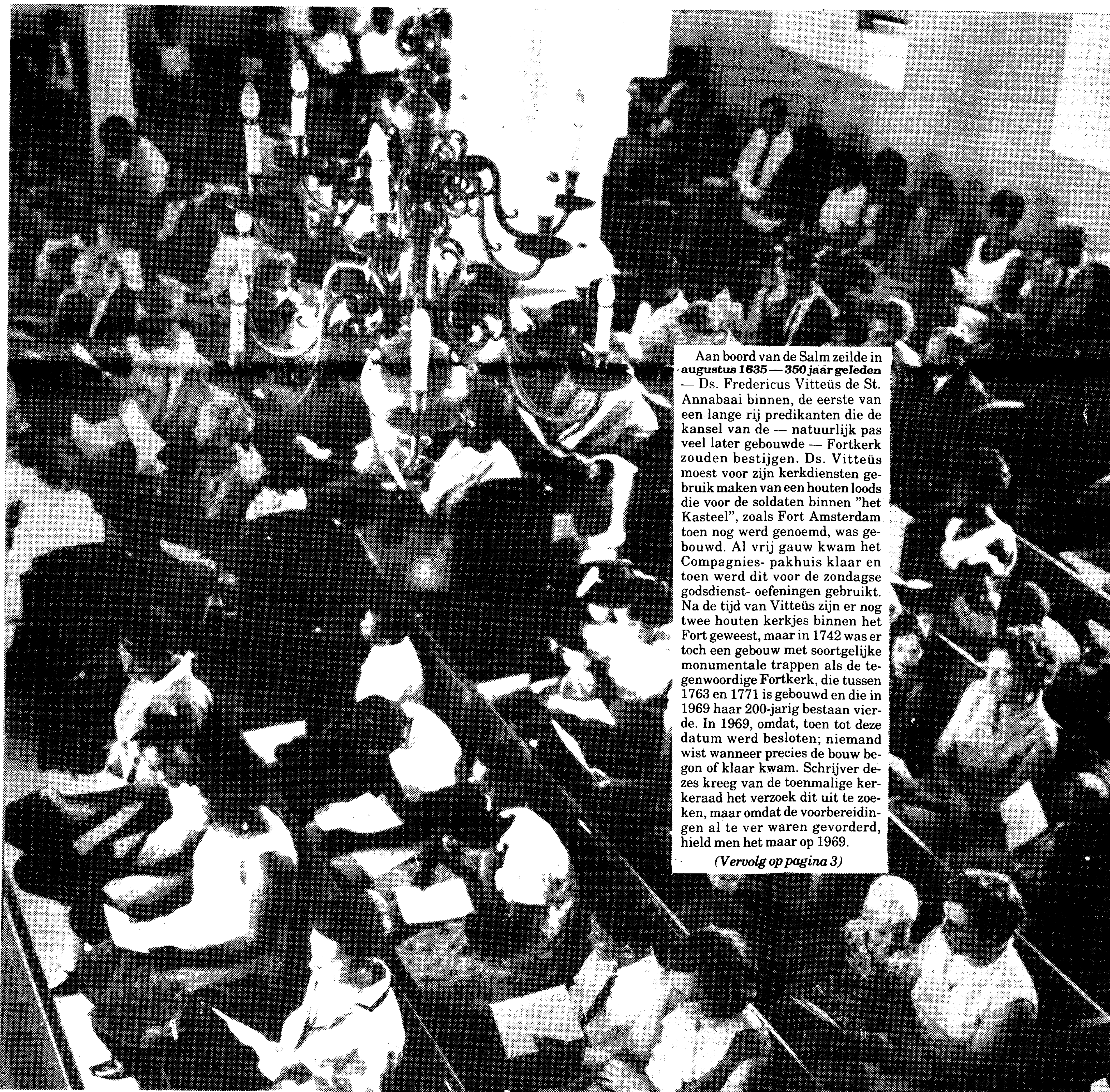
But it for a brief moment we consider our importance, then we must reflect upon being a big cog in a small wheel, for when our American friens and guests with their equally big wallets, upon whom these Islands interdepend, find it hard to relate to our limited parameters, then we must find it in our hearts to entertain patience and smile that big smile which renders meaning to "You're welcome".

ÑAPA

AMIGOE

WEEKEND BIJLAGE

PROTESTANTISME 350 JAAR

Aan boord van de Salm zeilde in **augustus 1635 — 350 jaar geleden** — Ds. Fredericus Vitteüs de St. Annabaai binnen, de eerste van een lange rij predikanten die de kansel van de — natuurlijk pas veel later gebouwde — Fortkerk zouden bestijgen. Ds. Vitteüs moest voor zijn kerkdiensten gebruik maken van een houten loods die voor de soldaten binnen "het Kasteel", zoals Fort Amsterdam toen nog werd genoemd, was gebouwd. Al vrij gauw kwam het Compagnies- pakhuis klaar en toen werd dit voor de zondagse godsdienst- oefeningen gebruikt. Na de tijd van Vitteüs zijn er nog twee houten kerkjes binnen het Fort geweest, maar in 1742 was er toch een gebouw met soortgelijke monumentale trappen als de tegenwoordige Fortkerk, die tussen 1763 en 1771 is gebouwd en die in 1969 haar 200-jarig bestaan vierde. In 1969, omdat, toen tot deze datum werd besloten; niemand wist wanneer precies de bouw begon of klaar kwam. Schrijver dezes kreeg van de toenmalige kerkeraad het verzoek dit uit te zoeken, maar omdat de voorbereidingen al te ver waren gevorderd, hield men het maar op 1969.

(Vervolg op pagina 3)

BUITENLANDSE KRANTEN

Het begin der jaartelling

OVER DE HELE wereld is herdacht dat veertig jaar geleden de eerste atoombom op Hiroshima werd geworpen, in kranten en radio- en tv-programma's, met stille tochten en vredesmarsen, met een grote bijeenkomst in de plaats zelf. De New York Times publiceerde twee beschouwingen over de vraag of president Truman — gelet op de omstandigheden van dat moment — al dan niet terecht van de bom gebruik had gemaakt. In één daarvan wordt de vraag volmondig met ja beantwoord — een stuk geschreven door John Connor, antropoloog van de Universiteit van Californië, destijds verbonden aan de staf van generaal MacArthur — terwijl het andere verhaal een overtuigd nee laat horen. De auteur daarvan is Gar Alperowitz, een historicus die een boek schreef over 'atoomdiplomatie'. Dergelijke verhalen zijn per definitief vruchteloos: de bom werd geworpen met alle gevolgen vandien. En daarmee heeft de mensheid sindsdien moeten leven.

EEN WOEDENDE BESCHOUWING over één aspect van de herdenking stond in het Duitse weekblad Die Zeit, geschreven door de auteur en journalist Günther Anders. Zijn woede richt zich tegen wat hij de 'solemnisering' noemt, het 'verplechtigen' van de zesde augustus. Het begon met Hirosjima mon amour, een film die de hele wereld veroverde. De combinatie van de begrippen 'Hirosjima' en 'liefde' vindt Anders zonder meer obsceen, onzindelijk, om niet te zeggen schunnig. Het ergste voorbeeld van deze solemnisering dit jaar vindt de auteur de uitvoering van een speciale symfonie, voor Hirosjima geschreven door Leonard Bernstein, uitgevoerd in deze plaats onder leiding van de componist.

BIJTEND SCHRIJFT Günther Anders: 'Ter herdenking van de beroemdste, overbodigste, moorddadigste en zwakzinnigste gebeurtenis die zich in het bestaan van de mensheid heeft afgespeeld, wordt op de illustere plaats waar de illustere eerste bom destijds is ontploft door een illuster Amerikaans orkest onder de illustere leiding van Leonard Bernstein een illustere symfonie opgevoerd. Meer illuster kan het niet'. Hij voegde er aan toe: 'Dit oord van de hel als plaats voor een concert, om te strijken en te blazen ter ere van hen die destijds in doodsnood zijn weggerend of daartoe zelfs de kracht niet meer hadden, dat is pas een obsceniteit'. Heeft Anders gelijk?

HERDENKINGEN WORDEN soms door de één als summum van piëteit ervaren, terwijl een ander die als het uiterste van smakeloosheid ondergaat. Een typerend voorbeeld daarvan is het 'graf van de onbekende soldaat' dat in 1920 in Londen in de Westminister Abbey werd ingericht. In dat jaar kwam de befaamde cenotaaf gereed, het monument voor de gevallenen, dat koning George V op de wapenstilstands- dag van dat jaar — de elfde november — zou onthullen. Begin oktober kreeg hij een brief van de deken van Westminister, waarin deze Anglicaanse geestelijke vroeg of niet gelijktijdig een onbekende soldaat in de kathedraal begraven zou kunnen worden: een soldaat zonder naam en zonder rang, de stille gezant van het legioen der vele doden op de slachtvelden. De koning schrok van het idee, hij vond het op de rand van de goede smaak.

HIJ LIET DAN OOK zijn secretaris een afwijzend antwoord schrijven, waarop de deken zich tot premier Lloyd George wendde en die bleek geestdriftig. Het kabinet stelde een commissie in, die met grote voortvarendheid aan het werk toog en zelfs de koning wist te overtuigen. Op de zes voornaamste slagvelden van Europa (Ieperen, Marne, Cambrai, Arras, Somme en Aisne) werden de stoffelijke overschotten opgegraven van zes anonieme Britse gesneuvelden. Een geblinddoekte officier wees een van deze zes aan en diens resten kregen een staats- begrafenis in de Westminster Abbey. Op de kist was een antiek zwaard bevestigd, dat de koning — die tenslotte helemaal voor het idee was gewonnen — uit zijn verzameling had gekozen.

TIJDENS EEN KORTE plechtige dienst werd de onbekende soldaat in de kathedraal begraven, waarna het graf werd gevuld met zand, eveneens van de slagvelden afkomstig. Wanneer men dat alles nog eens naleest, zestig jaar na dato, moet men erkennen dat het zich op de rand van het melodramatische heeft afgespeeld. De Fransen hadden inmiddels eenzelfde initiatief genomen en hun naamloze held gekozen uit de begraafplaatsen van negen slagvelden. Hij werd begraven onder de Arc de Triomph. Het oorspronkelijke idee was overigens niet afkomstig van de deken van Westminster, maar hem gesuggereerd door een veldprediker, die in 1916 na een teraardebestelling van een soldaat op deze gedachte was gekomen.

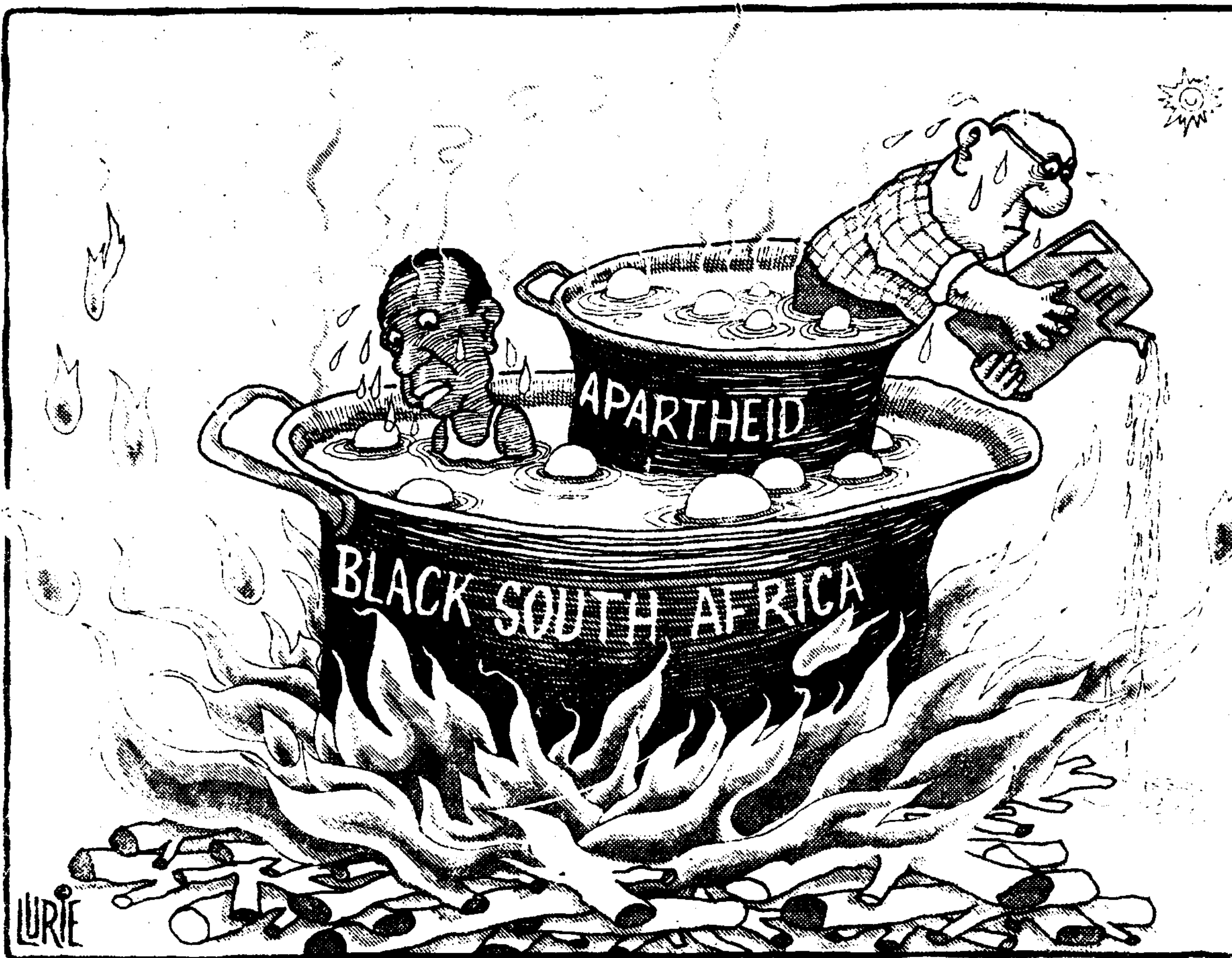
EEN VAN DE teksten op de grafsteen bracht het geheel in een historisch perspectief: 'Zij begroeven hem tussen de koningen, omdat hij goed was geweest jegens God en jegens Zijn huis', een opschrift dat koning Richard II een kleine zes eeuwen tevoren had laten beitelen op het graf — in dezelfde kerk — van de bisschop van Salisbury. Volgens de Britse auteur Ronald Blythe, die de gebeurtenissen van 1920 reconstrueerde, werd de plechtigheid beschouwd als een 'grootse gebeurtenis van medeleven en liefde'. En dat is juist waartegen Günther Anders tegen in opstand komt: het gooien van de atoom en de gevolgen daarvan onttrekken zich aan dergelijke gevoelens. Misschien heeft hij gelijk. Arthur Koestler vond destijds dat er met Hirosjima een nieuwe jaartelling ingevoerd moest worden nimmer tevoren had een gebeurtenis de wereld zo dicht bij haar einde gebracht.

DAAR BEHOORT HET bij de herdenking van de zesde augustus om te gaan: om het besef dat die dag in 1945 zich niet mag herhalen op straffe van ondergang. Daarover is vermoedelijk iedereen het wel eens, maar daarna gaan de opvattingen over hoe dan moet worden bereikt, volstrekt uiteen. Nog steeds niet weet de mensheid hoe zij met de bom moet leven en daarom vlucht zij in 'solemniseringen', in rituelen, waarmee men het onheil wenst te bezweren. Ieder doet dat op zijn manier: Leonard Bernstein met een symfonie. Men kan daar moeilijk bezwaar tegen hebben, mits de rituelen geen doel op zichzelf worden, maar helpen om de herinnering aan toen levendig te houden. Na veertig jaar is die namelijk aan slijtage onderhevig zelfs al gaat het om de atoombom.

ZES AUGUSTUS 1945: inderdaad het begin van een nieuwe jaartelling, die alle kansen in zich had (en nog heeft) het begin van het einde te worden. Daarom alleen al blijft herdenking nodig.

DE KOK

(Uit Haagsche Courant) ■

Fidels belegen les

FIDEL IS WEER EENS AAN HET STOKEN. De zo langzamerhand bejaarde Cubaanse president, partijleider en premier heeft de Latijns- Amerikaanse landen opgeroepen niet langer te voldoen aan hun schuld- verplichtingen. Op een conferentie in La Havana noemde Castro de buitenlandse schuldenlast van Latijns Amerika (360 miljard dollar) „een kankergezwel dat onmiddellijk moet worden weggesneden".

Castro is dit jaar een persoonlijke kruistocht begonnen tegen de economische crisis in Latijns Amerika. De schulden- kwestie moet het uitgangspunt vormen voor een nieuwe golf van Latijns-Amerikaanse solidariteit. In Cuba is 1985 uitgeroepen tot het jaar van de buitenlandse schuld".

Castro's oproep om niet langer aan de rentebetalingen en schuldaflossingen te voldoen is tamelijk gratuite demagogie: geen enkel Latijns-Amerikaanse land voldoet op het ogenblik aan zijn aflossings- verplichtingen en op de rente- betalingen bestaan vaak grote achterstanden. Maar geen enkele politieke leider in Latijns Amerika is bereid publiekelijk de schulden van zijn land niet langer te erkenen.

Ze weten dat ze daarmee het laatste goodwill in de internationale financiële wereld zouden verspelen, dat ze her- onderhandelingen over de afbetalings- voorwaarden wel kunnen vergeten, dat de schaarse kredietlijnen die nu nog worden gehandhaafd dan ook worden doorgesneden en dat ze in de internationale handel als paria's zouden worden behandeld. Niet-erkenning van de buitenlandse schuld lijkt politiek misschien aantrekkelijk, maar economisch gezien maakt het de problemen uitsluitend groter.

PERU IS HET NIEUWSTE LAND dat deze pijnlijke waarheid zal moeten erkennen. De president van Peru, Alan García, die zo pas aan de macht kwam, gaat weliswaar niet zover als de aanbevelingen van Fidel Castro, hij heeft wel aangekondigd alle schuld- betalingen een half jaar te willen uitstellen. Ondertussen wil hij onderhandelen over gunstiger aflossings- voorwaarden met de banken. Hij heeft voorgesteld de rente- betalingen te beperken tot maximaal 10 procent van de Peruaanse expert- verdiensten en de overige rente- verplichtingen aan de schuld toe te voegen. Ook wil García af van de wurgende greep van het Internationale Monetaire Fonds, dat volgens hem slechts economische ellende heeft gebracht. Nu komt Peru al tijden zijn financiële verplichtingen niet meer na en is er van het IMF-programma voor Peru weinig meer over.

García is niet de eerste Latijns-Amerikaanse president die direct na zijn ambtsaanvaarding een radicale aanpak van de schuldenkwestie probeert. Raúl Alfonsín deed in Argentinië hetzelfde nadat hij in december 1983 aan de macht kwam. Ook de voormalige Braziliaanse regering heeft, in 1982 geprobeerd met een vertragings-tactiek onder de pijnlijke, maar onvermijdelijke bezuinigings- operaties uit te komen. In beide gevallen is dat mislukt. Brazilië ging in 1983 onder het juk door en Alfonsín heeft in juni van dit jaar besloten tot drastischer aanpassings- maatregelen dan het IMF had geëist. Vijftig dagen na deze „laatste poging om de Argentijnse economie weer in het gareel te krijgen", lijkt het psychologisch effect te werken. Alfonsíns populariteit is stijgende en de Argentijnse economie lijkt zowaar positief te reageren.

Peru is veel armer dan Argentinië en de economische infrastructuur is lang niet zo ontwikkeld als die van Brazilië. De vooruitzichten voor Peru zijn onder alle gevallen buitengewoon somber. Economische aanpassingen zullen op korte termijn tot verslechtering, niet tot verbetering van de economie leiden. Zelfs als de banken zich toeschietelijk tonen en instemmen met gunstiger aflossings- voorwaarden, moet Peru zijn economie blijven aanpassen. Ook dan valt een omkering in het proces van onderontwikkeling voorlopig niet te verwachten. Peru zal het IMF nodig hebben om enig vertrouwen bij de banken te behouden. En hoe pijnlijk de aanpassings- aanbevelingen van het IMF ook zijn, president García zal waarschijnlijk spoedig tot het inzicht worden gedwongen dat slechts één ding pijnlijker is dan een IMF-programma: geen IMF-programma. ■

(Uit NRC)

(Vervolg van pagina 1)

Het moeilijke begin

Ds. Vitteüs was eigenlijk nog proponent, dat wil zeggen, dat hij nog niet beroepen en bevestigd was als geordend predikant. Zo iets gebeurde in overzeese dienst toen wel meer. Vitteüs was nl. al eerder door de Westindische Compagnie uitgezonden naar Pernambuco, Brazilië, een andere Compagniespost, waar het evenwel niet direct gelukte een kerkelijke gemeente te stichten. Toen dit een jaar later — na Curaçao dus — gebeurde, is ds. Vitteüs daar nog eens terug geweest.

Van de man is niet veel bekend. Wij nemen aan, dat Fredericus Vitteüs de gelatiniseerde vorm van een gewone Nederlandse naam is, maar welke dat dan is geweest, blijkt uit geen enkel stuk. Hij werd door de Westindische Compagnie uitgezonden als garnizoens-predikant op een contract van 3 jaar, genoot 42 gld. tractement per maand, plus vrije kost en een woning binnen het Fort. Protocollair volgde hij op de raadssecretaris, hoger dan in Oost-Indië gebruikelijk was.

Doordat hij als garnizoens-predikant uitkwam en het garnizoen uiteraard binnen het Fort gelegerd was, kreeg de predikant binnen het Fort een huis en ontstond de kerk ook binnen het Fort. Was dit niet het geval geweest, dan zou de oude protestantse kerk natuurlijk even goed elders in de stad zijn ontstaan als de synagoge van de Joden.

Wat was dat dan voor een soort gemeente, die als soldatengemeente ontstond en tevens voor de burgerij diende? Overal waar in de 17e eeuw Nederlanders uitzwierven ontstonden kerkelijke gemeenten, zulks omdat calvinistische emigranten uit Spaans-Vlaanderen veelal zulks ondernemingen financierden. Deze gemeenten, gesticht door kolonisten, kooplieden of handelslichamen, kregen de karakteristieke naam van Handelskerken. De oudste is die van Ambon (Amboina), al gesticht in 1611. Die van Djakarta (Batavia) uit 1619 is de vierde. Zo ontstond in 1635 ook de (toen zo genoemde) Gereformeerde Gemeente van Curaçao: een typisch Nederlandse kerk, welke het oorspronkelijke karakter wel wijzigde, maar niet wegnam. Op het Westelijk halfrond is alleen de handelskerk van Nieuw-Amsterdam (New York) ouder, nl. van 1624. Die van Recife of Pernambuco kwam, zoals wij al zeiden, in 1636.

Candidaten voor vacatures overzee werden door de Classis, het kerkelijke bestuursorgaan dus, opgeroepen, door haar nog eens apart geëxamineerd in dogmatiek, apologetiek en exegese, zonder evenwel enige verwijzing naar kennis van of omtrent de overzeese volken waar ze zouden gaan werken. Ook ontvingen ze geen onderwijs in de talen van die volken. Slaagde een kandidaat, dan moest hij de Formulieren van Enigheid tekenen — protestantse belijdenis-geschriften — en dan werd hij aan het Compagniesbestuur voorgesteld, die voor benoeming en verder onderhoud zorgde. Dat tot op vandaag predikanten, priesters en rabbijnen door de overheid formeel benoemd en betaald worden, gaat hierop terug.

Curaçao, een haven- en garnizoensplaats, was in die tijd een rumoerige samenleving. Binnen het Fort, waar de predikant dus woonde, stonden verschillende kroegen. Ds. Backer, de tweede opvolger van Vitteus, schrijft ergens, dat de "gemeente bijkans verwilderd was", zodat hij pas na een jaar het H. Avondmaal had durven vieren.

Kerks was men niet bepaald. Dikwijls preekte de dominee voor lege banken. Dit werd pas beter door de steun van de burgerlijke overheid. In 1664 bepaalde namelijk directeur Beck, dat voortaan elke zondag het hele garnizoen en de matrozen van alle in de haven liggende schepen, gereformeerd of niet, naar de kerk moesten. Dat de kerk als sociaal verbeterings-instituut wordt gezien, is niet iets nieuws. Van Walbeeck had al in zijn brief, waarin hij om een predikant vroeg; gezegd, dat de man moest dienen "om ons van zonden af te houden".

Emma Kerk

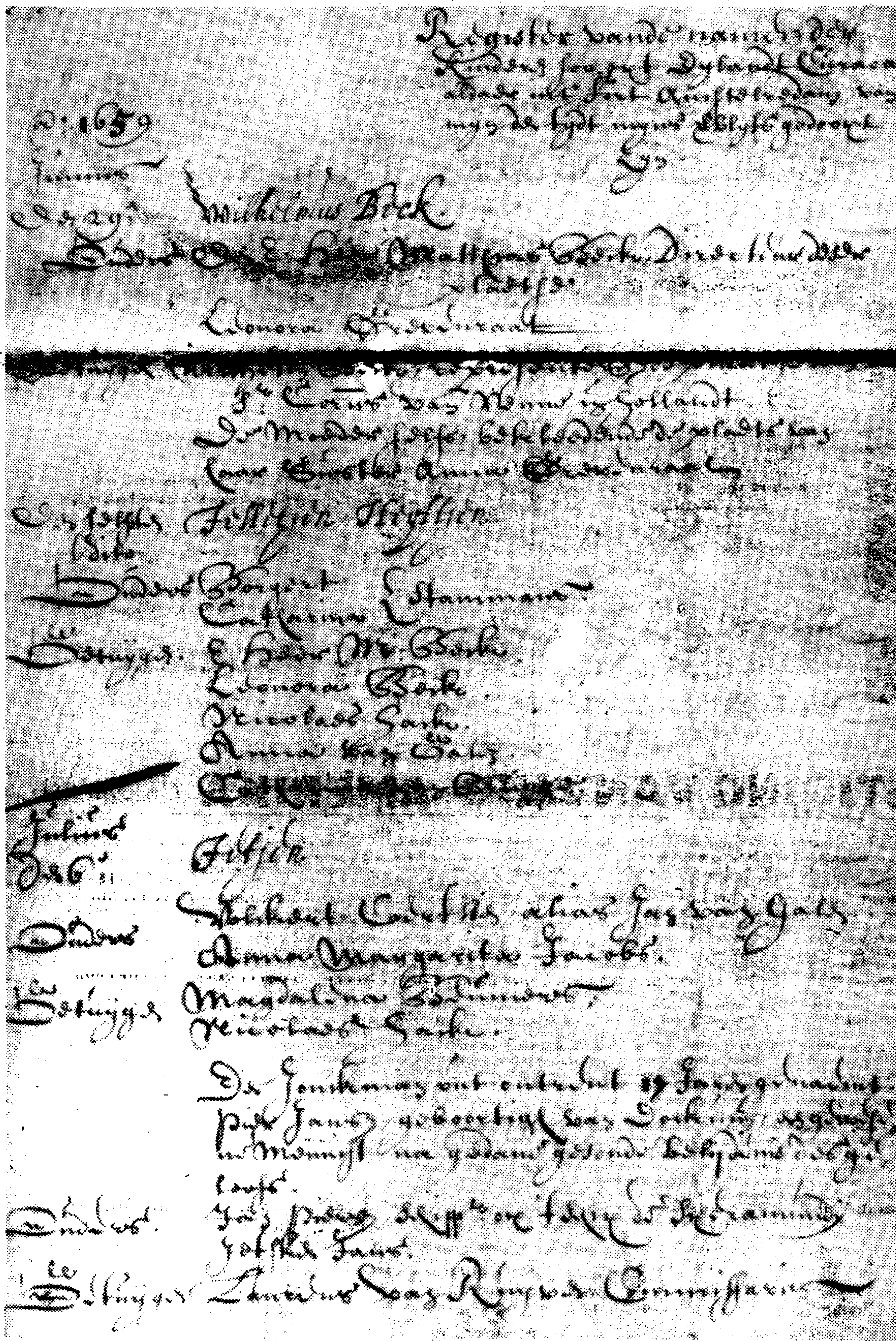
Animo om daadwerkelijk lid van de kerkelijke gemeente te zijn, was er dan ook niet veel. Het oudste doop- en lidmatenboek van Curaçao dateert van 1659 en berust in afschrift van 1662 in het classikaal archief te Amsterdam. Daaruit vernemen wij dat de gemeente uit slechts 20 lidmaten bestond. Overigens zien wij hier ook uit, dat de eerste doopbediening van protestantse zijde op Curaçao plaats vond op 29 juni 1659. De dopeling was een zoon van vice-directeur Matthias Beck.

Een kerkeraad kwam in 1664. Deze bestond uit 3 personen: de vice-directeur, tevens voorzitter, de predikant en een derde lid, aangewezen na samenspraak tussen vice-directeur en dominee. Later is men tot verkiezing overgaan, al ging het daarmede vreemd toe, want niet de gemeente, maar de Raad stelde de kandidaten. De vreemde situatie, dat de directeur of later de gouverneur voorzitter bestaan tot de fusie van de Hervormde Gemeente met de Luthersen in 1825. Zelfs in de perioden van het Engelse tussenbestuur presideerde de Engelse gouverneur, die geen woord Nederlands kende, de kerkeraad!

Men moet van deze eerste predikanten trouwens niet te min denken. De reis van Nederland naar Curaçao was iets verschrikkelijks. Ds. G.B. Busch, die in 1816 uitkwam, beschrijft zulk een reis, waarbij de opvarenden bij slecht weer, in de kajuit moesten, die dan vervolgens werd dicht gespijkerd. Als het zo in 1816 was, hoe zal het dan in de 17e eeuw zijn geweest?. De reis begon in Amsterdam en ging dan eerst over de vroegere Zuiderzee. Dit was al zo iets ergs, dat de geschiedenis twee naar Curaçao gezonden predikanten kent, die, eenmaal op Texel aangeland, er de voorkeur aan gaven, maar liever een vacature op dat eiland te gaan vervullen dan door te varen naar Curaçao. Eenmaal hier maakte een predikant het doorgaans ook niet lang: in de 80 jaar na de komst van ds. Vitteüs stonden er 10 predikanten op Curaçao: op één na is er geen enkele langer dan 2 1/2 jaar geweest. Precies evenlang trouwens als met de Paters, die het ook niet langer maakten dan 2 tot 4 jaar op zi n hoogst. Het was pionierswerk in de waarste zin van het woord. Maar de gemeente heeft de eeuwen overleefd: in 1825 werd het de Verenigde Protestantse Gemeente en sindsdien zijn de Ebenezer Church, de groep God is Liefde, de Emmakerk en zelfs de Gereformeerde kerk in haar opgenomen. ■

J. HARTOG

... eerste bladzijde uit het Doopboek van 1659 van de Gereformeerde Gemeente van Curaçao. Eerste dopeling Wilhelmus Beck, 29 juni 1659, zoon van de vice-directeur Matthias Beck. (Origineel in het Classikaal Archief, Gemeente-archief Amsterdam) ...

A° 1659
Wilhelmus Beck
Fijtje
Anna Margaritha Jacobs

Op bezoek bij Tip Marugg

De dunste schaduw van het eiland

stuur zat de schrijver Boelie van Leeuwen, zonder hoed en zonder zonnebril, want het was stikdonker. Nacht, zou je zeggen als je niet wist dat het nog maar vroeg in de avond was. In het Caribisch gebied verdwijnt al om zeven uur de zon en daarna is het binnen een paar minuten zo donker dat de avond nacht lijkt. In het licht van de koplampen waren grote cactussen te zien en grauwe stekelige struiken, een dode hond, af en toe wat bebouwing zonder samenhang — een dorp? geen dorp? — en soms de verschrikte ogen van een geit. We waren op weg naar het huis van Tip Marugg.

Afschuw van licht heet de bun-

[illegible]

de in zijn voorwoord die titel zeer toepasselijk, want niemand van de redacteuren had de 21-jarige luitenant bij de kustwacht ooit gezien toen in 1945 zijn eerste kwatrijnen werden afgedrukt. "Het gelukte de schrijver dat ongeveer zijn hele leven lang vol te houden", constateerde Engels. "Niemand verwachtte hem op schrijversbijeenkomsten. Lang en slank was hij de dunste schaduw van het eiland".

Afschuw van licht is een boekje met nog geen dertig gedichten, waarvan drie in het Papiamentu. Surrealistische poëzie, met een zware, pessimistische toon die niet zoals in het latere proza, wordt gecompenseerd door lichtere, relativerende passages.

Het lijkt of de dichter zelf ook aan dit werk is gaan twijfelen, want in zijn roman *Weekendpelgrimage* laat hij de hoofdpersoon verzuchten: "Is er wel een plaats op dit eiland waar je met rust gelaten wordt? Overal waar ik kom, is het hetzelfde liedje. Daar heb je de krantenman. Daar heb je de zuiplap. Daar heb je de dichter. Zoals vele andere jongemannen op deze leeftijd, heb ik op mijn achttiende of negentiende jaar de domme puberstreek begaan een stel gedichten te schrijven. Het beroerde is dat ik ook de stomme fout beging er in toe te stemmen dat ze werden gepubliceerd. Sindsdien ben ik gebrandmerkt als dichter. Ha, daar heb je de dichter. Overal waar ik kom. Ha, daar heb je de dichter".

Weekendpelgrimage het verslag van een in dronkenschap doorgebrachte zaterdagnacht en zondagochtend op Curaçao, verscheen voor het eerst in 1957 als driedubbele aflevering van de *Antilliaanse Cahiers* die Cola Debrot voor de Nederlandse uitgeverij De Bezige Bij redigeerde. Tip Marugg was inmiddels redacteur van *Passaat* het tijdschrift van de Shell op Curaçao, een baan die hij tot aan zijn pensioen zou houden.

In Nederland reageerde de kritiek vrijwel unaniem enthousiast op de roman, die uiting geeft aan een soort tropisch existentialisme: de hoofdfiguur twijfelt al hevig aan zichzelf en aan de zin van zijn leven, maar die twijfel wordt nog eens versterkt door zijn bijzondere positie als blanke op een tropisch eiland. "Soms wou ik dat ik een neger was", denkt de 'ik' in *Weekendpelgrimage*. "Ik stel me voor dat ik me dan beter op mijn gemak zou voelen hier. Dit is een negereiland, hoe je het ook bekijkt. De zon, de lucht, de cactussen, de kust en de zee, alles hoort bij het neger—zijn. Een blanke heeft hier niets te maken. De hete zon die hier brandt is een negerzon. Een blanke, al is het een blanke die hier geboren en getogen is, is er niet tegen bestand en went er nooit helemaal aan".

Een liefde tussen de hoofdfiguur en het gekleurde meisje Altagracia blijkt, heel anders dan in het al voor de oorlog verschenen *Mijn zuster de negerin*, door de vastliggende verhouding tussen blank en zwart onmogelijk. Hij beseft dat de maatschappij het hem niet toe zal staan haar te trouwen, zij beschouwt zijn affectie omdat hij een blanke is als onoprecht, als verkrachting.

De glimp van hoop waarmee *Weekendpelgrimage* ondanks al-

TIP MARUGG: DRIE GEDICHTEN EN EEN FRAGMENT

de lilith

[illegible]

om het lichaam van de eerste vrouw

TAO TE CHING, NO.11

It is the center hole that makes it useful.

Useful[illegible] what is not there.

[illegible] and Jane English

DE VERNIETIGING VAN ZUID-AMERIKA *(fragment)*

[illegible]

les eindigt is geheel afwezig in het tien jaar later verschenen *In de straten van Tepalka.* Weer een boek over angst, eenzaamheid, drank en dood, vol dromen, herinneringen en visioenen; en nog beter, strakker, geschreven. Ook deze roman kreeg mooie recensies in de Nederlandse pers, maar hij werd geen verkoopsucces. Daarna hebben we in Nederland niets meer van Tip Marugg gehoord.

Maar op Curaçao werd me gezegd dat hij nog steeds schrijft, in de totale afzondering van zijn huis op Pannekoek. Dat hij nog steeds de nacht verkiest boven het daglicht; pas als de ergste middaghitte voorbij is wordt hij wakker, om 's avonds en 's nachts te lezen en te werken. En dat hij nog steeds drinkt.

De publiciteit — interviews, foto's — schuwt hij doorgaans als de pest maar in het enige vraaggesprek dat ik ooit met hem las is hij over zijn drankgebruik vrij openhartig. "Als er geen alcohol zou bestaan was het leven niet leefbaar" zei hij in juni 1979 tegen een verslaggever van het Curaçaose dagblad *Beurs— en Nieuwsberichten.* Eten, verklaarde hij, is iets dierlijks, iets vulgairs. Drinken een middel om jezelf te zijn, compleet te zijn. "Iemand die nadenkt over het leven, iemand die zijn eigen feilen kent, heeft alcohol nodig."

Het doel van het bezoek van Boelie van Leeuwen aan "mijn vriend Tip, de heremiet" was, om de schuwe auteur na al die jaren weer tot de publikatie van verhalen en gedichten te krijgen. Eerst maar eens in de vorm van fragmenten in een krant. De onderhandelingen daarover hadden al weken, maanden geduurd en al enige vergeefse tochten naar het binnenland van Band'abou gevergd. Tip aarzelfde, vond zijn werk niet goed genoeg. Soms leek hij voor het idee gewonnen te zijn, dan arriveerde toch weer niet het beloofde manuscript. "Maar vanavond", zei Boelie vastbesloten, "ga ik niet weg zonder de tekst." Ik mocht mee, onder voorwaarde dat ik me niet te opdringerig zou gedragen.

"Wat heeft hem uiteindelijk doen besluiten om te publiceren", vroeg ik terwijl we door het donkere landschap reden.

"Het bijbelwoord van de evangelist Lucas: 'Niemand steekt een lamp aan en zet die in de kelder of onder de korenmaat'," zei Boelie van Leeuwen.

"Zou Tip Marugg ook al bekeerd zijn?" dacht ik bij mezelf en ik herinnerde me toch heel duidelijk de passages in zijn beide romans die suggereren dat ook het christendom geen redding biedt in een uitzichtloos bestaan. Maar ik zei: "Is hij dan godsdienstig?"

"Wat is godsdienstig?" luidde het antwoord. "In ieder geval waardeert hij de bijbel om zijn rijkdom aan taal. We kunnen soms uren samen praten over taal, over het ontstaan van uitdrukkingen. Het Nederlands is heel merkwaardig. Zo'n zegswijze als 'lust u nog peultjes'?', waar komt die nou bijvoorbeeld vandaan?"

De auto stond stil voor een betonnen bungalow in een tuin met hoog gras dat heen en weer bewoog in de wind en meteen kwamen drie honden luid blaffend uit de deur van het huis rennen, gevolgd door hun eigenaar. Tip Marugg bleek een broodmagere man met een wat droevig maar vriendelijk gezicht. Hij was gekleed in een Amerikaans zomerhemd en een broek met een messcherpe vouw.

Ook binnen getuigde alles van beheersing over het uiterlijke leven: een smetteloos interieur in jaren vijftig—stijl, compleet met een stalen boekenrek waarop veel Engelse pockets, woordenboeken, naslagwerken. De drie honden snuffelden aan de bezoekers. Uit een afgesloten zijvertrek klonk plotseling het woedende geblaf van een vierde. De hond die achter het slot werd gehouden, legde de gastheer uit, wilde voortdurend één van die andere te lijf. Het zou een gevecht op leven en dood worden vreesde hij, daarom hield hij ze gescheiden. Maar ze konden elkaar voortdurend horen en ruiken, daar werd de hond in de kamer soms dol van woede van.

Enige tijd geleden was het dier er in geslaagd om tegen het ochtendgloren vanuit de tuin het huis binnen te dringen en daar had het niet alleen zijn soortgenoot aangevallen, maar ook zijn baas, die in het donker trachtte tussen beide te komen. Tip Marugg liep met ons naar de keuken en toonde hoe één van de deurstijlen van de achterdeur was doorgeknaagd. Tegen de huiseigenaar had hij, om moeilijkheden te voorkomen, gezegd dat het een aanval van termieten was geweest. Met zijn drieën keken we naar de aangevreten deurpost. Termieten, zeiden we, ja termieten.

Terug in de kamer liet hij zien, hoe een vinger van zijn linkerhand niet meer kon bewegen. Dat zou wel zo blijven, want de pees was doorgebeten. Hi maakte duidelijk dat hij er niet veel voor voelde een operatie te riskeren. Daarna schonk hij bier voor mij in en frisdrank voor zijn andere bezoeker, die naar hij mij had verteld na een periode van hevig alcoholmisbruik nu al dertig jaar niet meer dronk. Zelf nam hij het drankje ter hand dat hij al voor onze komst had ingeschonken. "Tip, wat zit er toch in dat glas, man", vroeg Boelie van Leeuwen een paar keer plagerig. De aangesprokene glimlachte slechts.

"En nu de tekst, heb je 'm,?"

Tip Marugg liep naar zijn bureau en pakte van de plek naast één van zijn twee schrijfmachines een stapeltje uiterst nauwgezet betypte velletjes.

Goedkeurend grommend nam Boelie van Leeuwen de papieren door. Af en toe citeerde hij een passage die hem bijzonder beviel. Ik begreep dat het ging om een fragment uit een grote roman, een eigen gedicht en de vertaling van een gedicht van Lao Tse, de Chinese wijsgeer die toen hij uit China weg wilde om de eenzaamheid te zoeken slechts met moeite door een grenswachter kon worden overgehaald om zijn *Tao Tse King* op papier te zetten, zodat het nageslacht er iets aan zou hebben.

Er moest ook een foto bij de publikatie en daarom was er de vorige dag een fotograaf geweest. Tip Marugg herinnerde eraan, dat hij de foto's eerst moest zien om ze goed te keuren. Er was hem beloofd dat ze in een verzegelde envelope, mèt de negatieven, zouden worden langs gebracht.

Ik kreeg nog een glas bier. Er werd nog wat heen en weer gepraat. Steeds als er een stilte viel hoorden we het geschuif en gejank van de hond in de kamer. Hoe het gesprek op dat onderwerp terecht kwam, weet ik niet meer, maar op een gegeven moment hadden we het over de verhouding tussen mannen en vrouwen op Curaçao. Tip zei: "De vrouwen hier zijn altijd sterker dan de mannen. De vrouwen houden stand. De mannen mogen hun zaad storten en wat rondrijden in glimmende auto's. Dat is alles."

Landschap op Band'abou, het westelijk deel van Curaçao (foto: H. M. van den Brink)

Toen we weggingen liep hij met ons mee naar het tuinhek. De drie honden renden om hem heen en overstemden met hun geblaf de vierde in het huis.

Onderweg naar de stad zei Boelie van Leeuwen meer tegen zichzelf dan tegen mij: "Zo kun je toch niet leven. In zo'n volstrekte eenzaamheid. Ik heb wel eens tegen hem gezegd: Neem toch een Colombiaanse hoer of een vrouw uit Haïti of Santo Domingo en laat haar in het achterhuis wonen. Ze zou voor je kunnen koken en ze zou haar mond houden. Je zou geen last hebben. In hun eigen land creperen die mensen van de honger". En tegen mij: "Ik heb groot respect voor Tip. Hij is een man met smaak, met gevoel voor stijl. Maar waarom maakt hij het zichzelf zo moeilijk? Ik denk wel eens: misschien haat hij die honden wel".

Op vrijdag, 31 mei jl., verscheen in Ñapa een fragment uit Tip Maruggs derde roman, *De vernietiging van Zuid—Amerika.* ■

Ook bij officiële gelegenheden drastisiche vermindering alcoholgebruik

Sovjet campagne tegen alcohol werpt eerste vruchten af

Een met veel omhaal aangekondigde campagne tegen het drankgebruik in de Sovjet-Unie heeft geleid tot de sluiting van honderden drankwinkels en een wodkafabriek. Volgens officiële cijfers is de verkoop val alcohol met een derde verminderd en zijn duizenden mensen wegens dronkenschap gearresteerd, ontslagen of uit de communistische partij gegooid.

De maatregelen tegen het gebruik van alcohol, die in mei waren aangekondigd, zijn op 1 juni van kracht geworden. Zo is de minimum- leeftijd voor het nuttigen van alcohol verhoogd van 18 tot 21 jaar, mogen drankwinkels minder lang open zijn en wordt openbare dronkenschap bestraft met een fikse boete.

In Moskou zijn tientallen drankwinkels en drankafdelingen van winkels gesloten. Voor de winkels die nog open zijn, staan van twee uur 's middags tot zeven uur 's avonds lange rijen wachtenden. Toen geruchten de ronde deden dat de verkoop van wodka geheel verboden zou worden tijdens het Wereld Jeugdfestival, werden de rijen nog langer. Slechts enkele drankwinkels gingen dicht tijdens het acht dagen durende festival, terwijl de drankafdelingen van voedselwinkels overschakelden op de verkoop van ijs en limonade.

OVERTREDINGEN

Minister van Buitenlandse zaken Vitali Fedortsjoek heeft in het dagblad Pravda verklaard dat de afgelopen zes weken 15.000 overtredingen van de nieuwe maatregelen zijn geconstateerd.

Twee Moskouse kranten die dagelijks verslag doen van de campagne, publiceren uitgebreide berichten over mensen die wegens openbare dronkenschap door de politie zijn opgepakt en een reprimande of ontslag hebben gekregen, en soms zelfs uit de communistische partij zijn gestoten.

Het officiële persbureau Tass berichtte dat drie hoge partijfunctionarissen in de industriestad Perm in de Oeral een ernstige reprimande hebben gekregen omdat zij de campagne niet streng genoeg hadden doorgevoerd. De kranten signaleren echter ook problemen rondom de campagne.

Een journalist van het weekblad Literaturnaja Gazeta maakte vorige maand een tocht langs de café's en winkels in Kuibisjev aan de Wolga. Hij trof er vele kale schappen aan en wees erop dat de winkels een beter assortiment zouden moeten bieden, willen de consumenten, die nu miljarden roebels aan wodka spenderen, op iets anders overgaan.

Twee journalisten van het dagblad Sovjetskaja Rossija deden een onderzoek naar Moskouse etablissementen waar kvas, de traditionele Russische limonade, te koop zou moeten zijn. Meestal konden zij het bittere, donkere brouwsel echter niet krijgen. Zulke nalatigheden vormen een aansporing voor de consument om zijn toevlucht tot de drank te zoeken, vonden de bladen.

De pogingen om de drankverkoop aan banden te leggen, gaan ook gepaard met een drastische beperking op het drankgebruik bij officiële gelegenheden. De Russische gastvrijheid bestaat traditioneel uit het heffen van vele glaasjes wodka of andere dranken. Nu weigeren functionarissen om voor twee uur 's middags een opkikkertje te nemen, en veel bezoekende delegaties krijgen helemaal niets aangeboden.

Enkele Franse parlementariërs, die onlangs een bezoek brachten aan de wijnminnende zuidelijke republiek Georgië, zijn tenslotte maar zelf naar de drankwinkel getogen, nadat zij verscheidene drooggelegde recepties hadden bijgewoond. ■

(Uit Haagsche Courant)

Associated Press

GORBATSJOV
...voor twee uur 's middags een opkikkertje...

Ondanks wantrouwen tegen Managua

Miskito- indianen terug naar Rio Coco

Vier jaar nadat de Nicaraguaanse revolutionaire leiders hen dwongen hun woonoorden te verlaten, keren duizenden Miskito-indianen terug met de steun van dezelfden die hen eerder verdreven.

Bijna elke dag rijden vrachtauto's van de regering door Puerto Cabezas, administratief centrum van het Atlantische kustgebied van Nicaragua, vol met mannen, vrouwen en kinderen op weg naar de traditionele woongebieden van de Miskito's langs de brede modderige rivier de Coco. Veel indianen zeggen terug te keren zonder haat jegens de regering die hen dwong weg te trekken, huisvestte in hervestingskampen, hun huizen vernietigde en bezittingen in beslag nam.

„Ik ben gewoon gelukkig hier te zijn, ofschoon het niet fijn is mijn dorp zo aan te treffen", zegt een van hen terwijl hij over de puinhopen staart van Waspam, eens een florerend handelscentrum aan de zuidelijke oever van de Coco.

De Miskito's moesten in 1981 vertrekken twee jaar nadat het Sandinistische Nationale Bevrijdingsfront (FSLN) in een brede coalitie de dictatuur van Somoza omver had geworpen. Sandinistische leiders geven nu toe dat de evacuatie van de Miskito's een ernstige vergissing was.

De regering-Reagan noemde de uittocht van Miskito's een bewijs voor haar bewering dat de revolutie had geleid tot brute onderdrukking in Nicaragua. Alexander Haig, toenmalig minister van Buitenlanders zaken, beschuldigde de Sandinisten van volkerenmoord.

HERVESTIGING

Terwijl Nicaraguaanse troepen de huizen van de Miskito's in brand staken om de hervestiging te bespoedigen, trokken duizenden indianen de Coco over naar Honduras. Schattingen van het totaal aantal vluchtelingen lopen uiteen van 9000 tot 12.0000 en honderden van hen sloten zich aan bij opstandelingen die de Sandinistische regering bevechten.

Volgens de Sandinistische versie toentertijd van de gebeurtenissen werden de Miskito's en de nauw verwante Sumo- en Rama-indianen verwijderd om hen te beschermen tegen de opstandelingen. Nu zeggen de Sandinisten dat zij de indianen weer terug laten komen als eerste stap in een proces dat uiteindelijk zal leiden tot autonomie voor de Miskito's.

„Na veel zelfonderzoek, besefte de regering dat de enige manier om de revolutie te brengen naar de indianen aan de Atlantische kust, is hun toestaan naar huis terug te keren en autonomie verlenen", aldus Ray Hooker, een Miskito die als Sandinistisch vertegenwoordiger zitting heeft in de Nationale Assemblee.

Maar sommige Miskito-leiders menen dat het besluit van de Sandinisten hun toe te staan terug te keren, meer te maken heeft met militaire druk van opstandelingen dan met het besef dat een fout is begaan.

GUERRILLA

Twee Miskito- guerrilla- organisaties, Misura en Misurasata, leveren strijd tegen de Sandinisten, naast het FDN in het noorden en ARDE in het zuiden. Door de Miskito's toe te staan terug te keren, komen de Sandinisten tegemoet aan een van de belangrijkste eisen van de indiaanse rebellen en functionarissen hopen dat veel van de opstandelingen de strijd zullen staken en zich zullen voegen bij hun families aan de Coco.

Ofschoon veel Miskito's wantrouwend blijven jegens de Sandinisten, zeggen ze dat de spanningen zijn afgenomen. Een test voor het vertrouwen in de Sandinisten zal volgens Miskito-leiders een besluit van de regering zijn of en hoe schadevergoeding wordt betaald aan de verdreven indianen.

De Miskito's zijn ook nog in afwachting van bijzonderheden over het plan voor autonomie, dat later dit jaar in de door Sandinisten gedomineerde Nationale Assemblee moet worden gepresenteerd.

(Uit Haagsche Courant). ■

Na vernieuwde asielwet

Denen worstelen met racisme, discriminatie

De Deense bevolking, die sinds lang geldt als één van de tolerantste van Europa, worstelt met een opleving van racisme en gewelddaden gericht tegen de buitenlanders die in Denemarken hun toevlucht hebben gezocht.

Bomaanslagen, aanvallen met brandbommen op een hotel met Iraanse vluchtelingen en daaruit volgende confrontaties tussen de jonge aanvallers en de politie leidden recent niet alleen tot arrestaties en gewonden, maar vooral ook tot bezorgdheid bij de regering van één van de, raciaal gezien, meest homogene landen van Europa.

Premier Poul Schlueter drong er bij de Denen op aan om in gezinsverband en met vrienden en kennissen, 'om de opvattingen te verdedigen waarvan wij dachten dat zij gevestigd waren.'

De moeilijkheden dateren eigenlijk al van 1983, toen een liberale asielwet de stroom buitenlanders uit het Midden-Oosten en uit andere gebieden zichtbaar toenam.

Jongeren die bij acties tegen buitenlanders betrokken waren, verklaarden ontevreden te zijn over privilèges die buitenlanders zouden worden verleend, zoals nieuwe fietsen. Zij zeiden verder bezwaren te hebben tegen de omgang van Deense meisjes met buitenlanders en bezorgd te zijn voor vermindering van hun kansen op de arbeidsmarkt.

Er circuleren pamfletten waarin buitenlanders gemaand worden naar huis terug te keren. Een kleine kruidenierszaak van een Pakistaanse immigrant in Kopenhagen werd door een brandbom in de as gelegd. Verder bedreigde een soldaat in het plaatsje Haderslev twee Iraanse vluchtelingen met een geladen geweer, voordat hij door een derde Iraniër werd ontwapend.

ASIELWET

Voor de asielwet van 1983 werden jaarlijks slechts 500 vluchtelingen toegelaten. De wet bepaalt dat iedereen die naar Denemarken komt en om asiel verzoekt, op voorlopige basis wordt opgenomen. Dit heeft ertoe geleid dat in de anderhalf jaar die sindsdien zijn verstreken, ruim 6.000 vluchtelingen zijn gearriveerd, voor het grootste deel uit Iran. Ondanks deze toename schat de regering het aantal vluchtelingen in het land op slechts 9.500 tot 10.000.

Van de negen politieke partijen die Denemarken rijk is, voert alleen de Progressieve Partij van Mogens Glistrup openlijk campagne tegen vluchtelingen en buitenlanders.

VERDRAAGZAAMHEID

De Deense natie stelt echter traditioneel prijs op haar vermeende verdraagzaamheid. In Kalundborg en elders is openlijk vóór de buitenlanders betoogd en de slachtoffers van racistische gewelddaden steun toegezegd.

Verder is een televisie- verslaggever op grond van de anti- discriminatie- wetgeving in staat van beschuldiging gesteld, omdat hij twee jongeren uit Kopenhagen interviewde die zwarten en Pakistanen vergeleken met wilde dieren.

(Uit Haagsche Courant) ■

Een koloniale kerk

"Wat een onmogelijk verzoek!" — deze gedachte schoot door mijn hoofd, toen mij gevraagd werd om iets te schrijven voor de Gids tot Eenheid naar aanleiding van 350-jaar protestantisme op Curaçao. Jubileum- bundels vertonen de neiging om de zaken mooi voor te stellen.

Je bederft de feestvreugde niet met kritiek. Maar wanneer ik eerlijk ben en trouw blijf aan wat er in die eeuwen feitelijk gebeurd is, dan kan ik niet anders dan maar matig enthousiast zijn. De "Gereformeerde Kerk", zoals de officiële naam in de zestiende eeuw luidde, was met handen en voeten gebonden aan de West Indische Compagnie, die de leiding over de kolonie in handen had. En deze gebondenheid heeft een onuitwisbaar stempel gedrukt op het Curaçaose protestantisme.

In 1634 veroverden de hollanders de eilanden op de spanjaarden. De Heren Negentien benoemen Johan van Walbeeck als de eerste direkteur van de kolonie.

Een jaar later arriveerde de eerste predikant, Fredericus Vitteus. Maar de dominee viel direkt onder de jurisdiktie van de West Indische Compagnie. Alleen zijn benoeming geschiedde door de classis van de Gereformeerde Kerk.

De eerste taak van de predikant was de geestelijke verzorging van de hollanders. Hij moest zorgen dat de gebedsdiensten werden gehouden en dat de mensen trouw bleven aan hun godsdienstig leven. Daarnaast kreeg hij ook de opdracht om de "ware gereformeerde religie" aan de "heidenen" te brengen.

Van de andere kant eiste de Synode van Dordrecht in haar 19de en 21ste zitting dat het doopsel niet zou worden toegediend tenzij na een zorgvuldige instruktie in de leer.

Deze "heidenen" waren het handjevol indianen dat op de eilanden was achter gebleven en waarvan Van Walbeeck hed gemeld dat zij allen "papist" waren. De eerste predikanten (Johannes Backer, Adrianus Beaumont en Wilhelmus Volkeringh) hebben inderdaad kontakt gezocht met de indianen; echter zonder sukses. De indianen bleven trouw aan de katholieke godsdienst die zij van de spanjaarden overgenomen hadden.

Vanaf 1640 begint onder leiding van Peter Stuyvesant de slavenhandel zich te ontwikkelen.

Het mensonterende systeem van de slavernij, dat een medemens niet erkent als 'mens', maakte het wel onmogelijk om deze mensen te erkennen en te behandelen als "broeders in de Heer". Op een enkele uitzondering na heeft geen predikant serieuze pogingen gedaan om het christendom aan de slaven te brengen.

Daarmee heeft het protestantisme van Curaçao zich zelf gemaakt tot de godsdienst van de koloniale elite. Het papiaments spreekt dan ook van de "protestant blanku". De "Gereformeerde Kerk" te Curaçao werd daardoor een koloniale kerk, met zeer weinig belangstelling voor de massa van de eilandelijke bevolking.

Toch zijn er een aantal merkwaardige zaken te vermelden. Ondanks de plakkaten heerste er een zekere tolerantie ten aanzien van de katholieke kerk.

Oogluikend werd toegestaan dat bezoekende katholieke priesters patoraal werkzaam waren onder de katholieke blanken, de indianen en de slavenbevolking. Sinds de tijd van koning Willem I wordt ook de katholieke priester bezoldigd uit de koloniale kas, juist als de predikanten. Bij afwezigheid van een priester kon het gebeuren dat de predikant slavenkinderen doopte voor de katholieke kerk. De priester doopte protestantse kinderen en gaf zo'n bericht door aan het doopregister van de fortkerk. Op Bonaire is dit herhaaldelijk geschied.

Maar deze pastorele arbeid onder de slaven mocht niet tot nadeel van de ekonomische aktiviteiten gaan. Daarom werd de toegang tot de slaven nog wel eens bemoeilijkt. Wanneer priesters opkwamen voor een meer menselijke behandeling van de slaven, vonden zij maar moeilijk gehoor. Talrijk zijn de klachten tegen priesters die al te duidelijk partij kozen voor de onderdrukte slaven.

Maar tot een volledige breuk is het nooit gekomen. Godsdienst kon gebruikt worden ten gunste van de bestaande maatschappelijke orde. Godsdienst kon funktioneren als een kalmerende faktor.

Niet voor niets heeft men tijdens de grote slavenopstand van 1795 pater Schinck gevraagd om te gaan bemiddelen en te proberen de slaven weer aan het werk te krijgen.

Ook bij de katholieke priesters, die in de negentiende eeuw de leiding van de katholieke missie hadden, leefde de idee dat godsdienst de mensen kon maken tot bruikbare burgers.

Mgr. Niewindt, de eerste bisschop op het eiland, is hiervan een duidelijk voorbeeld.

Hij heeft tijd noch energie gespaard om onderwijs aan de slaven te kunnen brengen, want onderwijs zou beschaving brengen en zo kon men de slaven voorbereiden op de afschaffing van de slavernij.

Wanneer ekonomische belangen en sociaal prestige van de elite niet zulk een remmende faktor zouden zijn geweest, had er misschien een nauwe samenwerking kunnen ontstaan tussen de katholieke missie en door protestanten beheerste burgerlijke overheid van de kolonie.

Nu moeten wij konstateren dat gouverneur Van Lansberge in de jaren vijftig van de vorige eeuw de eenzame uitzondering is op de gereserveerde houding van de koloniale elite.

Gereformeerde Kerk

En zo blijft de situatie na de afschaffing van de slavernij in 1863. Protestanten blijven afwijzend staan tegenover de vele initiatieven van de katholieke missie om de levensomstandigheden van de voormalige slaven te verbeteren.

Wanneer in de jaren dertig van deze eeuw de eerste sociale wetten tot stand komen, zal een curaçaos politikus moeten konstateren dat het eiland eindelijk zover is kunnen komen dank zij partikulier initiatief in een periode dat de elite niet de minste belangstelling toonde voor de vooruitgang van de massa van de bevolking.

Dr. Da Costa Gomez doelde hiermee op de vele initiatieven van de katholieken missie.

En bij al dit geharrewar bij al die min of meer openlijke tegenwerking heeft de protestantse kerk gezwegen.

Zoals in de katholieke landen van Latijns Amerika de Katholieke kerk gezwegen heeft tijdens de eeuwen dat de oorspronkelijke indiaanse bevolking nagenoeg is uitgeroeid.

Zoals de katholieke kerk in die landen met handen en voeten gebonden was aan de regeerders en het heeft laten afweten wanneer de zaak van de uitgebuite volksmassa's moest worden verdedigd.

En dit is het lot van iedere godsdienst die te nauwe banden krijgt met het burgerli k bewind en die te veel belangen heeft in een goede verstandhouding met de heersende klasse. Het profetisch karakter van de kerk raakt grotendeels verloren, wanneer de kerk al te zeer "van deze wereld" wordt.

Veel is er veranderd sinds de industrialisering onze eilanden binnen gevoerd heeft in de moderne tijd. Veel niet-blanken hebben zich op onze eilanden gevestigd. die lid waren van protestantse kerken.

Van de andere kant hebben vele hollandse nieuwkomers het hollandse karakter van de Verenigd Protestantse Gemeente weer versterkt. Maar de protestantse kerk is niet langer zonder meer de kerk van de elite.

Ook het politieke leven heeft het maatschappelijk leven van de eilanden grondig beïnvloed. De elite heeft een behoorlijke veer moeten laten, sinds veel mensen vanuit de sociaal lagere klasse de kans gekregen hebben om op de maatschappelijke ladder te klimmen.

De protestantse kerk is zich duidelijk mee gaan bewegen op sociaal terrein.

Vooral ook onder invloed van de Caribische Raad van Kerken begint men oog te krijgen voor maatschappelijke veranderingen van strukturele aard die hoog nodig gerealiseerd moeten worden.

Met het vertrek van veel vreemdelingen wordt het protestantisme gedwongen meer "antilliaans" te worden.

En dan blijft voor mij één vraag open: in hoeverre is deze kerk geworteld in onze samenleving, doorgedrongen tot in het hart van de mensen?

En ik stel deze vraag, omdat de belangstelling om deze kerk te dienen als dominee nagenoeg nihil is. Ik stel deze vraag ook aan de katholieke kerk, want ook wij moeten nog alsmaar priesters vanuit het buitenland aantrekken. Zou het zo zijn dat de kerk-instituten toch nog te zeer gezien worden als overblijfselen uit het koloniale verleden?

(Uit: Gids tot eenheid) ■

C. STREEFKERK

350 Jaar Protestantisme

MILD OORDELEN OVER VERLEDEN

„Als je over de kerk praat dan moet het accent op 'mensen' liggen. Natuurlijk het is ook een gebouw en een structuur, maar de kerk is vooral een geestelijk huis", zegt ds. Neville L. Smith, predikant bij de Verenigde Protestantse Gemeente. Ds. Smith praat niet alleen over de kerk, hij schrijft er ook over. Ter gelegenheid van het 350- jarig bestaan van het protestantisme op Curaçao zal tegen het einde van het jaar een boek van zijn hand verschijnen, dat die drie en een halve eeuw geloven analyserend in kaart wil brengen. Het boek dat in drie talen (Engels, Nederlands en Papiamentu) zal worden uitgegeven, draagt in overeenstemming met zijn opvattingen de sprekende titel "Living Stones". Ds. Smith hoopt dat het boek samen met de andere activiteiten, die rond dit jubileum ontwikkeld worden, een stimulans voor het protestantisme op het eiland zal zijn. „Want", zo legt hij uit, „de kerk staat op een kruispunt in haar geschiedenis." Aansluiting bij de jongere generaties zal naar zijn mening het to be or not to be van het protestantisme op afzienbare termijn bepalen.

Zeven jaar geleden keerde Neville Smith terug naar Curaçao na jaren op verschillende Caribische eilanden als predikant gediend te hebben. Al spoedig begon hij om zijn eigen kennis en begrip van het protestantisme op de Benedenwindse eilanden te verrijken, de geschiedenis daarvan te bestuderen. Een deel van de vergaarde kennis verwerkte Smith in 1982 in een scriptie voor het verkrijgen van een doctoraat aan het San Francisco Theological Seminary in de Verenigde Staten. Die studie vormde een goede basis voor een meer pastoraal en op een breder publiek gericht werk. De aankomende viering vormde daarbij meer een stimulans dan het werkelijke motief. Wat Smith duidelijk beoogt is dat mensen hun geschiedenis leren kennen om bewuster en gerichter aan de toekomst te kunnen werken. Het kost dan ook weinig moeite om hem aan het vertellen te krijgen.

GEVESTIGDE ORDE

Alhoewel het protestantisme op Curaçao een heel eigen karakter

Neville Smith

heeft, met weinig nadruk op de leer en daarom van oudsher met veel openheid naar anderen toe, is het toch van belang iets te weten over de oorsprong van wat iemand ooit genoemd heeft "een luis in de kraag van Rome". Het reisde immers met Hollanders, Hugenoten en later via Suriname vanuit Centraal Europa en via de Engelse eilanden vanuit Groot-Brittannië hierheen. Die veel kleurige oorsprong verklaart ongetwijfeld al veel. En enige kennis van die verschillende oorspronkelijke vormen van protestantisme in het oude Europa is dan ook geen overbodige luxe, meent Smith. Om de lezer daarvan minstens enig idee te geven, schets hij in zijn inleiding in grote lijnen de ontwikkelingen die onder het woord reformatie geboekt staan. Daarbij vallen de namen van Savanarola, Huss, Wycliff, Luther, Calvijn, Zwingli enz. Hij schetst de routes, waarlangs die verschillende uitingen van protesterend geloof het Caribisch gebied bereikten. Vooral ook hoe binnen deze regio zij via allerlei omwegen naar Curaçao kwamen. Ook dat verhaal verklaart iets van de 'breedheid' van de latere Curaçaose geloofsbeleving.

In 1634 arriveert het protestantisme met Walbeek voor het eerst op Curaçao. Daarmee begint een periode, die Smith samenvat onder de titel "the established church". Een periode, die zich uitstrekt tot aan de komst van Shell. De betrokkenheid van de kerk in die periode, moet volgens Smith, ingeschat worden binnen de context van de heersende machten. Lange tijd was dat de West Indische Compagnie. Van enige zelfstandigheid van de kerk was dan ook geen sprake. De directeur van de WIC op het eiland was tegelijk de voorzitter van de kerkeraad. Sterker nog, alleen functionarissen van de compagnie konden als leden van het kerkbestuur worden benoemd. Bovendien ontvingen de predikanten hun salaris van diezelfde organisatie. Dat gegeven, zegt Smith, verklaart waarom de kerk in die periode een min of meer introvert bestaan leidde. Op een enkele uitzondering na was er geen betrokkenheid bij het lot van de oorspronkelijke bewoners van het eiland, de indianen. Nog minder was dat het geval met betrekking tot de slaven. Smith meent dat een kritiek van de kerk in die tijd dit structurele gegeven in de rekening moet opnemen. De kerk was letterlijk aan handen en voeten gebonden, in zekere zin een verlengstuk van de West Indische Compagnie en het soort bemoeienis met de onderdrukten, die wij vandaag van de kerk verwachten, zou toen het systeem waar zij zelf in gevangen zat ondermijnd hebben. Een zekere mildheid in de beoordeling van de kerk in die periode, acht hij dan ook geboden. Hij wijst er in dat verband bovendien op, dat de toen geldende en zeer strenge regels van de Synode van Dordrecht een geestelijk (en sociaal) uitreiken naar de slaven bepaald niet bevorderde. Het dopen van kinderen bv. mocht alleen wanneer de ouders degelijk in de leer waren opgevoed. Men zou kunnen zeggen, dat wat in Holland ene sine qua non was om geestelijk te kunnen overleven (tegenover Rome) hier de kerk op merkwaardig onevangelisch spoor zette.

Kerkeraden Aruba en Curaçao bijeen(1970)

Aan de andere kant is het interessant om op te merken, volgens Smith, dat toen reeds een grote mate van tolerantie bestond tegenover de Rooms Katholieke Kerk, die wel op een zij het bescheiden wijze missioneerden onder de indianen en slaven.

Smiths milde beoordeling van wat velen toch als een minder mooi hoofdstuk in de kerk- geschiedenis zullen beschouwen, krijgt steun vanuit het gegeven, dat na de afschaffing van de slavernij een opvallende verandering plaats vindt. Al snel en in toenemende mate gaat de protestantse kerk zich daadwerkelijk het lot van de minst bedeelden aantrekken. Diakenen worden benoemd en de sociale hulpverlening komt op gang. Als belangrijke moment- opnamen daarvan noemt Smith het Sanatorium, Eendracht maakt Macht en het Wilhelmina Tehuis.

Maar deze positieve ontwikkeling betekent nog niet dat het protestantisme haar besloten karakter verliest. Het blijft nog lange tijd het geloof van de heersende klasse en daarmee een introverte aangelegenheid.

IMMIGRANTEN

Zoals voor heel Curaçao luidde de komst van Shell ook voor de protestantse kerk een nieuwe periode in. Onder de velen, die naar Curaçao kwamen om werk te vinden, waren grote aantallen protestanten van verschillende kerkelijke

350 Jaar Protestantisme

ZORG VOOR DE TOEKOMST

signatuur. Smith schrijft dan ook boven het tijdvak 1914-1970 de titel: "The Immigrant Church". Anglicanen, methodisten, leden van de Broeder-gemeente, adventisten en gereformeerden streken op het eiland neer en het kerkelijke plaatje wijzigde zich ingrijpend. Ook de Verenigde Protestantse Gemeente onderging in die periode een grote verandering. Van een besloten klasse kerk werd het zowel wat kleur als sociale en economische status betreft een duidelijk gedifferentieerde groepering.

Smith wijst erop, dat wel voor lange tijd het "immigratie-element" nog zeer kenmerkend was.

afscheid Lodder: dichter bij het volk

In het scala van protestantse kerken waren Engels en Nederlands vrijwel uitsluitend de voertaal. Alleen de adventisten adopteerden al spoedig het Papiamentu als taal in de eredienst.

Pas in de vroeg zestiger jaren kwam er in de meeste kerken een antillianiserings- proces op gang. Het Papiamentu werd mondjesmaat geïntroduceerd. De eerste Antilliaanse predikanten meldden zich aan. In de overgang naar de zeventiger jaren zette dit proces zich door. De groeiende eucumenische beweging in het Caribisch gebied vormde daarbij een sterk stimulerend element. Overigens niet alleen op dat gebied. De betrokkenheid bij het geheel van de samenleving nam snel toe. Het sociale werk van de kerk werd niet meer uitsluitend gezien als een plicht tot liefdadigheid, maar steeds meer als een opdracht om ook structurele veranderingen te bevorderen. De Verenigde Protestantse Gemeente nam daarbij vaak de leiding. Evenals op het gebied van de eucumene. Velen zullen zich nog de druk bezochte Blauwbaai- dagen herinneren, waar de kerken zich gezamenlijk bezonnen op hun rol ten aanzien van de sociale vraagstukken op Curaçao.

In diezelfde tijd sloten de protestantse gemeenten van Aruba, Bonaire en Curaçao zich tot één kerk aaneen. Onderling kwamen de protestantse kerken op het eiland tot vergaande vormen van samenwerking niet in het minst waar het de sociale inzet betrof.

Maar — en daarop legt Smith de nadruk — meest kenmerkend voor deze periode van relatieve bloei was het feit dat het protestantisme van buiten uitgroeide.

KRUISPUNT

Met de afsluiting van die tweede periode staat het protestantisme nu op ene kruispunt. Smith noemt het laatste en derde hoofdstuk van zijn in december te verschijnen boek dan ook "The Church at the Crossroads". Hij begint met er op te wijzen, dat het immigratie- verschijnsel sterk is afgenomen. Er is zelfs sprake van remigratie en het vertrek van Shell zal dat ongetwijfeld alleen maar bevorderen. De voeding van buitenaf is beduidend afgenomen, zegt Smith, en als gevolg daalt het aantal protestantse kerkleden gestaag. Als voorbeeld noemt hij de methodisten, die in 1969 nog 3000 leden telden en in 1981 tot 1437 waren afgezakt. De Verenigde Protestantse Gemeente ging ook achteruit, zij het minder drastisch. Als een direct gevolg van deze achteruitgang is er sprake van een gebrek aan leiderschap. Bijzondere ontwikkelingen voorbehouden ziet Smith voor de toekomst een voortzetting van deze neerwaartse beweging. Voor een aantal protestantse kerken, zo meent hij, ligt de gevarenzone niet ver meer.

Dat tij zal alleen maar te keren zijn als de protestantse kerken aansluiting weten te vinden bij de volgende generaties. De actieve groeperingen binnen de kerken zijn nog steeds van Nederlandse en (Engels) Caribische afkomst. Dat zal moeten veranderen, **meent Smith. Hij pleit ervoor een** zwaar accent te leggen op een naar buiten en vooral op de jeugd gerichte aanpak. Het protestantisme zal opnieuw maar nu in de volledige zin van het woord een 'lokale' aangelegenheid moeten worden. Smith wijst erop, dat de secten en zogenaamde vrij- evangelische groepen de kerken hierin zijn voorgegaan. Zij hebben de laatste jaren een duidelijk herkenbaar lokaal of beter 'Curaçaos' gezicht gekregen.

oecumene: betekende nieuw élan

De activiteiten, die rond het 350- jarig bestaan van de protestantse kerk ontwikkeld worden, zullen wellicht een nieuwe en verhoogde belangstelling voor de geestelijke aspecten van het leven stimuleren, zegt hij. Die activiteiten bestaan naast een grote dankdienst op zondag 25 augustus (om zeven uur 's avonds) uit een serie informatieve tv- programma's, een interkerkelijk symposium in oktober over de rol van de kerk in de gemeenschap en een jeugdrally later in het jaar.

Het gesprek loopt ten einde. Onvermijdelijk komt toch nog even de economische crisis ter sprake. Vanuit zijn pastoraat is ds. Smith diep bezorgd over wat velen te wachten staat. Maar hij zegt ook: "De economische terugval behoeft nog geen definitief onheil te betekenen. Waar het nu op aan komt is dat nieuwe geestelijke en productieve bronnen worden aangeboord, die grotere inzet bevorderen. We moeten de geestelijke en materiële aspecten van het leven weer in balans brengen . Dat betekent, dat de kerk niet alleen zal moeten troosten maar vooral zal dienen te inspireren. Waar het op aan komt is, dat we niet in wanhoop moeten verzanden, maar dat we onze mogelijkheden hergroeperen om zodoende de uitdaging van het moment aan te kunnen". **Zou de kerk daartoe een** werkelijke bijdrage leveren, dan schrijft zij ongetwijfeld voor het eiland en haarzelf een nieuw hoofdstuk.

kerk moet Curaçaosch gezicht krijgen

Papilon kinderpagina

Beschuit met muisjes

... wat was er ... Het ... dier in zijn ... was gebleven en ... vogeltje in zijn nes... renden en vlogen ... eikaar ... schreeuwden en niemand wist waarom.

... Moene Muis had hem ... broertjes en ... "De vlag van de kaboutertjes hangt uit!" ... hij ... "Waarom?" vroeg een van zijn broertjes. Maar dat wist Moene ook niet. "Misschien is het koninginnedag", zei hij. "Nee hoor!" piepte zijn zusje. "Het is een koninginnedag geweest. En de Koningin is ... jaar jarig."

Maar waarom hing die vlag ... vroegen de muisjes zich af. Ze holden de ... in om het de andere dieren te vragen. Maar niemand wist het. De konijntjes, de hagedisjes en de krekeltjes vroegen het op hun beurt weer aan de geitjes, de honden en poezen. En die vroegen het weer aan de ...

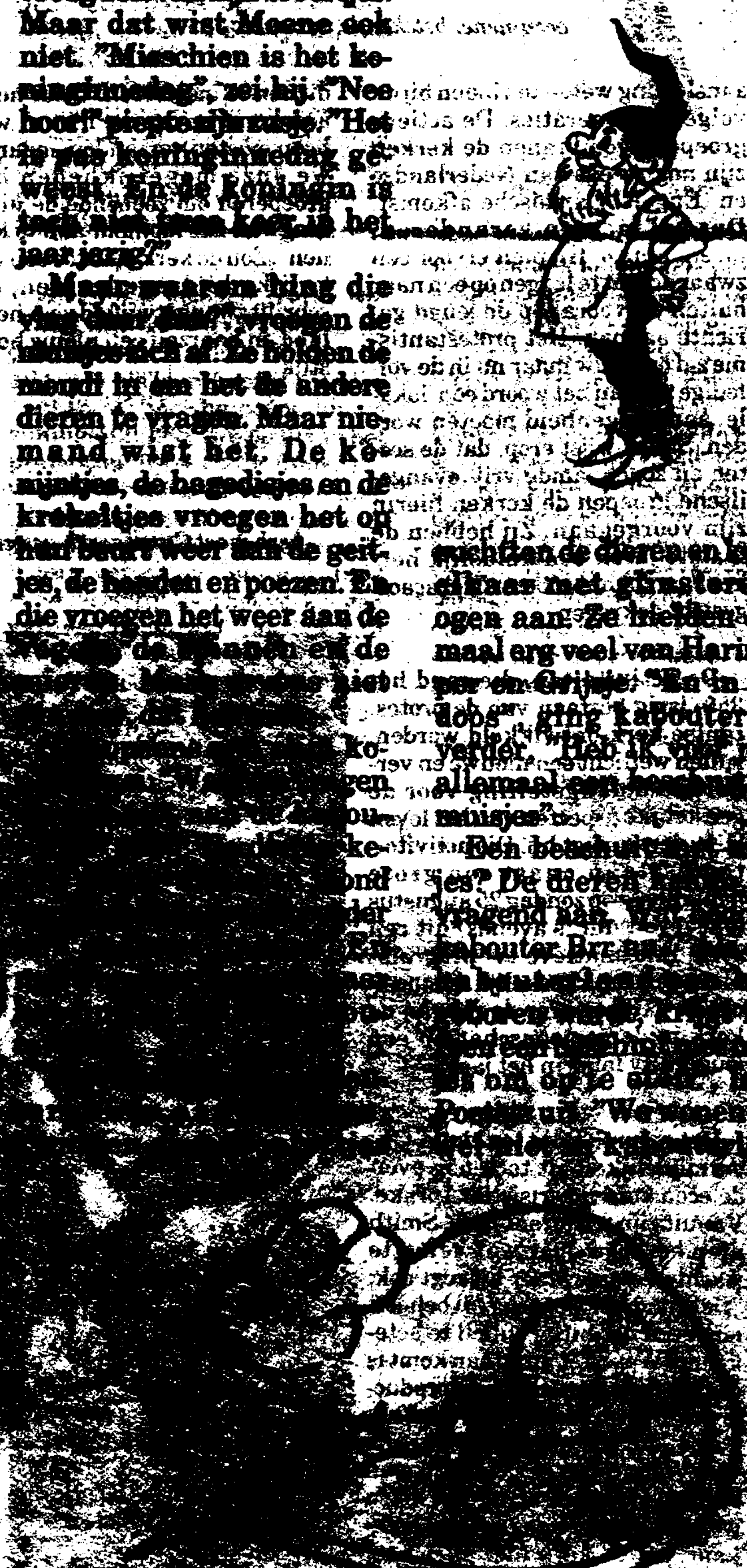
... kabouter ... Brr ... zijn ... "Ha ... Pinkie ... Wullie komen net op tijd voor het feest". Het feest, de vlag ... kabouter-tjes nieuwsgierig aan. Wat voor feest zou dat wel zijn? En ... "Daar ... en zijn ... vannacht een baby-ezeltje gekregen hebben. Het ... tigste baby-ezeltje dat je ooit hebt gezien!" "Ooooh!"

... maar een beschuit met muisjes zullen jullie toch wel lusten", zei kabouter Brr. En hij gaf alle dieren een lekkere beschuit met muisjes. Rose en witte suikeremuisjes waren het. De dieren hadden het nog nooit gegeten, maar jullie hadden ze moeten zien smikkelen. Geen kruimeltje lieten ze liggen.

Maar toen alle dieren een beschuit gekregen hadden, keek kabouter Brr verbaasd rond. "Hoe kan dat nu?" zei hij. "Ik heb een heleboel beschuiten over. Wie heeft er nog niets gehad?" En plotseling zag hij het. De muisjes waren er niet! Ze waren er toch wel geweest, want Moene Muis was de eerste geweest, die de vlag ontdekt had.

"Ik heb ze horen zeggen dat ze naar huis gingen", zei ... kaboutertjes begrepen er niets van. Kabouter Brr ... zo snel hij met zijn oude ... naar het muizenestje van Moene en zijn ... En daar zaten ze ... "Kabouter Brr", ... Moene, "laat ons niet opeten". "Jullie op laten eten?" Kabouter Brr begreep er hoe langer hoe minder van. "Ja", snikt ... ne muizemeisjes, "Op die beschuiten, je hebt zelf gezegd dat ze beschuiten met muisjes zouden krijgen".

Oh, oh, oh, wat moest kabouter Brr toen lachen. Hij ...

... dieren en keken ... maar met glinsterende ogen aan. Ze hielden allemaal erg veel van Harisem... en Grietje. "En in deze doos", ging kabouter Brr verder, "Heb ik voor jullie allemaal een beschuit met muisjes."

Een beschuit met muisjes? De dieren keken hem vragend aan ...

... En toen ... hun ... ging ... evenhard als de andere ... uit de mond.

Om te kleuren...

Puzzel van de week

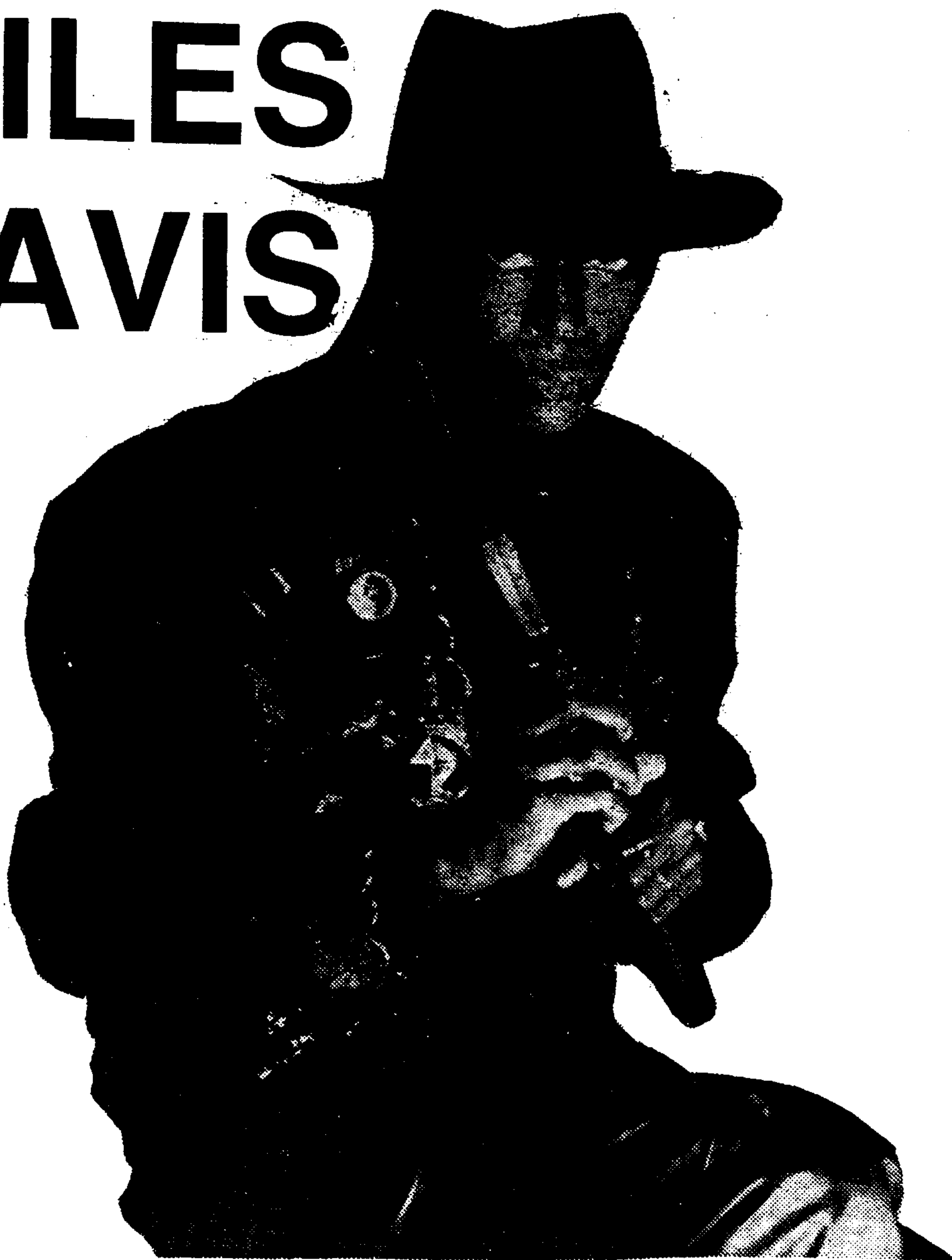
... lie oplossing tot 2 september opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O. Box ... Aruba - Nassau-straat 110, Bonaire - de heer K. ... P.O. Box 122, Bonaire.

OPLOSSING:

MOP

Twee duiven zitten op het dak. Zij snikt zonder ophouden en hij probeert haar te troosten. Maar niets helpt. Wanhopig ...

MILES DAVIS

Sinds enige tijd maakt trompettist Miles David het mogelijk dat ook een jongere generatie popluisteraars kennis kan nemen van zijn muzikaliteit.

Met zijn tweede elpee sinds de opzienbarende neiging naar de 'commerciële populaire muziek', houdt hij de inmiddels steeds groter wordende groep nieuwe luisteraars al enkele weken in een adembenemende greep.

De 59-jarige Davis, bij leven al legendarisch door zijn baanbrekende werk in jazz en avant garde-muziek slaagt erin om met 'You're Under Arrest' zelfs diegenen te verrassen die door z'n vorige (disco) plaat 'Decoy' al gewaarschuwd waren.

Miles Davis heeft zich voor het moment overgegeven aan de populaire muziek en weet daarbij zelfs de kitsch in de hoogste graad van perfectie uit te voeren.

Het is een verrijking van deze populaire muziek waardoor de serieuze tegenhanger en de hitparade weer wat dichter bij elkaar zijn gekomen en generaties zich mogen verbazen over het gemak waarmee Miles Davis stijlen, opvattingen, trends en genres overstijgt.

Op 'Your're Under Arrest' niet alleen eigentijdse funk in griezelig- mooie uitvoeringen maar tevens twee opmerkelijke popstukken: het van Michael Jackson bekende 'Human Nature' en Cyndi Lauper's 'Time After Time'.

Twee composities die Davis gevoelsmatig aanspraken en derhalve werden uitgevoerd waarbij de laatste al te horen was tijdens North Sea Jazz '84 en toen de verzamelde jazzliefhebbers al in verbijstering achterliet.

Miles Davis bewijst met de uitvoering van deze liedjes vooral dat de vertolker zich onafhankelijk kan verklaren van, in principe, middelmatige composities. Geen van beide genoemde stukken blinken uit in avontuurlijke oorspronkelijkheid, toch tilt Davis ze naar ongekende hoogten. Het valt vooral op omdat de stukken van eerdere vertolkingen bekend zijn.

Ook al is het aantal makkelijk te beluisteren composities groter dan ooit, de onorthodoxe en waanzinnig complexe muzikaliteit maakt 'Your're Under Arrest' toch minder toegankelijk of commercieel dan menigeen wil doen geloven.

De modale popluisteraar zal zich, bij serieuze beluistering, nog menigmaal het hoofd breken over spelwijze, opbouw en arrangementen.

Waarmee de funk van Miles Davis dus onmiddellijk een volstrekt andere betekenis krijgt als die van de reguliere popgroepen die zich bij voortduring aan het genre wagen.

Een muzikant met de achtergronden van Davis speelt populaire muziek dan ook op de enige, echte wijze: als creatief en vakbekwaam muzikant.

Hij is daarbij in goed gezelschap, zoals dat van meestergitarist John McLaughlin waarmee hij 15 jaar geleden op 'Bitches Brew' al eens 'n nieuwe betekenis aan het fenomeen 'jazz' gaf.

De tweede gitarist, een relatieve maar veelbelovende nieuwkomer, is John Scofield. Robert Irving draagt zorg voor de alom aanwezige synthesizer, Darryl Jones op bas, Vince Wilburn op drums, Bob Berg op sax.

De trompettist zelf speelt een onnavolgbare hoofdrol, doet met één maatvol priemende trompetstoten meer dan menig popgroep in een compleet oeuvre.

Dat laatste is natuurlijk gechargeerd, maar het is onwillekeurig de reactie die deze elpee oproept.

Nu Miles Davis voor het ogenblik als 'populair en voor een groter publiek toegankelijk muzikant' mag worden ingehaald in de 'poppenmuziek', verbleekt alles in de buurt in een ommezien.

Het is niet alleen dat de perfectie van 'You're Under Arrest' in de popmuziek ongehoord is, het is vooral de manier waarop de man ook alweer een nieuwe betekenis geeft aan deze muziekstijl.

Bij Miles Davis worden alom als vieze woorden beschouwde termen als 'commercieel' of 'populair' aanduidingen van een eenzame klasse, de popmuziek eigenlijk onwaardig.

(Uit de Gelderlander)

DIRE STRAITS

Begin mei is Dire Straits begonnen aan een wereldtoer die over één jaar in Australië zal eindigen.

Tegenlijkertijd en na een relatieve stilte van bijna drie jaar is van deze band tevens de nieuwe elpee 'Brothers In Arms' verschenen, zowel op ordinair vinyl als luxe compact-disc.

Dat laatste is van belang omdat de betreffende platenmaatschappij met het beschaafde alle leeftijden-geluid van Dire Straits het fenomeen compactdisc voor eens en voor altijd door de strot van de consument wil drukken. Het moet er nu maar eens van komen.

Wat is immers schoner dan Dire Straits zonder krassen en tikken? Om zowel de groep als het schijfje onder de aandacht van een miljoenenpubliek te brengen wordt 'brothers In Arms' op evenzo overdadige wijze gepresenteerd, als ware deze elpee de mooiste en de fijnste die ooit (van de band) is verschenen.

En niets is minder waar. Met het verstrijken der jaren en het opeenhopen van 'volwassen' Dire Straits-elpees, ontmaskeren Knopfler c.s. zichzelf steeds verder.

Ooit een veelbelovende en 'vernieuwende' groep, nu het meest algemene amusementsorkest dat al vele jaren denkt te kunnen volstaan met draaien op muzikale routine.

Ondanks de talloze promotionele toeters en bellen die dit nieuwe album omringen kunnen ze niet verhullen dat dit het meest oninteressante groepswerk is dat ooit is uitgebracht.

Zelden heeft een fraaie hoes minder verpakt, nog nooit is zó veel heisa gemaakt om nagenoeg niets.

'Love Over Gold' was, zoals bekend, de laatste Straits-studioplaat uit '82. Vorig jaar verscheen nog de live-dubberlaar 'Archemy', de indrukwekkend slechte soloplaat van bassist Illsley en de beide Knopfler-soundtracks 'Local Hero' en 'Cal' die beide buitengewoon aardig klonken.

Daarnaast heeft het talent nog gewerkt met Dylan, Aztec Camera en haalde zijn compositie 'Private Dancer' via Tina Turner de hoogste plaatsen.

Het komend jaar zal voor Knopfler evenwel De Groep weer op het eerste plan staan, maar dat hoeft voor niemand een onverdeeld genoegen te zijn. Immers, het project 'Dire Straits' is op dit moment zo mogelijk het zwakste Knopfler-onderdeel.

Luister hoe een afgepeigerde springknol klinkt en hinkt. Naast een klein aantal simpele rockliedjes en vrolijke niemandalletjes van het 'Twinsting By The Pool'-kaliber, staat ook deze elpee 'Brothers In Arms' opnieuw boordevol met veel te lange en veel te pretentieuze kunstmuziek. Klanken met welhaast zichtbare moeite gedrapeerd rondom de inmiddels door eenieder al tientallen malen vervloekte en uitgeperste Knopfler-gitaarriedels die inmiddels al even spreekwoordelijk zijn als de maniertjes van iemand als Lee Towers.

Knopfler, natuurlijk niet alleen als de gitaarmeester maar tevens in zijn gebruikelijke rol van Dylanesque verteller, de neuzelaar die met veel omhalen en misplaatst gefluister de leegte van zijn woorden tracht te omzeilen.

In een bezetting met toetsen, blazers (Brecker Brothers) en heel weinig orginaliteit staan ook op 'Brothers In Arms' weer de gebruikelijke stukken á la 'Private Investigations' (van 'Love Over Gold') dat toen al veel te lang te weinig liet horen en ditmaal wordt overtroffen door nog minder in het maximaal haalbare aantal minuten.

Als Dire Straits iets kan dan is het wel om kostbare tijd op te vullen met niets. Moet het oeverloos gepiel van de baas dan toch als bewijs dienen dat een popmuzikant de allermooiste kan zijn met uitsluitend grote gebaren?

Het eindresultaat is dan, zoals gebruikelijk, weer te mooi om waar te zijn, want het is er allemaal weer perfect opgezet.

Het schilderij hangt weliswaar kaarrecht, maar het is maar z'n reproduktie die bengelt aan één armzalige punaise.

Dire Straits is momenteel zo leeg als een hol vat maar zijn kan. Sinds 'Sultans Of Swing' heeft de groep niet veel opzienbarends meer gedaan en desondanks is moeiteloos een wereldstatus bereikt.

Dat is mogelijk in de popmuziek.

Met veel geld en een achterzal vol met warmgeblazen pretenties kan op wonderschone en karakterloze klanken een imperium worden gebouwd.

En het zal op drijfzand blijken te staan. Ook Dire Straits ontkomt er niet aan om met dit soort mooi verpakte nonsens vroeg of laat door de mand te vallen. Wie durft als eerste te zeggen dat 'Brothers In Arms' een slechte plaat is?

(Uit De Gelderlander) ■

VOORBESCHOUWING SEIZOEN '85-'86

Het spel is weer op de wagen. Afgelopen zondag ging de Nederlandse competitie van start. Na een in alle opzichten dramatisch verlopen seizoen staat de komende jaargang in het teken van de rehabilitatie. Even een terugblik: '84-'85 was een seizoen zonder echte spanning. Ajax werd moeiteloos kampioen met voetbal van een bedenkelijk laag niveau.

Internationaal stelden de resultaten al helemaal niets voor. Niet één Nederlandse vertegenwoordiger kwam verder dan de tweede ronde van een Europa Cup-toernooi. De Haagse Amsterdamse en Rotterdamse "hooligans" hielden flink huis in de stadions en steden van de bezochte clubs. Ook na die tragische 28e mei in Brussel vonden deze zich supporters noemende randdebielen het nodig Liverpoolse imitaties ten beste te geven.

Vandalisme en matig voetbal waren er de oorzaken van dat de toeschouwers- aantallen dramatisch daalden. Al bij al geen florissante situatie voor het Nederlandse prof-voetbal. Maar het voetbalwereldje vergeet snel.

Iedereen heeft zich weer het beste voorgenomen en, zoals gezegd, het circus draait weer. De aandacht richt zich op drie fronten: de eredivisie- competitie, de Europa Cups en last but not least: Mexico.

DE ERE-DIVISIE

Ajax lijkt het sterkste uit de seizoen- voorbereiding te zijn gekomen. Arnold Mühren mag na zeven jaar Engelse dienst zijn ervaring in dienst stellen van het jeugdig talent, dat hem omringt. Van al die youngsters heeft Frank Rijkaard de meest opvallende ontwikkeling doorgemaakt. Hij is, wat men in voetbaljargon noemt, een dragende speler geworden. Dat wil zeggen, dat hij zijn elftal over dode punten heen kan helpen. Zulke spelers zijn zeldzaam en dus goud waard.

Vanenburg mag dit jaar definitief bewijzen of hij in het topvoetbal thuis hoort of bij circus Boltini. 's Mans trucendoos is nu reeds legendarisch, maar beslissende acties laat hij zelden zien.

Marco van Basten, John van 't Schip, Rob de Wit en Ronald Koeman geven, gevoegd bij de genoemde spelers, Ajax een niveau dat, nationaal gezien, voor de concurrenten Feyenoord en PSV onhaalbaar lijkt.

Met name Feyenoord heeft er een wel erg eigenaardig aankoopbeleid op na gehouden. De Denen Sörensen en Eriksen werden gecontracteerd. Sörensen is een redelijk begaafde spelverdeler, die met zijn 32 jaar zijn beste tijd heeft gehad. Bovendien heeft men in de persoon van Mario Been reeds een dergelijk type speler. Eriksen moet de naar Groningen verbannen spits Peter Houtman doen vergeten. Dat deze van het Franse Mulhouse overgenomen en daarvoor voor Roda J.C. spelende, Deen geen typische spits is, doch veeleer een vleugelspeler, zal

FERNANDO GOMEZ
...veelvoudig topscorer van Europa...

RUUD GULLIT
...zoveelste miljoenen aankoop van PSV...

in de loop van het seizoen blijken.

Met Tschen La Ling is weer eens een afgedankte diva in huis gehaald. Alsof met de aankoop van de heer Rep geen leergeld is betaald. Enfin, Ling dus. Ook reeds rond de dertig en mislukt bij het Griekse Panathinaikos en het Franse Olympique Marseille. Een logische aankoop dus. Feyenoord zal wel weer derde worden.

Van P.S.V. wordt praktisch iedere niet uit Eindhoven komende voetbal- enthousiast een beetje moe. Voor de zoveelste maal wordt getracht een kampioenschap te kopen. Gullit en MacDonald zijn dit seizoen de versterkingen. De zich als voetbal- professor gedragende trainer Hans Kraay moet de succes- periode van het einde van de zeventiger jaren doen herleven. Meneer Philips zal ook dit jaar ervaren dat niet alles te koop is. De resterende vijftien clubs knokken voor een vierde plaats en/of tegen degradatie. Verenigingen als Sparta, Haarlem en Utrecht verdienen daarbij de sympathie van de liefhebbers. Met beperkte financiële middelen en eigen talent spelen zij al jaren aantrekkelijk en dus goed voetbal. F.C. Groningen dreigt een soort mini- P.S.V. te worden. Voorzitter Renze de Vries biedt de Groningse toeschouwers een bijna geheel nieuw elftal aan. Voordat die spelers aan elkaar gewend zijn, is het seizoen voorbij. Voor degradatie komen de in financieel opzicht zwakkere broeders in aanmerking.

Heracles en NEC zullen de grootste moeite hebben één jaar eredivisie voetbal te prolongeren. De derde degradant zal hoogst waarschijnlijk voortkomen uit de groep Go Ahead Eagles, Excelsior, V.V.V. en M.V.V.

EUROPA CUP

Het Nederlandse voetbal heeft langzaam maar zeker in internationaal opzicht Luxumburgse dimensies gekregen. Het laatste succes dateert uit 1978, toen P.S.V. de Uefa-cup won. In 1980 wist Ajax nog eens, met veel geluk, tot de halve finale van de Europa Cup I door te dringen. Het Engelse Nottingham Forest was toen het struikelblok. In 1983 en 1984 was het Griekse operette- voetbal van Olympiakos en Panathinaikos respectievelijk Ajax en Feyenoord te machtig. Ondanks het ontbreken van de Engelse clubs moeten de kansen van de vijf Nederlandse deelnemers niet al te hoog worden aangeslagen. Utrecht lijkt bij voorbaat kansloos tegen de huidige Russische nummer één Dynamo Kiev en hetzelfde geldt voor Sparta, dat Ernst Happels Hamburg S.V. partij moet geven. P.S.V. zal geen problemen hebben met de nummer drie van Luxemburg. Ajax en Feyenoord ontmoeten Portugese tegenstanders. De overwinningskansen zijn fifty - fifty. Met name Ajax' tegenstander Porto heeft allure. De ploeg telt tien internationals en speelde in 1984 nog in de Europa Cup II-finale tegen Juventus.

Trainer Arthur Jorge beschikt over de meervoudige topscorer van Europa Fernando Gomes en de gelouterde libero Lima Pereira. Op het middenveld is Frasco de grote man. Pelezinho, de kleine Pele, wordt hij genoemd. Op de linkervleugel speelt het grootste talent van Portugal. Paulo Jorgo dos Santos Futre is zijn naam en hij is pas 19 jaar. Futre heeft de dribbels van Maradona en speelt, tegen de Portugese gewoonte in, zéér doelgericht.

De opponent van Feyenoord heet Sporting Lissabon. Sporting is een multi- sportvereniging. Carlos Lopes, de wereld- recordhouder op de marathon, is lid van de atletiektak en de overleden wielerveteraan Joaquin Augostinho was jarenlang het meest prominente lid van de wielerafdeling. Ofschoon Sporting minder talent in huis heeft dan Porto, is het een gevaarlijke tegenstander. Voor deze schijnbaar bij elkaar geraapte Rotterdamse selectie misschien zelfs één maat te groot. Het middenveld- duo Sousa en Pacheco brengen techniek en tactisch inzicht mee, de 20-jarige internationaal Morato is een meedogenloze libero.

ORANJE

Het "wonder van Boedapest" heeft de kans op Nederlandse deelname aan de W.K. in Mexico open gehouden. Trainer- bluffer Beenhakker zal zijn elftal in het najaar waarschijnlijk geconfronteerd zien met België.

Op 11 september a.s. heeft Polen in Warschau aan een remise voldoende om zich direkt te plaatsen.

Omdat Nederland eerst in Brussel speelt, wat in voetbalkringen als gunstig wordt ervaren, is het uitgangspunt niet slecht te noemen. Sterker: Oranje beschikt momenteel over meer voetbaltalent dan de ploeg van Guy Thys. De laatste heeft weer aanzienlijk meer ervaren spelers rondlopen

Factoren als de - vorm - van - de dag en de gezindheid van Vrouwe Fortuna kunnen de doorslag geven. Indien kwalificatie behaald wordt, zal Mexico aantonen hoe het Nederlandse voetbal en, internationaal gezien, voorstaat. Afgaande op de resultaten in het Europa Cup- voetbal valt voor het ergste te vrezen. ■

PIETER KROL

• Marktvrouw in Guatemala

Derde conferentie van Latijnsamerikaanse vrouwen in Sao Paulo bewijst het

Feminisme mag nu ook in Zuid Amerika

De namen van de bungalows zijn voor de gelegenheid veranderd: van bekende mannen in veelal onbekende vrouwen. Het derde congres van vrouwen in Latijns- Amerika wordt in het Braziliaanse Sao Paulo gehouden in een niet onaangenaam vakantie- oord direct aan het strand.

Honderden vrouwengroepen zijn er de laatste jaren in Latijns-Amerika opgericht. Drie opeenvolgende congressen sinds 1981 geven een razendsnelle ontwikkeling te zien. Kwamen vier jaar geleden nog zo'n 200 vrouwen wat onwennig bij elkaar, in Bogota, twee jaar later, was het aantal verdubbeld. Nu, in Sao Paulo, zijn het er al 850. Meer kunnen er ook niet bij.

Zo blijkt ook het taboe op het woord 'feminisme' inmiddels te zijn doorbroken. Tot voor kort, nog een bedenkelijke term, waarmee een soort hobby voor welgestelde vrouwen werd aangeduid — alsof er alleen maar kan worden gekozen tussen algehele sociale strijd of geïsoleerde vrouwenstrijd — nu geaccepteerd, omdat de koppeling tussen die twee vanzelfsprekend wordt gevonden. De strijd wordt uit volle borst bezongen en in poëzie tot uitdrukking gebracht.

WERKELIJKHEID

De werkelijkheid in Latijns-Amerika is extreem; de ervaringen die worden uitgewisseld derhalve eveneens. De thema's — geweld, arbeid, seksualiteit, communicatie — mogen overeenkomen met die van de westerse vrouwenbeweging, de invulling is lokaal. Het betreft het leven van vrouwen op vele niveaus: dienstmeisjes, marktvrouwen, vrouwen uit de sloppenwijken die bezig zijn zogenaamde comedores (gemeenschappelijke eetgelegenheden) op te zetten en zij die alfabetisering- cursussen doen.

Vrouwen begeven zich voor het eerst in de politiek of zijn bezig op het gebied van de communicatie of juridische steunverlening. Zij hebben er veel voor over om deze conferentie te kunnen bijwonen. Zo reist een vrouw vanuit Peru negen dagen, om vanuit Lima naar Sao Paulo te komen.

Sommigen brengen kleding en ambachtelijke artikelen mee, om een deel van de reis te kunnen bekostigen. Eenderde van de aanwezigen kan door financiële steun hier zijn, onder meer door Nederlandse hulporganisaties.

GEWELD

Een thema als geweld is op een ontmoeting in Latijns- Amerika niet weg te denken. Het samenleven van verscheidene families in een ruimte van drie bij drie meter, zoals niet ongebruikelijk is, kan haast niet anders uitlopen dan op gespannen situaties, waarbij vrouwen veelal de zwakkere partij zijn. De verhalen van Nederlanders die hier geruime tijd wonen, getuigen van de regelmaat waarmee vrouwen met blauwe ogen en beurse plekken op straat verschijnen.

Hoe langer je in dit deel van de wereld rondreist en gesprekken voert, des te meer ook realiseer je je hoeveel angst er is voor geweld. Zo twijfelt niemand er aan dat vrouwen, die om vaak onduidelijke redenen door de militairen worden opgepakt, in de gevangenis worden verkracht.

Peru, een land dat toch lange tijd als 'redelijk gematigd' qua repressie werd aangeschreven, is zo'n voorbeeld. De vrouwenbeweging durft echter geen actie te ondernemen: „We weten dat het gebeurt, vinden het verschrikkelijk, maar zijn bang voor onze eigen veiligheid als we ons daarmee inlaten. Daarbij komt dat we de andere activiteiten waarbij we ons voor vrouwen inzetten niet willen compromitteren".

In sommige landen is de vrouwenbeweging sterker, zoals in Brazilië, waar al langer wordt geprotesteerd tegen de misdadige behandeling van vrouwen die aangifte komen doen van verkrachting door de politie. „Sinds kort is er nu een commissie die zich speciaal met dit probleem, zal bezig houden. Wat niet betekent dat we er zijn", aldus één van de organisatrices.

VERBAASDE UITROEPEN

Hoe belangrijk een congres als dit is kan worden gemeten aan de hand van de herhaaldelijk verbaasde uitroepen in de werkgroepen. Het gebrek aan informatie is onvoorstelbaar. Enerzijds komt dit voort uit de hoge graad van analfabetisme; voor een belangrijk deel is het ook te verklaren met het totale gebrek aan informatie over de situatie waarin andere vrouwen verkeren. Hoewel in landen als Brazilië en Chili vrouwen een meerderheid vertegenwoordigen in de journalistiek, wordt de wereld door de bril der mannen bekeken en wordt de rol die vrouwen spelen als marginaal gezien. Teneinde dit tij te keren, worden ook op dit gebied zinvolle initiatieven ontplooid.

Adreana Santa Cruz: „Vier jaar geleden zijn we begonnen met een onafhankelijk persbureau, om de informatie- stroom over vrouwen in Latijns- Amerika op gang te brengen. Op dit moment nemen zo'n 40 schrijvende media en 25 radiostations regelmatig onze artikelen over. Ik kan dus niet anders zeggen dan dat onze pogingen inmiddels vruchten afwerpen."

Bewust is op dit congres gekozen voor een open sfeer. geen verplichte stukken en geen resoluties, die volgens één van de organisatrices eerder verdeeldheid scheppen. „Hierdoor is een voorwaarde geschapen om beter te luisteren naar heel nieuwe ideeën, om open te kunnen staan voor elkaars ervaringen en niet in papierwerk onder te gaan."

Soms zijn die verklaringen schrijnend. Zo blijkt een belangrijk deel van de migratiestroom naar de stad te bestaan uit dienstmeisjes, maar wat voor hen een redelijk veilig bestaan blijkt, is in werkelijkheid heel anders. De meisjes zijn overgeleverd aan de willekeur van de families bij wie ze intern verblijven.

Het is niet ongebruikelijk dat ze in een hoekje onder de trap een bed krijgen en het hangt van de goedheid van de familie af of er een vaste werktijd wordt afgesproken. Veelal dienen zij 24 uur per dag beschikbaar te blijven. Eigen tijd is er dus niet bij.

In de afhankelijke situatie waarin ze vaak verkeren is het ook moeilijk weerstand te bieden aan eventuele avances van de heer des huizes en vaak volgen daar dan seksuele contacten op. Raakt een dienstmeisje evenwel in verwachting, dan wordt ze zonder pardon op straat gezet. Prostitutie blijft dan vaak als enige mogelijkheid over.

KIEZEN....

Een vrouw vertelt me onderweg naar een werkgroep tussen neus en lippen door: „Ik heb het geluk gehad een baan te vinden als dienstmeisje, terwijl ik er toch met mijn vijf kinderen alleen voor sta. Mijn baas echter heeft wel vier van mijn vijf kinderen verkracht. Ik verdien hier toch nog tachtig gulden per maand. Ik kan kiezen tussen òf mijn kinderen te eten te geven òf opstappen."

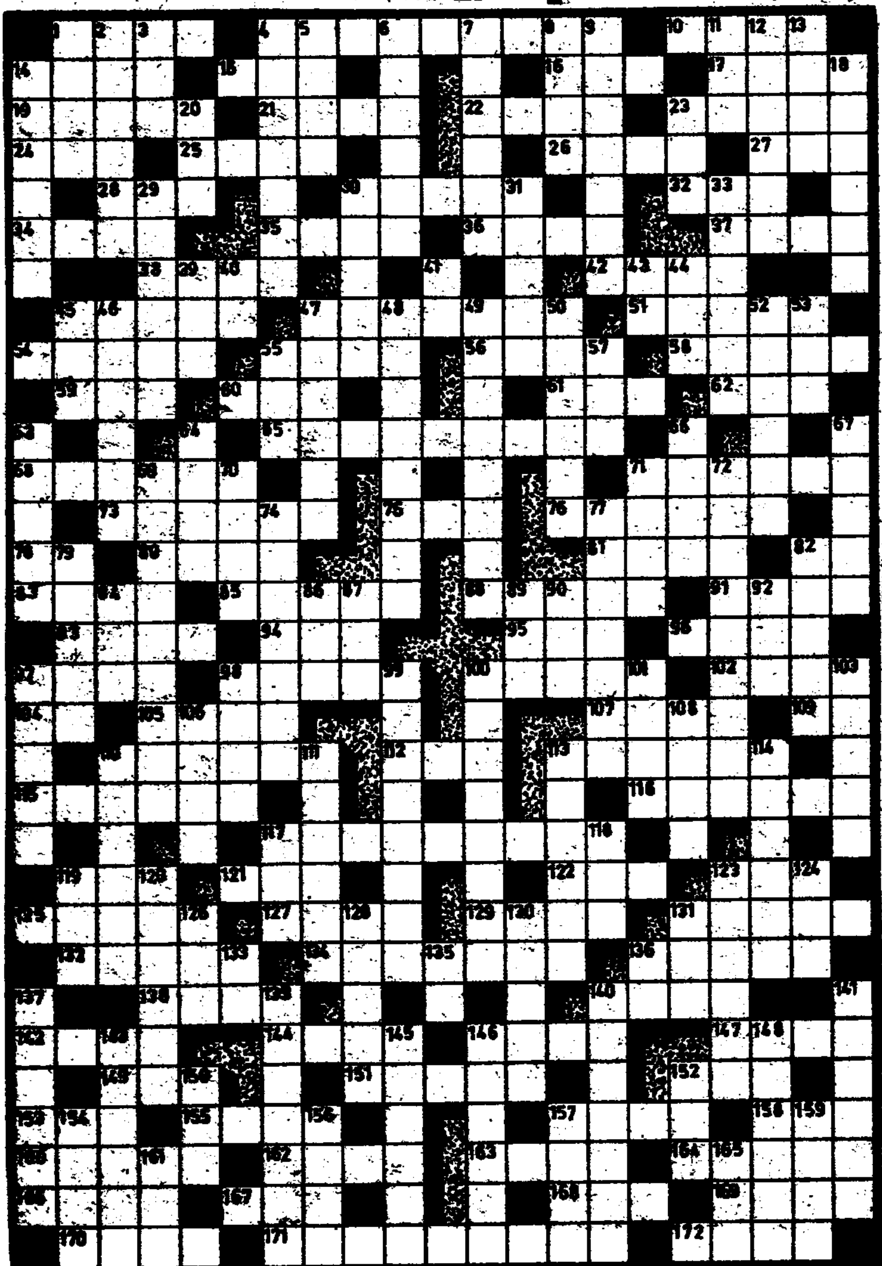
Vakbonden voor dienstmeisjes zijn op vele plaatsen opgericht om steun te verlenen. Sommige hebben zelfs ook de rol van arbeidsbemiddeling op zich genomen, omdat het niet gemakkelijk is een baan te vinden, als bekend is dat een meisje zich bij een vakbond heeft aangesloten.

Op de onlangs gehouden vrouwen- conferentie in Nairobi wordt enigszins misprijzend gereageerd. Maar weinig vrouwen konden zich de reissom van 10.000 gulden permitteren. Het monopolie dat het westen op zovele gebieden over de Derde Wereld heeft, is ook daar weer overduidelijk gebleken. Het verhaal doet de ronde dat officiële regerings- delegaties in Nairobi op safari gingen, terwijl de basisgroepen zoals die hier aanwezig zijn, niet vertegenwoordigd waren.

Een congres vrij van politieke implicaties is in Latijns- Amerika vrijwel niet denkbaar. De Nicaraguaanse vrouwen raken geëmotioneerd door de bijval en de warmte die hen ten deel valt. De gezamenlijke maaltijden lopen keer op keer uit op een politieke demonstratie door de Chileense vrouwen. In tegenstelling tot de potten- en- pannen- demonstraties die indertijd werden opgezet door de rechtse vrouwen om president Allende ten val te brengen, worden de demonstratieve liederen nu kracht bijgezet met lepels en vorken. ■

(Uit Haagsche Courant)

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. snel; 4. vervoermiddel; 10. rap; 14. ingang; 15. steensoort; 16. boom; 17. tamarinde; 19. scheik. verbinding; 21. spleet; 22. trots; 23. verdieping; 24. pl. in Gelderland; 25. uitgang (Eng.); 26. dienstbode; 27. kaartterm; 28. nachtvogel; 30. specerij; 32. enzovoorts; 34. regel, richtsnoer; 35. melkklier; 36. kleur; 37. overblijfsel; 38. clown; 42. vervelend persoon; 45. houding; 47. doelmatig, geschikt; 51. bij elkaar; 54. strook hout om gebroken ledematen te bevestigen; 55. opslagplaats van granen; 56. jongetje; 58. Ned. eiland; 59. Jap. parelduikster; 60. lichtsterkte; 61. telwoord; 62. vernis; 65. het verzamelen van postzegels; 68. netjes, helder; 71. eenheid v. elektr. stroomsterkte; 73. epiloog; 75. wilde haver; 76. lijsttrekker; 78. zonnegod; 80. lomperd; 81. pl. in Rusland; 82. aartsbisschop; 83. kledingstuk; 85. verstoteling; 88. drukte, ophef; 91. schrijfvloeistof; 93. nevel; 94 compagnie; 95. kunstlaan; 96. spot; 97. gewricht; 98. eedoorn; 100. gepeupel; 102. vervoermiddel; 104. muzieknoot;

105. bijbels figuur; 107. eerste hulp bij ongelukken; 109. het Romeinse Rijk; 110. in de adelstand verheffen; 112. strafwerktuig 113. snoever; 115. overlast, belemmering; 116. pl. in Zwitserland; 117. vermogend; 119. streling; 121. verkoudheid; 122. oude vochtmaat; 123. kledingstuk; 125. deeg; 127. telwoord; 129 medicijn (Ind.); 131. lus, strop; 132. hondenras; 134. borstel; 136. tegelstempel; 138. traag; 140. pas; 142. droge rivierbedding; 144. bewijsstuk;

146. pleisterkalk; 147. riv. in Spanje; 149. ijzerhoudende grond; 151. legerafdeling; 152. boom; 153. pausenaam; 155. pl. in N-Holand; 157. slokdarm, voormaag; 158. reem; 160. enig; 162. fijn gemalen eikebast; 163. drietal; 164. kleur; 166. kinderledikant; 167. grote bijl; 168. gevangenis; 169. slot; 170. spelonk; 171. kortschrift; 172. overwinning.

VERTICAAL: 1. sluitingsmiddel; 2. schrijver; 3. tijdsaanduiding; 4. ernstig; 5. hechtmiddel; 6. deel v.e. woord; 7. eetzaal in klooster; 8. evenzo; 9. waternimf; 11. lang stuk hout; 12. gewoonte; 13. loon; 14. jonge dochter; 18. klein wit bloempje (Ind.); 20. oproer; 23. pl. in Gelderland; 29. antilopesoort; 30. universiteitsbode; 31. Spaans riet; 33. molentrechter; 39. trechter van netwerk; 40 ten bedrage van; 41. bezitt. vnw.; 43. toets alleen; 44 knaagdier; 45. pl. in België; 46. prop watten of gaas; 47. rode kleurstof; 48. Ind. vaartuig in de Molukken; 49. platte tas voor papieren; 50 kunst der muzen; 52. proeve v. bekwaamheid; 53. deel v.d. hals; 55. soezerig; 57. afwatering; 63. niet gewoon; 64. bamboe staketsel v.d. visvangst; 66. honingbij; 67. verhindering; 69. bep. soort omheining; 70. stuk chocolade; 71. heilige stier; 72. luchtig gebouwd buitenverblijf; 74. vr. munt; 77. deel v.h. jaar; 79. schamel bezit; 82. bouwgrond; 84. nachtvogel; 86. rivier (Sp.); 87. Europeaan; 89. geneesmiddel; 90. jongere broer of zuster; 92. ontkenning; 97. beste, fijnste; 98. mestvocht; 99. Turkse waterpijp; 100. pleitrede v.e. advokaat; 101. rookgerei; 103. glazen zuigbuisje; 106. inlandse gemeente op Java; 108. witte vlek op paardenhoofd; 110. voorahands; 111. bericht omtrent iets dat nog onbekend was; 113. pijler, draagzuil; 114. hervorming; 117. been; 118. aanw. vnw.; 119. lekspijs; 120. Europ. land; 123. stelling op een werf; 124. vogel; 126. grove wollen stof; 128. mislukking (Fr.); 130. verfstof; 131. bevel; 133. waarmerk; 135. klein kind; 136. heilige; 137. vogel; 139. ondeugend; 140. vrees; 141. getemde jachtvogel; 143. deel v.e. ei; 145. haarwater; 146. teleurstellend, jammer; 148. lekker, smakelijk; 150. veerkracht; 152. familielid; 154. uniek; 156. ongegist druivensap; 157. vroeger natuurlijk geneesmiddel; 159. oudgermaans schriftteken; 161. ik (Lat.); 165. grote watervlakte.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

W. Luciana
Botersteeg 1
Curaçao

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe, Scherpenheuvel z/n (tot 15.00 uur 's middags).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

```
.CONTRA.COBRA.CONDOR.
EED.VADEM.R.STEUR.OER
FLES.PEL.WIE.NED.AGIO
F.U.L.RATIONEEL.T.S.E
EERLYK.NET.TIN.FRATER
C..ADEM.G.S.K.KRAB..S
TOUPET.ZETMEEL.AFTRAP
I.R.NEBEL.O.LARGO.U.A
ERGO.LOT.FEZ.TUI.LIGA
FEE.OLM.ALSEM.NEL.KIN
.INDRA.ALA.GOM.LATER.
INTRA.W.PUREE.M.TAROK
O..ANGEL.WAN.HUMUS..Y
NOP.TANTE.M.MOZES.ERF
.PAD.SS.CAMEE.EI.ALE.
SPRINT.JA.E.NT.NIVEAU
.EIS.VG.RYLES.EE.EVA.
ORA.KROOT.A.ANKER.ELK
O..GRYNS.AAN.LEDER..A
KRAAI.G.MAROT.R.CIDER
.ASTER.IER.NIP.AHORN.
RAP.LOK.IDOOL.PUT.UIT
AKER.EEN.EER.YOD.RIGI
N.C.PRAAL.R.MANIE.D.N
SATIRE.PAGADET.TRIEST
W..LUNA.V.L.T.TIEN..E
OOGLID.AAS.ARK.EIGEEL
R.U.M.EKSTEROOG.S.D.I
SLAP.EGO.ARM.BAK.SEIN
TON.KRENG.W.ETSER.LEG
.BORREL.EXTRA.TUINEL.
```

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór 27 augustus 1985 en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Postzegels

IN HET VORIGE ARTIKEL heb ik geschreven, dat de eindeloze verdeeldheid van het oude Hellas het regelmatig houden van de antieke Olympische Spelen uitermate bemoeilijkte. Volgens de geschiedkundige gegevens hebben Iphitos, koning van Elis, en Lykurgos, koning van Sparta, voor dit probleem een geniale oplossing aangedragen: de zogenaamde godsvrede.

Wanneer weer een Olympisch treffen in het verschiet kwam, trokken de herauten naar alle kanten uit en kondigden voor het gehele Griekse of Helleense rijk de godsvrede af, die duurde van één maand vóór tot en met één maand na de Spelen. Wee de tyran of despoot, die zich niet aan die vrede hield. Zijn einde stond bij voorbaat vast. Hem stond de wraak te wachten van Appolo, aan wie het bescherm- heerschap of het patronaat over deze godsvrede was opgedragen.

Wie was deze Appollo? Om dit te weten te komen, moeten we wederom de Griekse mythologie induiken. Phoebus Apollo of kortweg Apollo was de zoon van Zeus en Leto en daarmee tevens de tweelingbroer van Artemis of Diana. Vanaf zijn wieg wist hij al vaardig met wapens om te gaan. Nog maar in de kleuterschoenen staande, liet hij reeds met enige welgemikte pijlschoten de draak Pytho naar de eeuwige jachtvelden verhuizen. Die Pytho werd geacht te zijn geboren uit het na de zondvloed op aarde achter gebleven slijk. Eenmaal de volwassenheid bereikt, had Pytho zich opgewerkt tot bewaker van het Orakel van Delphi.

Een erg lucratieve betrekking, want van heinde en verre stroomde de beau monde uit die dagen naar Delphi om te aanhoren wat de hoge priesters Pythia, gezeten op een driepoot boven de uit een aardspleet opwalmende bedwelmende dampen te orakelen had. Pytho eenmaal de wereld uit nam Apollo het bewakerschap over. Het kostte hem blijkbaar niet veel moeite, want Apollo bleek tijd en gelegenheid te over te hebben om bij een zekere Admetus, koning van Pherae in Thessalië, voor herder te gaan spelen; om Poseidon te helpen bij het bouwen van de muren van Troje en om aan de zijde van de Trojanen vechtend ook nog te zorgen voor de dood van Achilles. Maar ook dit zijn nog niet alle geweldaden die zijn kerfstok ontsieren.

Zoals ik in een vorige aflevering reeds eens geschreven heb, moordt hij ook nog de ganse kinderschaar van moeder Niobe uit, wanneer deze Niobe gespot heeft met het magere kinderaantal van Leto. Ook op het terrein van de liefde en het huwelijk staat Apollo in voor de nodige roddelpraat. Geen wettige gemalin siert ooit zijn zijde, maar toch is hi konstant verwikkeld in allerlei liefdesaffaires.

Van zijn dulcinea's is Daphne het meest bekend. Zij was de dochter van de riviergod Peneus uit Thessalië. Toen Apollo haar wat al te na kwam, werd zij op haar bede door de goden in een laurierboom veranderd. Meer succes oogstte Apollo bij een zekere Coronis, de dochter van een koning van Phocis. Zij schonk hem een zoon, Aesculapius, die zo'n kei werd in de geneeskunde, dat hij zelfs doden uit de onderwereld tot het leven terugriep. Overigens liep het in een later stadium slecht af met Coronis. Toen zij de liefdesbetuigingen van de godheid Poseidon of Neptunus ontvluchtte, werd zij door de godin Athene in een kraai veranderd.

In een volgende artikel mog wat meer gegevens over deze Apollo, die een dermate all-round-figuur was, dat de Romeinen hem zonder blikken of blozen en zelfs zonder naamsverandering in hun mythologie-boeken hebben overgeplant. Wat de Wereld van de Postzegel betreft, ziet u ditmaal op een Griekse zegel uit 1896 een gedeelte van de U-vormige wedstrijdbaan in het stadion van Olympia en eveneens op een Griekse zegel uit 1960 de afkondiging van de godsvrede. ■

M. ARVIS

(Wordt vervolgd)

dierenbescherming

ASIELGEDACHTEN

Waarom werden deze dieren geboren? Vraagt U zich dat wel eens af als U weer zo'n zielig zwerfdiertje ziet? Was U wel eens op het Asiel als de ophaaltruck aankomt met zijn lading "afgedankte" dieren? Vaak worden er de meest leuke pups binnen gebracht, andere weer duidelijk slecht behandeld, angstig, trieste oogjes, bolle buikjes en toch kun je hun ribbetjes tellen.

En die poesjes. Bij tientallen worden zij bij ons afgezet. Natuurlijk prima, dat U ze bij ons op het Asiel brengt — in de wrede wereld buiten Uw huis en koraal is er niets wat ze kan helpen.

Maar U moet ons van de Dierenbescherming toch wel eens gaan HELPEN met het verminderen van die grote hoeveelheid katten en honden op dit eiland: 1 + 1 is géén 2, 1 + 1 is in dit geval véél meer! Een moederpoes krijgt per jaar zeker driemaal een nest met kleintjes — natuurlijk zijn ze schattig, maar weet U er een goed tehuis voor?

Een moederhond wordt máár tweemaal per jaar loops — vindt U al dat gevecht om haar gunsten zo leuk en wat de katten betreft, U slaapt toch ook liever de nacht rustig door?

DOE ER WAT AAN, mensen!! Laat Uw kat en teef STERILISEREN, Uw kater CASTREREN. Dat kan vanaf ongeveer acht maanden. Vraag advies bij Uw dierenarts of bij ons op het Asiel/Parera — tel. 54300.

Na een dergelijke operatie is Uw gezonde huisdier al heel gauw weer op de been, U bent van al dat vervelende gedoe af en U krijgt er een veel gezelliger dier voor terug.

Verbeter de huisdieren— wereld, begin bij U thuis, en bedenk dat een dier géén wegwerp— artikel is!!

FORBES BURNHAM IN BRIEF

GEORGETOWN, GUYANA, Cana — When socialist Guyana President Linden Forbes Sampson Burnham died here, aged 62, he left an indelible stamp on the affairs of this the largest Caribbean Community (Caricom) state. During the two full decades he was in charge of this 83,000 square mile former British colony, the astute London- trained lawyer successfully defined politics to suit his every caprices and ruled with an iron grip. Skilled in the art of political craftsmanship and possessed of an oratorical dynamism and intellectual capacity not easily matched among Caribbean politicians, Burnham's ingenuity brought both pleasure and pain to the 800,000 population here.

His high points included leading Guyana into political independence in 1966 and into republican status four years later. But with the national debt rising to a staggering one billion US dollars and economic conditions worsening in recent years, Burnham found himself faced with discontent as widespread hardship took hold of the country.

In the Caribbean, the late Guyana President also left his mark, being a co- founder along with then Prime Minister Errol Barrow of Barbados and Premier Vere Bird of Antigua, of the Caribbean Free Trade Area (Carifta) — Caricom's forerunner.

The only son of a methodist schoolmaster and father of five daughters from two marriages, Burnham was a consummate politican.

'Odo' to his very close friends, 'Forbes' to a wider circle of admirers, and 'Comrade Leader' to his mass of followers, Burnham emerged from within the shadow of his charismatic, internationally known arch political rival, Dr Cheddi Jagan, to introduce a style and concept of politics not known elsewhere in the anglophone Caribbean.

Burnham, the lawyer from Gray's Inn, London, had broadcast his political ambitions to his late sister, Jessica, while he was still a student of London University from where he graduated with honours in 1944.

His ambitions ran the gamut for the most high and prestigious offices in Guyana and the West Indies. He wanted to be, as he told his sister, Mayor of Georgetown, Chief Justice of Guyana, first Prime Minister of independent Guyana and also a Prime Minister of the West Indies.

Success eluded him in some areas, but Forbes Burnham in his time was the Major of Georgetown, President of the Guyana Bar Association; heads of the country's and one of the Commonwealth's oldest trade unions, the Guyana Labour Union; and the man who wore the mantle of the first Prime Minister on the night of May 26, 1966, when Guyana became independent of Britain.

Four years later, as a consequence of some intriguing political footwork, he became the first Executive President of the Co- operative Republic, to which his People's National Congress government had changed the country's constitutional status by February 1970.

Education Minister of colonial British Guyana's first popularly elected government in 1953 with Jagan as Premier, Burnham cut links by 1955 with the People's Progressive Party (PPP), of which he was Chairman, to lead his own party, later to be established as the People's National Congress (PNC). This was after he had failed to capture the leadership of the PPP.

When the British suspended the 1953 constitution on allegations of a "communist conspiracy", and jailed some of the country's top leaders, Burnham managed to escape the police net, and was never a political prisoner.

He failed at successive elections to replace Jagan as leader of government. But in 1964, [illegible] Harold MacMillan collaborating with the Presidency of the late John F. Kennedy to keep Jagan's PPP out of power, Forbes Burnham's PNC emerged as the dominant partner of a coalition government. A few years later, he was to accept the country's highest award, Order of Excellence (OE), as recommended by a government- appointed committee.

His rise to power followed two years of the most killing political and racial disturbances witnessed in the modern political history of the country.

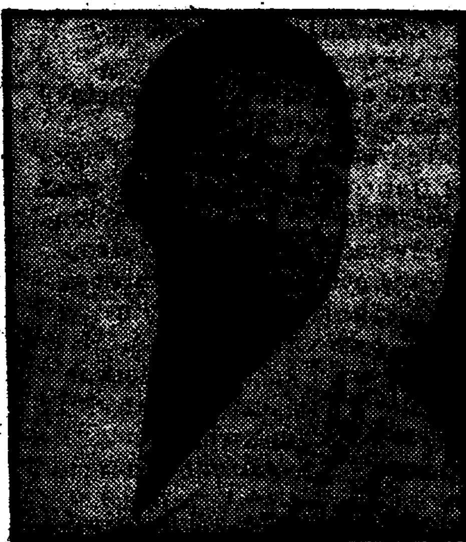
In preparation for the 1964 elections, the PPP had issued a pamphlet entitled "Beware My Brother Forbes", written by Burnham's sister, Jessica, who had remained with the PPP after her brother broke ranks.

Through the eyes of his sister, who subsequently died in a London hospital, and from correspondence [illegible] attributed to the late Guyanese President, a nation and a Caribbean region were to have some glimpses of the politician Forbes Burnham.

Burnham had defined politics as the "science of deals". It is a definition undoubtedly rooted in his admiration for the works of the noted Italian political tactician Niccolo Machiavelli, whose "Prince" Burnham had once described as his "bible".

A voracious reader, with a wit and elephantine memory deeply respected by friend and foe, all of whom had come to fear his waspish sarcasm, Forbes Burnham was more than a disciple of Machiavelli, more than the Guyanese political colossus who had, with tremendous gladness of heart, repeatedly outfoxed his political opponents, of the left and of the right.

Jessica Burnham had described her brother as a politician who firmly believed in the concept of the end justifying the means, and she had no qualms in deeming him "politically ruthless", in the realisation of his personal political ambitions.

FORBES BURNHAM

[illegible] British- appointed three- member Commission, set up to inquire into political disturbances that left widespread damage in the capital city, Georgetown, found in its examination of Burnham's own role that he adopted... "A callous and remorseless attitude, reminiscent of Mark Anthony's observation, 'mischief thou art afoot, take what course thou wilt'..."

This was in relation to Burnham's involvement in leading supporters through the city and his refusal to prevent the crowd from committing acts of violence on the contention that, as he told the Commission, "the man who calls off the dog, owns the dog..."

He was a man who did not suffer fools gladly, but could be very gentle and understanding of people of all ages, classes, ethnicity and religion. A methodist, he quoted the Bible, particularly the Psalms, with the same easy facility that he moved crowds with his fiery marxist rhetoric of later years.

He was kind to his friends and could even be generous to political opponents. He had a tremendous love for the arts, had a good appetite for fine foods and expensive wines, cigarettes and cigars. He loved life and there was no doubt about his patriotism and his passionate dedication to Caribbean economic integration and political unity. He was the Caribbean leader to have represented the region at the Cancun Summit in 1981.

He had a strong commitment to regionalism. "We either swim together or drown separately", he once warned.

American historian Arthur Schlessiunger Jr., writing of John Kennedy's short- lived presidency in "A Thousand Days", records that the British had advised them (US government) before Burnham's meeting with Kennedy in 1962 that the Guyanese politician was "an opportunist, racist and demagogue..."

This unflattering view of Burnham did not, however, prove a barrier to his rise to power two years later and to his capacity to skilfully use power to remain in office until it was no longer physically or spiritually possible.

By 1975, with his government playing an increasingly important role in the Non- aligned Movement, Burnham said to have been the major political beneficiary of CIA involvement in the downfall of Cheddi Jagan's PPP from power, was the recipient of Cuba's highest protocol decoration, the Jose Marti award.

The citation was for his "consistent and strong [illegible] toward Cuba". Ironically, it was Burnham who had castigated the Cubans in the sixties as he pulled out all [illegible] take power from the staunchly pro- Cuba, pro- Moscow Jagan.

Gradually, he shifted from a promised middle- course democratic socialism to presiding over the commanding heights of the economy, according to the gospel of Marxism- leninism.

He found, as expected, a willing ally in his old opponent, Jagan. Soon, he clothed himself fully in the traditional ideological apparel of his erstwhile Guyanese Marxist foe, and established his credentials, after many years of review, with Cuba and the entire Soviet bloc.

In the process, he wooed to the PNC some of Jagan's once articulate and ardent Marxist activists, the most well- known being Ranji Chandisingh, currently General Secretary of the PNC, and the late Vincent Teekah, Burnham's Education Minister who died under suspicious circumstances. But Burnham never yielded in calls from the oppositions for an inquiry.

Burnham's own perception of himself fundamentally differed from that of his opponents, the ranks of whom simply kept widening as his popularly touched an all- time low with the dawn of the decade of the eighties, in the face of worsening economic situation characterised by a chronic shortage of foreign exchange, growing good shortages, high incidence of malnutration and a breakdown in the country's social services.

At the time of his death, Burnham had firm control of the political machinery, with 48 out of 65 seats in the national assembly. But he faced growing opposition from a labour movement alarmed at the rapid fall in living standards. No doubt concerned about the growing unpopularity of his regime, he was on the verge of dialogue with PPP opponents aimed at promoting national unity.

The two parties had already set up a working committee to prepare the basis for talks at the leadership level involving the two men who have not spoken to each other since 1960. Burnham's initiative for unity talks was expected to come up at the forthcoming biennial conference of the ruling PNC, for which he was preparing having just ended his latest confab with Guyana's heads of [illegible]

Guyanese experiencing the worst possible manipulation of [illegible] PNC rule by a free contest at the polls. The electoral process in Guyana, much criticised here and abroad over the last decade, was to feature prominently in the proposed PNC-PPP talks, amid Burnham's recent refusal to an international human rights team to come here to examine the machinery for the conduct of the national poll, due by March 31 at the latest.

Burnham, accused of blatant rigging of all recent polls, declared that elections here were a matter for Guyanese alone. He however gave the assurance that the election would be held by its due date and there were growing reports that the PNC was preparing for a December poll. Ironically, Burnham, who attended last month's Caricom Heads of Government summit in [illegible] Guyana has not hosted a summit of English- speaking Caribbean leaders since 1973, when leaders met in Georgetown to lay the groundwork for the launching of Caricom. ■

DOMINICA

ECONOMY SHAPING UP

Roseau, Dominica, CANA — Dominica recorded an average six percent growth annually in its gross domestic product (GDP) over the past five years and its balance of payments deficit was reduced by nearly 50 percent.

Prime Minister and Finance Minister Eugenia Charles gave the good news recently when she presented her 1985-86 national budget.

Addressing the first sitting of parliament July 1 general elections, Miss Charles said the island's balance of payment deficit stood at 20.79 million East Caribbean dollars (one EC dollar - 37 cents US) in 1984, compared with 40.23 million in 1980.

She said the reccurrent budget deficit which stood at 17.3 million dollars in 1980-81 was virtually eliminated by 1983-84 and a small surplus of 400,000 dollars was actually achieved in the last financial year.

"The public investment programme financed mainly from grants and concessionary foreign borrowing increased from 24.6 million dollars in 1980-81 to 51.6 million in 1984-85, as compared to 10.9 million in 1978-79," she said. Prime Minister Charles said that throughout the 1970's and 1980's the island carried a deficit on its recurrent budget, and that a three year International Monetary Fund (IMF) agreement for EC37 million dollars had been instrumental in eliminating that deficit.

The rise in the cost of living as measured by the consumer price index had declined to 2.2 percent last year from 30.5 per cent in 1980, Miss Charles said, adding that her administration had also been able to curb high wage demands, and reduce unemployment from 23 in the 1980 period tc 13 percent by 1984.

Miss Charles said the public sector was responsible for the positive growth in the CDP over the past years. "We have achieved some measure of success in the management of the public finances", she said.

In terms of sectoral contributions, agriculture accounted for 29.8 million of a total GDP of 102 million dollars in 1983, said Miss Charles, increasing to 31.78 million dollars in 1984.

Miss Charles said that while the agricultural sector has not yet regained the economic strength of 1978, it remainted of considerable economic significance in terms of its contribution to gross domestic product, exports and employment.

In 1981 it contributed 60 percent of total employment, 30 percent in 1984 and 53 percent of exports in 1984, according to official figures.

The contribution of the manufacturing sector to GDP rose from five million dollars in 1978 to 8.3 million in 1983, representing a 39 percent increase, Prime Minister Charles said, adding that the sector has expanded on the basis of procesing local natural resources and agricultural products, as well as the establishment of enclave type light industries.

Eugenia Charles: good news

Tourism also showed good signs of improvement over the past year, following a post-1979 slump. There had been marked increases in stay over tourists, compensating for the loss in cruise ship tourists and excursionists, Miss Charles said, and "this favourable picture also manifested itself in the increased contribution of the hotels and restaurant sub-sector in the gross domestic product."

Bananas, the mainstay of the Dominican economy, suffered during 1983-84 despite an increase in production by 11 percent. There was a reduction in earnings due to the price fluctuation on the open financial market linked mainly to the behaviour of Sterling against the US dollar, to which the EG currency is tied.

The Price per metric tonne declined from EC1,035 dollars in 1983 to EC920 dollars in 1984. The value of soap exports fell by 45 percent, while the price per metric tonne increased by six percent from EC3,353 dollars to 3,573 dollars, Miss Charles said.

The overall result of these two changes was a reduction in export earnings, she said. Miss Charles presented an EC153.1 million dollar budget that included a mixture of tax relief, new levies and incentives to domestic savings.

In her 95-minute presentation to parliament, Miss Charles announced five million dollars in personal income tax concessions, nearly eight million dollars in new customs charges, lower consumption taxes on a range of food items, and an increase by 1.5 per cent in interest rates on savings deposits.

It was a budget she said aimed at stimulating growth, continuing government's policy of gradual income redistribution, accelerating expansion of domestic savings and controlling demand for imported luxuries.

Miss Charles announces that with effect from January next year, the personal allowance for income tax purposes will be increased from EC900 dollars to 1200 dollars per annum and that child allowances will climb from 400 to 600 ec dollars.

There will also be changes in the rates of tax on chargeable income to reflect an ease among the lower and middle income earners, she told parliament.

Miss Charles abolished a 10 percent travel tax imposed three years ago and instead increased the airport departure tax by nearly 100 percent.

She also abolished estate duty tax and increased, retroactive to January this year, the interest rates on savings deposits from 2.5 percent to four percent.

A one percent bank deposits levy has also been done away with in respect of savings only. Government's foreign exchange levy has been modified "to remove the levy for trade transactions and to restrict its applicability to non trade transactions".

The net loss to government of these changes has been estimated at EC1.3 million dollars, Miss Charles told parliament.

Also abolished is the so-called package tax on imports, which miss Charles said would be replaced by another revenue measure to be announced later. The estimated loss on this measure is EG1.1 million dollars.

Prime Minister Charles announced increased taxation on petroleum products, raised the stamp duty on domestic sales and hiked airport landing fees, a new schedule for which is to be taken to parliament later. ■

ACCELERATING FIGHT AGAINST DRUGS

BRIDGETOWN, BARBADOS — Caribbean governments, worried about a multi- million dollar illegal drugs business that has persisted despite stepped- up police raids, aircraft and boat seizures and razing of marijuana, are putting more teeth into their narcotics laws. American diplomatic sources in Bridgetown said the US governement welcomed the move and hoped other countries in the region would accelerate the fight against drugs.

Three English- speaking countries — Trinidad and Tobago, St. Lucia, and Jamaica — recently announced plans to make things a lot tougher for convicted drug users, while other states face rising calls to sharply increase drug possession penalties.

The tougher anti- drugs stand emerged after a July 1-4 summit here during which Caribbean Community (CARICOM) leaders discussed ways of combating the traffic in illegal drugs — mainly marijiana and cocaine.

The St. Lucia government has sought parliamentary approval for stiffer penalties that include confiscating the properties of convicted drug users and sellers. If the government has its way, fines for a drug possession conviction will climb from 4,000 East Caribbean dollars (one EC dollar — 37 cents US) to 50,000 dollars. The St. Lucia authorities have also been having a long, hard look at an Interpol — International Police — report on how to trace money banked by drug dealers, without diluting the secrecy laws governing the operation of money houses.

"I intend to make it very risky business to indulge in the sale of marijuana," the Attorney General Lennard Riviere declared. Prime Minister John Compton said that in some neighbouring islands the use of hard, illegal drugs was on the rise "and measures have to be taken to discourage any transhipment to St. Lucia".

The diplomatic sources said drug dealers were using several Caribbean islands for transhipping cocaine and marijiana from Latin America to the US. They reported that the Turks and Caicos Islands and the Bahamas had been used for transhipping large cocaine shipments and Haiti was "becoming a more important transhipment point for hard drugs". Compton asserted: "We are moving to infiltrate the drug pushers' camps so as to ensure that the country's drug problem does not get out of control".

His Trinidad and Tobago counterpart, George Chambers, is also stepping up the anti- drug campaign. Attorney General Russell Martineau, who described penalties as grossly inadequate, said the government was now prescribing mandatory prison terms for drug possession convictions. Prison terms ranging from five years to life and fines from 25,000 dollars (one TT dollar - 41 cents US) to 50,000 dollars or more have been proposed. "In the case of traffickers," said Martineau, "it is proposed to recommend for summary conviction a fine of 50,000 dollars or three times the street value of the narcotics, whichever is the higher, and imprisonment for 10 years." He added: "Upon conviction on indictment, the punishment shall be life imprisonment." The proposals, yet to be taken to parliament for approval, deal too with forfeiture.

The Trinidad Guardian newspaper said: "The forfeiture provision was... widened so that not only money used for the purchase of the narcotic, but money shown to be satisfaction of the court to relate to an offence involving narcotics can be confiscated by the state".

Jamaica, one of the biggest suppliers of marijiana to the US market, is also toughening its anti- narcotics laws. Attorney General and National Security Minister, Winston Spaulding, says laws aimed at increasing the penalties for possession of drugs such as marijuana and cocaine will soon be tabled in parliament. Though a recently amended Civil Aviation Act, which imposes heavy fines on pilots and aircraft owners violating the country's airspace and ports of entry, has been working well, the authorities say there is need for further tightening of the law. Jamaican governement officials have become increasingly concerned about the billions of dollars' worth of marijuana grown here, largely for export. "It is estimated that from Jamaica alone about one billion dollars (US) worth of marijuana goes to the United States yearly," an American spokesman said. Jamaica is one of the states under pressure from Washington to do more to control the export, or re-export, of illegal drugs.

Another is the Bahamas, where the National Drugs Council has called for tougher penalties, including property confiscation. The Council's chairman, Dr. David Allen, asserted that Bahamian drug laws should ensure that those who corrupt children by making drugs available to them should "suffer the damnation" of their "evil deeds". Bahamian police and drug rehabilitation officials paint a grim picture: of several people forced into prostitution and other crimes to feed an expensive drug habit, or just standing around street corners waiting to obtain drugs to lift their spirits. "In the Bahamas, the drug problem is a fearsome spectacle... destroying families, prostituting our daughters and robbing the manhood of our sons," said Dr. Allen. "In our country, we have a high availability of low-cost high- quality cocaine."

The authorities in other CARICOM member countries — including Barbados and Grenada — have voiced concern about an apparent spread in the use of hard drugs.

Barbados' Education Minister, Miss Billie Miller, complained of a "disturbingly high increase in drug usage," affecting even primary school children. The problem was serious, she said, but had not reached "epidemic proportions". "The increase in the use of drugs," she explained, "has taken place mostly in the secondary schools, but there are one or two disturbing incidents which have come to light in the primary schools as well." A recent survey among 550 third and fourth formers at five governement secondary schools in Barbados found that up to 33 per cent of the males had used marijuana.

Grenada police too are clamping down on marijuana cultivation, with raids this year on several plantations. An estimated 300,000 dollars' (one East Caribbean dollar - 37 cents US) worth of marijuana was destroyed by the police in the last six months.

"What you are witnessing now is the increased police intervention in getting rid of (the) freedom which people had to cultivate marijuana and use it," said Commissioner Russel Toppin. However, on cocaine, he said he did not think the position was "particulary worrisome" in Grenada. "In so far as Grenadians are concerned, it's a very, very expensive drug, and a Grenadian cannot afford on his salary to indulge in the habit of cocaine unless he goes into criminal activity," he remarked. "I don't think very many Grenadians are using cocaine at the moment." If that is so, then Grenada is luckier than several other countries in the region. ■